

**UCHWAŁA NR 340/XLVIII/18
RADY MIEJSKIEJ W SZCZUCZYNIE**

z dnia 7 września 2018 r.

**w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
miasta i gminy Szczuczyn**

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994, 1000, 1349) oraz art. 12 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, 1566, z 2018 r. poz. 1496 i 1544), w wykonaniu uchwały Nr 257/XXXIV/17 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 10 sierpnia 2017 roku w sprawie przystąpienia do opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Szczuczyn uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. Uchwała się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Szczuczyn zatwierdzonego uchwałą Nr 142/XXXV/10 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 23 marca 2010 r., zmienionego uchwałą Rady Miejskiej w Szczuczynie: Nr 91/XVI/11 z dnia 22 grudnia 2011 r., Nr 139/XXIV/12 z dnia 29 października 2012 r., Nr 48/IX/15 z dnia 18 września 2015 r. i Nr 258/XXXIV/17 z dnia 10 sierpnia 2017 r., zwaną dalej zmianą studium.

2. Przedmiotem zmiany studium jest wyznaczenie terenów udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego położonych na gruntach wsi Bęćkowo i Zacieczki z przeznaczeniem pod powierzchnią eksploatację.

3. Zmiana studium, o którym mowa w ust. 1, obejmuje tereny wyznaczone granicami na rysunkach stanowiących załączniki Nr 1, Nr 2 i Nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 2. Integralnymi częściami niniejszej uchwały są:

1) rysunki zmiany studium w skali 1:25000:

- a) Uwarunkowania – środowisko przyrodnicze, stanowiący załącznik Nr 1,
- b) Uwarunkowania, stanowiący załącznik Nr 2,
- c) Kierunki zagospodarowania przestrzennego, stanowiący załącznik Nr 3;

2) określenie sposobu rozpatrzenia uwag do projektu zmiany studium, stanowiący załącznik Nr 4;

3) tekst jednolity Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Szczuczyn wraz z ujednoliconymi rysunkami w skali 1:25000, stanowiący załącznik Nr 5.

§ 3. W tekście Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Szczuczyn – część I Uwarunkowania, stanowiącym załącznik Nr 2 do Uchwały Nr 142/XXXV/10 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 23 marca 2010 r., z późniejszymi zmianami wprowadza się następujące zmiany:

1) w Rozdziale I – Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu, w pkt 2 Sieć osadnicza i funkcje gminy, w ppkt Zasoby naturalne dodaje się tekst w brzmieniu: ”Wśród zasobów naturalnych wymienić należy złoża kruszywa naturalnego o zasobach udokumentowanych: „Bęćkowo”, „Bęćkowo I”, „Niećkowo”, „Zacieczki”, o zasobach szacunkowych „Gutki – Kurejewka”, obszary perspektywicznego występowania kruszywa naturalnego w rejonie wsi: Brzeźno, 2 Chojnowo, Czarnowo i Rakowo oraz złoża piasków w rejonie wsi Chojnowo, Dołęgi i organicznych torfów występujących w dolinach rzecznych, a także zasoby wód płynących (Wissa, Struga, Ciek spod Niećkowa) i wód podziemnych (GZWP nr 217 „Dolina rzeki Biebrza”);

2) w Rozdziale VII – Potrzeby i możliwości rozwoju gminy i miasta, w pkt 6, W zakresie pozarolniczej działalności gospodarczej dodaje się wyróżnik w brzmieniu: „występowanie udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego stanowiących bazę surowcową dla rozwoju usług budowlanych”;

3) w Rozdziale XI Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych:

- a) pkt 1 Udokumentowane złoża kopalin otrzymuje brzmienie: „W granicach gminy występują udokumentowane złoża kruszywa naturalnego i piasków ze żwirem o charakterze produkcyjnym z przeznaczeniem do powierzchniowej eksploatacji. Pozostałe złoża o zasobach szacunkowych lub stanowiące obszary perspektywicznego występowania kopalin wymagają dokładnego rozpoznania i udokumentowania. Złoża torfów i gytii z uwagi na małą wartość gospodarczą oraz zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych nie są wskazane do eksploatacji.”;
- b) w ppkt 1.1 Kruszywo naturalne, dodaje się tekst w brzmieniu: „Na terenie gminy udokumentowano w kategorii C1 następujące złoża:
- piasków ze żwirem „Bęćkowo” o powierzchni około 2,9 ha i zasobach 248,35 tys. ton (decyzja Marszałka Województwa Podlaskiego, pismo znak: DIT-III.7427.1.15.2017 z dnia 27 marca 2017 roku),
 - piasków ze żwirem „Bęćkowo I” o powierzchni 4,88 ha i zasobach 657,3 tys. ton (decyzja Marszałka Województwa Podlaskiego pismo znak: DIT-III.7427.1.53.2017 z dnia 7 grudnia 2017 roku),
 - kruszywa naturalnego „Niećkowo” o powierzchni 1,844 ha i zasobach 322,58 tys. ton (decyzja Starosty Grajewskiego, pismo znak: WR.6528.2.2012 z dnia 4 czerwca 2012 roku),
 - piasków ze żwirem „Zacieczki” o powierzchni 6,7 ha i zasobach 924,6 tys. ton (decyzja Marszałka Województwa Podlaskiego, pismo znak: DIT-III.7427.1.19.2017 z dnia 5 maja 2017 roku)”;
- 4) w Rozdziale II Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:
- a) w punkcie 2.1 Rolnictwo, Kierunki rozwoju rolnictwa wyróżnik pierwszy, myślник pierwszy otrzymuje brzmienie: „meliorację użytków rolnych wymagających melioracji, a także modernizację istniejących urządzeń melioracyjnych - zmiana przeznaczenia terenów z urządzeniami melioracyjnymi na cele nierolnicze pod warunkiem zabezpieczenia, bądź przebudowy urządzeń w celu prawidłowego funkcjonowania systemów melioracyjnych”;
- b) w punkcie 2.2 Pozarolnicza działalność produkcyjno – usługowa, Kierunki rozwoju pozarolniczej działalności produkcyjno – usługowej, wyróżnik szósty otrzymuje brzmienie: “Wykorzystanie miejscowych zasobów surowców mineralnych poprzez udokumentowanie i zagospodarowanie złóż kruszywa naturalnego we wsiach: 3 Brzeźno, Bęćkowo, Chojnowo, Gutki, Niećkowo i Zacieczki”;
- c) w punkcie 5.2 Jednostka wiejska:
- akapit jedenasty otrzymuje brzmienie: „Zasoby kopalin ograniczają się do udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego „Bęćkowo, „Bęćkowo I”, „Niećkowo” i „Zacieczki” oraz kilku niewielkich obszarów perspektywicznych wymagających dokładnego rozpoznania i udokumentowania w rejonie wsi: Brzeźno, Chojnowo i Gutki”;
 - w Kierunkach i zasadach rozwoju obszaru, wyróżnik dwunasty otrzymuje brzmienie: „Wykorzystanie złóż kruszywa naturalnego (grunty wsi Bęćkowo, Brzeźno, Chojnowo, Gutki, Niećkowo i Zacieczki) na potrzeby gospodarcze poprzez ich udokumentowanie i zagospodarowanie”;
 - w Kierunkach i zasadach rozwoju obszaru dodaje się wyróżnik w brzmieniu: „Eksploatacja złóż kopalin położonych w granicach korytarzy ekologicznych (migracyjnych) wymaga zabezpieczenia przed wtargnięciem zwierząt poprzez obwałowanie lub ogrodzenie terenów eksploatacji”;
 - w Kierunkach i zasadach rozwoju obszaru dodaje się wyróżnik w brzmieniu: „Uwzględnienie przebiegu napowietrznych linii elektroenergetycznych i związanych z nimi pasów technologicznych, w obrębie których występują ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z przepisów odrębnych”;
- 5) w Rozdziale III – Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym wyłączone spod zabudowy, pkt 1.2 Jednostka wiejska, Kierunki rozwoju i zmiany funkcjonalno-przestrzenne obszarów zabudowy, wyróżnik czwarty, tiret piąte otrzymuje brzmienie: „rozwój przemysłu wydobywczego w oparciu o wykorzystanie miejscowych zasobów surowców mineralnych w obrębie gruntów wsi Bęćkowo, Brzeźno, Chojnowo, Dołęgi, Gutki, Niećkowo i Zacieczki”;
- 6) w Rozdziale IV – Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego, w punkcie 1.2.4 Ochrona zasobów geologicznych wyróżnik piąty otrzymuje brzmienie: „Rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych i przywrócenie im wartości użytkowych, w tym wyrobisk położonych na gruntach wsi Bęćkowo, Niećkowo i Zacieczki”;

- 7) w Rozdziale XII – Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych, w punkcie 2 Obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych, zdanie drugie otrzymuje brzmienie: „Zjawiska ruchów masowych mogą pojawiać się w trakcie ulewnych deszczów w obrębie skarp i ścian wyrobisk na terenach po eksploatacji kopalni w Bęczkowie, Niećkowie, Szczuczynie i Zacieczkach”;
- 8) w Rozdziale XIII – Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu filarów ochronny dodaje się akapit w brzmieniu: „Przez teren udokumentowanego złoża piasków ze żwirem „Zacieczki” przebiega linia elektroenergetyczna 220 kV, dla której przed podjęciem eksploatacji może być niezbędne wyznaczenia filarów ochronnych”;
- 9) W Rozdziale XV – Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji ostatni wyróżnik otrzymuje brzmienie: „tereny po zakończonej eksploatacji kopalni położone m.in. na gruntach wsi Bęckowo, Niećkowo i Zacieczki wymagają rekultywacji – kierunek rekultywacji zostanie ustalony przez właściwy organ administracji”. 4

§ 4. Na ujednoczonych rysunkach Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Szczuczyn w skali 1:25000 wprowadza się zmianę, o której mowa w § 1.

§ 5. Pozostałe ustalenia dotyczące uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie uległy zmianie i pozostają aktualne na dzień ich sporządzenia.

§ 6. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Szczuczyna.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

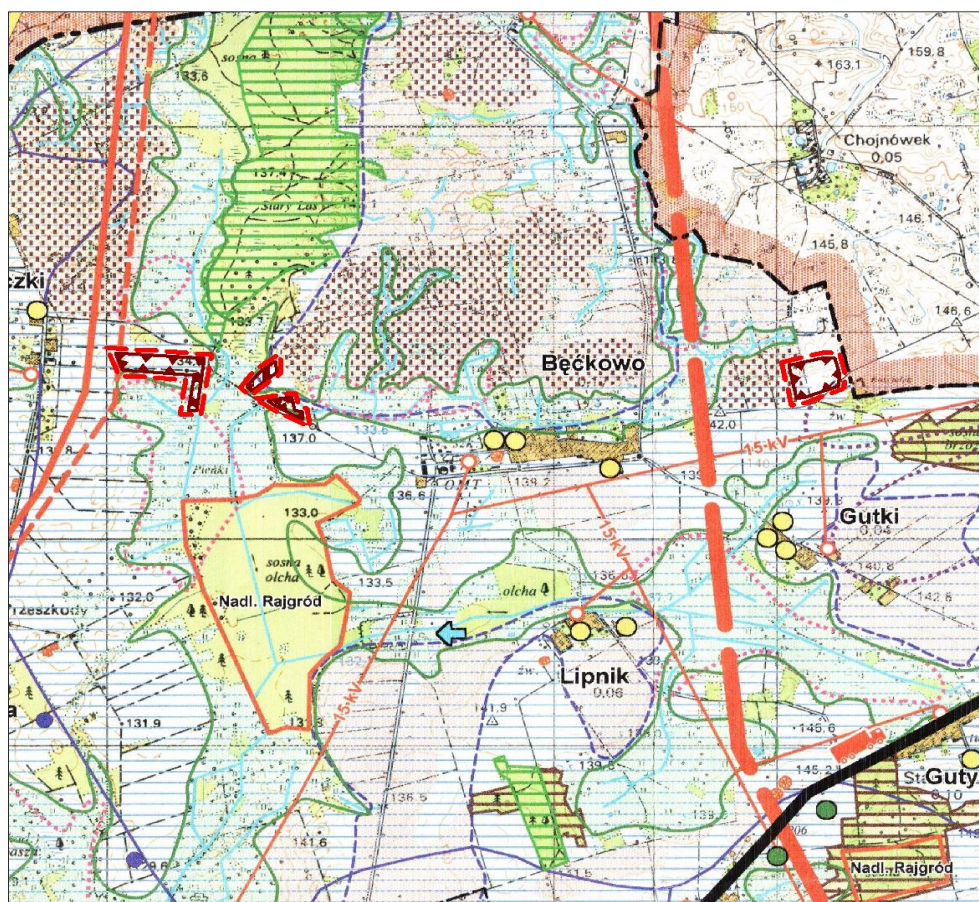
Tomasz Mioduszewski

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr 340/XLVIII/18
Rady Miejskiej w Szczuczynie
z dnia 7 września 2018 r.

**RYSUNEK ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA SZCZUCZYŃ**

UWARUNKOWANIA - ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

SKALA 1:25000

LEGENDA

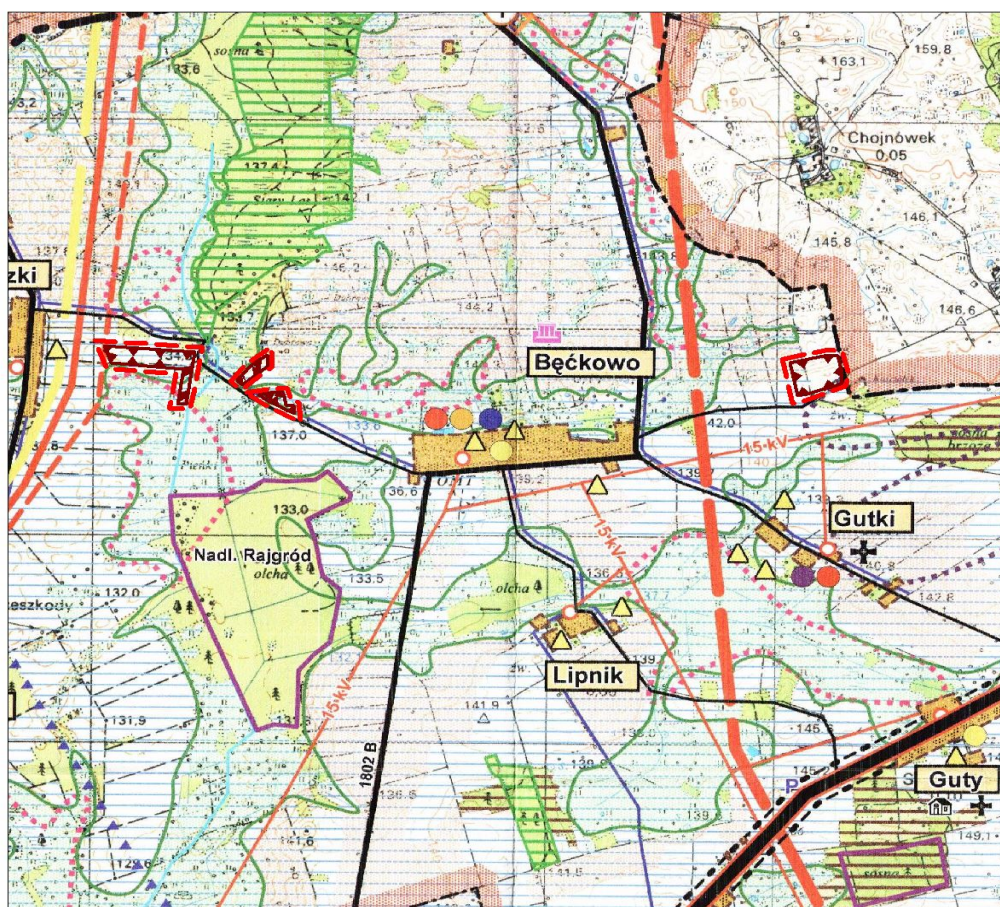
- Granice terenów objętych zmianą studium
- Granice udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr 340/XLVIII/18
Rady Miejskiej w Szczuczynie
z dnia 7 września 2018 r.

**RYSUNEK ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA SZCZUCZYN**

UWARUNKOWANIA

SKALA 1:25000

LEGENDA

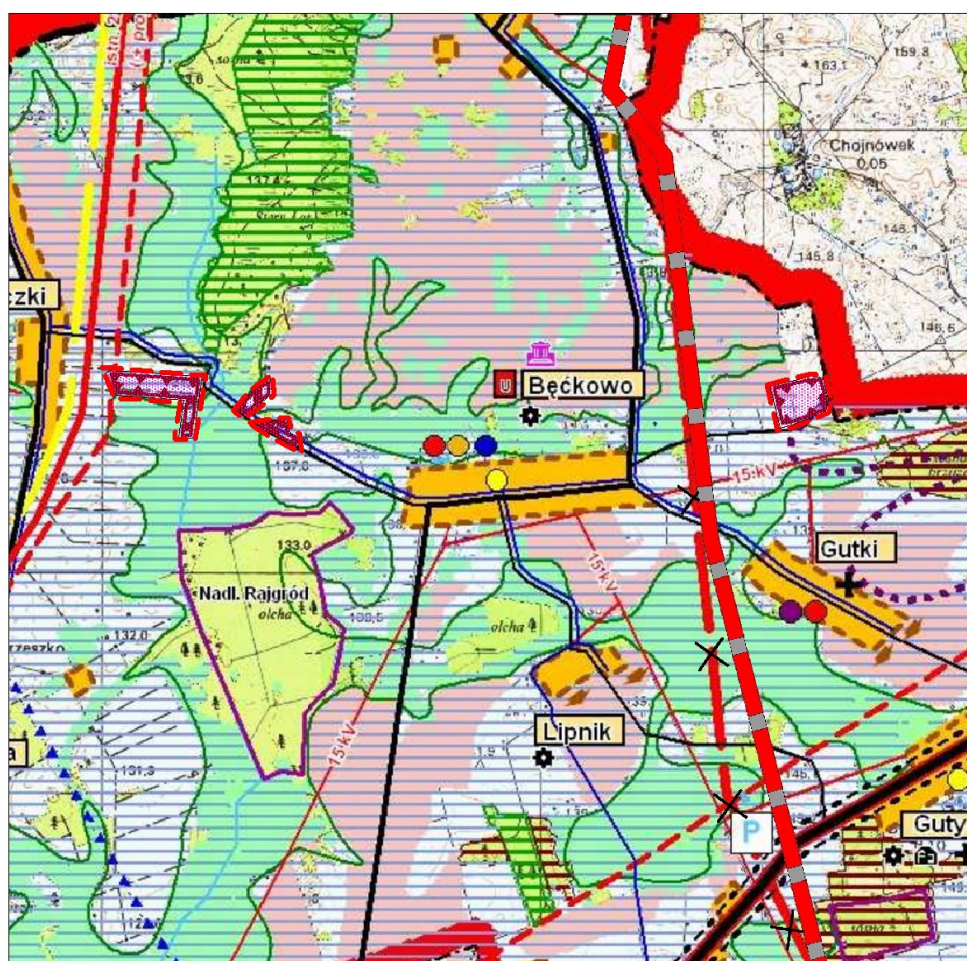
- Granice terenów objętych zmianą studium
- Granice udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr 340/XLVIII/18
Rady Miejskiej w Szczuczynie
z dnia 7 września 2018 r.

**RYSUNEK ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA SZCZUCZYN**

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

SKALA 1:25000

LEGENDA

- Granice terenów objętych zmianą studium
- Granice udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego
- Tereny powierzchniowej eksploatacji kruszywa naturalnego

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr 340/XLVIII/18
Rady Miejskiej w Szczuczynie
z dnia 7 września 2018 r.

Rozstrzygnięcie

o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Szczuczyn

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1073, 1566, z 2018 r. poz. 1496 i 1544), Radzie Miejskiej w Szczuczynie nie przedłożono do rozpatrzenia żadnych uwag do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Szczuczyn w części dotyczącej wyznaczenia terenów udokumentowanych złóż kopalin „Bęćkowo”, „Bęćkowo I” i „Zacieczki” położonych na gruntach wsi Bęćkowo i Zacieczki, z przeznaczeniem pod powierzchnią eksploatację.

Przewodniczący Rady

Tomasz Mioduszewski

BURMISTRZ SZCZUCZYNA

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY I MIASTA SZCZUCZYN**

CZĘŚĆ I – UWARUNKOWANIA

TEKST JEDNOLITY

SZCZUCZYN 2018

Zatwierdzone Uchwałą Nr 142/XXXV/10
Rady Miejskiej w Szczuczynie
z dnia 23 marca 2010 r.,

Zespół autorski:
Główny projektant:
mgr inż. arch. Elżbieta Jabłońska
(OIU w Warszawie Nr WA – 068)
Projektanci:
mgr Andrzej Lewandowski
(OIU w Warszawie, Nr WA – 260)
mgr inż. arch. Joanna Jabłońska - Bałdyga
mgr inż. Hanna Konarzewska
inż. Krystyna Fronczek
inż. Tadeusz Borowski
mgr inż. Jerzy Przybyłowicz
mgr Barbara Bućko

ZE ZMIANAMI

zmiana zatwierdzona Uchwałą Nr 258/XXXIV/17
Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 10 sierpnia 2017 r.

zespół autorski:
mgr Andrzej Lewandowski (upr. urb. nr 1671)
mgr Zbigniew Bargielski

(zmianę zaznaczono kolorem brązowym)

zmiana zatwierdzona Uchwałą Nr 340/XLVIII/18
Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 7 września 2018 r.

zespół autorski:
mgr Andrzej Lewandowski (upr. urb. nr 1671)
mgr Zbigniew Bargielski

(zmianę zaznaczono kolorem fioletowym)

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
-------	---

CZĘŚĆ I – UWARUNKOWANIA

I. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU	8
II. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEJ OCHRONY	19
III. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	21
IV. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	36
V. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKANCÓW	39
VI. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	47
VII. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	48
VIII. STAN PRAWNY GRUNTÓW	52
IX. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	53
X. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	67
XI. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ŹŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH	67
XII. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	69
XIII. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI, GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ, ENERGETYKI I GOSPODARKI ODPADAMI	69
XIV. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	82
XV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POLITYKI PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTWA, POWIATU, MIASTA I GMINY GRAJEWO ORAZ WNIOSKÓW LUDNOŚCI ZGŁOSZONYCH DO ZMIANY STUDIUM	83
XVI. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	88

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

I. SCHEMATY TEMATYCZNE W SKALI 1:100 000

1. POŁOŻENIE GMINY
2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE
3. OSADNICTWO
4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA
5. TURYSTYKA
6. ROLNICTWO
7. ŚRODOWISKO KULTUROWE
8. KOMUNIKACJA
9. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

II. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZUCZYN – MAPY W SKALI 1:25 000

1. UWARUNKOWANIA - ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE – RYSUNEK NR 1
2. UWARUNKOWANIA - RYSUNEK NR 2

III. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SZCZUCZYN – MAPY W SKALI 1:5 000

1. UWARUNKOWANIA - STRUKTURA FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNA –
RYSUNEK NR 3
2. UWARUNKOWANIA - DZIEDZICTWO KULTUROWE I ZABYTKI – RYSUNEK NR 4
3. UWARUNKOWANIA - ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE – RYSUNEK NR 5
4. UWARUNKOWANIA - INFRASTRUKTURA TECHNICZNA – RYSUNEK NR 6
5. UWARUNKOWANIA - PLANY MIEJSCOWE, DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY
I WNIOSKI – RYSUNEK NR 7

WSTĘP

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawę prawną zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Szczuczyn zatwierdzonego Uchwałą Nr XXI/81/97 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 29 kwietnia 1997 roku dla obszaru w granicach administracyjnych gminy stanowią:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233),
- Uchwała Nr 187/XXXIV/06 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 25 października 2006 roku w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Szczuczyn.

2. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Szczuczyn określająca politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z art. 10, ust. 1 i 2 ustawy w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- a) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- b) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- c) stanu środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- d) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- e) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,
- f) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
- g) potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- h) stanu prawnego gruntów,
- i) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- j) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- k) występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- l) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- m) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno - ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- n) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

W studium określa się w szczególności:

- a) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów,

- b) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym wyłączone spod zabudowy,
- c) obszary i zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk,
- d) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- e) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- f) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym,
- g) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów,
- h) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o pow. sprzedaży powyżej 2000 m³ oraz obszary przestrzeni publicznej,
- i) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- j) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- k) obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych,
- l) obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu filar ochronny,
- m) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej,
- n) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji,
- o) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
- p) inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Projekt studium zawiera:

- część określającą uwarunkowania, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy, przedstawioną w formie tekstowej i graficznej,
- część tekstową zawierającą ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta, o których mowa w art. 19 ust. 2 ustawy,
- rysunek przedstawiający w formie graficznej ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta, a także granice obszarów, o których mowa w art. 10 ust.2 ustawy,
- uzasadnienie zawierające objaśnienie przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu zmiany studium.

Projekt zmiany studium sporządzony został na kopiach:

- dla miasta mapy zasadniczej w skali 1:5000,

- dla gminy mapy topograficznej w skali 1: 25 000 z wykorzystaniem mapy topograficznej w skali 1:10 000, pochodzących z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Przy opracowaniu rysunków zmiany studium wykorzystano licencjonowany program komputerowy MAPINFO.

3. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA SZCZUCZYN

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Szczuczyn zatwierdzone Uchwałą Nr XXI/81/97 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 29 kwietnia 1997 roku dla obszaru w granicach administracyjnych gminy jest obowiązującym dokumentem polityki przestrzennej gminy.

Studium zostało opracowane w latach 1996 - 1997 zgodnie z zakresem i trybem określonym w ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 roku (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139).

Konieczność zmiany Studium wynika z:

- zmiany przepisów prawnych w zakresie planowania przestrzennego w wyniku wejścia w życie nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku i wymogów nowej ustawy (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.),
- zmian innych ustaw i rozporządzeń, w tym ustawy prawo ochrony środowiska, ustawy o ochronie przyrody, ustawy o lasach, ustawy prawo geologiczne i górnicze, ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- potrzeb zaktualizowania kierunków rozwoju miasta i gminy wynikających między innymi z planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, strategii rozwoju województwa podlaskiego, planu rozwoju lokalnego miasta i gminy Szczuczyn, realizacji obejścia komunikacyjnego miasta Szczuczyn w ciągu drogi krajowej Nr 61,
- wniosków instytucji, przedsiębiorstw i organizacji społecznych, Burmistrza Miasta oraz osób fizycznych, zgłoszonych do zmiany studium w okresie poprzedzającym opracowanie jego aktualizacji.

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Szczuczyn ma charakter aktualizacji sporządzonej kompleksowo dla całego obszaru, uwzględniającej aspekty prawne, społeczno – gospodarcze, ekologiczne i przestrzenne rozwoju miasta i gminy.

Zmiana studium opracowana jest zgodnie z zakresem i trybem określonym w obowiązującej ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 23 marca 2003 roku (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.).

I. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

1. Położenie i ogólna charakterystyka gminy i miasta Szczuczyn

W podziale fizyczno – geograficznym Polski według J. Kondrackiego obszar miasta i gminy leży w granicach dwóch podstawowych jednostek: w części środkowej i południowej w mezoregionie Wysoczyzny Kolneńskiej wchodzącej w skład makroregionu Niziny Północnopodlaskiej oraz w części północnej w mezoregionie Pojezierza Ełckiego wchodzącego w skład makroregionu Pojezierza Mazurskiego.

Gmina położona jest w obszarze „Zielonych Płuc Polski”.

W podziale administracyjnym miasto i gmina Szczuczyn położone są w północno-zachodniej części województwa podlaskiego, w zachodniej części powiatu grajewskiego i graniczą: od północnego-zachodu z gminą Biała Piska (województwo warmińsko - mazurskie), od północy z gminą Prostki, od północnego-wschodu z gminą Grajewo, od południowego-zachodu z gminą Grabowo i od południowego-wschodu z gminą Wąsosz.

Przez teren miasta i gminy przebiegają dwie drogi krajowe krzyżujące się w Szczuczynie: droga nr 61 Warszawa – Łomża – Augustów i droga nr 58 Szczuczyn – Biała Piska – Pisz – Szczytno.

W granicach administracyjnych gminy znajdują się 29 wsi i miasto Szczuczyn, będące siedzibą gminy. Miasto Szczuczyn położone w centralnej części obszaru, przy ważnych szlakach komunikacyjnych i jest dobrze skomunikowane z obszarami wiejskimi.

Miasto i gmina należą do najmniejszych powierzchniowo gmin w regionie zajmując powierzchnię 116,5 km², co stanowi 0,6 % ogólnej powierzchni województwa podlaskiego i 12 % powierzchni powiatu. Miasto Szczuczyn zajmuje powierzchnię ok. 13 km².

W strukturze użytkowania gruntów użytki rolne zajmują 78,1 % ogólnej powierzchni, lasy i grunty leśne 16,5 %, tereny zabudowane i zurbanizowane – 3,2 %.

- powierzchnia gminy16 555 ha
 - w tym miasto1 323 ha
 - w tym:
 - użytki rolne 8 919 ha
 - grunty orne i sady..... 6 380 ha
 - użytki zielone 2 539 ha
 - lasy i grunty leśne..... 1 931 ha
 - wody 24 ha
 - nieużytki 140 ha
 - tereny zurbanizowane (zabudowane).....373 ha

- ludność gminy ogółem.....6 659 osób
(stan na 31-12-2007 r.)
 - w tym:
 - ośrodek gminny - miasto Szczuczyn.....3 573 osoby

- pozostałe wsie.....3 086 osób
- gęstość zaludnienia.....31 osób/km²
- przeciętna wielkość wsi92 osoby
- bezrobotni612 osób
(stan na 2006 r.)
w tym:
 - kobiety.....292
 - mężczyźni320

2. Sieć osadnicza i funkcje gminy

Sieć osadnicza gminy liczy 29 jednostek osadniczych – wsi stanowiących 29 sołectw i miasto Szczuczyn oraz 5 przysiółków. Wsie są równomiernie rozmieszczone, a średnia ich wielkość mierzona ilością mieszkańców wynosi 92 osoby.

Podział gminy pod względem ilości zaludnienia:

- liczba ludności powyżej 400 osób - 1 wieś: Nieckowo (452);
- liczba ludności powyżej 200 osób – 2 wsie, w tym: Bęckowo (242) i Skaje (211);
- liczba ludności od 150 do 200 osób – 3 wsie, w tym: Niedźwiadna (185), Brzeźnio (170) i Świdry Awissa (162);
- liczba ludności od 100 do 150 osób – 4 wsie, w tym: Dołęgi (139), Jambrzyki (111) i Guty (104);
- liczba ludności od 50 do 100 osób - 14 wsi;
- liczba ludności do 50 osób – 5 wsi.

Większość jednostek osadniczych posiada zabudowę o charakterze zwartym. Zabudowa o charakterze kolonijnym występuje głównie we wsiach Dołęgi i Milewo.

Funkcje gminy

- Podstawowa funkcja gminy - rolnictwo,
- Funkcje uzupełniające gminy – szkolnictwo ponadgimnazjalne, usługi na rzecz ludności i rolnictwa;
- Funkcje ośrodka gminnego - miasta Szczuczyn:
 - mieszkalnictwo i usługi,
 - szkolnictwo ponadgimnazjalne,
 - opieka zdrowotna,
 - produkcja,
 - rolnictwo.

Głównym ośrodkiem jest miasto Szczuczyn - siedziba gminy, obecnie w systemie osadniczym województwa podlaskiego ośrodek o znaczeniu lokalnym. W ośrodku gminnym zlokalizowane są usługi z zakresu administracji publicznej, obsługi ludności – szkolnictwa, opieki zdrowotnej, bankowości, ubezpieczeń, handlu i gastronomii oraz obsługi rolnictwa. Ponadto na terenie miasta zlokalizowane są zakłady produkcyjne i drobnej wytwórczości.

Struktura funkcjonalno - przestrzenna miasta została scharakteryzowana i przedstawiona odrębnie graficznie na rysunku nr 1 w skali 1: 5000.

Ośrodkami wspomagającymi miasto Szczuczyn w zakresie obsługi ludności wiejskiej są wsie o największej liczbie ludności i koncentracji usług z zakresu obsługi ludności oraz usług na rzecz rolnictwa.

Dla wschodnio-południowej części gminy:

- wieś Niećkowo,
- wieś Bzury;

Dla zachodnio-północnej części gminy:

- wieś Niedźwiadna,
- Bęćkowo.

W strukturze osadniczej gminy - ze względu na walory krajobrazowe i kulturowe wyróżnia się wieś Niedźwiadna, w której występuje zabytkowy układ przestrzenny, zabytkowy kościół i cmentarz oraz wsie, w których zlokalizowane są założenia dworsko-parkowe: Niećkowo, Bzury, Bęćkowo i Chojnowo.

Ponadto w większości wsi występuje zabudowa, głównie budownictwo ludowe o walorach zabytkowych.

Większość jednostek osadniczych posiada zabudowę o charakterze zwartym. Jedynie wsie Dołęgi i Milewo w części posiadają zabudowę rozproszoną, kolonijną.

Rolnictwo i usługi na rzecz rolnictwa

Główną funkcją gminy jest rolnictwo z uzupełniającymi funkcjami z zakresu usług na rzecz ludności i rolnictwa.

Gmina Szczuczyn pod względem uwarunkowań dotyczących rolnictwa zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego zaliczona jest do obszaru funkcjonalnego - zachodniego i położona w rejonie produkcyjnym łomżyńsko – kolneńskim.

Rejon ten o średniej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej i wysokiej intensywności produkcji rolnej charakteryzuje się dobrze rozwiniętą hodowlą bydła mlecznego i tuczu trzody chlewnej. Posiada dobrze zagospodarowane użytki rolne i dobrze rozwiniętą produkcję upraw przemysłowych, w szczególności: ziemniaków oraz rzepaku i dlatego też jest zapleczem surowcowym dla istniejącego w tym rejonie przemysłu rolno – spożywczego.

Na terenie gminy duży udział – 56,2% posiadają gospodarstwa rolne o powierzchni powyżej 10 ha, a średnia powierzchnia gospodarstwa w gminie wynosi 14,3 ha. Struktura obszarowa gospodarstw i korzystna struktura agrarna stwarzają korzystne warunki do rozwoju i ukierunkowania określonej produkcji rolnej.

Gmina Szczuczyn pod względem waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej charakteryzuje się ogólnym wskaźnikiem – 52,8 pkt, w tym: jakość gleb – 38,0 pkt, agroklimat – 8,4 pkt, rzeźba terenu – 3,9 pkt, warunki wodne – 2,5 pkt. Odpowiednio: powiat grajewski – 49,6 pkt (35,3 pkt, 7,9 pkt, 3,8 pkt. 2,6 pkt.), województwo podlaskie – 55,0 pkt (41,0 pkt. 7,5 pkt. 3,7 pkt. 2,8 pkt.).

Gminę Szczuczyn charakteryzuje średni stopień zmeliorowania użytków rolnych w porównaniu do powiatu grajewskiego i całego województwa. Na ogólną powierzchnię 1.849 ha

użytków rolnych wymagających melioracji, zmeliorowano 1.247 ha, czyli 67,4 %, w powiecie 74,3 %, w województwie 59,2 %. Niski stopień zmeliorowania wynoszący 34,6% stanowią grunty orne: Na 765 ha wymagających melioracji, zmeliorowano 265 ha. Natomiast na ogólnej powierzchni 1.084 ha użytków zielonych wymagających melioracji, zmeliorowano 982 ha, co stanowi 90,6 %.

W strukturze zasiewów na terenie miasta i gminy zgodnie z danymi z Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 roku, na ogólnej powierzchni zasiewów 6176 ha, dominują zboża – 72, 0 %, o powierzchni 4445 ha, ziemniaki – 15,3 % o powierzchni 947 ha, pastewne – 11,9 % o powierzchni 737 ha, pozostałe, w tym warzywa 0,8 % o powierzchni 47 ha.

W produkcji zwierzęcej dominuje hodowla bydła i chów trzody chlewnej. Zgodnie z danymi z ostatniego spisu rolnego ilość sztuk poszczególnych zwierząt gospodarskich wynosi:

- bydło – 8598 sztuk, w tym: krowy mleczne – 5042 sztuki,
- trzoda chlewna – 5195 sztuki, w tym lochu – 517 sztuk,
- owce – 104 sztuki, w tym maciorki – 72 sztuki,
- konie – 130 sztuki,
- drób – 9734 sztuki.

Obsada zwierząt gospodarskich w sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie) na 100 ha użytków rolnych wynosi 80 sztuk.

Na terenie miasta i gminy brak jest znaczących zakładów przetwórstwa rolno – spożywczego oraz punktów obsługi rolnictwa. Sieć spółdzielczych i państwowych jednostek usługowych uległa transformacjom i została sprywatyzowana, w wyniku której nastąpiło uszczuplenie zaplecza usługowego rolnictwa. Aktualnie zaplecze to stanowią:

- 2 prywatne zakłady usług weterynaryjnej,
- 5 zlewni mleka obsługiwane przez zakłady mleczarskie „Mlekpol” w Grajewie położone we wsiach: Niedźwiadna, Niećkowo, Bęckowo, Guty i miasto Szczuczyn,
- 2 prywatne bazy skupu żywca położone we wsi Mazewo i w mieście Szczuczyn,
- 2 prywatne zakłady usług mechanizacyjnych położone w mieście Szczuczyn,
- 5 podmiotów gospodarczych zaopatrujących rolnictwo w pasze i środki do produkcji rolnej.

Na uwagę zasługuje fakt, że korzystne położenie gminy blisko miasta powiatowego Grajewo, gdzie znajdują się wszystkie niezbędne dla funkcjonowania rolnictwa punkty obsługi rolnictwa a także zbytu produktów rolnych daje gminie możliwość do dalszego rozwoju.

W związku z faktem przystąpienia Polski do struktur Unii Europejskiej pierwszą znaczącą decyzją dotyczącą rolnictwa są dopłaty bezpośrednie dla rolników, które często służą do dalszego inwestowania w ich gospodarstwa. Dużym zainteresowaniem cieszą się programy rolno - środowiskowe służące przede wszystkim ochronie środowiska naturalnego W gminie Szczuczyn funkcjonują, a tym samym wspomagają finansowo rolników, następujące pakiety rolno – środowiskowe: rolnictwo zrównoważone, rolnictwo ekologiczne, utrzymanie łąk ekstensywnych, utrzymanie pastwisk ekstensywnych, ochrona wód i gleb, zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich.

Na rozwój rolnictwa i infrastruktury wiejskiej skierowany jest także Sektorowy Program Operacyjny (SPO), Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) oraz Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego ZPORR). W ramach tych programów, których koordynacją zajmuje się samorząd województwa realizowane są przede wszystkim komponenty dotyczące infrastruktury wiejskiej dotyczącej zaopatrzenia w wodę, oczyszczania i odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, edukacji i szkoleń.

Funkcje uzupełniające

Funkcję uzupełniającą stanowią szeroko rozumiane usługi na rzecz ludności i gospodarki gminy, wśród której wyróżnić należy usługi w zakresie oświaty, lecznictwa, handlu, kultury i sportu. Funkcję turystyczną posiada jedynie Szczuczyn stanowiący ważny w regionie ośrodek krajoznawczy. Przez gminę przebiegają szlaki turystyczne: pieszy, rowerowy i samochodowy.

Udział funkcji produkcyjnej jest mały i ogranicza się do działalności dwóch większych zakładów zlokalizowanych w Szczuczynie: galanterii drzewnej „Victoria” i zakładu chemii gospodarczej spółdzielni inwalidów SPINS oraz kilku małych zakładów produkcyjno-usługowych świadczących usługi w zakresie budownictwa, przetwórstwa drzewnego i spożywczego, transportu, usług leśnych i innych. Na obszarze gminy nie ma dużych zakładów produkcyjnych oraz firm z udziałem kapitału zagranicznego.

Walory przyrodnicze

Gmina dysponuje przeciętnymi walorami przyrodniczymi. Najwyższą wartość użytkową posiadają żyzne gleby występujące na terenie całej gminy, kompleksy leśne położone przede wszystkim w części wschodniej, znaczne powierzchnie użytków zielonych rozmieszczone głównie w dolinach Wiszy i mniejszych cieków wodnych.

W gminie brak jest wielkoprzestrzennych obszarów ochrony przyrody. Występują jedynie pomniki przyrody.

Walory kulturowe

Na terenie miasta i gminy występują obiekty dziedzictwa kulturowego wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków: zespół poklasztorny, zespół pałacowo-folwarczny, zespół poczty, park miejski i domy mieszczkańskie w Szczuczynie, zespoły kościołów i cmentarzy parafialnych w Niedźwiadnej i Szczuczynie oraz zespoły dworsko-pałacowe w Bęcławie, Chojnowie, Bzurach, Nieckowie i Szczuczynie oraz obiekty objęte gminną ewidencją zabytków.

Zasoby naturalne

Centralna część gminy znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 217 „Dolina rzeki Biebrzy” o szczególnym reżimie zagospodarowania.

Wśród zasobów naturalnych wymienić należy złoża kruszywa naturalnego o zasobach udokumentowanych: „Bęcławo”, „Bęcławo I”, „Nieckowo”, „Zacieczki”, o zasobach szacunkowych „Gutki – Kurejewka”, obszary perspektywicznego występowania kruszywa natural-

nego w rejonie wsi: Brzeźno, Chojnowo, Czarnowo i Rakowo oraz złoża piasków w rejonie wsi Chojnowo, Dołęgi i organicznych torfów występujących w dolinach rzecznych, a także zasoby wód płynących (Wissa, Struga, Ciek spod Niećkowa) i wód podziemnych (GZWP nr 217 „Dolina rzeki Biebrza”).

Infrastruktura techniczna

Wszystkie miejscowości gminy posiadają wodociągi oparte o trzy ujęcia i stacje uzdatniania wody zlokalizowane w Szczuczynie, Wólce i Niedźwiadnej.

W sieć kanalizacyjną z własnymi oczyszczalniami ścieków wyposażony jest jedynie zespół szkół rolniczych w Niećkowie oraz gospodarka komunalna w Szczuczynie.

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się poprzez linię wysokiego napięcia 110 kV z RPZ Szczuczyn oraz sieć linii elektroenergetycznych 15 kV i niskich napięć wraz ze stacjami transformatorowymi 15/0,4 kV.

Na terenie gminy brak jest sieci gazu przewodowego. Zbiornicze systemy ogrzewania funkcjonują na terenach spółdzielni mieszkaniowej w Szczuczynie oraz Zespołu Szkół Rolniczych w Niećkowie.

Gospodarka odpadami oparta jest o komunalne wysypisko odpadów stałych w Szczuczynie oraz własny system zbiórki i transportu śmieci.

3. Struktura funkcjonalno – przestrzenna terenów zabudowy wsi

Tkanekę osadniczą gminy stanowi 29 wsi oraz 5 przysiółków. Wsie ukształtowane są głównie w układzie pasmowym. Wyjątek stanowią wsie, w których występowały założenia dworsko-parkowe: Niećkowo, Bzury, Bęćkowo i Chojnowo, gdzie zabudowa skupiała się również w sąsiedztwie zabudowań dworskich. Tereny zabudowy wsi zainwestowane są głównie zabudową zagrodową związaną z gospodarstwami rolnymi. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna występuje sporadycznie m.in. we wsiach Skaje, Niećkowo i Niedźwiadna. Uzupełnieniem zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jest zabudowa usługowa zlokalizowana w większych wsiach stanowiących ośrodki wspomagające ośrodek gminny - miasto Szczuczyn. Zabudowa wsi ukształtowana została głównie w formie zabudowy „ulicowej”. Zabudowa rozproszona i kolonijna stanowi niewielki udział.

Największe wsie, w których zlokalizowane są funkcje pozarolnicze:

- **Niećkowo** - 452 osoby - zabudowa zagrodowa, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zabudowa usługowa;
 - funkcja podstawowa - rolniczo - usługowa
 - szkoła podstawowa,
 - zespół szkół ponadgimnazjalnych,
 - biblioteka,
 - sklep ogólnospożywczy,
 - świetlica wiejska,
 - placówka OSP,
 - zakłady produkcyjno - usługowe (m.in. remontowo-budowlane);

- sala gimnastyczna i boisko sportowe,
- zlewnia mleka.
- **Bzury** - 242 osoby - zabudowa zagrodowa oraz usługowa;
 - funkcja podstawowa - rolniczo - usługowa;
 - szkoła podstawowa,
 - świetlica wiejska,
 - placówka OSP,
 - boisko sportowe.
- **Skaje** - 211 osób - zabudowa zagrodowa i jednorodzinna oraz usługowa;
 - funkcja podstawowa - rolniczo - usługowa;
 - sklep ogólnospożywczy,
 - świetlica wiejska,
- **Niedźwiadna** - 185 osób - zabudowa zagrodowa i jednorodzinna oraz usługowa;
 - funkcja podstawowa - rolniczo - usługowa;
 - szkoła podstawowa,
 - kościół parafialny,
 - cmentarz,
 - sklep z art. do produkcji rolnej,
 - zlewnia mleka,
 - świetlica wiejska,
 - placówka OSP,
 - sala gimnastyczna i boisko sportowe.
- **Bęćkowo** - 137 osób - zabudowa zagrodowa oraz usługowa;
 - funkcja podstawowa - rolnictwo;
 - zlewnia mleka,
 - sklep spożywczy,
 - placówka OSP,
 - świetlica wiejska.

Ponadto funkcje usługowe występują w następujących wsiach:

- **Świdry Awissa** - 162 osoby - zabudowa zagrodowa oraz usługowa;
 - świetlica wiejska,
 - usługi rzemieślnicze,
 - dyskoteka.
- **Jambrzyki** - 111 osób - zabudowa zagrodowa;
 - świetlica wiejska,
- **Guty** - 104 osoby - zabudowa zagrodowa;
 - zlewnia mleka.
- **Gutki** - 49 osób - zabudowa zagrodowa oraz usługowa
 - sklep spożywczy,
 - usługi rzemieślnicze.

- **Kurki** - 83 osoby - zabudowa zagrodowa;
 - zakład produkcyjno – usługowy (tartak);
- **Niedźwieckie** - 81 osób - zabudowa zagrodowa;
 - świetlica wiejska.
- **Mazewo** - 76 osób - zabudowa zagrodowa;
 - zakłady produkcyjno – usługowe (skup żywca i ubojnia cieląt);
- **Danowo** - 66 osób - zabudowa zagrodowa;
 - świetlica wiejska,
 - placówka OSP.
- **Obrytki** - 58 osób - zabudowa zagrodowa oraz usługowa;
 - usługi handlu (sklep spożywczo – przemysłowy, art. do produkcji rolnej).

Podstawowym narzędziem realizowania polityki przestrzennej miasta i gminy Szczuczyn obok sporządzonych po 1994 roku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego są decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji celu publicznego. Wydanie decyzji warunkowane jest sąsiedztwem istniejącej zabudowy, dostępem do drogi i infrastruktury technicznej oraz nie wymaga zmiany przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne.

W latach 2004 – 2007 Burmistrz Miasta wydał łącznie 159 decyzji, z czego 148 to decyzje o warunkach zabudowy i 11 decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego. Zdecydowana większość decyzji dotyczyła obszarów wiejskich, ponieważ znaczny obszar miasta Szczuczyn objęty jest obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów objętych strefą konserwatorską i kilkoma mniejszymi obszarowo planami. Na terenie miasta wydano łącznie 4 decyzje o lokalizacji celu publicznego i 17 o warunkach zabudowy. Na terenach wsi zdecydowaną większość stanowiły decyzje o warunkach zabudowy dotyczące realizacji budynków mieszkalnych, inwentarskich i gospodarczych, zbiorników na gnojowicę i gnojówkę oraz płyt gnojowych w zabudowie zagrodowej. Kulminacja decyzji nastąpiła w 2006 roku i związana była z dotacjami unijnymi w rolnictwie.

W rozmieszczeniu przestrzennym najwięcej decyzji o warunkach zabudowy wydano dla mieszkańców wsi Kurki – 10, Świdry Awissa – 8, Brzeźno, Bzury, Obrytki i Skaje po 6. We wsi Sokoły nie została wydana żadna decyzja. Wieś Niedźwiadna posiada obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszar zabudowy, wydane zatem 3 decyzje na obszarze wsi Niedźwiadna dotyczyły terenów położonych poza granicami planu.

Decyzje o ustaleniu lokalizacji celu publicznego dotyczyły przede wszystkim realizacji urządzeń infrastruktury technicznej związanej z zaopatrzeniem w wodę i energię elektryczną oraz przebudowy dróg.

4. Struktura funkcjonalno – przestrzenna terenów zabudowy miasta Szczuczyn

Strukturę funkcjonalno – przestrzenną zainwestowania miejskiego przedstawiono na rysunku nr 1 sporządzonym na mapie w skali 1 : 5 000.

Ranga ośrodka gminnego:

- lokalny ośrodek rozwoju

Główna funkcja:

- mieszkaniowo - usługowa

Liczba ludności:

- 3 573 osób

Użytkowanie gruntów:

powierzchnia ogólna	1 323 ha	100,0 % w tym:
• tereny zurbanizowane	113 ha	8,5 %
• grunty orne (w tym sady i ogrody)	837 ha	63,3 %
• użytki zielone.....	294 ha	22,2 %
• lasy i grunty leśne.....	28 ha	2,1 %
• nieużytki	23 ha	1,7 %
• wody.....	3 ha	0,2 %

Gęstość zaludnienia - 270 M/km²

Funkcje ośrodka gminnego - miasta Szczuczyn:

- mieszkalnictwo,
- usługi,
- szkolnictwo ponadgimnazjalne,
- opieka zdrowotna,
- produkcja,
- rolnictwo.

Użytkowanie obszaru:

Obszar miasta w części centralnej zainwestowany jest zabudową mieszkaniową, zagrodową, usługową i produkcyjną. Obszar zabudowy miasta stanowi w przeważającej części zwartą strukturę. Wyjątkiem jest zabudowa zlokalizowana wzdłuż ul. Sportowej, która stanowi kolonię zabudowy zlokalizowaną za rzeką Wissa. Poza obszarem zwartej zabudowy, na obrzeżach miasta zlokalizowane jest miejskie wysypisko odpadów komunalnych.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej istotną rolę odgrywają następujące elementy:

- przebieg drogi krajowej nr 61 relacji Warszawa – Łomża – Augustów, kumulującej ruch tranzytowy w kierunku wschodniej granicy,
- przebieg drogi nr 58 Szczuczyn – Biała Piska – Pisz – Szczytno,
- rzeka Wissa wraz z doliną,
- korytarz linii elektroenergetycznych GPZ,
- historyczny układ urbanistyczny miasta wpisany do rejestru zabytków.

Tereny zabudowane zajmują 8,5 % powierzchni terenu miasta w granicach administracyjnych. Przez wschodnią część obszaru miasta przepływa rzeka Wissa, która wraz z rowami i ciekami oraz użytkami zielonymi tworzy dolinę. Pozostałe tereny stanowią użytki rolne. Lasy i tereny leśne w granicach administracyjnych miasta nie występują.

Charakterystyka zainwestowania

Tereny zabudowy mieszkaniowej

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami w formie zwartej stanowiąca pierzeje rynku,
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa stanowiąca kwartały zabudowy przyległe do rynku,
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, jednorodzinna i zagrodowa położona pomiędzy ul. Graniczną, Kilińskiego i Łomżyńską,
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, jednorodzinna i zagrodowa przyległa do ul. Kilińskiego,
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna położona w rejonie ul. Łąkowej,
- osiedle zabudowy mieszkaniowej „Stodoły”,
- osiedle zabudowy mieszkaniowej „Pawelki”,
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa wzdłuż ul. Pawelki,
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa wzdłuż ul. Granicznej,
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa przy ul. Sportowej,
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, jednorodzinna i zagrodowa przy ul. Szczuki,
- zabudowa zagrodowa kolonijna zlokalizowana w północno wschodniej części obszaru miasta.

Tereny usług

- administracji publicznej i samorządowej - Urząd Miasta i Gminy wraz z instytucjami towarzyszącymi,
- Zespół zabytkowego kościoła parafialnego wraz z plebanią,
- Zakład Opiekuńczo – Leczniczy (ZOL),
- przychodnia rejonowa,
- Zespół Szkół w Szczuczynie,
- Gimnazjum Publiczne,
- Szkoła Podstawowa,
- Miejski Dom Kultury,
- Muzeum Pożarnictwa,
- biblioteka publiczna,
- 2 banki,
- poczta,
- posterunek policji,
- strażnica OSP,
- 3 lokale gastronomiczne i 2 bary,
- dyskoteka,
- 2 hotele („Darmex” przy ul. Kilińskiego i „Zajazd Pocztowy” przy ul. Grunwaldzkiej),
- stadion miejski,
- zakład pogrzebowy,
- 2 stacje paliw,
- usługi handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m² - sklep „Biedronka”,

- liczne usługi handlu i obsługi ludności wolnostojące i zlokalizowane w parterach budynków mieszkalnych.

Tereny produkcyjno - usługowe

- „Wiktoria” - zakład drzewny (produkcja domków i saun, przemysł drzewny),
- zakład obróbki drewna tartak,
- Spółdzielnia Inwalidów „SPINS” – zakład produkcyjny chemii gospodarczej,
- piekarnia,
- z zakresu obsługi rolnictwa m.in.:
 - młyn gospodarczy,
 - targowica gminna,
 - punkt skupu mleka,
 - 2 lecznice weterynaryjne,
 - zlewnia mleka,
 - handel maszynami rolniczymi,
 - handel artykułami do produkcji rolnej,
 - handel artykułami budowlanymi i rolnymi,
 - handel zwierzętami gospodarskimi,
- liczne zakłady produkcyjno - usługowe i drobnej wytwórczości.

Tereny urządzeń infrastruktury technicznej

- oczyszczalnia ścieków,
- ujęcie wody i stacja wodociągowa,
- ciepłownia miejska,
- wysypisko odpadów,
- GPZ,
- 2 stacje bazowe telefonii komórkowej.

Tereny zieleni

- "Rynek - Plac Tysiąclecia" - zagospodarowany zielenią urządzoną teren placu rynkowego,
- „Rynek Koński”,
- pracownicze ogrody działkowe.

Tereny inne

- cmentarz grzebalny (czynny),
- cmentarz żydowski (nieczynny).

Obsługa komunikacyjna

- dostępność do terenów zabudowanych z istniejących ulic,
- parking urządzony na części "Placu Tysiąclecia" oraz przed usługami,
- zespół garaży przy ul. Łąkowej.

Infrastruktura techniczna

- dobra dostępność do podstawowych sieci infrastruktury technicznej, za wyjątkiem sieci gazowej,
- tereny położone we wschodniej części miasta - zabudowa przy ul. Sportowej oraz w północno – zachodniej części miasta nie posiadają dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej.

Funkcje kolizyjne, tereny wymagające przekształceń lub zagospodarowania

- przebieg drogi tranzytowej przez centrum miasta,
- lokalizacja zabudowy zagrodowej i dużych gospodarstw rolnych hodowlanych w centralnej części miasta, w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej,
- lokalizacja zakładów produkcyjno-usługowych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej („SPINS”, zakłady stolarskie, zakłady mechaniczne i inne),
- zabudowa gospodarcza przy ul. Sportowej w dolinie rzeki Wissa,
- sąsiedztwo ruin rezydencji Szczuków,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej stanowiącej kwartały zabudowy przyległe do rynku - wymagają przekształceń i porządkowania,
- niezagospodarowane tereny i obiekty:
 - pawilon handlowy przy ul. Łomżyńskiej,
 - baza SUW przy ul. Granicznej,
 - baza TOS przy ul. Pawełki,
 - budynek po byłej szkole przy Klasztorze,
 - budynek piekarni przy ul. Łomżyńskiej,
 - budynek rozlewni wód przy ul. Łomżyńskiej,
 - budynek po byłej szkole zawodowej przy ul. Kilińskiego,
 - budynek po przedszkolu przy ul. Łomżyńskiej.

Rezerwy terenowe

- tereny przeznaczone w miejscowym planie pod zabudowę mieszkaniową i usługi (wymagające przygotowania w zakresie podziału terenu, komunikacji i infrastruktury technicznej),
- tereny przeznaczone w miejscowym planie pod zabudowę mieszkaniową plombowe i wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

II. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Przez ład przestrzenny należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne. W krajobrazie uporządkowanym naturalne formy zielone (środowisko naturalne) łączą się z formami pochodzenia antropogenicznego (środowisko zbudowane), tworząc ład przestrzenny. Wśród zadań gminy określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym i o planowaniu przestrzennym, troska o ład przestrzenny jest wymieniona na pierwszym miejscu.

Obszar gminy

Oceniając stan ładu przestrzennego na obszarach wiejskich gminy Szczuczyn należy uznać go jako poprawny nie odbiegający od przeciętnego w regionie. Poza pojedynczymi przypadkami nie stwierdzono rażących dysharmonii w otaczającym krajobrazie. Dotyczą one między innymi skali, formy architektonicznej i kolorystyki zabudowy. Powszechnym zjawiskiem jest występowanie zabudowy w złym stanie technicznym i estetycznym w otoczeniu

nieuporządkowanych obejmujących gospodarskich. Dużym problemem są niezagospodarowane tereny i obiekty - pustostany po zlikwidowanych szkołach, zlewniach mleka, sklepach i innych obiektach użyteczności publicznej. Niektóre z nich: założenia dworsko - parkowe w Bęcławie (była szkoła) i Chojnowie są obiektami zabytkowymi.

Wizja terenowa wykazała istnienie na terenie gminy kilkunastu niezrekultywowanych terenów poeksploatacyjnych obniżających walory krajobrazowe. Powszechne jest zjawisko wyrzucania przez rolników do lasów, przydrożnych rowów i zagłębień odpadów powstających w gospodarstwach rolnych.

Obszar miasta

Na obszarze miasta na stan ładu przestrzennego znaczący wpływ ma zagospodarowanie terenów i położenie zabudowy w obszarze historycznego układu urbanistycznego. Wąskie parcele, nienormatywne szerokości ulic, usytuowanie zabudowy w liniach rozgraniczających ulic oraz stan techniczny budynków zdecydowanie utrudniają zachowanie należytego stanu ładu przestrzennego. W rejonie zabytkowego Rynku – „Placu Tysiąclecia”, gdzie jest duże nasycenie funkcji usługowych stan techniczny zabudowy i estetyka elewacji frontowych w ostatnim czasie ulega korzystnym przeobrażeniom. Pierzeje zabudowy przyrynkowej wymagają jednak zharmonizowania formy, kolorystyki i detalu architektonicznego. Również zagospodarowanie „Rynku” (zieleni, oświetlenie, ciągi piesze, mała architektura) i stan ciągów pieszych wymaga uporządkowania i rewaloryzacji.

Niekorzystnie na stan ładu przestrzennego wpływają opuszczone, niezagospodarowane tereny i obiekty lub nieczynne aktualnie zakłady. Na terenie miasta jest ich kilka, a najbardziej dysharmonizująco na wizerunek miasta wpływają: budynek po byłej szkole przy Klasztorze, budynek piekarni przy ul. Łomżyńskiej i budynek rozlewni wód przy ul. Łomżyńskiej, które zlokalizowane są w sąsiedztwie zabytkowego zespołu klasztorowego, na osi widokowej zespołu najazdu z kierunku Łomży. Zaniedbany, zdegradowany i niezagospodarowany jest również teren w sąsiedztwie oczyszczalni ścieków i doliny rzeki Wissy, w rejonie którego znajdują się ruiny rezydencji Szczuków objęte ochroną konserwatorską. Uporządkowanie i właściwe zagospodarowanie tego obszaru wpłynie na poprawę walorów estetycznych – krajobrazowych otoczenia zabytku oraz widokowych od strony najazdu z kierunku Grajewa.

Ponadto na stan ładu przestrzennego niekorzystnie wpływają:

- struktura własnościowa terenów w zabytkowej części miasta – wąskie, małe działki nie dają możliwości zagospodarowania terenów zgodnie z wymogami określonymi w przepisach prawa,
- stan zabudowy w zabytkowej części miasta,
- tereny i obiekty opuszczone i niezagospodarowane,
- brak zagospodarowania terenów doliny rzeki Wissy – zabudowa wkracza w dolinę rzeki, głównie gospodarcza położona w rejonie ul. Sportowej i Nadstawnej,
- występowanie zabudowy zagrodowej w zespołach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej,
- pojedyncza zabudowa zlokalizowana poza obszarem zwartej zabudowy (na skutek decyzji o warunkach zabudowy).

III. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

1. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

1.1 Rzeźba terenu

W zasadniczej części obszar położony jest w granicach Wysoczyzny Kolneńskiej związanej genetycznie ze zlodowaceniem środkowopolskim, którą tworzą formy rzeźby plejstoceńskiej w postaci wysoczyzny morenowej falistej, pagórków wzgórz i wałów kemowych pochodzenia fluwioglacjalnego oraz pagórków, martwego lodu. Obszar wysoczyzny jest dość zróżnicowany hipsometrycznie od 125 do 165 m n.p.m.

Wysoczyznę rozcina południkowo dolina rzeki Wissy. Na zachód od rzeki teren wzbogacony jest wałami, pagórkami i wzgórzami kemowymi oraz licznymi formami dolinnymi o znacznym nachyleniu zboczy. Na specjalną uwagę zasługuje wał kemowy z kulminacją dochodzącą do 175 m n.p.m. rozciągający się w kierunku N-S od wsi Chojnowo poprzez Czarnowo do wsi Dołęgi. Kompleks wzgórz kemowych o wysokościach 190-205 m n.p.m. rozdzielony wyraźnymi dolinkami występuje w okolicach Niedźwiadnej, Kurek i Konieckich. W części wschodniej przeważają natomiast powierzchnie płaskie z rzadko pojawiającymi się wzgórzami.

Północny fragment obszaru gminy leży w obrębie Pojezierza Elckiego, który budują formy rzeźby plejstoceńskiej pochodzące ze zlodowacenia północnopolskiego i są wykształcone jako wysoczyzna morenowa pagórkowata, równina sandrowa i dolina o założeniu rynnowym. Wysoczyzna wyniesiona jest 135-150 m n.p.m. i obejmuje teren położony pomiędzy wsiami: Bęćkowo, Tarachy i Zacieczki. Posiada charakter rzeźby mało złagodzonej przez procesy denudacyjne.

Równina sandrowa jest płaska i zajmuje obszar o wysokościach bezwzględnych w przedziale 125-135 m n.p.m. Rozcięta jest licznymi dolinkami, z których największa należy do rzeki Wissy.

Rzeźbę terenu gminy uzupełniają formy holocenijskie wypełniające dna współczesnych dolin rzecznych, nieckowatych dolinek fluwialno - denudacyjnych, dna rozległych obniżzeń, płytkie zagłębienia bezodpływowe oraz formy antropogeniczne takie jak: sztucznie uformowane skarpy, nasypy i wykopy drogowe, wyrobiska związane z eksploatacją surowców mineralnych.

Obszar miasta Szczuczyna położony jest na wysokości 125-165 m n.p.m. Najniżej usytuowana jest dolina Wissy przebiegająca południkowo przez środkową część Szczuczyna. Tereny najwyższej wyniesione leżą na zachodnich obrzeżach miasta. W obrębie miasta wydzielić można następujące jednostki morfologiczne:

- Wysoczyznę morenową płaską o wysokościach w przedziale 125-160 m n.p.m. o mało urozmaiconej powierzchni i spadkach nie przekraczających 5%. Zarówno jej część zachodnia, jak i wschodnia rozcięte są licznymi dolinkami erozyjno-denudacyjnymi o przebiegu równoleżnikowym z charakterystycznymi szerokimi, lokalnie podtopionymi dnami. W zachodniej części obszar wysoczyzny urozmaica wał kemowy z często wy-

stępującymi pagórkami martwego lodu. Wał kemowy przebiega w kierunku N - S i tworzy lokalne kulminacje terenowe.

- Dolinę Wissy, w której wyróżniono terasę erozyjno-akumulacyjną oraz taras zalewowy.
 - Taras erozyjno-akumulacyjny pochodzi z plejstocenu i jest wyniesiony 125-130 m n.p.m., tj. 2-5 m nad taras zalewowy. Występuje on nieprzerwanie po prawej stronie rzeki, a jego szerokość jest zmienna osiągając minimum w południowej części. Po stronie lewej taras erozyjno-akumulacyjny nie występuje na północy, gdzie współczesna dolina Wissy graniczy bezpośrednio z obszarem wysoczyzny. Płaską powierzchnię tarasu rozcinają dolinki prowadzące okresowo wody z wyżej wyniesionych terenów.
 - Taras zalewowy holoceni występuje na wysokości 123 - 125 m n.p.m. i 1,0 - 1,5 m nad poziom lustra wody w korycie rzeki. Szerokość tarasu zalewowego po obu stronach Wissy nie przekracza 150 m, a w części południowej przechodzi w rozległe obniżenie powytopiskowe.

Oprócz naturalnych form morfologicznych na terenie miasta i gminy występują utwory antropogeniczne o zmienionej rzeźbie. Są to między innymi: skarpy i strome krawędzie, nasypy drogowe i budowlane, tereny zniwelowane, wyrobiska poeksploatacyjne itp.

1.2 Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym przedmiotowe tereny leżą na prekambryjskiej platformie wschodnioeuropejskiej w obrębie wyniesienia mazursko-suwalskiego.

Podłoże mezozoiczne stanowią utwory kredy górnej wykształcone w postaci margli i opoki, na których bezpośrednio zalegają młodsze utwory trzeciorzędowe.

Osady trzeciorzędowe tworzą oligoceńskie piaski i mułki, miocene piaski oraz ility przewarstwione wkładkami węgla brunatnego, a także plioceńskie ility będące bezpośrednim podłożem osadów czwartorzędnych.

Czwartorzęd reprezentowany jest przez utwory wszystkich zlodowaceń, a ich miąższość waha się od 170 do 200 m.

Z okresu zlodowacenia środkowopolskiego pochodzą gliny zwałowe z dużą zawartością głazów i żwirów występujące w okolicach wsi Mazewo, Czarnowo, Czarnówek, Bzury.

W budowie moren udział bierze materiał piaszczysto-żwirowy o bezładnej strukturze. Moreny te tworzą wzniesienia w zachodniej i wschodniej części gminy. Ponadto występują osady akumulacji szczelinowej (wały i wzgórza kemowe) wykształcone jako warstwowane piaski i żwiry oraz osady akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej w postaci nieregularnych płatów z domieszką żwirów i piasków podścielonych glinami zwałowymi.

Z okresem zlodowacenia północnopolskiego wiążą się plejstocenijskie utwory akumulacji lodowcowej (gliny piaszczyste) występujące w północnej części gminy, a także utwory akumulacji wodnolodowcowej (piaski pylaste, piaski drobne i średnie ze żwirami) zalegające na równinie sandrowej i w dolinie Wissy.

Najmłodszymi utworami uczestniczącymi w budowie geologicznej obszaru są osady holocenijskie o charakterze aluwialno-deluwialnym reprezentowane przez grunty mineralne (piaski drobnoziarniste z domieszką części organicznych) zalegające dna dolinek denudacyjnych i nieckowatych odcinków większych dolin oraz utwory bagienne (namuły organiczno-pylaste lub piaszczyste oraz torfy) wypełniające na całej długości współczesną dolinę Wissy i prawie wszystkie zagłębienia terenowe.

W granicach miasta Szczuczyna największe przestrzenie zajmują osady akumulacji lodowcowej wykształcone jako gliny zwałowe, które występują w obrębie wysoczyzny w części zachodniej i wschodniej miasta. Są to najczęściej gliny spiaszczone z przewarstwieniami piasków i żwirów oraz z domieszką głązów i otoczków.

Wały kemowe stanowiące kulminacje terenowe na zachodzie Szczuczyna piaski drobne i średnie). Na obszarze wysoczyzny występują również pagórki martwego lodu, które bezładnie tworzą piaski oraz żwiry z domieszką kamieni. Na obrzeżach obszarów wysoczyzny spotyka się osady piasków akumulacji wodnolodowcowej reprezentowane przez frakcje różnoziarniste z niewielką ilością żwirów.

W centralnej części zgodnie z morfologią występują utwory akumulacji rzecznej. Są to holocenijskie piaski drobne i średnie przewarstwione żwirami zalegające w terasie nadzalewowej (erozyjno - akumulacyjnej) oraz torfy położone obrębie terasy zalewowej doliny Wissy.

Dna dolinek erozyjno - denudacyjnych wyścielone są namułami organicznymi pylastymi lub piaszczystymi o miąższości 1,5 - 2 m lub piaskami gliniastymi i glinami.

1.3 Wody

1.3.1 Wody powierzchniowe

Głównym odbiornikiem wód powierzchniowych jest rzeka Wissa, stanowiąca prawy dopływ Biebrzy. Powierzchnia zlewni Wissy wynosi 521 km². Rzeka płynie wąską doliną w kierunku południowo-wschodnim meandrując prawie na całej długości. Wissa zbiera wody powierzchniowe za pośrednictwem licznych dopływów bocznych, najczęściej sieci rowów melioracyjnych.

Zasoby nienaruszalne rzeki szacowane są na 0,57 m³/s i stanowią minimalny odpływ wody, który warunkuje zachowanie podstawowych form flory i fauny.

Zachodnia część gminy charakteryzuje się gęstszym wykształceniem cieków i lepszymi warunkami odwodnienia. Obszar położony w części wschodniej posiada natomiast niewielkie nachylenie, stąd proces odwadniania jest utrudniony. Lokalnymi odbiornikami wód są rozległe obniżenia wytopiskowe, skąd odpływ następuje poprzez rowy melioracyjne. Przeprowadzone w latach ubiegłych melioracje gruntów rolnych przyczyniły się do zmiany charakteru małych cieków wodnych w rowy melioracyjne o wyprostowanych korytach i przyspieszonym odpływie wód.

Z innych ważniejszych cieków wodnych wymienić należy Strugę i Ciek spod Nieckowa

W uzupełnieniu do wód płynących pozostają licznie występujące naturalne zbiorniki wodne wypełniające obniżenia terenowe na obszarze całej gminy oraz stawy, w tym zespół

stawów Chojnowie o łącznej powierzchni 4,5 ha i pojemności 67,5 tys. m³, w Bzurach o powierzchni 0,7 ha i pojemności 14 tys. m³, w Szczuczynie o powierzchni 0,25 ha i pojemności 5 tys. m³ oraz w Niedźwiadnej o powierzchni 0,05 ha i pojemności zaledwie 1 tys. m³.

W granicach miasta Szczuczyna Wissa płynie z północy w kierunku południowym szeroką i zabagnioną doliną, silnie meandrując na niektórych odcinkach swojego biegu. Począwszy od mostu przepływa przez obniżenie powytopiskowe, przyjmując w tej części najczęściej dopływów z obu stron.

Na uwagę zasługuje prawobrzeżny dopływ, biorący swój początek z podnóża wału kemowego. Pozostałe ciekawy odwadniają obszary wysoczyznowe, położone w zachodniej i wschodniej części miasta. Sieć wód powierzchniowych uzupełniają rowy melioracyjne oraz stawy rybne.

1.3.2 Wody gruntowe

Wody gruntowe tworzą dwie zasadnicze strefy o odmiennym charakterze ich zalegania. Pierwsza strefa o ciągłym poziomie wód obejmuje przeważającą część gminy. Woda gruntowa utrzymuje się w łatwo przepuszczalnych utworach wysoczyzny oraz dolin i obniżzeń, tworząc jeden poziom o zwierciadle swobodnym.

W dolinach rzek oraz pozostałych dolinkach i zagłębieniach wody gruntowe występują najpłycej, poniżej 2 m i tam stanowią one ograniczenia dla budownictwa.

Drugą strefę tworzą wody gruntowe, których ciągłość zwierciadła może ulegać zakłóceniom. Zasięg przestrzenny tej strefy związany jest z występowaniem płytko zalegających utworów o małej przepuszczalności i gorszych warunkach infiltracji (gliny zwałowe). W obrębie strefy wody gruntowe utrzymują się w osadach piaszczystych zalegających w stropie utworów gliniastych. Ponadto mogą zachodzić przypadki pojawienia się tzw. "wierzchówek" tuż przy powierzchni terenu. Mają one niekorzystny wpływ na zmianę konsystencji glin i ilów oraz stanowią ograniczenia budowlane.

Wody gruntowe z uwagi na charakter zalegania dzielą obszar miasta na dwie zasadnicze strefy. W dolinach oraz fragmentarycznie na wysoczyźnie zbudowanej z gruntów łatwo przepuszczalnych występuje ciągły poziom wód gruntowych o swobodnym zwierciadle. Zalegają one płytko, kontaktując się z wodami rzeki, wykazując jednocześnie dużą zbieżność z wodostanami Wissy. W obrębie doliny i dolinek głębokość wód gruntowych wynosi 1 - 2 m, a w wyższych partiach terenu wzrasta poniżej 2 m. Najgłębiej występuje w rejonie centrum miasta oraz ulicy Kilińskiego.

Obszar, gdzie ciągłość poziomu wód gruntowych może ulegać zakłóceniom, a zwierciadło wykazuje napięcie, występuje na wysoczyźnie zbudowanej z utworów gliniastych trudniej przepuszczalnych. Poziom wód gruntowych zalega w przewarstwieniach piaszczystych wśród glin na zmiennych głębokościach, z reguły głębiej niż 4,5 m. W okresach obfitych opadów lub wiosennych roztopów mogą pojawiać się w wierzchnich warstwach gruntu tzw. "wierzchówki".

1.3.3 Wody podziemne

Pod względem hydrogeologicznym gmina Szczuczyn znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 217 „Pradolina rzeki Biebrza”. Powierzchnia zbiornika rozciągającego się wzdłuż zlewni Biebrzy, Wissy, Etku i dolnej Jegrzni oraz Kanału Augustowskiego wynosi około 1295 km². Szacunkowe zasoby dyspozycyjne zbiornika kształtują się w wielkości około 200 tys. m³/dobę, przy średniej 50 m głębokości ujęć.

Na przeważającej części obszaru brak jest dostatecznie wykształconej warstwy izolacyjnej z uwagi na zaleganie w podłożu osadów torfowych i piaszczystych charakteryzujących się dużą infiltracją. Z tego względu zbiornik narażony jest na zanieczyszczenie wód podziemnych i wymaga szczególnej ochrony, zwłaszcza w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Obszar gminy charakteryzuje się w miarę zróżnicowaną wydajnością warstw wodonośnych. Ujmowane studniami głębinowymi wody podziemne pochodzą z wodonośnych warstw czwartorzędowych, których strop zalega na głębokości 2,5-35,0 m, a spąg 9,0 - poniżej 49,0 m. Najpłycej zwierciadło tych wód występuje wzdłuż doliny Wissy i Strugi - w interwale 0-20 m. Potencjalna wydajność typowego otworu studziennego jest również zróżnicowana i waha się od 10-30 m³/h w rejonie zlodowacenia bałtyckiego (Tarachy, Zacieczki, Gutki, Bęckowo) do 30-70 m³/h na pozostałym terenie. Jedynie w okolicach miasta Szczuczyna, wsi Skaje i Wólka wydajność jednostkowa wzrasta do powyżej 70 m³/h.

Większość terenu posiada pełną izolację warstw wodonośnych, niemniej jednak w rejonie Szczuczyna i na północ oraz wschód od miasta izolacja jest połowiczna lub występuje jej brak. Stanowi to poważne zagrożenie dla wód podziemnych przed czynnikami antropogenicznymi. Naturalne wody te zawierają również zwiększone ilości związków żelaza i manganu i wymagają uzdatnienia.

Zbiornicze zaopatrzenie ludności w wodę pitną oparte jest na ujęciach zlokalizowanych w Niedźwiadnej, Wólce i Szczuczynie czerpiących wodę z czwartorzędowych pięter wodonośnych.

Niewielka część ludności gminy pozbawiona jest jeszcze możliwości korzystania z wodociągów wiejskich i zaopatruje się w wodę ze studni kopanych ujmujących wody gruntowe z pierwszego poziomu wodonośnego. Poziom ten utrzymuje się głównie w przewarstwieniach piaszczystych rozdzielających górny horyzont glin zwałowych na głębokości 3-6 m p.p.t. Wody gruntowe podlegają łatwej infiltracji różnego rodzaju zanieczyszczeń bytowych i gospodarczych.

1.4 Gleby

Rodzaj występującej na obszarze miasta i gminy pokrywy glebowej pozostaje w ścisłym związku z budową geologiczną terenu i charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem gleb oraz brakiem dominacji któregośkolwiek ich typu. Gleby wykształciły się z utworów czwartorzędowych, plejstoceńskich piasków i glin lodowcowych, piasków wodnolodowcowych oraz holoceńskich utworów rzecznych i bagiennych.

Najwyższe walory w skali gminy posiadają gleby brunatne, bielcowe i czarne ziemie zaliczone do 2 kompleksu pszenno dobrego oraz do 3 pszenno – żytniego w klasach bonitacyjnych IIIa - IIIb, występujące na większych powierzchniach w obrębie wysoczyzny. Charakteryzują się one znaczną zasobnością w składniki pokarmowe, dobre warunki wodno-powietrzne, dobrą strukturę i są łatwe do uprawy.

Wysokie walory reprezentują gleby 8 kompleksu zbożowo-pastewnego mocne, położone na obrzeżach obniżen terenowych oraz gleby 3 kompleksu pszenne wadliwe zalegające w północnej części gminy. Gleby zbożowo-pastewne mocne oraz gleby pszenne wadliwe pozostają w klasie IIIb-IVb. Dorównują najlepszym glebom zawartością składników pokarmowych, ale z uwagi na wadliwe stosunki wodne (okresowe nadmiary lub niedobory wilgotności) ich bonitacja jest niższa.

Kolejną pod względem przydatności rolniczej grupę stanowią gleby brunatne lub bielcowe klasyfikowane jako 4 kompleks żytnio-ziemniaczany bardzo dobry i dobry, w IVa-IVb klasie bonitacyjnej. Są tutaj także czarne ziemie zdegradowane, zakwalifikowane do 9 kompleksu zbożowo-pastewnego słabego w klasie IVb.

Są to gleby średnio korzystne do uprawy, mniej zasobne w składniki pokarmowe i bardziej wrażliwe na przesuszanie.

Najniższe walory użytkowe reprezentują gleby brunatne żytnio-ziemniaczane słabe V klasy bonitacyjnej oraz gleby brunatne wylugowane o przydatności żytnio - łubinowej w V-VI klasie bonitacyjnej. Gleby te są bardzo przepuszczalne i pokarmowo ubogie.

W dolinach Wissy i innych cieków wodnych, zagłębieniach terenowych oraz dolinkach bocznych występują gleby pochodzenia hydrogenicznego. Są to najczęściej gleby torfowe i murszowe o różnym składzie mechanicznym, różnych stosunkach wodno-powietrznych. Stąd ich zróżnicowanie pod względem przydatności rolniczej, jak również zróżnicowanie przestrzenne. Pozostają one najczęściej w III i IV klasie bonitacyjnej i należą do użytków zielonych średnich.

Na bardzo lekkich glebach murszowych lub torfowych w V klasie bonitacyjnej występują użytki zielone słabe. Na ogół wymagają one poprawy stosunków wodnych.

Na terenie miasta najliczniej reprezentowane są gleby brunatne, bielcowe i czarne ziemie IIIa-IIIb klas bonitacyjnych. Stanowią kompleksy gleb pszenno-żytnich, rzadziej pszennych dobrych. Miejscami występuje nadmierna wilgotność obniżająca ich wartość rolniczą do IVb klasy bonitacyjnej.

W ich bezpośrednim sąsiedztwie położone są gleby zaliczane do kompleksu żytnio-ziemniaczanego i zbożowo - pastewnego w klasach IVa-IVb. Obie grupy gleb położone są w obrębie obszaru wysoczyznowego w zachodniej i wschodniej części Szczuczyna.

Z obszarem występowania osadów piaszczystych związane są gleby brunatne żytnie słabe i zbożowo - pastewne w V klasie bonitacyjnej oraz żytnio-łubinowe w klasie VI.

W strefie zabudowy miejskiej występują gleby pochodzenia antropogenicznego o zmienionych właściwościach fizyczno-chemicznych i stosunkach powietrzno-wodnych do-

stosowanych do funkcji, jaka pełnią w strukturze przestrzennej miasta (zieleńce, skwery, ogrody działkowe).

1.5 Szata roślinna

1.5.1 Obszary leśne

Pod względem lesistości gmina należy do obszarów średnio zalesionych. Lasy zajmują powierzchnię 1.887 ha, co stanowi około 16,3 % ogólnej jej powierzchni. Kompleksy leśne należą do II Krainy Przyrodniczo-Leśnej Mazursko-Podlaskiej.

W strukturze własności zdecydowanie dominują lasy prywatne występujące na powierzchni 1180 ha (62,5 %). Lasy państwowe należące do Nadleśnictwa Rajgród położone są w kilku większych i mniejszych uroczyskach na wschód od zabudowy wsi Niedźwiedzkie, na zachód od wsi Bęćkowo (ur. Bęćkowo), w okolicach Chojnowa (ur. Lisie Doły), na wschód od Szczuczyna (ur. Skitowo), w okolicach wsi Bzury (ur. Bzury) obejmując łącznie areał 707 ha, tj. 37,5 % ogólnej powierzchni lasów.

Rozmieszczenie lasów na terenie gminy jest nierównomierne. Największe kompleksy leśne występują na obrzeżach w rejonie wsi: Bzury i Niedźwiedzkie w części wschodniej, Obrytki na południu, Tarachy i Bęćkowo w północnej części gminy.

Głównym gatunkiem w drzewostanie jest sosna stanowiąca około 90 % powierzchni. Pozostałe gatunki reprezentowane są przez świerk, dąb, grab, brzozę, osikę, topolę, jesion i olchę.

Dominującym siedliskiem są bory mieszane świeże i bory świeże związane z ubogimi glebami brunatnymi lub bielcowymi. Siedliska świeże uzupełniają lasy świeże i lasy mieszane świeże usytuowane na cięższych i zasobniejszych glebach w rejonie wsi Tarachy.

Bory mieszane wilgotne, lasy mieszane wilgotne i lasy wilgotne występują na glebach murszowo-mineralnych lub czarnych ziemiach z wysokim poziomem wód gruntowych.

Odrębną kategorię siedliskową stanowią olsy związane z glebami bagiennymi z okresowo stagnującą na powierzchni wodą gruntową. Lasy tego typu występują głównie w okolicach wsi: Zacieczki, Bęćkowo, Niedźwiadna i Danowo.

Na szatę roślinną miasta składają się niewielkie powierzchnie leśne, dwa parki miejskie, dwa zespoły ogródków działkowych oraz dwa cmentarze z zachowanym drzewostanem.

Lasy występują na obrzeżach Szczuczyna i w dolinie Wissy. Są to przede wszystkim olsy porastające gleby torfowe. We wschodniej części terenu porastają małe kompleksy na siedlisku boru świeżego z drzewostanem sosnowym w młodym wieku. Pojedynczo występuje młody bór mieszany i bór mieszany wilgotny.

Na terenie gminy Szczuczyn gospodarcze znaczenie lasów jest niewielkie. Na stan taki wpływ mają przede wszystkim: młoda struktura drzewostanów, małe zróżnicowanie gatunków, niska odporność siedliskowa, czy małe powierzchnie leśne. Nie bez znaczenia jest fakt, że lasy stanowią tutaj zaledwie 18% powierzchni gminy.

Małe jest również znaczenie turystyczne obszarów leśnych. Najbardziej predysponowane są lasy znajdujące się w zasobach państwowych stanowiące większe kompleksy leśne

na siedliskach świeżych z drzewostanem sosnowym w wieku powyżej 60 lat. Ze względu na oddalenie od rzek i zbiorników wodnych, małą atrakcyjność krajobrazową, średnią odporność na antropopresję zaliczyć je można do kategorii lasów przydatnych dla celów rekreacyjnych. Klimat wnętrza lasów sprzyja pobytowi ludzi, a umiarkowane zwarcie podszytu umożliwia swobodną penetrację. Młodsze drzewostany w wieku do 40 lat do czasu osiągnięcia przez roślinność większej stabilności i odporności można wykorzystać jedynie poprzez wyznaczone szlaki piesze.

Specyfika środowiska przyrodniczego sprawia, że największe znaczenie posiada ekologiczna funkcja lasów (wodochronna, glebochronna, wiatrochronna, klimatyczna, nasienna) i dotyczy to zwłaszcza olsów oraz borów i lasów mieszanych i wilgotnych.

Na terenie gminy występują lasy o najwyższej jakości hodowlanej (wyłączone drzewostany nasienne) służące do zachowania cennych ekotopów rodzimych. Cel ten jest realizowany poprzez wykonywanie zabiegów pobudzających te drzewostany do produkcji nasion, a następnie ich zbiór. Przedmiotowy las ochronny obejmuje powierzchnię 25 ha i położony jest w Nadleśnictwie Rajgród - Leśnictwo Kędziorowo w Uroczysku Parchacz - Królewszczyzna oraz Cieciernia.

Olsy olchowe i jesionowe oraz bory mieszane wilgotne i lasy mieszane wilgotne całkowicie należy wykluczyć z użytkowania gospodarczego i turystycznego. Lasy tego typu poprzez swoją odmienność florystyczną i ekologiczną stanowią istotny element wzbogacający krajobraz gminy. Tworzą ponadto ekotop gatunków rzadkich, są również ważnym składnikiem strukturalno-funkcjonalnym występującej na obszarze gminy fizjocenozy.

1.5.2 Zadrzewienia

Zadrzewienia są to pojedyncze drzewa i krzewy lub ich skupiska nie stanowiące zbiorowisk leśnych, wraz z zajmowanym terenem oraz pozostałymi składnikami jego szaty roślinnej. Wśród szerokiej gamy zadrzewień w granicach administracyjnych miasta i gminy wyróżnić można następujące ich formy:

- zadrzewienia śródpolne użytków rolnych,
- zadrzewienia terenów komunikacyjnych,
- zadrzewienia przyrodnicze wzdłuż cieków wodnych,
- zadrzewienia wiejskich terenów budowlanych,
- parki podworskie,
- zadrzewienia cmentarzy,
- park miejski,
- sady i ogrody działkowe oraz przydomowe,
- plantacje drzew i krzewów owocowych.

Główną funkcją użytkową zadrzewień na terenach zurbanizowanych jest wypoczynek i funkcja izolacyjna, a na terenach otwartych funkcja ekologiczna. Spośród licznych ochronnych, produkcyjnych i kulturowych funkcji zadrzewień najistotniejsze jest przeciwdziałanie zagrożeniom oraz ulepszanie walorów użytkowych środowiska przyrodniczego.

1.5.3 Zbiorowiska łąkowe i murawowe

Tereny otwarte położone z dala od zabudowy, o małej ingerencji człowieka, związane z terenami podmokłymi i sąsiadującymi z wodami powierzchniowymi zajmują użytki zielone. W praktyce dzieli się je na łąki kośne i pastwiska o charakterze półnaturalnym. Tę grupę roślin reprezentują łąki okresowo wilgotne, rozwijające się na siedliskach o wysokim poziomie wód gruntowych (0,6-0,9 m) i łąki świeże zajmujące gleby mineralne i próchniczne, średnio wilgotne. W bezpośrednim sąsiedztwie wód powierzchniowych występują zbiorowiska wodne i przywodne z zespołem rzęsy i spirodeli.

Na terenie gminy łąki położone są głównie w dolinie Wiszy, cieką spod Niećkowa, Strugi oraz w mniejszym stopniu w obniżeniach oraz dolinkach bocznych. Użytki zielone zajmują łącznie powierzchnię 2 536 ha (22,0 % ogółu powierzchni gminy), w tym 833 ha stanowią łąki, a 1.703 ha pastwiska (14,7 %).

W minionych latach zmeliorowano w gminie przeważającą część użytków zielonych położonych w dolinach rzecznych oraz innych obniżeniach terenowych. Procesom odwodnień poddano torfowiska niskie z bogatą florą wilgociolubną. Pospolite do niedawna łąki trzęślicowe i mozgowe zastępowane są na skutek sukcesji monokulturami traw. Zwiększanie zasobności gleb poprzez stosowanie nawozów sztucznych prowadzi zwykle do zubożenia roślinności łąkowej i inwazji traw nitrofilnych, kosztem roślin motylkowych.

Aby zachować resztki roślinności łąkowej należy w możliwie najkrótszym czasie podjąć konkretne działania. łąki i pastwiska do niedawna niedoceniane w systemie naturalnych powiązań przyrodniczych, wymagają ochrony czynnej celem zabezpieczenia rzadkich gatunków łąkowych, w tym specyficznej roślinności i mikroświata zwierzęcego.

1.5.4 Roślinność synantropijna

Zbiorowiska antropogeniczne występują na obszarach intensywnie użytkowanej ziemi i utrzymują się wyłącznie dzięki działalności człowieka. Obejmują one zbiorowiska segetalne, ruderalne i dywanowe.

Zbiorowiska segetalne, w których wśród dominują zbiorowiska ogródków przydomowych oraz zbiorowiska upraw ogrodniczych.

Zbiorowiska ogródków przydomowych towarzyszących zabudowie niskiej oraz zieleni ozdobnej towarzyszącej osiedlom wielorodzinnym. Struktura i skład gatunkowy występującej tam roślinności są bardzo różnorodne, a wiążą się z indywidualnymi upodobaniami właścicieli posesji. Są to zarówno duże powierzchnie otwartych terenów, drzewa i krzewy. Podobne struktury tworzy roślinność ozdobna związana z obiektami użyteczności publicznej oraz cmentarzami.

Zbiorowiska upraw ogrodniczych związane są przede wszystkim z terenami użytkowymi rolniczo. Stanowią one zbiorowiska mało trwałe, reprezentowane głównie przez rośliny jedno- i dwuletnie oraz Nieliczne byliny.

Zbiorowiska ruderalne występują na byłym wysypisku śmieci, w sąsiedztwie dróg, w otoczeniu pustostanów, w opuszczonych ogrodach i zagrodach. W skład tych fitocenoz wchodzi trwałe byliny przystosowane do sporadycznego wpływu człowieka, jak również in-

tensywnie deptanych. Wśród zbiorowisk ruderalnych przeważają wysokie byliny, a także zbiorowiska trawiaste o charakterze murawowym i zadarniającym.

Zbiorowiska dywanowe zajmują siedliska silnie deptane. Roślinność ta występuje w specyficznych miejscach, takich jak: place zabaw, boiska, tereny rekreacyjne, podwórka, przydroża itp.

1.6. Klimat

W podziale klimatycznym Polski gmina zaliczana jest do dzielnicy podlaskiej w regionie mazurskim charakteryzującej się przewagą cech klimatu kontynentalnego.

Średnią roczną temperaturą powietrza wynosi $6,5^{\circ}\text{C}$, z najcieplejszym lipcem - $17,7^{\circ}\text{C}$ i najzimniejszym lutym - $-5,0^{\circ}\text{C}$. Okres wegetacji trwa tutaj około 190-200 dni. Lato trwa średnio 80 dni, a zima 100 - 110 dni.

Wilgotność względna powietrza wykazuje przebieg podobny do przeciętnego w kraju i w skali rocznej wynosi 83 %. Z przebiegiem wilgotności związana jest częstotliwość występowania mgieł - około 55 dni w roku z maksimum ich pojawiania się w październiku.

Średnioroczne zachmurzenie wynosi $6,8^{\circ}$ w 11 - stopniowej skali, tj. powyżej przeciętnej w kraju (6,4). Łącznie w roku notuje się około 160 dni pochmurnych.

Obszar otrzymuje średnio 550 mm opadu, z czego 375 mm, tj. 68 % sumy rocznej przypada na okres wegetacyjny. Najwięcej opadów notuje się w lipcu - 85 mm, najmniej zaś w lutym - 24 mm. Opady letnie są krótkotrwałe z dużym ich natężeniem i towarzyszą im często burze (średnio 16 razy w roku). Pokrywa śnieżna zalega przeciętnie przez 80 dni, od listopada z przerwami do kwietnia.

W rozkładzie wiatrów dominuje sektor południowo - wschodni (14,6 %) i południowo - zachodni (14,1 %). Najrzadziej wieją wiatry z północnego-wschodniego (8,1 %) i wschodu (8,3 %). Cisze atmosferyczne są notowane w 17,0 % w ciągu roku, najczęściej latem i jesienią, najrzadziej zimą. Najsilniejsze wiatry występują zimą i wiosną, a najsłabsze wiatry wieją w okresie letnim.

Należy zaznaczyć, że ogólne warunki klimatyczne modyfikowane są przez lokalne czynniki fizjograficzne. Generalnie należy rozróżnić dwa zasadnicze typy krajobrazu naturalnego o odmiennych warunkach klimatycznych, tj. tereny wzniesień morenowych i pagórków kemowych oraz dolin rzecznych, dolin bocznych i innych obniżen terenowych.

Do terenów o niekorzystnych warunkach termiczno - wilgotnościowych i wietrznych. należy dolina rzeki Wissy oraz dolinki boczne i obniżenia terenowe. Są to obszary podmokłe z wodą przy powierzchniową, zajęte przez łąki i pastwiska. W dolinach tworzą się zastoiska wilgotnego powietrza, a ponadto są terenami napływu chłodnych mas powietrza z obszarów wyżej położonych. Częściej niż gdzie indziej powstają i dłużej utrzymują się mgły i zamglenia.

Znacznie korzystniejsze warunki klimatu lokalnego panują w obrębie wysoczyzny po obu stronach doliny Wissy. Obok stosunków termiczno-wilgotnościowych (mniejsze amplitudy temperatur, mniej przymrozków, niższa wilgotność względna, mniejsza ilość mgieł itp.)

korzystniejsze są również warunki aerosanitarne. W niektórych partiach terenu może pojawiać się nadmierne przewietrzanie wpływające ujemnie na organizm ludzki.

2. STAN SANITARNY ŚRODOWISKA

2.1 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i gruntowych

Stan sanitarny wód powierzchniowych jest zróżnicowany, a źródła zanieczyszczeń są różnego pochodzenia. Głównym źródłem zanieczyszczeń są zrzuty ścieków socjalno-bytowych z gospodarstw domowych na terenie całej gminy, kanalizacja deszczowa w Szczuczynie, a także spływy powierzchniowe z terenów użytków rolnych. Na stan sanitarny wód płynących wpływa także mały ich przepływ oraz mała zasobność wodna zlewni.

Prowadzone badania stanu sanitarnego wód powierzchniowych wykazały, że Wissa na odcinku powyżej miasta prowadziła wody w III klasie czystości. Dzięki funkcjonowaniu dwóch nowych oczyszczalni ścieków w Szczuczynie i Niećkowie stan sanitarny wód znacznie się poprawił. Poniżej miasta wskaźnik Miana Coli spadł kwalifikując wody jako nie odpowiadające normom.

Punkt pomiarowy w Czachach w gm. Radziłów wykazał, że wody Wissy charakteryzowały się pod względem fizyczno-chemicznym i bakteriologicznym w II klasie czystości. W skali roku 5 z 19 cech przyjmowało wartości z zakresu II klasy, a pozostałe wskaźniki nie przekraczały poza granice klasy I.

Na pozostałych ciekach wodnych nie prowadzi się badań kontrolno-pomiarowych.

Ścieki odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Szczuczynie i Niećkowie, do indywidualnych zbiorników na nieczystości płynne oraz do ziemi i wód powierzchniowych.

Obiekt w Szczuczynie to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna ze stawem doczyszczającym. Oczyszczalnia przyjmuje ścieki z centralnych, skanalizowanych rejonów miasta (wielorodzinne osiedle mieszkaniowe i część domków osiedla jednorodzinnego) oraz ścieki dowożone z indywidualnych bezodpływowych zbiorników zlokalizowanych na terenie gminy Szczuczyn, a także z sąsiednich terenów w gminach przyległych. Odpływ oczyszczonych ścieków następuje poprzez rurociąg do rowu i dalej do Wissy.

Pomimo dość wysokiego stopnia redukcji zanieczyszczeń oczyszczalnia nie osiąga wymaganych parametrów w odprowadzanych ściekach. Wynika to z tego, że urządzenia oczyszczalni są technologicznie przestarzałe.

Oczyszczalnia w Niećkowie zlokalizowana na terenie Zespołu Szkół bazuje na osadniku gnilnym typu OGM – 10 oraz komory osadu czynnego o przepustowości 61 m³/dobę.

W ostatnich latach wzrosło zagrożenie dla wód w małych ciekach, gruntu oraz wód gruntowych ze względu na systematyczne wodociągowanie terenów wiejskich, przy jednoczesnym braku kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków. Nieczystości powstające w gospodarstwach rolnych i domowych kierowane są w stanie nieoczyszczonym do nieszczelnych szamb lub bezpośrednio do wód i gruntu. Na podstawie analiz fizyczno-chemicznych stwierdzono zanieczyszczenie wód gruntowych pierwszego poziomu zwiększona ilością chlorków, azotanów oraz związków żelaza.

Największe zagrożenia dla wód gruntowych stwarzają duże ферmy hodowlane lokalizowane na gruntach z płytkim zaleganiem I poziomu wodonośnego oraz inne większe obiekty inwentarskie, zwłaszcza położone w sąsiedztwie cieków wodnych i na gruntach przepuszczalnych. Odchody zwierzęce powstające w gospodarce hodowlanej w postaci obornika, gnojówki i gnojowicy mogą być zagospodarowane poprzez wykorzystanie ich do nawożenia użytków rolnych.

Zgodnie art. 18 ustawy z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu produkowane w gospodarstwie hodowlanym płynne i stałe odchody zwierzęce powinny być przechowywane w szczelnych zbiornikach lub na nieprzepuszczalnych płytach usytuowanych w odpowiedniej odległości od zabudowań mieszkalnych i granic siedliska. Obornik może być gromadzony, fermentowany i przechowywany w pomieszczeniach inwentarskich lub na płytach obornikowych. Nie można przechowywać obornika w przyzmach polowych, gdyż prowadzi to do zanieczyszczenia wód gruntowych oraz przenawożenia gruntu pod przyzma i bezpośrednio w jej sąsiedztwie.

Gospodarka wodno-ściekowa wymaga systemowego rozwiązania na terenie całej gminy poprzez rozwój sieci kanalizacji deszczowej i sanitarnej. W pierwszej kolejności należy eliminować źródła zagrożeń wód, a więc zrzuty nie oczyszczonych ścieków socjalno - bytowych i gospodarczych oraz nieszczelne szamba.

2.2 Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Stan sanitarny powietrza atmosferycznego w typowej gminie rolniczej jaką jest gmina Szczuczyn, jest pochodną niewielkiej ilości źródeł emisji o charakterze i skali lokalnej. Generalnie stan sanitarny atmosfery jest dobry, lepszy niż przeciętnie w kraju. Zasadniczymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy są:

- kotłownie osiedlowe i zakładowe oraz indywidualne paleniska domowe wprowadzające do powietrza zanieczyszczenia (emisje pyłów i gazów) powstałe w wyniku spalania węgla, drewna, olejów i innych substancji,
- komunalne obiekty usuwania odpadów stałych i nieczystości płynnych (wysypiska, oczyszczalnie ścieków) powodujące emisję zanieczyszczeń mikrobiologicznych, zapachowych oraz pyłowych i gazowych;
- ulice miejskie i drogi publiczne, wzdłuż których odbywa się ruch samochodowy (emisje spalin i produktów ropopochodnych, pył zawieszony, hałas),
- tereny składowo-przemysłowe będące miejscem składowania, rozładunku i załadunku substancji sypkich i lotnych (pył zawieszony, spaliny, hałas),
- większe obiekty inwentarskie (gnojowica, gnojówka, obornik, zanieczyszczenia zapachowe i mikrobiologiczne)

Główne źródła powstawania zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego zlokalizowane są w obrębie miasta, a tylko nieliczne na terenie gminy. Do obiektów wprowadzających największe ilości zanieczyszczeń gazowych, pyłowych i zapachowych są: komunalna oczyszczalnia ścieków, tartaki, kotłownie osiedlowe, magazyny PZZ, baza GS "SCH", zakład "Polbruk", Spółdzielnia Inwalidów, droga krajowa nr 61 relacji Warszawa -Łomża -Augustów.

Należy jednak zaznaczyć, że teren miasta i gminy w porównaniu do innych części regionu pod względem stanu sanitarnego atmosfery prezentuje się korzystnie, a powstające tutaj emisje zanieczyszczeń nie przekraczają dopuszczalnych norm. Dwa największe źródła emisji posiadają urządzenia redukujące ilości wyrzucanych pyłów i gazów (Spółdzielnia Inwalidów "SPINS" - dopalacze kotłowe, a Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne - cyklony).

Podstawowym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie gminy są procesy spalania paliw stałych (węgla, koksu, drewna i trocin) w indywidualnych paleniskach w budownictwie jednorodzinym oraz gospodarczym. Niewielkie znaczenie w bilansie emisji zanieczyszczeń stanowią obiekty użyteczności publicznej, w części opalane olejem opałowym.

Na terenie gminy nie występują większe zakłady produkcyjne i usługowe o istotnym zagrożeniu dla powietrza atmosferycznego. Do substancji mających największy udział w emisji zanieczyszczeń pochodzących z procesów spalania energetycznego, należą: dwutlenek węgla, tlenek węgla, dwutlenek siarki, dwutlenek azotu i pyły.

Największym „trucicielem” na terenie gminy jest WPK Sp z o.o. w Szczuczynie, które przekracza dopuszczalne normy zanieczyszczeń w zakresie emisji tlenu azotu i tlenu węgla.

Zanieczyszczenia powstające przy spalaniu benzyn, olejów i gazu płynnego w silnikach samochodowych ze względu na małe natężenie ruchu pojazdów na drogach gminy są również mało znaczące.

Inne procesy stanowiące źródła powierzchniowej emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych powstające przy wydobywaniu kopalin, składowaniu i przeładunku paliw płynnych oraz surowców sypkich, składowaniu odpadów komunalnych, oczyszczaniu ścieków, z uwagi na niewielką liczbę i mały zasięg oddziaływania mają znaczenie minimalne.

W obrębie zabudowy jednorodzinnej oraz w mniejszym stopniu zabudowy zagrodowej mogą lokalnie powstawać nieco większe stężenia dwutlenku siarki i pyłu oraz tlenu węgla.

Stężenia zanieczyszczeń powietrza cechuje duża zmienność w ciągu roku. W okresie jesienno-zimowym (październik – kwiecień) występuje wzrost stężeń dwutlenku siarki o 78%, czego głównym źródłem jest spalanie węgla do celów grzewczych w budownictwie indywidualnym - tak zwana emisja niska.

Generalnie emisja gazów i pyłów z terenu gminy na 1 ha wykazuje 2-3-krotnie mniejsze ilości w porównaniu ze średnią krajową, a w przypadku CO₂ aż 6-krotnie mniejsze.

Na terenie gminy Szczuczyn zaopatrzenie w ciepło na potrzeby grzewcze i ciepłej wody jest realizowane wyłącznie w sposób indywidualny przez mieszkańców. Niemal nie występuje zabudowa wielorodzinna. Niewielkie zapotrzebowanie ciepła obiektów publicznych, rozproszenie zabudowy i małe jednostkowe zapotrzebowanie ciepła wynikające z charakteru zabudowy nie sprzyjają tworzeniu scentralizowanej gospodarki ciepłej. Nieliczne modernizacje dotyczą źródeł ciepła – wymiany kotłów węglowych na olejowe lub na drewno. Brak sieci gazowej uniemożliwia korzystanie z tego medium.

W obrębie miasta zabudowa wielorodzinna zaopatrywana jest w ciepło na potrzeby c.o. i c.w. z kotłowni olejowej o mocy 1,2 MW należącej do Spółdzielni Mieszkaniowej. Dwa budynki wielorodzinne są zaopatrywane w ciepło z kotłowni Wielobranżowego Przedsiębiorstwa Komunalnego (kotłownia węglowa o mocy 0,9 MW). Pozostałe budynki wielorodzinne posiadają kotłownie lokalne z reguły opalane węglem, z wyjątkiem jednej kotłowni Spółdzielni Mieszkaniowej o mocy 0,2 MW opalanej olejem.

Kotłownia Wielobranżowego Przedsiębiorstwa Komunalnego w niewielkim stopniu zaopatruje w ciepło obiekty użyteczności publicznej (Szkoła Podstawowa z halą sportową). Inne obiekty użyteczności publicznej jak Urząd Miasta i Gminy, Zespół Opiekuńczo Lecznicy (szpital), ośrodek zdrowia, Dom Kultury, jedynie 10% zapotrzebowania ciepła ok. 6 MW pokrywają indywidualne kotłownie olejowe.

Obiekty produkcyjne, handlowe i usługowe występują w niewielkiej liczbie i posiadają własne kotłownie. Wśród nich występują dwa większe obiekty:

- Spółdzielnia Inwalidów „SPINS” – zakład mydlarski z kotłownią o mocy 0,94 MW, oraz 0,47 rezerwy,
- Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne z kotłownią o mocy 0,9 MW z rusztem mechanicznym i urządzeniami odpylającymi.

Na terenie Zespołu Szkół w Nieckowie znajduje się kotłownia o mocy 900 kW opalana trocinami.

W ostatnich latach utrwaliła się stała tendencja do obniżania emisji oraz zwiększania redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Na stan ten wpływ mają:

- ograniczanie ilości spalanych paliw w wyniku działań oszczędnościowych,
- poprawa jakości spalanych paliw (niższa zawartość siarki i popiołu),
- restrukturyzacja lokalnych systemów grzewczych polegająca na eliminacji tradycyjnych kotłowni węglowych na rzecz instalacji olejowo-gazowych.

Znaczna część zakładów produkcyjnych i obiektów użyteczności publicznej wymieniła tradycyjny kotły ciepłe opalane węglem kamiennym na olej opałowy (m. in. Spółdzielnia Mieszkaniowa w Szczuczynie, Szkoła Podstawowa w Bęcławie i Szczuczynie, Urząd Miasta i Gminy w Szczuczynie). Nadal jednak węgiel kamienny używany jest do ogrzewania w: WPK Sp z o.o. Szczuczyn, Spółdzielni Inwalidów „SPINS” Szczuczyn, Szkole Podstawowej w Niedźwiadnej, Zakładzie Opiekuńczo – Lecznicy w Szczuczynie, a trociny i drewno w zakładzie „Victoria” w Szczuczynie i w Zespole Szkół Zawodowych w Szczuczynie.

2.3 Degradacja powierzchni ziemi

Powierzchnia ziemi podlega stałym procesom degradacji spowodowanymi przez czynniki naturalne i antropogeniczne:

- czynniki naturalne jakimi są ruchy masowe występujące na terenach krawędzi form morfologicznych o znacznych spadkach,
- czynniki antropogeniczne:
 - zamiana formacji roślinnych o wykształconej strukturze pionowej na rzecz nieużytków powstałych wskutek zwiększonej erozji powierzchni ziemi,
 - zmiany w ukształtowaniu powierzchni powodowane wykopami pod zabudowę, drogi, infrastrukturę techniczną itp.,

- nadmierna zabudowa powierzchni biologicznie czynnej.

Analiza stanu środowiska przyrodniczego pozwoliła wyodrębnić na terenie gminy Szczuczyn następujące formy degradacji powierzchni ziemi:

- wyrobiska poeksploatacyjne kruszywa naturalnego o zróżnicowanych powierzchniach rozmieszczone w części wysoczyznowej gminy,
- doły potorfowe w dolinie Wissy oraz innych dolinkach,
- przesuszone tereny użytków zielonych w wyniku nadmiernego odwodnienia,
- zanieczyszczone odpadami powierzchnie leśne, przydrożne rowy, doły poeksploatacyjne itp.,
- inne grunty i nieużytki.

Podstawowym czynnikiem degradującym powierzchnię ziemi była dotychczas nie koncesjonowana eksploatacja kopalni, w wyniku której znacznej dewastacji uległo kilkadziesiąt hektarów użytków rolnych i leśnych.

Dość powszechnym zjawiskiem są dzikie wysypiska śmieci, na które wywożone są nieczystości do lasu, w przydrożne rowy i zagłębienia terenowe. Jest to zjawisko negatywne, niekorzystnie wpływające na estetykę krajobrazu oraz na stan sanitarny środowiska. Uciążliwość ta przejawia się przede wszystkim poprzez zanieczyszczenie gleb, wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza atmosferycznego, niszczenie walorów estetycznych i krajobrazowych, a także wyłączenie z użytkowania terenów rolnych i leśnych, które są zajmowane przez składowane odpady.

Tereny zdewastowane i zdegradowane powinny podlegać obowiązkowej rekultywacji polegającej na przywróceniu wartości użytkowych środowisku przyrodniczemu. Rekultywacja rzadko przywraca stan wyjściowy, niemniej jednak dostosowuje właściwości gruntu, rzeźbę terenu, stosunki wodne i szatę roślinną do aktualnych lub planowanych funkcji ekologicznych i gospodarczych terenu.

Pokrywa glebowa podlega procesom erozji wodnej i wietrznej. Na obszarze gminy przeważa erozja wodna słaba. Tylko na niewielkiej powierzchni w strefach zboczowych dolin rzecznych oraz w strefie pagórków morenowych w obrębie wsi Bęćkowo, Tarachy i Zacieczki obserwuje się erozję umiarkowaną. Skutki erozji wietrznej notuje się na terenach bezleśnych, przede wszystkim w partiach wierzchowinowych i na dowietrznych stokach pagórków i wzniesień.

2.4 Klimat akustyczny

Do najważniejszych czynników mających wpływ na klimat akustyczny gminy zaliczyć należy komunikację drogową oraz hałas przemysłowy.

W przypadku miasta i gminy Szczuczyn największe zagrożenie hałasem stwarza hałas komunikacyjny, zwłaszcza odbywający się wzdłuż drogi krajowej nr 61 Warszawa – Łomża – Augustów. Najsilniej odczuwalne zjawisko zakłóceń akustycznych odczuwalne jest w Szczuczynie, Gutach i Obrytkach. W potoku pojazdów duży udział ma międzynarodowy ruch tranzytowy samochodów ciężarowych. Duży wpływ na środowisko akustyczne wywiera stan techniczny drogi, jej przebieg przez centrum miasta oraz brak obwodnicy miejskiej. Inne dro-

gi, w tym droga krajowa nr 58 Szczuczyn – Biała Piska, drogi powiatowe i gminne nie stanowią znaczących źródeł emisji hałasu komunikacyjnego. W czasie żniw oraz jesiennych wykopkek zakłóceniom akustycznym podlega środowisko wiejskie na skutek prac sprzętu rolniczego (kombajny, ciągniki rolnicze, koparki) na polach i wzdłuż dróg dojazdowych.

Klimat akustyczny w otoczeniu drogi krajowej nr 61 determinowany jest przede wszystkim istniejącym hałasem drogowym, który stanowi trasę przewozu towarowego i ruchu osobowego. Istniejąca bitumiczna nawierzchnia w złym stanie technicznym wzmacnia dodatkowo hałas, którego poziom przekracza wartości normowe 60 dB(A) w porze dziennej i 50 dB(A) w porze nocnej na odległość do 15 m od krawędzi jezdni. W strefie przekroczeń znajdują się budynki mieszkalne zlokalizowane tuż przy jezdni.

W przypadku zakładów pracy nie stwierdzono ponadnormatywnych przekroczeń hałasu emitowanego głównie przez silniki elektryczne urządzeń przemysłowych i komunalnych (maksimum 55,8 dB). Źródłami hałasu przemysłowego są głównie tartaki i stolarnie oraz zakłady napraw samochodowych.

2.5 Promieniowanie elektromagnetyczne

Urządzeniami wytwarzającymi elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące szkodliwe dla ludzi i środowiska zlokalizowane na terenie miasta i gminy są:

- linie elektroenergetyczne i stacje transformatorowe,
- stacje bazowe telefonii komórkowej.

Przez obszar gminy przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV i średniego napięcia o mocy 15 kV będące źródłem niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego. W celu wyeliminowania szkodliwości promieniowania na organizm ludzki w strefach oddziaływania linii obowiązuje zakaz stałego pobytu ludzi.

Na przedmiotowym terenie zlokalizowane są trzy stacje bazowe telefonii komórkowej. Emitowane przez urządzenia nadawczo – odbiorcze stacji (system radiolinii i anten sektorowych) promieniowanie elektromagnetyczne zachodzi w przestrzeni na znacznej wysokości i w promieniu kilkudziesięciu metrów, a więc poza miejscami stałego pobytu ludzi. Z tego względu nie stanowią one źródeł promieniowania niejonizującego zagrażającemu zdrowiu ludzi i zwierząt.

IV. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

1. ZARYS HISTORYCZNY MIASTA I GMINY SZCZUCZYN

Pierwsze wzmianki o okolicy Szczuczyna pochodzą z XV wieku. Nazwa Szczuczyn wiąże się z rodem Szczuków, którzy te tereny otrzymali od książąt mazowieckich przed 1426 rokiem i założyli tu wiele wsi i osad. Założycielem Szczuczyna jest Stanisław Antoni Szczuka, od 1688 r. referendarz koronny, następnie sekretarz królewski, od 1699 r. podkanclerzy litewski, marszałek sejmów: 1688 i 1699 r., i wielki przyjaciel króla Jana III Sobieskiego. Bu-

dowę miasta rozpoczęto w 1689 r. 9 listopada 1692 r., na mocy przywileju wystawionego w Żółkwi przez Jana III, Szczuczyn otrzymuje prawa miejskie.

W 1696 r. Szczuka sprowadza do miasta pijarów. Prowadzona przez nich szkoła stała się głównym ośrodkiem oświaty w tej części Mazowsza i przyczyniła się do rozwoju miasta. W latach 1732-1736 rektorem kolegium był Stanisław Karol Konarski, brat słynnego założyciela Collegium Nobilium.

Uzyskanie prawa miejskiego stawiało Szczuczyn w lepszej sytuacji ekonomicznej w stosunku do sąsiednich osiedli, gdyż wiązało się to z przywilejem targów i jarmarków. Pod opieką możnych właścicieli Szczuczyn rozrastał się spychając sąsiedni Wąsosz na plan drugi.

Po I rozbiorze Szczuczyn znalazł się w granicach pruskich, w utworzonym departamencie białostockim. Największy rozwój miasta przypada na czasy porozbiorowe. Władze pruskie likwidują jednak kolegium pijarskie.

Po utworzeniu Królestwa Polskiego dobrze rozwinięty handel i rzemiosło stanowiły podstawowe zajęcia ludności. W mieście był sąd pokoju, główna komora graniczna, szkoła i kwatera sztabu kozackiego, odbywało się 9 jarmarków rocznie i co tydzień targ.

Dobra sława zlikwidowanego szkolnictwa pijarskiego kontynuowana była najpierw przez szkołę podwydziałową, a następnie wydziałową (1818). Siedzibą obu szkół pozostawał nadal budynek kolegium pijarskiego. W 1836 r. szkoła wydziałowa zostaje przeniesiona do Suwałk. Opuszczone pomieszczenia zajmuje szpital św. Stanisława.

Wielką katastrofę przeżył Szczuczyn 4 maja 1858 r. Przyczyną nieszczęścia był pożar, który w ciągu kilku godzin zniszczył 186 domów i 179 zabudowań gospodarczych. Bez dachu nad głową zostało 485 rodzin, tj. 2239 osób, około 3/4 ludności miasta. Po tym kataklizmie miasto odbudowuje się i ponownie zostaje siedzibą powiatu.

Po przeprowadzeniu przez władze carskie nowego podziału administracyjnego Królestwa Polskiego (1866) Szczuczyn pozostaje nadal największym ośrodkiem gospodarczym w tym regionie, jednak od 1873 r., kiedy to wybudowano stację kolejową w Grajewie, zaczyna się jego powolny upadek.

Szczuczyn był miastem powiatowym do 1917 roku, kiedy władze powiatowe przeniesiono do Grajewa, nie zmieniając jednak nazwy powiatu. W 1948 roku przemianowano powiat szczuczynski na grajewski.

Kolejny cios przyniosła II wojna światowa. Liczba mieszkańców miasta spadła o połowę, do 2479 osób. Stało się to wskutek egzekucji i wywozu mieszkańców pochodzenia żydowskiego. Część drewnianych zabudowań spłonęła, domy modlitewne spalono, istniejący przemysł zniszczono.

Po zakończeniu wojny miasto zostało odbudowane. Jednak liczne katastrofy dziejowe spowodowały, że została zagubiona dawna kompozycja miasta. W ostatnich latach Szczuczyn ulega dużym przeobrażeniom. Mimo istniejących wielu problemów miasto rozwija się, staje się coraz piękniejsze, a pozostałe zabytki są dziś jego ozdobą.

2. TERENY I OBIEKTY PODLEGAJĄCE OCHRONIE PRAWNEJ

Na terenie miasta i gminy Szczuczyn występuje znaczna ilość terenów i obiektów zabytkowych, świadczących o tożsamości miasta i regionu, wpisanych do rejestru zabytków Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, podlegających ochronie na podstawie przepisów prawa.

Układy przestrzenne

- Szczuczyn,
- Niedźwiadna;

Zespoły dworsko-parkowe

- Bęćkowo,
- Bzury,
- Chojnowo,
- Niećkowo,
- Niedźwiadna;

Zabytki użyteczności publicznej w Szczuczynie

- Park miejski na dawnym Rynku Końskim, ze strażnicą pożarną, układem komunikacyjnym i kompozycją zieleni,
- Zespół poczty;
- Kolegium ob. ZOZ,

Zespół pałacowo-folwarczny

- Szczuczyn - ruiny pałacu;

Zabytki sakralne

- Niedźwiadna - Zespół kościoła paraf. p.w. Św. Stanisława Biskupa , w tym kościół i dzwonnica,
- Szczuczyn - kościół p. w. Imienia NMP, klasztor ob. plebania i szkoła,

Cmentarze

- Niedźwiadna - Cmentarz rzymskokatolick wraz z kaplicą rodziny Obryckich oraz krzyżami żeliwnymi i nagrobkami,
- Szczuczyn - Cmentarz rzymskokatolicki wraz z kaplicą cmentarną, ogrodzeniem z bramą, nagrobkami, krzyże, mogiłami wojennymi i drzewostanem;

Zabytki budownictwa mieszkalnego

- Grupę tę reprezentują liczne budynki mieszkalne, głównie drewniane zlokalizowane w Szczuczynie.

Zabytki archeologiczne

- Szczuczyn - strefa archeologicznej ochrony konserwatorskiej zabytkowego układu urbanistycznego,
- Szczuczyn - strefa archeologicznej ochrony konserwatorskiej terenów d. rezydencji Szczuków;
- liczne stanowiska archeologiczne zlokalizowane na terenie miasta i gminy Szczuczyn.

Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz objętych gminną ewidencją zabytków zamieszczono w rozdziale IX.

V. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

1. POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY

W końcu 2007 roku miasto i gminę Szczuczyn zamieszkiwało 6 559 osób, co stanowiło 0,5 % ogółu ludności województwa podlaskiego. W Szczuczynie zamieszkiwały 3573 osoby, a tereny wiejskie 3086 osób.

Jest to obszar średnio zurbanizowany, przy średniej gęstości zaludnienia około 26,6 osób na 1 km², wobec 26,0 osób na terenach wiejskich w województwie.

Największymi miejscowościami pod względem zaludnienia są: Nieckowo – 452 osoby, Bzury – 242, Skaje – 218, Niedźwiadna – 185, Brzeźnio – 170 i Świdry Awissa – 162. Najmniejszymi stanami zaludnienia odznaczają się: Czarnowo – 34, Koniecki Małe – 36, Koniecki Rostroszewo – 37, Gutki – 49 i Lipnik – 50 osób. Na ogół we wszystkich miejscowościach gminy następuje spadek zaludnienia. Niektóre z nich tracą ludność szybciej, inne wolniej (Skaje, Świdry Awissa) ,

Stan zaludnienia poszczególnych miejscowości w gminie Szczuczyn przedstawia poniższe zestawienie:

1. Brzeźnio – 170 osób,
2. Bzury – 242,
3. Bęckowo – 137,
4. Chojnowo – 93,
5. Czarnowo – 34,
6. Czarnówek,
7. Danowo – 66,
8. Dołęgi – 139,
9. Gutki – 49
10. Guty – 104
11. Jambrzyki – 111,
12. Koniecki Małe – 36,
13. Koniecki Rostroszewo – 37,
14. Kurki – 83,
15. Lipnik – 50,
16. Mazewo – 76,
17. Milewo – 48,
18. Niedźwiadna – 185,
19. Niedźwiedzkie – 81,
20. Nieckowo – 452,
21. Obrytki – 58,
22. Rakowo – 93,

23. Skaje – 211,
24. Sokoły – 59,
25. Świdry Awissa – 162,
26. Tarachy – 83,
27. Wólka – 79,
28. Zacieczki – 57,
29. Załuski - 64

Jak wynika z analiz, na terenie gminy systematycznie maleje ogólna liczba ludności. Jest to spowodowane ujemnym przyrostem naturalnym (przewaga zgonów na urodzeniach), jak również stale utrzymującym się ujemnym saldem migracji wewnętrznych i zagranicznych.

Na terenach wiejskich na 100 mężczyzn przypadają 93 kobiety, co świadczy o zdeformowaniu struktury demograficznej gminy i niedoborze kobiet, zwłaszcza w grupach w wieku zawierania małżeństw. Zjawisko to związane jest ze stałym odpływem ludności z terenów wiejskich do miast. W Szczuczynie utrzymuje się stan równowagi płci z lekką przewagą kobiet (na 100 mężczyzn przypadają 102 kobiety)..

W strukturze wieku udział poszczególnych grup przedstawia się następująco: 0 – 17 lat - 27,6 %, 18 – 60 lat – 55,0 %, powyżej 60 lat – 17,4 %. Na przestrzeni ostatnich lat dają się zaznaczać następujące tendencje:

- spada procentowy udział dzieci i młodzieży,
- wzrasta udział ludności w grupie produkcyjnej,
- wzrasta udział ludności w wieku poprodukcyjnym.

Z danych tych wynika fakt starzenia się ludności gminy, przy równoczesnym spadku udziału dzieci i młodzieży.

2. ZATRUDNIENIE I RYNEK PRACY

W końcu 2006 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grajewie zarejestrowanych było 612 osób bezrobotnych, w tym 292 kobiet. Największy odsetek stanowią osoby nie posiadające żadnych kwalifikacji zawodowych (wykształcenie gimnazjalne i podstawowe). Znaczny jest odsetek długotrwale pozostających bez pracy (około 70 %), co świadczy o małej aktywności bezrobotnych, którzy z reguły utracili chęci i wiarę w znalezieniu jakiegokolwiek pracy.

3. WARUNKI MIESZKANIOWE

Według stanu na 31 grudnia 2006 roku zasoby mieszkaniowe w mieście i gminie wynosiły 1854 mieszkania, które dysponowały 7293 izbami o łącznej powierzchni 141,8 tys. m². Oznacza to, że przeciętne mieszkanie liczyło 3,93 izb i 76,5 m², czyli więcej aniżeli w województwie podlaskim (odpowiednio 3,9 i 72,4 m²).

Przeciętna liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie wynosiła 3,61 i była wyższa niż w województwie podlaskim - 3,0. Na jedną izbę przypadają średnio 0,92 osoby, znacznie więcej niż w regionie – 0,77.

W Szczuczynie przeciętne mieszkanie było mniejsze i z mniejszą ilością izb, lecz jednocześnie mniej zagęszczone

Pod względem wyposażenia mieszkań w podstawowe instalacje techniczne wodociąg posiadało 86,1 % ogółu mieszkań, ustęp 74,5 %, łazienkę 74,0 %, centralne ogrzewanie 63,6 %. W mieście wskaźniki te kształtowały się nieco wyżej i wynosiły: wodociąg – 93,3 %, ustęp – 80,6 %, łazienka – 79,4 %, centralne ogrzewanie – 67,4 %.

Na przestrzeni kilkunastu ostatnich lat utrzymuje się tendencja do spadku zasobów mieszkaniowych zarówno w mieście, jak i na obszarach wiejskich. Wiąże się to ze ubytkiem ludności miasta i gminy, likwidacją substandardów mieszkaniowych, likwidacją gospodarstw rolnych.

Jednocześnie poprawiają się warunki mieszkaniowe ludności, co przejawia się głównie poprzez rozgęszczenie mieszkań, wzrost wskaźników wyposażenia zasobów w instalacje techniczne oraz niepalne ściany i dachy budynków.

Określenie rzeczywistych potrzeb mieszkaniowych miejscowej ludności jest problemem bardzo złożonym z uwagi na fakt, że nie ma prostej zależności pomiędzy zjawiskami demograficznymi a wielkością zasobów mieszkaniowych. Należy szacować, że deficyt ten kształtuje się na poziomie kilkudziesięciu mieszkań w mieście i wynika z nadwyżki młodych gospodarstw domowych nad ilością mieszkań.

Na wsi podstawowym problemem jest kwestia technicznego uzbrojenia terenów mieszkaniowych w wodę z wodociągów oraz kanalizacji sanitarnej i systemów oczyszczania ścieków.

4. USŁUGI

4.1 Szkolnictwo

W zakresie szkolnictwa na terenie miasta i gminy funkcjonują dwa zespoły szkół ponadgimnazjalnych w Nieckowie i Szczuczynie, gimnazjum w Szczuczynie, zespół szkolno – przedszkolny w Szczuczynie oraz dwie szkoły podstawowe w Bzurach i Niedźwiadnej.

Wykaz bazy wychowawczo oświatowej w roku szkolnym 2007/2008 przedstawia poniższa tabela:

Miejscowość	Baza szkolna	Oddziały	Uczniowie		Nauczyciele
			Ogółem	w tym w „0”	
Zespół Szkolno – Wychowawczy w Szczuczynie	Przedszkole 2 sale lekcyjne, dwa dodatkowe pomieszczenia	1	24		2
	Szkoła podstawowa 18 sal lekcyjnych, 18 dodatkowych pomieszczeń, dwie sale gimnastyczne, stołówka, kuchnia, świetlica, boisko, plac zabaw	17/3	373	58	35
Szkoła Podstawowa	9 sal lekcyjnych, stołówka, sala gimna-	7	73	-	11

w Niedźwiadnej	styczna, plac zabaw, boisko				
Szkoła Podstawowa w Bzurach	5 sal lekcyjnych, boisko, plac zabaw,	6	36	-	9
Gimnazjum Publiczne w Szczuczynie	14 sal lekcyjnych, stołówka, kuchnia, świetlica	12	285	-	21,5
Zespół Szkół w Nieckowie	27 sal lekcyjnych, internat dla 150 osób, sala gimnastyczna, stołówka, kuchnia, świetlica, boisko	12 D 10 Z	260 230	-	35
Zespół Szkół w Szczuczynie	15 sal lekcyjnych, sala gimnastyczna, boisko	15	357	-	36

Obwód szkoły podstawowej w Szczuczynie obejmuje następujące wsie: Świdry Awisa, Sokoły, Jambrzyki, Guty, Adamowo, Rakowo, Wólka, Skaje, Nieckowo, Milewo, Chojnowo, Czarnówek, Bęćkowo, Zacieczki, Lipnik, Tarachy, Gutki, Obrytki, Koniecki Małe, Koniecki Rostroszewo.

Obwód szkolny w Niedźwiadnej dotyczy terenów wsi: Niedźwiadna, Załuski, Mazewo, Dołęgi, Brzeźnio i Kurki.

Do szkoły podstawowej w Bzurach uczęszczają dzieci ze wsi: Bzury, Niedźwiedzkie, Milewo i Zofiówka.

Rozmieszczenie przestrzenne placówek szkolnictwa podstawowego wynika głównie z analizy ekonomicznej kosztów utrzymania obiektów szkolnych. Do szkół oddalonych od miejsc zamieszkania uczniów zapewniony jest dowóz autobusem szkolnym.

Gimnazjum Publiczne w Szczuczynie jest jedyną placówką szkolną tego szczebla nauczania na terenie miasta i gminy.

W skład Zespołu Szkół w Szczuczynie wchodzi: liceum ogólnokształcące, technikum po gimnazjum i technikum po zasadniczej szkole zawodowej (technik mechanik, technik logistyki), zasadnicza szkoła zawodowa (technik pojazdów samochodowych, ślusarz, mechanik – monter maszyn i urządzeń).

W Zespole Szkół w Nieckowie funkcjonują: technikum rolnicze (technik rolnik, technik mechanizacji rolnictwa, technik ekonomista, technik żywienia, technik informatyk), liceum ogólnokształcące, szkoła policealna (technik administracji, technik rolnik), technikum rolnicze dla dorosłych (technik rolnik, technik organizacji usług gastronomicznych).

Podstawowym problemem w zakresie szkolnictwa jest poprawa bazy dydaktycznej poprzez dobudowę sal lekcyjnych w szkole podstawowej w Szczuczynie i w zespole szkół w Nieckowie, budowę sali gimnastycznej w szkole podstawowej w Bzurach, budowę sali gimnastycznej i boiska szkolnego w gimnazjum w Szczuczynie, budowę świetlicy i stołówki w Zespole szkół w Szczuczynie.

4.2 Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Usługi z zakresu ochrony zdrowia świadczy Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w Szczuczynie posiadający 13 sal i 46 łóżek szpitalnych. W zakładzie pracuje 4 lekarzy

19 pielęgniarek, 2 rehabilitantów oraz 15 pracowników obsługi technicznej. Zakład świadczy usługi dla mieszkańców całego województwa podlaskiego.

Opieką zdrowotną zajmuje się Przychodnia Rejonowa w Szczuczynie, na wyposażeniu której znajdują się cztery gabinety lekarskie (dwa lekarzy rodzinnych, jeden ginekologiczny i jeden specjalisty chorób zakaźnych i chorób dzieci) i cztery pomieszczenia pomocnicze. Przychodnia zatrudnia czterech lekarzy 6 pielęgniarek, położną, higienistkę oraz dwóch pracowników obsługi.

Usługi w zakresie zaopatrzenia w leki świadczą dwie apteki zlokalizowane w Szczuczynie.

Potrzeby w zakresie usług zdrowotnych ograniczają się do utworzenia gabinetu stomatologicznego z pełną obsadą lekarską.

4.3 Kultura, sport i wypoczynek

W zakresie upowszechniania kultury i sztuki na terenie miasta i gminy funkcjonują następujące placówki:

- Miejsko Gminy Ośrodek Kultury w Szczuczynie - obsługa całej gminy
- Muzeum Pożarnictwa w Szczuczynie - placówka o znaczeniu ponadlokalnym,
- biblioteka z czytelnią w Szczuczynie oraz filia w Nieckowie,
- świetlice wiejskie we wsiach: Skaje, Bęćkowo, Bzury, Danowo, Niedźwiadna, Niedźwiedzkie, Nieckowo, Świdry Awissa, Jambrzyki,
- dyskoteka w Świdrach Awissa.

Rolę świetlic pełnią najczęściej remizy strażackie wykorzystywane na cele kulturalno – rozrywkowe (uroczystości rodzinne, zebrania wiejskie, zabawy).

Rozmieszczenie przestrzenne świetlic wiejskich jest nierównomierne. Brak świetlicy najbardziej odczuwają mieszkańcy zachodniej i południowo- zachodniej części gminy.

Bazę obiektów i urządzeń sportu oraz wypoczynku stanowią:

- ośrodek sportu ze stadionem miejskim w Szczuczynie,
- hala sportowa w Szczuczynie,
- szkolne sale gimnastyczne w Szczuczynie (dwie), Niedźwiadnej i Nieckowie,
- szkolne boiska sportowe w Bzurach, Niedźwiadnej, Nieckowie i Szczuczynie (dwa),

Bazę sportową uzupełniają tereny zieleni miejskiej jak: park miejski, skwer miejski, urządzona zieleń osiedlowa, ogródki działkowe oraz zieleń cmentarna.

Na terenie gminy zieleń urządzoną stanowią:

- park podworski w Nieckowie,
- cmentarz parafialny w Niedźwiadnej.

W porównaniu z terenami miejskimi województwa gmina Szczuczyn ma dość dobre warunki do rozwoju sportu.

W celu poprawy warunków do uprawiania sportu i wypoczynku mieszkańców, miasta i gminy niezbędna jest poprawa bazy sportowej poprzez budowę urządzeń lekkoatletycznych, wyposażenia sal gimnastycznych, wytyczenie i realizacja ścieżek rowerowych, budowa

zbiornika wodnego wraz z kąpieliskiem oraz zwiększenie terenów zieleni miejskiej w Szczuczynie.

4.4 Handel, gastronomia i rzemiosło produkcyjno - usługowe

Sieć handlową na terenie gminy i miasta Szczuczyn tworzy 58 placówek, w tym 44 sklepy, po 3 punkty sprzedaży maszynami rolniczymi i artykułami budowlanymi i rolnymi (pasze, nawozy, opał), trzy stacje paliw, kantor wymiany walut, placówka handlu zwierzętami gospodarskimi, , auto – komis, dziewięć punktów handlu obwoźnego oraz jeden sklep wielkopowierzchniowy „Biedronka”. Obiekty handlowe znajdują się w 7 miejscowościach. Pozostałe wsie obsługiwane są przez handel obwoźny lub ludność korzysta z sieci detalicznej najbliższej położonych placówek stacjonarnych lub zlokalizowanych w Szczuczynie. Rozmieszczenie placówek handlowych przedstawiono w poniższej tabeli:

L.p	Miejscowość	Rodzaj placówki	Własności
1.	Bęćkowo	spożywczo - przemysłowy	prywatny
2.	Gutki	spożywczo - przemysłowy	prywatny
3.	Niećkowo	spożywczo - przemysłowy	prywatny
4.	Nieźwiadna	art. do prod. rolnej, pasze, opał,	prywatny
5.	Obrytki	spożywczo - przemysłowy	prywatny
6.		sprzedaż nawozów i opału	prywatny
7.	Skaje	spożywczo - przemysłowy	prywatny
8.	Szczuczyn	spożywcze (4)	
12.		spożywczo – przemysłowe (7)	
19.		wielobranżowe (15)	
34.		przemysłowe (6)	
40.		handel maszynami rolniczymi (3)	
43.		handel art. do produkcji rolnej (2)	
45.		stacje paliw (3)	
48.		odzieżowo – obuwnicze (3)	
51.		kantor (1)	
52.		handel zwierzętami gospodar. (1)	
53.		handel art. bud. i rol. (1)	
55.		handel art. papier. i biurowymi(2)	
57.		autokomis (1)	
58.		sklep wielkopowierzchniowy (1)	

Sieć gastronomiczną na terenie gminy tworzy pięć placówek, w tym trzy lokale gastronomiczne i dwa bary zlokalizowane w Szczuczynie.

Według danych Urzędu Miejskiego w Szczuczynie w 2007 roku działalność gospodarczą prowadziły 42 zakłady usługowe i produkcyjno - usługowe. Najwięcej jednostek funkcjonuje w branży usług transportowych (9), napraw samochodów(7), budowlanych (5) i ślusarskich (5). Działalność produkcyjno - usługowa prowadzona jest w 6 miejscowościach, z tego

najwięcej w Szczuczynie – 36 zakładów, Nieckowie i Świdrach Awissa po dwa oraz jeden w Gutkach.

Zakłady produkcyjno – usługowe według rodzajów działalności

Lp.	Miejscowość	Ogółem	Ilość zakładów usługowo-produkcyjnych											
			usługi budowlane	naprawy sam.	ślusarskie i ko-	usługi transpor-	usługi fryzjer-skie	usługi rachunkowe	usługi pogrzebowe	usługi hydrauliczne	usługi młynarskie	usługi internetowe	usługi weter.	Inne
1.	Gutki	1				1								
2.	Nieckowo	2				1								1
3.	Świdry Awissa	2	2											
4.	Szczuczyn	36	3	7	5	7	4	2	1	1	1	1	2	2
	Razem	42	5	7	5	9	4	2	1	1	1	2	2	3

4.5 Usługi pocztowe

W zakresie usług pocztowych ludność gminy i miasta obsługuje urząd Poczty Polskiej zlokalizowany w Szczuczynie.

4.6 Obiekty sakralne

Szczuczyn jest siedzibą dekanatu diecezji łomżyńskiej obejmującym siedem parafii, w tym dwóch położonych w granicach własnej gminy: parafii św. Stanisława w Niedźwiadnej oraz parafii Imienia NMP w Szczuczynie. Obiektami kultu religijnego są zabytkowe kościoły w Niedźwiadnej i Szczuczynie.

Przy istniejących parafiach funkcjonują cmentarze dysponujące obecnie odpowiednim terenem przeznaczonym pod pochówek.

5. TURYSTYKA

Turystyka odgrywa niewielką rolę w strukturze społeczno-gospodarczej miasta i gminy pomimo istniejących możliwości do jej rozwoju. Funkcja turystyczna występuje jedynie w Szczuczynie. Pod względem waloryzacji turystycznej miasto i gmina Szczuczyn należą do obszarów o średnim poziomie wartości turystycznej.

Z racji sąsiedztwa z bardzo atrakcyjnymi obszarami Wielkich Jezior Mazurskich i Pojezierza Suwalsko-Augustowskiego przez obszar miasta i gminy wzdłuż drogi krajowej nr 61 przebiega samochodowy szlak turystyczny o dużym natężeniu ruchu w okresie urlopowo-wakacyjnym. Od Radziłowa poprzez Wąsosz, Szczuczyn do Prostek prowadzi szlak turystyki pieszo – rowerowej " Śladami Bohaterów Potopu ".

5.1 Walory wypoczynkowe

Pod względem walorów wypoczynkowych obszar charakteryzuje się przeciętnymi w skali regionu wartościami użytkowymi poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego.

Najwyższą atrakcyjnością odznacza się rzeźba terenu charakteryzująca się znacznymi deniwelacjami i występowaniem pagórków stanowiących punkty widokowe, zwłaszcza w okolicach wsi Bęćkowo, Niedźwiadna i Tarachy oraz Szczuczyna.

Walory krajobrazowe obniża mała przydatność wód powierzchniowych do kąpieli, żeglowania oraz wędkowania. Tereny nadwodne pozbawione są zaplecza leśnego wzbogacającego atrakcyjność turystyczną. Rzeka Wissa przepływa przez zabagnioną dolinę, a jej brzegi są z reguły trudno dostępne, podmokłe i zakrzaczone.

W ograniczonym stopniu przydatne na potrzeby turystyki są obszary leśne. Korzystnymi wartościami charakteryzują się lasy starsze z drzewostanami powyżej 40 lat, na siedliskach świeżych, które posiadają znaczną odporność na antropopresję i dobry klimat wnętrza lasu. Ich penetracja jest ułatwiona dzięki umiarkowanemu zwarciu podszytu. Lasy te mogą być zagospodarowane turystycznie poprzez budowę parkingów i szlaków leśnych. Inne obszary leśne stanowić mogą jedynie bazę rekreacji związanej z grzybobraniem, zbieraniem jagód i myślistwem.

5.2 Walory krajoznawcze

Szczuczyn jest znaczącym ośrodkiem krajoznawczym w województwie podlaskim. O atrakcyjności miasta stanowią zabytki, do których należą przede wszystkim: zespół klasztorny Pijarów z kościołem N.M.P., klasztorem i kolegium, pochodzącymi z lat 1097-1711, zespół pocztowy - budynek główny i oficyna, strażnica pożarna, cmentarz rzymsko - katolicki oraz domy mieszczkańskie.

Na terenie gminy występują inne obiekty o znaczących wartościach kultury materialnej, godnych rangi turystycznej. Są to :

- dawny dwór barokowy z podcieniami kolumnowymi z lat 1752 - 1760 w Bęćkowie oraz zespół kościoła parafialnego z późnogotyckim kościołem z pierwszej połowy XVI wieku w Niedźwiadnej, zaliczane do II grupy zabytków;
- zespoły dworsko - parkowe w Bzurach, Chojnowie i Nieckowie.

W Szczuczynie bogatym w tradycje i pamiątki ochotniczej starzy pożarnej funkcjonuje Muzeum Pożarnictwa mieszczące się w zabytkowej strażnicy.

Uzupełnieniem walorów kultury materialnej są wytwory środowiska naturalnego uznane za pomniki przyrody ożywionej występujące w Bzurach, Chojnowie, Obrytkach i Nieckowie.

5.3 Baza turystyczna

Skromną bazę turystyczną stanowią: motel, muzeum pożarnictwa oraz sieć handlowo – gastronomiczna i stacje paliw w Szczuczynie oraz pojedyncze placówki usługowe w terenie.

Miasto i gmina nie posiadają zbyt wielu urządzonych miejsc do wypoczynku i rekreacji. Zieleń ogranicza się do małych powierzchni parkowych. Brakuje plaż i miejsc do kąpieli. Nieco lepsza jest baza sportowa z boiskiem miejskim, salą sportową oraz obiektami szkolnymi w Szczuczynie i niektórych wsiach.

Podstawowymi mankamentami w rozwoju funkcji turystycznej gminy są następujące elementy:

- brak dostatecznie wykształconej stałej i sezonowej bazy noclegowej o różnym standardzie, przy minimalnym udziale gospodarstw agroturystycznych,
- słabe wyposażenie w zakresie infrastruktury technicznej (zły stan dróg, niedostatecznie rozwinięta sieć wodociągowa, brak kanalizacji sanitarnej),
- niedostatek bazy gastronomicznej i słaba jakość istniejącej sieci handlowej oraz usług motoryzacyjnych,
- brak systemu informacji turystycznej i koordynacji działań promocyjnych,
- brak przygotowanej kadry do obsługi ruchu turystycznego,
- brak systemu zachęt aktywizujących rozwój turystyki,
- zanik tradycji i zwyczajów kultury ludowej i nieliczne zabytki kultury materialnej.

VI. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia mogą być spowodowane klęskami żywiołowymi, do których zaliczamy powódzie, nawałnice burzowe połączone z dużymi opadami i wiatrami, nasilone opady śniegu powodujące nieprzejezdność dróg, susze, pożary lasów, torfowisk i zabudowy, awarie urządzeń infrastruktury technicznej, a także nadzwyczajne zagrożenia środowiska.

Według informacji otrzymanych z Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz Gminnego Komitetu Przeciwpowodziowego w Szczuczynie, a także wywiadu środowiskowego na terenie miasta występują zagrożenia spowodowane wodami powodziowymi Wissy. W czasie roztopów wiosennych rzeka Wissa wylewa, a przy wysokich stanach wód zasięg wylewów sięga poza terasę zalewową. Lokalnym podtopieniom podlega pojedyncza zabudowa położona zbyt blisko brzegów rzeki w południowej części miasta.

Inne wymienione wyżej klęski żywiołowe są nieprzewidywalne i pojawiają się sporadycznie lub rzadko.

Nadzwyczajne zagrożenie środowiska (NZŚ) zgodnie z art. 104 ustawy Prawo ochrony środowiska jest zagrożeniem spowodowanym gwałtownym zdarzeniem, nie będącym klęską żywiołową, które może wywołać znaczne zniszczenie środowiska lub pogorszenie jego stanu, stwarzające powszechne niebezpieczeństwo dla ludzi i środowiska. Wśród występujących zdarzeń losowych wymienić można następujące ich rodzaje:

- awarie w zakładach produkcyjno-usługowych na skutek zakłóceń w procesach technologicznych, rozładunku lub załadunku niebezpiecznych materiałów (wydobycie się substancji chemicznych, żrących, wybuchowych itp.),
- awarie w obiektach komunalnych i urządzeniach technicznych (skażenia wód powierzchniowych, podziemnych, gleb i gruntu, np. awaria oczyszczalni ścieków, rurociągów wody i gazu itp.),
- przedostania się do środowiska substancji chemicznych, palnych, żrących itp.,
- katastrofy budowlane powodujące lokalne zagrożenia dla gruntu i wód.

Potencjalnymi źródłami NZŚ na terenie miasta i gminy Szczuczyn jest transport samochodowy przewożący materiały niebezpieczne (przewóz amoniaku, paliw, butli gazowych)

odbywający się wzdłuż dróg krajowych nr 61 Warszawa – Łomża – Augustów oraz nr 58 Szczuczyn – Biała Piska. Zagrożenia o charakterze lokalnym mogą powstać na terenach zabudowanych, w sąsiedztwie wód otwartych, na obszarach ochrony przyrody. Dotyczy to zwłaszcza miejscowości położonych wzdłuż szlaków komunikacyjnych (Obrytki, Szczuczyn, Guty).

W zakresie ochrony przed zagrożeniami działalność prowadzi 11 jednostek ochotniczej straży pożarnej dysponujących 9 remizami strażackimi. Koszty wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia sprawności bojowej ponosi Gmina. Rozmieszczenie placówek OSP przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Miejscowość	Rodzaj bazy	Wyposażenie
1.	Bęćkowo	remiza + garaż	samochód lekki, motopompa
2.	Bzury	remiza + garaż	samochód lekki, motopompa
3.	Danowo	remiza + garaż	motopompa
4.	Niećkowo	remiza + garaż	pasy bojowe
5.	Nieźwiadna	remiza + garaż	samochód lekki, motopompa
6.	Szczuczyn	remiza + garaż	samochód „jelcz”, „mercedes”, „volkswagen”, motopompy, agregaty prądotwórcze, zestawy ratownictwa technicznego i medycznego

Przestrzenne usytuowanie placówek straży pożarnej należy uznać za właściwe. Większość wsi położonych jest w odległości mniejszej niż 5 km od najbliższej jednostki. W najgorszej sytuacji są miejscowości w zachodniej części gminy. Nieco gorzej przedstawia się sytuacja z wyposażeniem w sprzęt i środki transportu, gdyż nie wszystkie jednostki posiadają samochody strażackie. Woda do celów gaśniczych pochodzi z wodociągów wiejskich, zbiorników lub cieków wodnych.

VII. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY I MIASTA

Z przeprowadzonej analizy uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych, społecznych, gospodarczych, infrastrukturalnych i innych wyłaniają się potrzeby i możliwości rozwoju gminy i miasta Szczuczyn, które zostały podzielone na dwie grupy: uwarunkowań wspierających i ograniczających rozwój przestrzenny miasta i gminy.

1. W zakresie struktury funkcjonalno - przestrzennej

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- funkcja miasta jako ośrodka o znaczeniu lokalnym,
- korzystne położenie gminy:
- atrakcyjność położenia w środowisku przyrodniczym (obszar "Zielonych Płuc Polski"),
- położenie przy drodze krajowej nr 61,
- dobra jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- korzystne warunki mieszkaniowe,
- korzystne warunki infrastruktury technicznej w mieście,
- dobrze rozwinięta sieć placówek handlowo - usługowych,

Uwarunkowania ograniczające rozwój

- położenie przy drodze krajowej nr 61 - droga przecina miasto na dwie części, kolizje ruchu lokalnego z ruchem tranzytowym, brak obwodnicy,
- brak odpowiedniej ilości zakładów pracy zapewniających zatrudnienie dla ludności pozarolniczej,
- położenie miasta w rejonie typowo rolniczym,
- brak zasobów gruntów miejskich, w tym pod znaczące inwestycje dla potencjalnych inwestorów.

2. W zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- położenie gminy w obszarze „Zielonych Płuc Polski” stwarzające możliwość ekologicznej promocji gminy,
- dobry stan sanitarny środowiska przy braku większych źródeł zanieczyszczenia wód, powietrza i hałasu,
- występowanie znacznych powierzchni gruntów ornych o dobrej przydatności rolniczej (III– IV klasa),
- występowanie użytków zielonych III i IV klasy bonitacyjnej w obrębie zmeliorowanych dolin rzecznych, umożliwiających rozwój intensywnej hodowli bydła,
- znaczna poprawa stanu sanitarnego wód powierzchniowych w wyniku rozwiązania gospodarki ściekowej w mieście w Szczuczyn,
- położenie wzdłuż turystycznego szlaku samochodowego wiodącego na pojezierze mazurskie i suwalskie,

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

- brak znaczących walorów przyrodniczych do tworzenia bazy turystycznej i wypoczynkowej,
- nierozwiązana gospodarka ściekowa na terenach wiejskich,
- występowanie zdegradowanych terenów poeksploatacyjnych kruszywa naturalnego.

3. W zakresie środowiska kulturowego

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- historyczny układ urbanistyczny miasta,
- występowanie znacznej ilości obiektów zabytkowych,
- historia i tradycja miasta.

4. W zakresie sfery społecznej

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- występowanie placówek usługowych dla ludności obsługujących miasto i gminę Szczuczyn oraz gminy sąsiednie w zakresie ochrony zdrowia szkolnictwa ponad gimnazjalnego,
- korzystne warunki mieszkaniowe,

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

- niekorzystna sytuacja wiekowa charakteryzująca się dużym udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym oraz małym udziałem ludności w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym.

5. W zakresie rolnictwa

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- dobrze rozwinięta hodowla bydła mlecznego i trzody chlewnej,
- dobrze zagospodarowane użytki rolne i dobrze rozwinięta produkcja upraw przemysłowych,
- korzystna struktura obszarowa indywidualnych gospodarstw rolnych. średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 14,3 ha,
- duży udział gospodarstw o powierzchni powyżej 10 ha,
- duży udział gospodarstw ocenionych przez użytkowników jako rozwojowe w ogólnej liczbie gospodarstw,
- korzystna struktura wieku użytkowników - ponad połowa, to osoby w wieku produkcyjnym mobilnym (18-44 lat),

Uwarunkowania hamujące rozwój:

- brak pozarolniczych miejsc pracy na wsi,
- małe działki siedliskowe na terenie miasta Szczuczyn.

6. W zakresie pozarolniczej działalności gospodarczej

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- korzystne warunki do rozwoju usług transportowych,
- korzystne warunki do rozwoju usług z zakresu obsługi podróżnych (ruch turystyczny),
- występowanie obiektów przydatnych pod działalność produkcyjno – usługową,
- występowanie udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego stanowiących bazę surowcową dla rozwoju usług budowlanych,

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

- położenie miasta i gminy w rejonie typowo rolniczym,
- znaczne bezrobocie.

7. W zakresie komunikacji

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- dobra dostępność komunikacyjna poprzez układ dróg krajowych nr 61 Warszawa - Łomża - Augustów i Nr 58 Szczuczyn – Biała Piska,
- planowana obwodnica miasta,
- dobrze rozwinięta sieć dróg i ulic.

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

- brak obwodnicy miasta,
- brak dostępu do komunikacji kolejowej,
- brak dostatecznej ilości miejsc parkingowych w rejonie koncentracji usług,
- brak dostatecznego zaplecza ruchu kołowego.

8. W zakresie infrastruktury technicznej

8.1. Zaopatrzenie w wodę

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- w mieście ujęcie i stacja wodociągowa o parametrach pokrywających potrzeby perspektywiczne,
- dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, pokrywająca cały obszar miasta, z której korzysta 80% mieszkańców,
- na terenie gminy objęte siecią wodociągową wszystkie wsie.

8.2. Odprowadzenie ścieków

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- oczyszczalnia ścieków z rezerwą przepustowości, możliwością przyjęcia 100% ścieków,
- dobrze rozbudowana sieć kanalizacji sanitarnej, z której korzysta około 70% mieszkańców,
- dobrze rozwinięta sieć kanalizacji sanitarnej w dobrym stanie technicznym, z której korzysta około 60% mieszkańców,

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

- brak rozwiązanej gospodarki ściekowej na terenie gminy,
- braki sieci kanalizacji sanitarnej,
- duże braki sieci kanalizacji deszczowej,
- brak uzbrojenia wylotów kanałów deszczowych w urządzenia podczyszczające.

8.3. Zaopatrzenia w ciepło i gaz

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

- brak możliwości zaopatrzenia w gaz przewodowy.

8.4. Elektroenergetyki

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- aktualnie dostarczana jest moc i energia elektryczna do odbiorców w ilościach przez nich zapotrzebowanych

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

- konieczność modernizacji i remontów istniejących linii,
- konieczność zachowania stref ochronnych od istniejących linii napowietrznych 110 kV oraz wiązek linii 15 kV (zwłaszcza wyjść liniowych w okolicach GPZ).

Do priorytetowych potrzeb na terenie miasta i gminy zaliczyć należy:

- wyeliminowanie ruchu tranzytowego z obszaru miasta - konieczność budowy obwodnicy,
- poprawa stanu technicznego dróg w mieście i gminie,
- zagospodarowanie terenów doliny rzeki Wissy na potrzeby rekreacji i wypoczynku,
- zwiększenie komunalnych zasobów mieszkaniowych,
- uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie miasta i obszarów wiejskich,

- poprawa ładu przestrzennego i wizerunku miasta.

VIII. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Z analizy struktury użytkowania gruntów gminy i miasta Szczuczyn na podstawie aktualnych wykazów gruntów Starostwa Powiatowego w Grajewie wynika, iż na ogólną powierzchnię 11.560 ha, w tym miasto 1.323 ha:

9.110 ha (78,8 %) (w tym miasto - 1155 ha) stanowią użytki rolne, w tym:

- 6.341 ha (w tym miasto – 827 ha) grunty orne,
- 39 ha (w tym miasto – 10 ha) sady,
- 834 ha (w tym miasto – 91 ha) łąki trwałe,
- 1.705 ha (w tym miasto – 203 ha) pastwiska trwałe,
- 169 ha (w tym miasto – 24 ha) grunty rolne zabudowane,
- 22 ha grunty pod rowami,

1.913 ha (16,5 %) (w tym miasto – 29 ha), stanowią grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzaczone, w tym:

- 1.884 ha (w tym miasto – 28 ha) lasy,
- 29 ha (w tym miasto – 1 ha) grunty zadrzewione i zakrzaczone,
- 373 ha (3,2 %) (w tym miasto - 113 ha) grunty zabudowane i zurbanizowane, w tym:
 - 29 ha (w tym miasto - 28 ha) tereny mieszkaniowe,
 - 9 ha (w tym miasto - 9 ha) tereny przemysłowe,
 - 13 ha (w tym miasto - 11 ha) inne tereny zabudowane,
 - 6 ha (w tym miasto - 5 ha) zurbanizowane tereny niezabudowane,
 - 17 ha (w tym miasto - 11 ha) tereny rekreacyjne i wypoczynkowe,
 - 290 ha (w tym miasto - 49 ha) drogi,
 - 9 ha użytki kopalne,
- 24 ha (0,2 %) (w tym miasto - 3 ha) grunty pod wodami,
 - 21 ha (w tym miasto - 3 ha) grunty pod wodami płynącymi,
 - 3 ha grunty pod wodami stojącymi,
- 140 ha (1,2 %) (w tym miasto - 23 ha) nieużytki.

Z analizy struktury własności gruntów wynika, że 87,5% powierzchni gminy stanowią grunty prywatne należące do osób fizycznych, co odpowiada powierzchni 10.304 ha (w tym miasto 1.200 ha)

Na terenie gminy znajduje się gospodarstwo przyszkolne o powierzchni 94,60 ha przy Technikum Rolniczym w Nieckowie, służące przede wszystkim do odbywania praktyk uczniowskich. W produkcji roślinnej tego gospodarstwa dominuje uprawa zbóż i roślin pastewnych, zaś w produkcji zwierzęcej chów bydła.

Grunty Skarbu Państwa stanowią na terenie gminy Szczuczyn ogółem 783 ha (6,8%), w tym: 7 ha znajdują się w dyspozycji Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, 707 ha to grunty będące w zarządzie Administracji Lasów Państwowych, 58 ha znajduje się w trwałym zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych, zaś 6 ha stanowią pozostałe grunty Skarbu Państwa, w tym znajdujące się w wieczystym użytkowaniu.

Pozostałe grunty zajmują:

- grunty gmin i związków międzygminnych zajmują 277 ha (2,4%), w tym 15 ha przekazane w wieczyste użytkowanie,
- grunty spółdzielni - 1 ha,
- grunty kościołów i związków wyznaniowych - 13 ha (0,1 %),
- grunty powiatów – 158 ha (1,4 %),
- grunty województw – 11 ha (0,1%),

Pozostałe grunty osób prawnych zajmują 9 ha (0,1 %).

IX. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

1. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE ZABYTKÓW

Wykaz obiektów wpisanych do rejestru Podlaskiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku oraz Gminnej Ewidencji Zabytków w Szczuczynie.

Adamowo

1. Dróżniczówka, mur., 2 poł. XIX w.

Bęćkowo

2. Zespół dworsko-parkowy:

- a. **dwór, mur., XVIII w., nr rej. A-11/06.06.1956**
- b. czworak, drewn., 3 ćw. XIX w., wł. T. Chilijski
- c. stajnia cugowa, kam/mur., 2 ćw. XIX w.
- d. stajnia robocza, kam./mur., 2 ćw. XIX w., wł. St. Barwikowski
- e. stodoła, kam., 3 ćw. XIX w.
- f. **park krajobrazowy (ogród dworski), poł. XVIII, XIX w. nr rej. A-12/06.06.1956**

Granice ochrony obejmują działkę nr 96.

- g. kapliczka dworska, mur., XIX w.

Bzury

3. **Zespół dworsko-parkowy, nr rej. A-177/21.07.1981**

- a. **dwór, mur., k. XIX w., nr rej. jw.**
- b. **budynek gospodarczy (stajnia), mur., k. XIX w., nr rej. jw.**
- c. **obora, mur., k. XIX w., nr rej. jw.**
- d. **spichlerz, mur., k. XIX w., nr rej. jw.**
- e. **park, k. XIX w., nr rej. jw.**

Granice ochrony obejmują działki nr 182, 180/13.

4. Dom nr 9, drewn., 1929 r., wł. Wł. Jabłoński
5. Dom nr 16, drewn., k. XIX w., wł. M. Zaniewski
6. Dom nr 18, drewn., k. XIX w., wł. J. Sadowisk

Chojnowo

7. **Zespół dworsko-parkowy (założenie ogrodowe), nr rej. A-182/27.07.1981**

- a. dwór, mur., ok. 1900 r.
- b. czworak, kam./mur., pocz. XX w., wł. Szymanowski i Zawitowicz
- c. lamus (spichrz), mur., pocz. XX w.
- d. budynek gospodarczy (obora), kam., pocz. XX w.
- e. **park, k. XIX w., nr rej. jw.**

Granice ochrony obejmują działki nr 253, 254/1, 254/2, 255/1, 255/2, 256/2, 387/1, 387/2, 297.

8. Kapliczka przydrożna, mur., k. XIX w.

Danowo

9. Dom nr 1, drewn., 1928 r., wł. St. Jachymski

10. Kapliczka przydrożna, mur., k. XIX

Gutki

11. Kapliczka przydrożna, mur., k. XIX w.

Guty - Stara Wieś

12. Dom nr 12, mur., l. 20 XX w., wł. P. Akacka

13. Dom nr 17, kam./mur., k. XIX w., wł. J. Zaborowska

14. Dom nr 18, mur., l. 10 XX w., wł. S. Olszewski

15. Kapliczka przydrożna

Jambrzyki

16. Dom nr 11, mur., l. 20 XX w., wł. L. Szymkiewicz

Kurki

17. Kapliczka przydrożna, mur., l. 30 XX w.

Niećkowo

18. Zespół dworsko-parkowy

a. **dwór mur., 1850 r., nr rej. A-77/06.05.1980 r.**

b. d. służby dworskiej (ośmiorak), mur., 1895-1900 r., wł. Modzelewski i Walendziak

c. **spichlerz, mur./kam., XVIII w., nr rej. A-128/28.04.1981 r.**

d. stodoła, mur., 1908,

e. stajnia (ob. internat i garaże), mur., XIX/XX

f. obora, mur., 1940,

g. tuczarnia, mur., 1940,

h. kuźnia i warsztat

i. pozostałości kamiennego ogrodzenia zespołu,

j. **park i podjazd, poł. XIX w., nr rej. A-49/23.11.1978 r.**

Granice ochrony obejmują park i podjazd wraz z dworem i spichlerzem.

Należy wyznaczyć dwie strefy ochrony konserwatorskiej zespołu:

- strefa „A” pełnej ochrony konserwatorskiej zespołu obejmująca obszar wpisany do rejestru,
- strefa „B” ochrony konserwatorskiej zachowanych elementów zabytkowych obejmująca pozostałą część zespołu (strefa „B-1” obejmuje dawne podwórze gospodarcze, strefa

„B-2” dawne sady).

19. Dom nr 4, drewn., pocz. XX w., wł. J. Kowalski

20. Dom nr 13, drewn., 1937 r., wł. W. Zieliński

Niedźwiadna

21. Historyczny układ przestrzenny wsi

Należy wyznaczyć strefy ochrony konserwatorskiej historycznego układu wsi, zgodnie ustanowionym w obowiązującym planie miejscowym:

- strefa „A” pełnej ochrony konserwatorskiej zespołu kościoła par.,
- strefa „B” ochrony konserwatorskiej zachowanych elementów zabytkowych historycznego układu wsi,
- strefa „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego,
- strefy „E1” i „E2” ochrony konserwatorskiej ekspozycji zespołu kościoła par.

22. Zespół kościoła paraf. p.w. Św. Stanisława Biskupa :

a. **kościół, mur., poł. XVI w., nr rej. A-26/29.12.1964 r.**

b. **dzwonnica, drewn., pocz. XIX w., nr rej. A-27/29.12.1964 r.**

c. plebania, mur., l. 20 XX w.

d. ogrodzenie mur./kam./cegl., XIX w.

23. **Cmentarz rzymskokatolicki (najstarsza część), 1 poł. XIX w., nr rej. A-366/18.04.1988 r.**

a. **kaplica rodziny Obryckich, mur., 1856 r., nr rej. j.w.**

b. **krzyże żeliwne i nagrobki z k. XIX – pocz. XX w., nr rej. j.w.**

c. ogrodzenie z bramą, mur., k. XIX w.

Należy wyznaczyć dwie strefy ochrony konserwatorskiej cmentarza:

- strefa „A” pełnej ochrony konserwatorskiej cmentarza obejmująca obszar wpisany do rejestru,
- strefa „B” ochrony konserwatorskiej zachowanych elementów zabytkowych obejmująca pozostałą część cmentarza.

24. Zespół dworski :

a. dwór, mur., XIX/XX w., wł. M. Bagińska

b. pozostałości folwarku – zabudowy gospodarczej, mur., XIX/XX w.

25. Dom nr 1, drewn., pocz. XX w., wł. P. Downar

26. Dom nr 2, mur., pocz. Xx w., wł. M. Gryczan

27. Dom nr 10, mur., l. 20 XX w., wł. E. Jastrzębski

28. Dom nr 17, mur., l. 20 XX w., wł. St. Gardocki

29. Dom nr 20, mur., 1918 r., wł. Wł. Gutowska

30. Dom nr 25, drewn., l. 20 XX w., wł. B. Wizner

31. Dom nr 33, drewn., 1936, wł. Krzysztof Witkowski

32. Dom nr 34, drewn., l. 20 XX w., wł. St. Sokołowski (w okresie międzywojennym placówka graniczna)

Obrytki

33. Dom nr 13, drewn., l. 20 XX w., wł. M. Pochodzki

34. Dom nr 15, drewn./mur., pocz. XX w., wł. B. Lewkowska

Rakowo

- 35. Dom nr 3, mur., pocz. XX w., wł. B. Gałęcka
- 36. Dom nr 10, mur., pocz. XX w., wł. H. Przyborowski
- 37. Dom nr 14, mur., pocz. XX w., wł. W. Motycki
- 38. Dom nr 19, mur., l. 20 XX w., wł. M. Borawski
- 39. Dom nr 21, mur., l. 20 XX w., wł. M. Bogdan

Skaje

- 40. Dom nr 6, mur., pocz. XX w., wł. M. Zyskowski
- 41. Dom nr 12, mur., pocz. XX w., wł. J. Trojanowska

Sokoły

- 42. Dom nr 10, drewn., l. 20 XX w., wł. I. Wojśław
- 43. Dom nr 11, mur., 1923 r., wł. A. Danowski

Sokoły – Szczuczyn

- 44. Kapliczka przydrożna, mur., 1897 r.

Świdry Awissa

- 45. Dom nr 21, drewn., pocz. XX w., wł. J. Perzanowski

Szczuczyn

- 46. **Historyczny układ urbanistyczny, nr rej. A-193/29.08.1986 r.**

Granice ochrony obejmują teren przedlokacyjnej wieś Szczuki Litwa, ob. u. Senatorska, XVII-wieczne miasto lokacyjne, tereny d. rezydencji Szczuki i pozostałości urządzeń obronnych – bastion na Kozackiej Górze, oraz Nowe Miasto, ob. ul. Kilińskiego. Ponadto decyzja o wpisie do rejestru ustanawia strefę ochrony krajobrazowej układu urbanistycznego.

W ramach ww. obszaru zabytkowego należy wyznaczyć strefy ochrony konserwatorskiej historycznego układu urbanistycznego, odpowiadające tym ustanowionym w obowiązującym planie miejscowym:

- strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej zabytkowego układu urbanistycznego (miasto lokacyjne),
- strefa „B” ochrony konserwatorskiej zachowanych elementów zabytkowych układu urbanistycznego (ul. Kilińskiego, część ul. Senatorskiej, pd. część układu – d. Rynek Jałowy i dzielnica stodołna),
- strefa „K” ochrony konserwatorskiej zabytkowych zespołów zieleni urządzonej (cmentarze, park miejski, otoczenie zespołu oo. pijarów),
- strefa „K-1” ochrony konserwatorskiej krajobrazu doliny rz. Wissa i strugi Księżanka
- strefa „E” ochrony ekspozycji zabytkowego układu urbanistycznego,
- strefa „OW-1” archeologicznej ochrony konserwatorskiej zabytkowego układu urbanistycznego;

- 47. Zespół klasztorny Pijarów :

- a. **kościół p. w. Imienia NMP, mur., 1697-1711 r., nr rej. A-9/26.03.1956 r.**
- b. **klasztar ob. plebania i szkoła, mur., 1697-1711 r., nr rej. A-10/30.03.1956 r.**
- c. **kolegium ob. ZOZ, mur., 1697-1711 r., nr rej. A-10/30.03.1956 r.**
- d. ogrodzanie XVIII-XIX w.

48. Zbór Luterański, mur., XIX/XX w.,
49. Kapliczka u zbiegu ul. Łomżyńskiej i ul. Ogrodowej, mur., XIX w.
50. Kapliczka u zbiegu ul. Kilińskiego i drogi do Pizsa, mur., XIX w.
51. Kapliczka – krzyż u zbiegu ul. Kościelnej i Szpitalnej
52. **Cmentarz rzymskokatolicki, k. XVIII-XX w., nr rej. A-303/12.06.1987 r.**
a. **kaplica cmentarna, mur., pocz. XX w., nr rej. jw.**
b. **ogrodzenie z bramą, mur., 2 poł. XIX w., nr rej. jw.**
c. **nagrobki i krzyże, mogiły wojenne i drzewostan, nr rej. jw.**

Granice ochrony obejmują teren w widłach dróg do Łomży i do Niedźwiadnej, dz. nr ...

53. Cmentarz ewangelicki
54. Cmentarz żydowski
a. dom przedpogrzebowy, mur., XIX/XX w.
55. **Park miejski na dawnym Rynku Końskim, 1882 r., nr rej. A-218/16.12.1985 r.**
a. **strażnica pożarna, drewn., pocz. XX w., nr rej. jw.**
b. **układ komunikacyjny, kompozycja zieleni, starodrzew, nr rej. jw.**

Granice ochrony obejmują wnętrze placu zagospodarowane zielenią z budynkiem strażnicy.

56. **Zespół poczty ul. Kilińskiego 59, mur., 1863 r., nr rej. A-25/29.12.1954 r.**
a. **budynek główny, mur., 1863 r., nr rej. jw.**
b. **oficyna, mur., 1863 r., nr rej. jw.**
c. **wozownia, mur., 1863 r., nr rej. jw.**
57. Zespół pałacowo – folwarczny (teren d. rezydencji Szczuki):
a. **ruiny pałacu, mur., 1705-1709 r., nr rej. A-24/29.12.1964 r.**
a. budynek mieszkalny, mur., 1911 r.
b. rządówka (oficyna), mur., k. XIX w.,
c. spichlerz, mur., 1886 r.
d. obora, mur., k. XIX w.
e. stajnia, mur., k. XIX w.
f. stodoła, mur., k. XIX w.

Należy wyznaczyć dwie strefy archeologicznej ochrony konserwatorskiej:

- strefa „W” archeologicznej ochrony konserwatorskiej reliktyw pałacu

Granice ochrony obejmują działkę nr 969/11

- strefa „OW” archeologicznej ochrony konserwatorskiej terenów d. rezydencji Szczuków

Granice ochrony obejmują teren dawnego zespołu pałacowo folwarcznego.

ul. Bajraki

58. Dom nr 1, drewn., ok. 1840 r.

ul. Gumienna

59. Oficyna przy domu nr 1, mur., pocz. XX w.
60. Dom nr 2, drewn., 1850 r.
61. Dom nr 3, drewn., k. XIX w.
62. Dom nr 4, drewn., k. XIX w.
63. Dom nr 5, mur., pocz. XX w.
64. Dom nr 6, drewn., k. XIX w.

- 65. Dom nr 7, drewn./mur.. I. 20 XX w.
- 66. Dom nr 8, drewn./mur., k. XIX w.
- 67. Dom nr 10, drewn., k. XIX w.
- 68. Dom nr 14, mur., ok. 1890 r.
- 69. Dom nr 15, mur., 1850 r.

ul. Kilińskiego

- 70. Dom nr 2, mur., pocz. XX w.
- 71. Dom nr 3, mur., pocz. XX w.
- 72. Dom nr 4, mur., pocz. XX w.
- 73. Dom nr 6, mur., pocz. XX w.
- 74. Dom nr 8, mur., pocz. XX w.
- 75. Dom nr 12, mur., pocz. XX w.
- 76. Dom nr 14, mur., pocz. XX w.
- 77. Dom nr 16, mur., 1900 r.
- 78. Dom nr 24, mur., 3 ćw. XIX w.
- 79. Dom nr 26, drewn., ok. 1830 r.
- 80. Dom nr 28, mur., pocz. XX w.
- 81. Dom nr 31, mur., I.20 XX w.
- 82. Dom nr 32, mur., pocz. XX w.
- 83. Dom nr 41, mur., pocz. XX w.
- 84. Dom nr 43, mur., I. 20 XX w.
- 85. Dom nr 53, mur., pocz. XX w.

ul. Kościelna

- 86. Dom nr 1, mur., 1853 r.
- 87. Dom nr 2, mur., k. XIX w.
- 88. Dom nr 3, mur., XIX/XX w.
- 89. Dom nr 4, mur., XIX/XX w.
- 90. Dom nr 5, mur., XIX/XX w.
- 91. Dom nr 6, drewn., k. XIX w.
- 92. Dom nr 8, mur., przed 1920 r.
- 93. Dom nr 12, mur., przed 1920 r.
- 94. Dom nr 15, drewn., 1870 r.

ul. Krzywa

- 95. Dom nr 1, drewn., 1900 r.
- 96. Dom nr 3, drewn., 1900 r.
- 97. Dom nr 4, mur., k. XIX w.
- 98. Dom nr 6, mur., k. XIX w.
- 99. Dom nr 14, mur., k. XIX w.
- 100. Dom nr 16, mur., k. XIX w.

ul. Łomżyńska

- 101. Dom nr 1, mur., k. XIX w.
- 102. Dom nr 2a, mur., k. XIX w.

- 103. Dom nr 3, mur., k. XIX w.
- 104. Dom nr 4, mur., k. XIX w.
- 105. Dom nr 7, mur., k. XIX w.
- 106. Dom nr 13, mur., k. XIX w.
- 107. Dom nr 14, mur., k. XIX w.
- 108. Dom nr 15, mur., k. XIX w.
- 109. Dom nr 18, mur., k. XIX w.
- 110. Dom nr 21, mur., ok. 1850 r.
- 111. Dom nr 22, mur., ok. 1850 r.
- 112. Dom nr 24, mur., ok. 1850 r.
- 113. Dom nr 26, mur., k. XIX w.

ul. Majewskiego

- 114. Dom nr 2, mur., pocz. XX w.

ul. Nadstawna

- 115. Dom nr 7, mur., k. XIX w.
- 116. Dom nr 9, drewn., ok. 1850 r.
- 117. Dom nr 15, mur., 1850 r.
- 118. Dom nr 29, mur., k. XIX w.

ul. Ogrodowa

- 119. Dom nr 1, mur., k. XIX w.
- 120. Młyn motorowy / elektryczny, nr 4, mur., ok. 1920 r. , wł. B. Chyliński

ul. Pawełki

- 121. Młyn elektryczny, nr 4, mur., ok. 1920 r., wł. M. Płochocka

ul. Senatorska

- 122. Dom nr 1, drewn., ok. 1850 r.
- 123. Dom nr 2, mur., ok. 1850 r.
- 124. Dom nr 4, mur., ok. 1860 r.
- 125. Dom nr 5, mur., 1906 r.
- 126. Dom nr 6, drewn., 1880 r.
- 127. Dom nr 8, drewn., 1880 r.
- 128. Dom nr 10, mur., 1850 r.
- 129. Dom nr 12, mur., k. XIX w.
- 130. Dom nr 14, drewn., 1830 r.
- 131. Dom nr 18, drewn., 1850 r.
- 132. Dom nr 22/22a, drewn., k. XIX w.
- 133. Dom nr 25, drewn., ok. 1880 r.
- 134. Dom nr 26, mur., 1890 r.
- 135. Dom nr 27, k. XIX w.
- 136. Dom nr 28, drewn., 1870 r.
- 137. Dom nr 32, drewn., 1880 r.
- 138. Dom nr 34, drewn., k. XIX w.

- 139. Dom nr 38, drewn., ok. 1880 r.
- 140. Dom nr 40a, drewn., ok. 1880 r.
- 141. Dom nr 44, drewn., ok. 1909 r.
- 142. Dom nr 52, drewn., k. XIX w.

ul. Sobieskiego

- 143. Dom nr 2, drewn., ok. 1850 r.
- 144. Dom nr 4, mur., ok. 1870 r.
- 145. Dom nr 8, mur., k. XIX w.
- 146. Dom nr 12, mur., k. XIX w.
- 147. Dom nr 18, mur., k. XIX w.

ul. Stodolna

- 148. Dom nr 2, mur., k. XIX w.
- 149. Dom nr 4, mur., k. XIX w.

ul. Strażacka

- 150. Dom nr 2, mur., 1880 r.
- 151. Dom nr 4, drewn., k. XIX w.
- 152. Dom nr 5, drewn., k. XIX w.
- 153. Dom nr 9, mur., 1936 r.

ul. Szpitalna

- 154. Dom nr 2, mur., k. XIX w.
- 155. Dom nr 6, mur., k. XIX w.
- 156. Dom nr 8, mur., k. XIX w.
- 157. Dom nr 10, mur., k. XIX w.

Pl. Tysiąclecia

- 158. **Dom nr 1 (wraz z oficyna), mur., k. XVII w., nr rej. A-201/11.10.1985 r.**
- 159. Dom nr 2, mur., l. 20 XX w.
- 160. Dom nr 3, mur., k. XIX w.
- 161. Dom nr 4, mur., 3 ćw. XIX w.
- 162. Dom nr 5, mur., 3 ćw. XIX w.
- 163. Dom nr 6a, mur., 3 ćw. XIX w.
- 164. Dom nr 7, mur., k. XIX w.
- 165. Dom nr 8, mur., k. XIX w.
- 166. Dom nr 11, mur., k. XIX w.
- 167. Dom nr 16, mur., k. XIX w.
- 168. Dom nr 17, mur., k. XIX w.
- 169. Dom nr 18, mur., k. XIX w.
- 170. Dom nr 20, mur., pocz. XX w.
- 171. Dom nr 24, mur., 1852 r.
- 172. Dom nr 25, mur., 2 ćw. XIX w.
- 173. Dom nr 26, mur., XVIII/XIX w.
- 174. Dom nr 28, mur., 3 ćw. XIX w.

ul. Wąsoska

175. Dom nr 1, mur., ok. 1020 r.
176. Dom nr 3, mur., k. XIX w.
177. Dom nr 4, drewn., 1910 r.
178. Dom nr 5, mur., 3 ćw. XIX w.
179. Dom nr 6, mur., k. XIX w.
180. Dom nr 8, drewn., k. XIX w.
181. Dom nr 10, mur., XIX/XX w.
182. Dom nr 12, mur., 2 ćw. XIX w.
183. Dom nr 14, mur., ok. 1850 r.
184. Dom nr 15, mur., k. XIX w.
185. Dom nr 16, drewn., ok. 1860 r.
186. Dom nr 17, drewn., ok. 1890 r.
187. Dom nr 19, drewn., k. XIX w.
188. Dom nr 20, drewn., k. XIX w.
189. Dom nr 21, drewn., k. XIX w.
190. Dom nr 25, drewn., k. XIX w.

Załużki

191. Dom nr 4, drewn., l. 20 XX w., wł. P. Malinowski
192. Dom nr 5, drewn., l. 20 XX w., wł. A. Kuligowski

Wykaz stanowisk archeologicznych objętych ochroną konserwatorską

L.p.	Nazwa miejscowości	I. Nr stanowiska II. na obszarze	Rodzaj stanowiska	Chronologia
Obszar 28 - 78				
1.	Lipnik	1	ślady osadnicze, osada	epoka kamienia, okres nowożytny
2.	Bęckowo	2	ślady osadnicze	epoka kamienia
3.	Bęckowo	4	osada	późne średniowiecze
4.	Lipnik	5	ślady osadnicze	epoka kamienia, średniowiecze
5.	Lipnik	6	ślady osadnicze	epoka kamienia, średniowiecze
6.	Guty Stara Wieś	7	ślad osadniczy	epoka kamienia
7.	Lipnik	8	ślad osadniczy	późne średniowiecze
8.	Danowo	9	ślady osadnicze	średniowiecze
9.		10	ślad osadniczy	średniowiecze
10.	Szczuczyn Kol. Gubernia	11	ślady osadnicze	epoka kamienia, średniowiecze
11.	Skaje	12	ślad osadniczy	epoka kamienia
12.	Szczuczyn „Barany”	13	ślady osadnicze	epoka kamienia, okres nowożytny

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Szczuczyn
UWARUNKOWANIA

13.	Szczuczyn	14	ślady osadnicze	epoka kamienia, średniowiecze
13.	Szczuczyn	15	obozowisko, osada, ślady osadnicze	epoka kamienia, późne średniowiecze
13.	Szczuczyn	16	ślady osadnicze	epoka kamienia, nowożytność
13.	Szczuczyn	17	obozowisko, ślady osadnicze	epoka kamienia, średniowiecze
14.	Skaje	18	ślady osadnicze	epoka kamienia, średniowiecze
15.	Skaje – Balcer	19	ślady osadnicze	epoka kamienia
16.	Skaje - Balcer	20	obozowisko, osada	wczesna epoka brązu, średniowiecze
17.	Skaje	21	ślad osadniczy	paleolit
18.	Bęckowo	22	osada	średniowiecze
19.	Rakowo	23	osada	średniowiecze
20.	Rakowo	24	ślady osadnicze	średniowiecze
21.	Rakowo	26	ślad osadniczy	paleolit
22.	Chojnowo	27	osada, ślad osadniczy	epoka kamienna, średniowiecze
23.	Chojnowo	28	ślad osadniczy	wczesne średniowiecze
24.	Chojnowo	29	ślad osadniczy	epoka kamienna, średniowiecze
25.	Szczuczyn	30	obozowisko, ślad osadniczy	epoka kamienia, wczesne średniowiecze
Obszar 28 - 79				
1.	Guty Stara Wieś	6	osada, ślady osadnictwa	neolit, średniowiecze
2.	Bzury	5	ślady osadnictwa	epoka kamienna, średniowiecze
3.	Milewo	1	osada, ślady osadnictwa	epoka kamienna, nowożytność
4.	Milewo	2	osada, ślady osadnictwa	wczesne średniowiecze, nowożytność
5.	Milewo	3	ślady osadnictwa	wczesne średniowiecze, nowożytność
5.	Danowo	4	osada, ślady osadnictwa	średniowiecze
Obszar 29 - 77				
1.	Niedźwiadna	1	obozowisko, ślad osadnictwa	epoka kamienia, średniowiecze
2.	Niedźwiadna	2	ślad osadnictwa	epoka kamienia, średniowiecze
3.	Niedźwiadna	3	osady	wczesna epoka żelaza
4.	Niedźwiadna	4	obozowisko	epoka kamienia
5.	Niedźwiadna	5	ślad osadnictwa	średniowiecze
6.	Czarnowo	6	ślad osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
7.	Czarnowo	7	osada	średniowiecze
8.	Czarnowo	8	ślad osadnictwa	epoka kamienia, mł. okres przedrzymski
9.	Chechły	9	ślad osadnictwa	średniowiecze

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Szczuczyn
UWARUNKOWANIA

10.	Chechły	10	śląd osadnictwa	średniowiecze
11.	Milewo	11	śląd osadnictwa	epoka kamienia, średniowiecze
12.	Brzeźno	12	obozowisko, osada	epoka kamienia, epoka brązu
13.	Kownacin	13	ślady osadnictwa	epoka kamienia, średniowiecze
14.	Kownacin	14	ślady osadnictwa	średniowiecze
15.	Brzeźno	15	śląd osadnictwa, osada	średniowiecze
16.	Brzeźno	16	ślady osadnictwa	epoka kamienia, średniowiecze
17.	Kownacin	17	ślady osadnictwa	epoka kamienia, paleolit
Obszar 29 - 78				
1.	Szczuczyn	5	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
2.	Świdry-Awissa	6	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
3.	Szczuczyn	9	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
4.	Szczuczyn	10	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
5.	Świdry-Awissa	11	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
6.	Świdry-Awissa	12	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
7.	Sokoły	14	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
8.	Dołęgi	15	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
9.	Sokoły	16	śląd osadnictwa	epoka kamienia
10.	Sokoły	17	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
11.	Jambrzyki	18	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
12.	Szczuczyn	19	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
13.	Szczuczyn	20	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
14.	Szczuczyn	21	osada, śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
15.	Szczuczyn	22	osada, śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
16.	Szczuczyn	23	osada, śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
17.	Szczuczyn	24	osada, śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
18.	Dołęgi	26	osada, śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
19.	Dołęgi	27	osada, śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze, nowożytność
20.	Sokoły	28	osada, śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
21.	Obrytki	31	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
22.	Koniecki Małe	32	osada, śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze, nowożytność
23.	Obrytki	43	ślady osadnictwa	epoka kamienia
24.	Obrytki	44	ślady osadnictwa	epoka kamienia, średniowiecze
25.	Koniecki Małe	45	ślady osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność

26.	Koniecki Rostroszewo	49	osada, ślady osadnictwa	wczesne średniowiecze, nowożytność
Obszar 29 - 79				
1.	Niećkowo	2	ślad osadnictwa	epoka kamienia, średniowiecze
2.	Niećkowo	15	ślad osadnictwa	epoka kamienia, wczesne średniowiecze
3.	Niećkowo	16	ślad osadnictwa	epoka kamienia
4.	Niećkowo	17	ślad osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
5.	Niećkowo	18	osada, ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze, nowożytność
6.	Niećkowo	19	ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze, nowożytność

2. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE PRZYRODY

W granicach administracyjnych miasta i gminy Szczuczyn brak jest wieloprzestrzennych form ochrony przyrody w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody z 2004 roku. Nieliczną grupę obiektów ochrony konserwatorskiej stanowią jedynie pomniki przyrody.

Pomnikami przyrody są wyróżniające się twory przyrody ożywionej lub nieożywionej o szczególnej wartości pod względem przyrodniczym, naukowym, historycznym, pamiątkowym lub krajobrazowym. Pomniki przyrody wpisane są w rejestr wojewódzkiego konserwatora przyrody i podlegają ochronie prawnej przed zniszczeniem, z zakazem wycinania, umieszczania na nich tablic, wznoszenia w promieniu 15 m od nich jakichkolwiek obiektów i urządzeń.

Na obszarze gminy istnieje kilkanaście obiektów przyrodniczych reprezentowanych przez pojedyncze drzewa, grupy lub aleje drzew. Są to:

Nr ewid.	Obiekt	Miejscowość	Lokalizacja	Właściciel	Obwód	Wysokość
40	Jesion wyniosły	Bzury	plac przy SP	SP w Bzurach	3,25 m	ok. 25 m
60	Jesion wyniosły	Chojnowo (Park Podworski)	w pasie zadrzewień okalających park	UM w Szczuczynie	3,90 m	20 m
91	Sosna pospolita	Obrytki	przy drodze Obrytki-Lempice	UM w Szczuczynie		25 m
92	Grupa 27 lip drobnolistnych	Niećkowo	park podworski	ZS w Niećkowie	1,20 - 3,15 m	24 m
93	Kasztanowiec	Niećkowo	park podworski	ZS w Niećkowie	3,05 m	19m
94	Kasztanowiec	Niećkowo	park podworski	ZS w Niećkowie	3,00 m	25 m
95	Kasztanowiec	Niećkowo	park podworski	ZS w Niećkowie	3,55 m	17m
96	Jesion wyniosły	Niećkowo	park podworski	ZS w Niećkowie	4,45 m	

97	Grab zwyczajny	Nieckowo	park podworski	ZS w Nieckowie	2,52 m	20 m
98	Aleja lipowa	Nieckowo	park podworski	ZS w Nieckowie	1,00-	14-17 m
99	Kasztanowiec	Nieckowo	przed gmachem głównym ZSR	ZS w Nieckowie	2,50 m	18m
100	Grupa 18 jesionów wyniosłych	Nieckowo	park podworski	ZS w Nieckowie	1,35- 4,30 m	18-22 m
101	Grupa 8 dębów szypułkowych	Nieckowo	park podworski	ZS w Nieckowie	1,33- 4,05 m	18-22 m
183	Klon pospolity	Bzury	plac przy SP	SP w Bzurach	2,49 m	
184	Jesion wyniosły	Bzury	plac przy SP	SP w Bzurach	3,05 m	
185	Jesion wyniosły	Bzury	plac przy SP	SP w Bzurach	2,53 m	

3. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE WÓD

Według ustawy Prawo wodne z 2001 roku strefa ochronna źródła wody i ujęcia wody podlega zakazom i ograniczeniom w zakresie użytkowania i korzystania z wody obejmująca ujęcie wody, źródło wody oraz grunty do nich przyległe. Strefę ochronną dzieli się na bezpośrednią i pośrednią (wewnętrzną i zewnętrzną).

Ujęcia wody w Niedźwiadnej, Wólce i Szczuczynie posiadają strefy ochrony bezpośredniej o szerokości 8 m od zarysu urządzeń oraz są ogrodzone siatką.

Na terenie ochrony bezpośredniej zabronione jest użytkowanie gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody.

Ponadto na terenie ochrony bezpośredniej należy zapewnić:

- odpowiednie odprowadzenie wód opadowych w taki sposób, by nie mogły one przedostać się do urządzeń służących do poboru wody,
- zagospodarowanie terenu zielenią,
- ograniczenie do niezbędnych potrzeb osób nie zatrudnionych stale przy urządzeniach służących do poboru wody,
- szczelne odprowadzenie poza strefę ochrony ścieków z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy urządzeniach służących do poboru wody.

Na ogrodzeniu terenu ochrony muszą być umieszczone tablice informacyjne o ujęciu wody i o zakazie wstępu osób nieupoważnionych na teren ochrony bezpośredniej.

Ze względu na budowę geologiczną oraz warunki zalegania warstw wodonośnych (dobra izolacja) dla wszystkich ujęć wody w gminie nie jest wymagane ustanowienie stref ochrony pośredniej wewnętrznej lub zewnętrznej.

4. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 roku grunty rolne i leśne podlegają ochronie przed zmianą użytkowania oraz przeznaczaniu ich na cele nierolne i nieleśne.

Ochrona gruntów rolnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze i nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji oraz szkodom w produkcji rolniczej powstającym wskutek działalności nierolniczej,
- rekultywacji i zagospodarowania gruntów na cele rolnicze,
- zachowaniu torfowisk, oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych.

Na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczać przede wszystkim nieużytki, a w razie ich braku inne grunty o najniższej przydatności rolniczej (klasy VI, V, IV pochodzenia mineralnego). Gleby mineralne I - III oraz wszystkie gleby organiczne należy chronić przed zmianą użytkowania.

Ochrona gruntów leśnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczania ich na cele nieleśne i nierolnicze,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej,
- przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej,
- poprawianiu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności.

5. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O LASACH

Na terenie gminy lasy zajmują około 30 % powierzchni, z czego niewielka część stanowi kategorię lasów ochronnych pełniących szczególną rolę w kształtowaniu środowiska przyrodniczego.

Na terenie gminy występują lasy o najwyższej jakości hodowlanej (wyłączone drzewostany nasienne) służące do zachowania cennych ekotopów rodzimych. Cel ten jest realizowany poprzez wykonywanie zabiegów pobudzających te drzewostany do produkcji nasion, a następnie ich zbiór. Przedmiotowy las ochronny obejmuje powierzchnię 25 ha i położony jest w Nadleśnictwie Rajgród - Leśnictwo Kędziorowo w Uroczysku Parchacz - Królewszczyzna oraz Cieciernia.

6. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE SANITARNEJ CMENTARZY

Na obszarze gminy funkcjonują dwa czynne cmentarze parafialne w Niedźwiadnej i Szczuczynie.

Wokół cmentarzy obowiązuje strefa ochronna wynikająca z przepisów szczególnych. Pas terenu izolujący cmentarze od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących żywność, od ujęć wody, źródeł i strumieni służących do czerpania wody do picia powinien wynosić minimum 150 m. W przypadku, gdy obszar wokół cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie obiekty korzystają z wodociągu pas terenu można zmniejszyć do 50 m. W przy-

padku obu cmentarzy, z uwagi na występujące w ich sąsiedztwie wodociągi, należy utrzymywać 50 m odległości sanitarne.

Odległość cmentarzy od powierzchniowych ujęć wody w formie otwartych zbiorników wodnych nie może być mniejsza od 500 m.

X. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie miasta i gminy Szczuczyn nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, do których zalicza się obszary sejsmologiczne związane z trzęsieniami ziemi, zjawiska wulkaniczne, tereny łąknięć spowodowanych robotami górniczymi.

Zjawiska ruchów masowych mogą pojawiać się w trakcie ulewnych deszczów, bądź podczas wiosennych roztopów w obrębie skarp i ścian wyrobisk na terenach eksploatacji kopalni oraz podcięć rzecznych. Mają one wymiar lokalny i incydentalny.

W celu przeciwdziałania skutkom niebezpieczeństwa osuwania się mas ziemnych na terenach zagrożeń obowiązuje zakaz wszelkiej zabudowy.

XI. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

1. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN

W granicach gminy występują udokumentowane złoża kruszywa naturalnego i piasków ze żwirem o charakterze produkcyjnym z przeznaczeniem do powierzchniowej eksploatacji. Pozostałe złoża o zasobach szacunkowych lub stanowiące obszary perspektywicznego występowania kopalni wymagają dokładnego rozpoznania i udokumentowania. Złoża torfów i gytii z uwagi na małą wartość gospodarczą oraz zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych nie są wskazane do eksploatacji.

1.1 Kruszywo naturalne

Na terenie gminy udokumentowano w kategorii C₁ następujące złoża:

- piasków ze żwirem „Bęćkowo” o powierzchni około 2,9 ha i zasobach 248,35 tys. ton (decyzja Marszałka Województwa Podlaskiego, pismo znak: DIT-III.7427.1.15.2017 z dnia 27 marca 2017 roku),
- piasków ze żwirem „Bęćkowo I” o powierzchni 4,88 ha i zasobach 657,3 tys. ton (decyzja Marszałka Województwa Podlaskiego pismo znak: DIT-III.7427.1.53.2017 z dnia 7 grudnia 2017 roku),
- kruszywa naturalnego „Niećkowo” o powierzchni 1,844 ha i zasobach 322,58 tys. ton (decyzja Starosty Grajewskiego, pismo znak: WR.6528.2.2012 z dnia 4 czerwca 2012 roku),

- piasków ze żwirem „Zacieczki” o powierzchni 6,7 ha i zasobach 924,6 tys. ton (decyzja Marszałka Województwa Podlaskiego, pismo znak: DIT-III.7427.1.19.2017 z dnia 5 maja 2017 roku).

1.2 Torfy i gytia

Na obszarze gminy przeprowadzono wstępne rozpoznanie i wykonano sześć dokumentacji złóż torfu celem wykorzystania kopaliny jako opału oraz na potrzeby rolnictwa. Większe złoża bilansowe o zasobach od 50 tys. m³ do ponad 1450 tys. m³ występują w okolicach wsi Niećkowo, Bęckowo, Rakowo, Wólka, Zacieczki, Lipniki, Niedźwiadna.

W sąsiedztwie torfów jako kopalina towarzysząca występują pokłady gytii o miąższości 0,5 – 1,7 m i zasobach od 15 tys. m³ do 1800 tys. m³.

2. Obszary perspektywiczne występowania kruszywa naturalnego

Na terenie gminy Szczuczyn wytypowano siedem obszarów perspektywicznego występowania kopalin pospolitych:

- piasków ze żwirem w okolicach Niedźwiadnej, Rakowa i Chojnowa,
- piasków w okolicach Szczuczyna, Chojnowa, Dołęgów i Niećkowa.

Kruszywo zalega w obrębie wzgórz kemowych i sandru dolinnego Wissy. Piaski wodnolodowcowe stwierdzono w pagórkach morenowych i kemowych. Przepuszczalność osadów wyznaczono na podstawie wyrobisk surowców oraz otworów archiwalnych.

Obecnie brak jest przesłanek wskazujących na możliwość udokumentowania złóż surowców ilastych ceramiki budowlanej i kredy jeziornej wykorzystywanej do nawożenia gruntów rolnych..

2. ZASOBY WODNE

Z budowy geologicznej wynika, że w podłożu występują trzy warstwy wodonośne: czwartorzędowe, trzeciorzędowe i kredowe. Najlepiej rozpoznane jest piętro czwartorzędowe, z którego korzystają wszystkie ujęcia głębinowe.

Wody podziemne przeznaczone są do zaspokajania zapotrzebowania na wodę pitną ludności i gospodarki narodowej. Ujmowane studniami głębinowymi wody podziemne pochodzą z wodonośnych warstw czwartorzędowych, których strop zalega na głębokości 2,5 - 35,0 m, a spąg 9,0 - poniżej 49,0m. Najpłycej zwierciadło tych wód występuje wzdłuż doliny Wissy i Strugi - w interwale 0 - 20 m. Potencjalna wydajność typowego otworu studziennego jest również zróżnicowana i waha się od 10 - 30 m³/h w rejonie zlodowacenia bałtyckiego /Tarachy, Zacieczki, Gutki, Bęckowo/ do 30 - 70 m³/h na pozostałym terenie. Jedynie w okolicach miasta Szczuczyna oraz wsi Skaje i Wólka wydajność jednostkowa wzrasta do powyżej 70 m³/h.

Zbiorcze zaopatrzenie ludności w wodę pitną oparte jest na ujęciach w Niedźwiadnej, Szczuczynie i Wólce. Gmina zwodociągowana jest w 100 %.

Pod względem hydrogeologicznym centralna część miasta i gminy Szczuczyn znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 217 „Pradolina rzeki Biebrza”. Powierzchnia zbiornika rozciągającego się wzdłuż zlewni Biebrzy, Wissy, Ełku i dolnej Je-

grzni oraz Kanału Augustowskiego wynosi około 1 295 km². Zbiornik utworzył się w obrębie wachlarzowato usypanego stożka sandrowego na przedpolu lodowca. Kształt i miąższość zasypu jest nieregularna i waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne zbiornika kształtują się w wielkości około 200 tys. m³/dobę, przy średniej 50 m głębokości ujęć. Na przeważającej części obszaru brak jest dostatecznie wykształconej warstwy izolacyjnej z uwagi na zaleganie w podłożu osadów torfowych i piaszczystych charakteryzujących się dużą infiltracją. Z tego względu zbiornik narażony jest na zanieczyszczenie wód podziemnych i wymaga szczególnej ochrony, zwłaszcza w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Retencjonowanie wody w rzekach i zbiornikach pozwala na racjonalne ich wykorzystanie, gromadzenie w stanach zagrożenia powodzią oraz dostarczanie jej w okresach suszy. Obecnie na terenie gminy znajduje się kilka zbiorników wodnych spełniających rolę gospodarczą i przeciwpożarową. Są to wspomniane wcześniej stawy wodne w Chojnowie, Czarnówku, Bzurach i innych miejscowościach gminy.

W zakresie dalszych melioracji szczegółowych pomimo wielu krytycznych uwag zakłada się budowę nowych urządzeń odwadniająco - nawadniających uwzględniających wysokie wymagania ochrony środowiska naturalnego, w tym wyłączenie z melioracji gleb marginalnych, enklaw gruntów z drzewostanem lub o zwartym zadrzewieniu, pozostawieniu istniejących „oczek wodnych”. Zakres prac melioracyjnych ograniczony będzie do konserwacji i odtwarzaniu zdekapitalizowanych urządzeń oraz objęcia nowych terenów o słabym poroście roślinności.

Na poprawę bilansu wodnego można również oddziaływać poprzez stosowanie zabiegów agrotechnicznych i agromelioracyjnych, na które składają się między innymi: wprowadzanie zalesień, stosowanie odpowiedniego układu pól ornych i użytków zielonych, wykonywanie zabiegów przeciwozyjnych itp.

Większość terenu posiada pełną izolację warstw wodonośnych, niemniej jednak w rejonie Szczuczyna i na północ oraz wschód od miasta izolacja jest połowiczna lub występuje jej brak. Stanowi to poważne zagrożenie dla wód podziemnych przed czynnikami antropogenicznymi. Naturalne wody zawierają również zwiększone ilości związków żelaza i manganu i wymagają uzdatnienia.

XII. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

W granicach gminy Szczuczyn nie występują tereny górnicze w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnicze.

Zgodnie z ustawą teren górniczy jest przestrzenią objętą przewidywanymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego. Inaczej mówiąc teren górniczy obejmuje obszar górniczy podlegający bezpośredniej eksploatacji oraz obszar podlegający oddziaływaniu kopalni na zewnątrz. Teren górniczy wyznaczany jest na podstawie sporządzonej dokumentacji geologicznej i zatwierdzany decyzji administracyjnej zwanej koncesją. Tereny górnicze uwzględnia się studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

XIII. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

1. KOMUNIKACJA

1.1 Komunikacja drogowa

W granicach administracyjnych miasta i gminy występuje łącznie 123,122 km dróg, w tym:

- drogi krajowe – 18,670 km,
- drogi powiatowe – 48,442 km,
- drogi gminne – 56,010 km.

Gmina i miasto Szczuczyn posiadają dobrze rozwiniętą sieć dróg umożliwiającą połączenie siedziby gminy ze wszystkimi miejscowościami w terenie.

Wewnętrzny układ komunikacyjny opiera się o dwie drogi krajowe oraz o układ komunikacyjny miasta Szczuczyna. System ten ma charakter promienisty z ciążeniem w kierunku Szczuczyna spełniającego rolę ośrodka gminnego, w którym krzyżują się drogi krajowe. Uzupełnieniem układu jest sieć dróg powiatowych i gminnych równomiernie rozmieszczonych na terenie gminy. Pozostałe drogi i dojazdy są drogami wewnętrznymi gospodarczymi.

1.1.1 Drogi krajowe

Przez teren gminy przebiegają dwie drogi krajowe, po których odbywa się międzynarodowy ruch samochodowy:

- droga krajowa Nr 61 Warszawa – Pułtusk – Ostrołęka – Łomża – Grajewo - Augustów i dalej do przejścia granicznego z Litwą w Budzisku w km od 195 +500 do 208 + 200 o długości 13,30 km na terenie gminy,
- droga krajowa Nr 59 Szczuczyn – Biała Piska – Olsztynek w km od 150 + 332 do 155 + 700 o długości 5,37 km na terenie gminy.

Drogi krajowe pozostają w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Białymstoku.

Na drogach krajowych występują następujące problemy komunikacyjne:

- postępujące natężenie ruchu samochodowego wynikające ze wzrostu stopnia motoryzacji w kraju i regionie,
- wzrost wymiany handlowej pomiędzy państwami nadbałtyckimi i Rosją z Europą zachodnią,
- gwałtowny wzrost transportu ciężkiego w regionie dotyczący głównie trasy nr 61 Warszawa - Augustów,
- wzrost ruchu turystycznego związanego z obecnością atrakcyjnych terenów w północno-wschodniej części kraju oraz przejściami granicznymi (Warszawa – Pojezierze Augustowsko – Suwalskie wzdłuż drogi nr 61,
- systematyczna degradacja stanu technicznego i użytkowego dróg w związku z niedoinwestowaniem i znacznym wzrostem liczby użytkowników,

- uciążliwość użytkowania tras komunikacyjnych dla miejscowości położonych przy drogach krajowych.
- parametry istniejących dróg krajowych nie odpowiadają współczesnym wymaganiom, co wyraża się szczególnie brakiem dostatecznej nośności ich nawierzchni oraz nie-normatywną nośnością mostów.

Na drodze krajowej nr 61 Warszawa – Łomża - Augustów obserwuje się gwałtowny wzrost ruchu tranzytowego. Z chwilą oddania do użytku wyremontowanej drogi oraz dopuszczenia pojazdów ciężkich ruch podwoił się oraz zmieniła się na niekorzyść jego struktura rodzajowa (duży wzrost udziału pojazdów najcięższych – TIR). Trasa stwarza bardzo duże zagrożenie dla mieszkańców i użytkowników terenów przyległych, zwłaszcza w Szczuczynie.

Droga krajowa Nr 58 jest główną trasą komunikacji krajowej. Jest mniej obciążona ruchem ciężkim, a mimo to posiada zły stan techniczny. Droga dodatkowo prowadzi ruch turystyczny na Warmię i Pojezierze Olsztyńskie

1.1.2 Drogi powiatowe

Zarządcą dróg powiatowych jest Zarząd Powiatu, a za ich stan odpowiada Zarząd Dróg Powiatowych w Grajewie.

W granicach administracyjnych gminy znajdują się następujące drogi powiatowe:

- droga powiatowa Nr 1802B Cyprki – Będkowo – Szczuczyn o długości 8 657 m i nawierzchni bitumicznej, brukowej i żwirowej,
- droga powiatowa Nr 1806B Szczuczyn – Skaje – Zacieczki o długości 5 220 m i nawierzchni bitumicznej,
- droga powiatowa Nr 1811B Guty – Bzury – Niedźwiecki o długości 4210 m i nawierzchni bitumicznej, brukowej, żwirowej,
- droga powiatowa Nr 1812B Szczuczyn – Wąsosz – Radziłów o długości 1655 m i nawierzchni bitumicznej,
- droga powiatowa Nr 1813B Szczuczyn – Zalesie – Opartowo o długości 3860 m i nawierzchni bitumicznej,
- droga powiatowa Nr 1819B od drogi 1812B Świdry Awissa o długości 480 m i nawierzchni bitumicznej,
- droga powiatowa Nr 1869B Szczuczyn - Niedźwiadna – Milewo o długości 8900 m i nawierzchni bitumicznej
- droga powiatowa Nr 1870B Grabowo – Żebrki – Niedźwiadna o długości 3630 m i nawierzchni bitumicznej i brukowej,
- droga powiatowa Nr 1873B Szczuczyn – Dołęgi o długości 2440 m i nawierzchni bitumicznej, brukowej i żwirowej,
- droga powiatowa Nr 1875B Obrytki – Roztroszewo – Wojsławy o długości 450 m i nawierzchni bitumicznej.

Drogi powiatowe w granicach miasta:

- droga powiatowa Nr 2665B (ul. Wąsoska) o długości 220 m i nawierzchni bitumicznej,

- droga powiatowa Nr 2666B (ul. Majewskiego) o długości 2090 m i nawierzchni bitumicznej,
- droga powiatowa Nr 1812B (ul. Sportowa) o długości 2230 m i nawierzchni bitumicznej,
- droga powiatowa Nr 1869B o długości 1430 m i nawierzchni bitumicznej,
- droga powiatowa Nr 1802B (ul. Szczuki) o długości 1470 m i nawierzchni bitumicznej oraz żwirowej,
- droga powiatowa Nr 1806B (ul. Grunwaldzka) o długości 1000 m i nawierzchni bitumicznej.
- droga powiatowa Nr 2668B (Plac 1000 – lecia) o długości 500 m i nawierzchni bitumicznej.

Stan techniczny dróg powiatowych jest bardzo różny. Remontów i budowy wymagają zwłaszcza nawierzchnie jezdni, mosty i przepusty.

1.1.3 Drogi gminne

Drogi gminne pozostają w bezpośrednim zarządzie Burmistrza Szczuczyna. Szczegółowe zestawienie dróg gminnych na terenie wiejskim przedstawia poniższe zestawienie:

Nr drogi	Przebieg trasy	Długość w km	Rodzaj nawierzchni
4221 B	Czarnówek - Niedźwiadna	2,91	brukowcowa, asfaltowa
4222 B	Dołęgi – Wojślawy	2,53	żwirowa
4223 B	Niedźwieckie - Nećkowo	2,57	żwirowa
4224 B	Bzury - Wierzbowo	1,53	żwirowa
4225 B	Bęćkowo - Kurejewka	1,05	żwirowa
4226 B	Dołęgi - Niedźwiadna	2,19	Żwirowa
4227 B	Świdry Awissa - Sokoły-droga Nr 61	2,68	żwirowa, brukowcowa
4228 B	Czarnowo – Mazewo - Dołęgi	2,69	żwirowa, brukowcowa
4229 B	Niedźwiadna - Cibory	1,63	żwirowa
4230 B	Szczuczyn - Bzury	4,53	bitumiczna, brukowcowa
4231 B	Adamowo - Bzury - Milewo - Niećkowo	4,10	bitumiczna, żwirowa
4232 B	Niećkowo - Okół	2,95	żwirowa, brukowcowa
4233 B	Niećkowo - Wąsosz	1,84	żwirowa
4234 B	Zacieczki – Bęćkowo - Lipniki	4,52	żwirowa, brukowcowa
4235 B	Chojnowo - Balcer	3,50	żwirowa, brukowcowa
4236 B	Tarachy - Wojtele	0,71	żwirowa
4237 B	Balcer – Rakowo - Skarżyn	2,00	bitumiczna, bruk, żwirowa
4238 B	Guty – Gutki - Bęćkowo	2,03	bitumiczna, kostka
4239 B	Konieckie Małe - droga Nr 61	0,49	brukowcowa
4240 B	Obrytki – Wojślawy - Brzeźnio	1,05	żwirowa
	Razem:	47,50	

Drogi gminne na terenie miasta Szczuczyn:

Ulica	Długość w km	Rodzaj nawierzchni
ul. Łąkowa	0,40	asfalt
ul. Senatorska	0,50	bruk
ul. Krzwa	0,38	asfalt
ul. Nadstawna	0,50	bruk
ul. Wiśniowa	0,07	bruk
ul. Gumienna	0,23	asfalt
ul. Kościelna	0,16	asfalt
ul. Strażacka	0,36	bruk
ul. Nowa	0,13	bruk
ul. Ogrodowa	0,22	bruk
ul. Szpitalna	0,40	asfalt
ul. Sienkiewicza	0,18	asfalt
ul. Sobieskiego	0,23	asfalt
ul. Stodolna	0,26	bruk
ul. Pawełki	0,46	asfalt
ul. Przelotna	0,13	bruk
ul. Bajraki	0,15	żwir
ul. Księży Pijarów	0,32	żwir
ul. K. Jagiellonki	0,26	żwir
ul. Król. Marysieńki	0,15	żwir
ul. J. Falkowskiego	0,37	żwir
ul. J. Wagi	0,24	żwir
ul. J. Pioli	0,19	żwir
ul. Wołodyjowskiego	0,14	żwir
Plac przy przystanku PKS		trylinka
ul. bez nazwy-dr. do wysypiska	0,63	żwir
ul. bez nazwy - droga do wsi Bzury - ul. Sportowa - granice adm. miasta	0,20	asfalt
ul. bez nazwy do ogródków działkowych	0,45	żwir
ul. bez nazwy łącząca ul. Senatorską z Graniczną	0,80	żwir
Razem:	8,51	

Drogi gminne służą do połączeń między poszczególnymi wsiami, jako dojazdy do użytków rolnych i leśnych. Przeważnie posiadają nawierzchnię nieutwardzoną z nieuporządkowanym odwodnieniem. Większość dróg gminnych z uwagi na wieloletnie użytkowanie, wymaga renowacji, modernizacji i remontów.

1.1.4 Komunikacja pasażerska PKS

Obsługę komunikacyjną mieszkańcom gminy zapewnia Państwowa Komunikacja Samochodowa Oddział w Łomży, Placówka Terenowa w Grajewie posiadająca dworzec autobusowy w Szczuczynie oraz sieć przystanków na obszarze gminy Szczuczyn.

Przez teren gminy przebiegają tranzytowe trasy PKS relacji Warszawa – Łomża - Augustów oraz Warszawa – Łomża – Grajewo - Ełk – Gołdap zapewniające połączenia w regionie i z krajem. Połączenia lokalne realizowane są na trasach:

1.1.5 Komunikacja szkolna

Placówki oświatowe w gminie funkcjonują w oparciu o zorganizowany, wyspecjalizowany system transportu dzieci i młodzieży. Wyznaczono kilka tras autobusowych opartych o własny transport, obsługiwanych przez pojazdy PKS. Dzieci dowożone są do szkół podstawowych zlokalizowanych w Bzurach, Niedźwiadnej i Szczuczynie oraz gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych w Nieckowie i Szczuczynie.

1.1.6 Zaplecze obsługi ruchu kołowego

Obiekty i urządzenia obsługi ruchu kołowego koncentrują się w Szczuczynie. Są to:

- trzy stacje paliw,
- dwie stacje obsługi samochodów,
- pięć zakładów napraw samochodów,
- autokomis.

1.2 Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy Szczuczyn nie przebiega żadna linia kolejowa. Najbliższa stacja kolejowa znajduje się w odległym o 12 km Grajewie (pierwszorzędowa jednotorowa zelektryfikowana linia kolejowa PKP Białystok - Grajewo – Ełk).

2. GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA

2.1 Zaopatrzenie w wodę

Na obszarze gminy Szczuczyn sieć wodociągowa doprowadzona jest do terenów zabudowy wszystkich wsi. Opracowany projekt z 2005 roku na sieć wodociągową z przyłączami obejmował wsie: Bzury, Milewo, Nieckowo, Danowo, Niedźwieckie oraz Zofiówka, jako ostatni etap wodociągowania gminy, skierowany został do realizacji w bieżącym 2008 roku. Sieć wodociągowa w tych wsiach została włączona do wodociągu grupowego „Wólka”.

Wodociągi zbiorowe o ogólnej długości ok. 67 km pracują w oparciu o 2 ujęcia w obszarze gminy. W gminie funkcjonują następujące wodociągi grupowe:

1) Wodociąg „Wólka”

Wodociąg oparty jest na studniach głębinowych o następujących parametrach:

Lp	Nr studni	Depresja (m)	Wydajność (m ³ /h)	Głębokość (m)	Rok wykonania	Rodzaj studni
1.	SW 1	1,2	35,0	83,0	2007	podstawowa po modernizacji
2.	SW 2	13,0	73,0	87,0	1978	podstawowa

Obecnie obie studnie nr 1 i 2 i stanowią ujęcie wód powierzchniowych o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych ujęcia Decyzją Wojewody Łomżyńskiego z dnia 14 lipca 1977 roku, Nr GT.IV-8530/104/77 w wielkości 73 m³/h przy depresji 13,0 m. Obie studnie wraz ze strefą ochrony bezpośredniej zlokalizowane są w ogrodzonym terenie stacji.

Układ technologiczny przyjęto jako układ wysokosprawnego napowietrzania i filtracji. Woda surowa pompowana ze studni głębinowych z wydajnością 35 m³/h do zestawu aeracji, gdzie następuje proces napowietrzania wody. Następnie woda kierowana jest do 3 zestawów filtracyjnych, potem przez filtry z węglem aktywnym (zamontowane na bajpasie) i dalej do dwóch stalowych zbiorników retencyjnych 2x75m³. Ze zbiorników woda pobierana będzie przez zestaw hydroforowy i pompowana będzie do sieci wodociągowej.

Zapaszowe źródło zasilania w energię elektryczną – stanowi agregat prądowórczy umieszczony w pomieszczeniu technicznym obok budynku stacji

Decyzją nr OŚ.6223-5/92/93 z dnia 02.07.1993 roku określono strefę ochrony bezpośredniej o promieniu 10 m wokół studni oraz strefę ochrony pośredniej zewnętrznej wielkości 61 m.

Decyzją nr WR.6223-12/03 z dnia 22.08.2003 r. zostało udzielone pozwolenie wodno – prawne na pobór wód podziemnych i eksploatację urządzeń w stacji wodociągowej na okres do 15.09.2013 roku. Zatwierdzone zasoby wód podziemnych w kategorii „B” zostały określone na Q_e = 73 m³/h przy depresji 13 m. W 2007 roku stacja wodociągowa w Wólce sprzedała 49 tys. m³ wody

Do ujęcia i stacji wodociągowej w Wólka” podłączonych jest 9 wsi: Wólka, Rakowo, Skaje, Zacieczki Stare, Zacieczki Nowe, Bęćkowo, Gutki, Lipnik, Tarachy i Guty oraz nowo-wybudowana sieć w 5 wsiach: Bzury (przysiółki Zofiówka – Adamowo), Milewo, Nieckowo, Danowo, Niedźwiedzkie .

Długość sieci wodociągowej wynosi około 37,3 km, (w tym „starej” sieci 18,3 km) przy 317 wykonanych przyłączy (w tym 165 „starych”).

2) Wodociąg grupowy „Niedźwiadna”

Wodociąg oparty jest na jednej studni głębinowej o następujących parametrach:

Lp	Nr studni	Depresja (m)	Wydajność (m ³ /h)	Głębokość (m)	Rok wykonania	Rodzaj studni
1.	SW 1	5,4	16,0	162,0	1988	podstawowa
2.	SW 2	5,4	16,0	175,0	2008	Awaryjna (w trakcie budowy)

W trakcie realizacji jest budowa drugiej studni o parametrach zbliżonych do studni nr 1. Pozwolenie wodno-prawne na pobór wód podziemnych i eksploatację ujęcia oraz stacji wodociągowej (Decyzja Nr WR.6223-4/06 z 29.11.2006 r. wraz z decyzją zmieniającą z 29.11.2006 r. Starostwa Powiatowego w Grajewie) zostało wydane na okres 15 lat i jest aktualne do 15.06.2021 roku.

Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne wód podziemnych w kategorii „B” wynoszą $Q = 16,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji 5,4 m. W przyjętym operacie wodnoprawnym stwierdzono, że ze względu na dobrą izolację warstwy wodonośnej nie ma konieczności ustanawiania zarówno wewnętrznej jak i zewnętrznej strefy ochrony pośredniej. Dla ujęcia ustanowiono jedynie strefę ochrony bezpośredniej, który obejmuje pas wokół studni o promieniu 10 m. Obie studnie (podstawowa i awaryjna) wraz ze strefą ochrony bezpośredniej znajdują się w obrębie ogrodzonej działki ujęcia.

Zmodernizowana i rozbudowana w 2006 r. stacja wodociągowa o wydajności $16,0 \text{ m}^3/\text{h}$ pracuje w układzie dwustopniowego pompowania wody z wykorzystaniem między innymi: 3 filtrów automatycznych, zestawu pompowego automatycznego, zestawu dozującego do chlorowania oraz zbiornika wyrównawczego retencyjnego o objętości 100 m^3 . Wody popłuczne odprowadzane są poprzez trzykomorowy osadnik o objętości 28 m^3 do rowu otwartego.

Zapasowe źródło zasilania w energię elektryczną – stanowi agregat prądotwórczy umieszczony w wydzielonym pomieszczeniu w budynku stacji.

W 2007 roku stacja wodociągowa w Niedźwiadnej wydobyla 56 tys. m^3 wody.

Wodociąg grupowy „Niedźwiadna” obejmuje następujące wsie: Niedźwiadna, Kurki, Brzeźno, Mazewo, Czarnowo, Załuski, Czarnowo, Chojnowo, Dołęgi, Jambrzyki, Sokoły, Koniecki Małe, Koniecki Rostroszewo i Obrytki (14 wsi). Długość sieci wodociągowej wynosi 29,2 km, a podłączonych jest do niej 237 budynków.

3) Wodociąg „Szczuczyn”

Wodociąg miejski oparty jest na dwóch studniach głębinowych znajdujących się we wschodniej części miasta. Studnie posiadają następujące parametry:

Lp	Nr studni	Głębokość (m)	Wydajność eksploat. (m^3/h)	Rok budowy	Depresja (m)	Rodzaj studni
1.	SW-1	90,0	124		4,9	podstawowa
2.	SW-2	83,5	88		5,6	podstawowa

Decyzją Wojewody Łomżyńskiego Nr GT.IV-8530/156/787 z dnia 23.09.1978 roku zostały zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia i wynoszą $Q_e=124 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji 4,9 m. Strefa ochrony bezpośredniej ujęcia wynosząca 8 m od obudowy studni zawarta jest w granicach działki ujęcia. Zasięg strefy ochrony pośredniej wewnętrznej (biologicznej) został przedstawiony na planszy uwarunkowań infrastruktury technicznej i wynosi 25 i 29 m w dół i w górę strumienia wód podziemnych.

Pozwolenie wodno – prawne wydane zostało na okres 10 lat i aktualne jest do 15 marca 2015 roku. Określa ono maksymalny pobór wody w ilości $Q_{\text{dśr}}=800 \text{ m}^3/\text{d}$.

Studnie zlokalizowane w obszarze wygradzonej działki wodociągowej. Odwiercone zostały w latach siedemdziesiątych. Studnie pracują w systemie przemiennym. Stacja wodociągowa zlokalizowana przy ul. Sienkiewicza, pracuje w układzie jednostopniowego pompowania. Woda surowa poprzez 4 pompy głębinowe, 4 odzłaziacze z wykorzystaniem stacji dozującej podchloryn sodu tłoczona jest przez 2 hydrofory do sieci miejskiej. Stacja ta została zmodernizowana w 2002 roku

W 2007 roku stacja wodociągowa w Szczuczynie wydobyła 181 tys. m³ wody. Zużycie wody na jednego mieszkańca wynosiło 22,8 m³/r i było niższe od średniego zużycia wody w gospodarstwach domowych województwa podlaskiego, które wynosiło 28,3 m³/Mr (w podregionie łomżyńskim 26,3 m³/Mr – dane US w Białymstoku z 2004 r.).

Wodociąg obejmuje swym zasięgiem całe miasto i dociera do 99% zabudowanego obszaru miejskiego. Sieć jest w dobrym stanie technicznym, a jej przekroje zawierają się w przedziale 110 – 200 mm. Sieć pracuje w układzie pierścieniowym i częściowo promieniowym. Długość wykonanej sieci wodociągowej na terenie miasta wynosi 11,30 km, a istniejące przyłącza wodociągowe (według stanu na koniec 2007 roku) to 401 sztuk.

2.2 Sieć kanalizacji sanitarnej i deszczowej

Miasto posiada słabo rozbudowany system kanalizacji sanitarnej z zastosowaniem układu grawitacyjno – pompowego. Siecią kanalizacji sanitarnej objęta jest centralna i zachodnia część miasta. W pobliżu ul. Sienkiewicza zlokalizowane są 2 przepompownie ścieków osiedlowe tłocząca ścieki z ulic: Sienkiewicza, Kilińskiego, Łąkowej.

Sieć kanalizacji sanitarnej o długości około 3,8 km, jest w bardzo różnym stanie technicznym ze względu na to, iż kanały budowane były w latach 80. Przekroje kanałów są niewielkie i zawierają się w przedziale 200 – 400 mm.

Sieć kanalizacji deszczowej zlokalizowana jest głównie w obszarze centrum miasta z odprowadzeniem do rzeki Wissy. Żaden z wylotów nie jest wyposażony w separator.

Obecnie w przygotowaniu jest dokumentacja techniczna na sieć wodociągową i kanalizacji sanitarnej w ulicach „Osiedla Pawełki”, terenu zlokalizowanego w południowej części miasta oraz podłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej wsi Świdry Awissa, w układzie pompo- grawitacyjnym poprzez 4 przepompownie ścieków.

2.3 Odprowadzanie ścieków

W gminie Szczuczyn odprowadzenie ścieków sanitarnych odbywa się głównie do przydomowych, lokalnych zbiorników bezodpływowych z przeznaczeniem do wywożenia. Prawidłowo rozwiązana gospodarkę ściekową opartą na zbiorczym systemie odprowadzenia ścieków posiada jedynie ośrodek miejski.

Miasto posiada mechaniczno – biologiczną oczyszczalnię ścieków opartą o metodę osadu czynnego. Oczyszczalnia oddana do użytku po modernizacji w 2005 roku, zlokalizowana jest we wschodniej części miasta, przy ul. Sienkiewicza i posiada wydajność 500 m³/d.

Obecnie ze względu na to, iż tylko część miasta objęta jest siecią kanalizacji sanitarnej, na oczyszczalnię dopływają ścieki w ilości 135 m³/d (dane na koniec 2007 r.). Na terenie

oczyszczalni znajduje się punkt zlewny z zastosowaniem odbioru ścieków w sposób hermetyczny.

Przyjęta technologia oczyszczania ścieków ECOLO – CHIEF oparta na amerykańskich rozwiązaniach systemu CHIEF INDUSTRIES wraz ze zmianami modernizacyjnymi dokonanymi przez firmę SUMAX, pozwala na uzyskanie wysokich efektów oczyszczania ścieków.

Założono dwustopniowy mechaniczno – biologiczny proces oczyszczania ścieków z niskoobciążonym osadem czynnym, z redukcją związków biogennych, ze stabilizacją i przeróbką osadu /odwodnienie, suszenie/, przy przyjętym obciążeniu oczyszczalni ładunkiem zanieczyszczeń wyrażonym wskaźnikiem BZT₅. W systemie ECOLO-CHIEF przewidziano również – w razie konieczności – możliwość podawania roztworu siarczanu żelaza w sposób ciągły lub doraźny, w zależności od potrzeby zwiększenia stopnia odfosforowania ścieków.

W celu zwiększenia efektywności procesów oczyszczania ścieków istnieje możliwość odprowadzenia oczyszczonych ścieków do stawu nienapowietrzanego, pełniącego rolę III stopnia biologicznego oczyszczania ścieków – przed ich odprowadzeniem do odbiornika rzeki Wisły.

Podstawowe procesy przebiegają w ciągu technologicznym składającym się z:

- zestawu do mechanicznego oczyszczania ścieków z sitem ślimakowym i piaskownikiem.
- osadnika wstępnego z komorą osadową;
- jednostki oczyszczania biologicznego z odazotowaniem i odfosforowaniem (komora anoksydacyjna i komory napowietrzania);
- osadnika wtórnego;
- wydzielonej komory tlenowej stabilizacji osadu;

Na oczyszczalni zamontowano również:

- stację zlewną z sitem i pomiarem;
- zbiorniki zlewne ścieków dowożonych;
- prasę osadu (w budynku technicznym);
- budynek socjalny ze sterownią;
- budynek techniczny;
- zadaszone składowisko osadu odwodnionego;
- urządzenie kontrolno – pomiarowe ścieków oczyszczonych;

Rozwiązanie osadnika wstępnego, spełniającego równocześnie rolę komory fermentacyjnej oraz dodatkowe zastosowanie komory niedotlenionej gwarantuje osiągnięcie wysokiej efektywności usuwania związków biogennych tj. azotu i fosforu.

Podstawowym źródłem zasilania w energię elektryczną jest stacja transformatorowa. Zapasowe źródło zasilania w energię elektryczną – stanowi agregat prądowłoczy umieszczony w pomieszczeniu dmuchaw w budynku technicznym.

Zaopatrzenie w wodę z istniejącej sieci wodociągowej na terenie działki nr ewid. 969/31.

Oczyszczalnia posiada pozwolenie wodno-prawne (WR.6223 z dnia 11.02.2005 roku) na eksploatację urządzeń i odprowadzenie ścieków wydane na okres 10 lat, które obowiązuje do 15 marca 2015 roku. Oczyszczalnia spełnia wymogi ochrony środowiska.

Oczyszczalnia wymaga modernizacji w zakresie przeróbki osadów. Teren przewidziany pod ewentualną rozbudowę urządzeń oczyszczalni jest wystarczający i będzie zawierał się w granicach działki 969/31.

Odprowadzenie ścieków oczyszczonych następuje kanałem grawitacyjnym o średnicy 200 mm do rowu bez nazwy następnie do rzeki Wissa.

Eksploatacja oczyszczalni ścieków prowadzona jest przez Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o.o. w Szczuczynie.

3. ELEKTROENERGETYKA

Miasto i gmina Szczuczyn zasilane są w energię elektryczną z istniejącej rozdzielni sieciowej 15/15 kV w Szczuczynie zasilanej liniami napowietrznymi 15 kV od istniejącej stacji transformatorowej 110/15 kV (GPZ-1) w Grajewie z możliwością zasilania GPZ w Kolnie.

Istniejące linie elektroenergetyczne i stacje transformatorowe pokrywają zapotrzebowania na moc i energię elektryczną odbiorców. W miarę występowania zwiększonego zapotrzebowania na energię elektryczną przewiduje się wybudowanie nowych linii napowietrznych 15 kV oraz odpowiednią ilość stacji transformatorowych.

Ewentualna rozbudowa sieci SN – 15 kV i stacji transformatorowych spowoduje konieczność wyłączenia z terenów pod zabudowę pasów ochronnych wzdłuż linii SW i SN oraz wyznaczenie terenów pod budowę stacji transformatorowych.

Przez teren gminy przebiega tranzytowo linia napowietrzna 220 kV Ostrołęka – Ełk.

Polskie Sieci Elektroenergetyczne – Centrum SA w Warszawie postuluje ujęcie w studium planowanej napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV relacji Narew – Ełk wraz z pasem technologicznym o szerokości 70 m (po 35 m po obu stronach od osi linii).

Zakład Energetyczny Białystok SA postuluje rezerwę terenu pod budowę linii napowietrznej 110 kV relacji Łomża – Stawiski – Szczuczyn – Ełk i w drugim wariantcie relacji Łomża – Stawiski – Szczuczyn – Grajewo oraz budowę stacji transformatorowej GPZ – 110/15 kV w Szczuczynie.

4. TELEKOMUNIKACJA

W zakresie telekomunikacji nie występują problemy, które warunkują rozwój miasta i gminy. Nie są przewidywane rezerwy terenu pod inwestycje kubaturowe. Natomiast w opracowaniach rozrządu nowych ulic i osiedli nie posiadających sieci telekomunikacyjnej należy uwzględnić rezerwy terenu pod inwestycje liniowe.

Na terenie miasta istnieją trzy stacje bazowe telefonii komórkowej zlokalizowanej.

5. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Zaopatrzenie w ciepło w obszarze gminy realizowane jest z indywidualnych źródeł ciepła i lokalnych kotłowni, w przeważającej większości na paliwo stałe charakteryzujące się wysokim poziomem emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Jedynie nieliczne budynki szkół zaopatrywane są w ciepło z indywidualnych kotłowni olejowych.

6. GOSPODARKA ODPADAMI

Zgodnie z ustawą o odpadach jednym z podstawowych zadań gminy jest stworzenie warunków niezbędnych do utrzymania czystości, w tym kwestia zbiórki, segregacji i składowania odpadów. Gospodarka odpadami w rejonach wiejskich obejmuje głównie odpady komunalne oraz odpady wytwarzane przez lokalny przemysł i zakłady o charakterze usługowym oraz odpady towarzyszące produkcji rolnej.

Na terenie gminy Szczuczyn zbiórka odpadów komunalnych przeprowadzona jest do 61 kontenerów typu kP – 7, 111 pojemników typu SM – 110 oraz 65 koszy ulicznych. W pojemniki zbierane są odpady zmieszane i wywożone przez Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Szczuczynie. Pozostałą część stanowią odpady pochodzące od mieszkańców miasta. Zbierane są odpady zmieszane, które następnie są wywożone na składowisko odpadów w Szczuczynie i tam wstępnie selekcjonowane. Część wyselekcjonowanych odpadów (szkła, aluminium, papieru i PET) jest odprowadzana dla RECYKLING SERWIS – Nowogród, reszta zaś jest deponowana na składowisku.

Miejskie składowisko odpadów komunalnych znajduje się 1,5 km od centrum miasta Szczuczyna. Na składowisku odpadów znajdują się następujące urządzenia techniczne:

- budynek administracyjno – socjalny obsługi składowiska,
- wiata na surowce wtórne,
- odstojnik na odcinki o pojemności 15 m³
- brodzik dezynfekcyjny,
- ustęp jednooczkowy,
- ogrodzenie terenu,
- drogi dojazdowe i place manewrowe,
- 2 piezometry na terenie działki,
- środki transportu – ciągniki rolnicze, samochód asenizacyjny, spychacz gaśnicowy.

W celu ograniczenia negatywnego wpływu składowiska na środowisko, zaprojektowano i wykonano:

- sztuczne uszczelnienie terenu składowiska (geomembrana i geowłóknina),
- sieć drenażową zbierającą odcinki z wysypiska wraz z odstojnikiem na odcinki,
- ogrodzenie wysypiska wykonane jako pełne z płyt prefabrykowanych w wysokości 2 m – ogrodzenie to stanowi pierwsza barierę mechaniczną utrudniającą wydostanie się poza ten źle zabezpieczonych odpadów,
- pas zieleni ochronnej wokół wysypiska.

Na wysypisku deponowane są następujące rodzaje odpadów:

- niesegregowane odpady komunalne,
- odpady z targowisk,
- odpady z czyszczenia ulic i placów,
- odpady ze studzienek kanalizacyjnych,
- odpady wielkogabarytowe,
- skratki,
- zawartość piaskowników,

- komunalne osady ściekowe.

Na składowisku odpadów są przeprowadzone badania wody w 2 zamontowanych piezometrach.

Do najczęściej występujących odpadów niebezpiecznych typu komunalnego na terenach wiejskich należy zaliczyć:

- przeterminowane lub wycofane środki ochrony roślin i opakowania po nich,
- zużyte baterie i świetłówki i akumulatory,
- zużyte akumulatory,
- odpady olejowe z warsztatów mechanicznych,
- odpady z budowy, remontów i rozbiórki obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej,
- materiały izolacyjne i konstrukcyjne zawierające azbest.

Odpady przemysłowe powstają w zakładzie VICTORIA – przeróbka drewna i produkcja domków letniskowych. Odpady, które są tam wytwarzane stanowią biomasę do opalania kotłów, a część zostaje oddawana na opał.

Na terenie miasta Szczuczyn znajdują się jednostki wytwarzające odpady medyczne w ilości około 200 kg w skali roku (Zespół Opieki Zdrowotnej, Zakład Opiekuńczo – Lecznicy i Lecznica Weterynaryjna). Odpady medyczne zbierane są w pojemniki, a następnie wywożone przez Szpital Wojewódzki w Łomży oraz prywatną firmę z Białegostoku.

Odpady w rolnictwie stanowią: worki po pestycydach, puszki po środkach ochrony roślin, zużyte puszki po farbach itd., które gromadzone są razem ze strumieniem zmieszanych odpadów komunalnych.

Odpady pochodzące z oczyszczalni ścieków tworzą:

- skratki w ilości 18 Mg/rok,
- piasek z osadnika - 9 Mg/rok.

Nadmiar osadów ściekowych jest wybierany i deponowany na składowisku odpadów w Szczuczynie. Osady ściekowe zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie komunalnych odpadów w dnia 1 sierpnia 2002 r. mogą być wykorzystywane w rolnictwie do:

- rekultywacji terenów zdegradowanych,
- do produkcji roślin przeznaczonych do produkcji kompostu,
- do uprawy roślin nie przeznaczonych do spożycia i do produkcji pasz.

Na terenie gminy Szczuczyn można zidentyfikować następujące problemy związane z gospodarką odpadami:

- braki w wyposażeniu istniejącego na terenie gminnego składowiska odpadów,
- duże prawdopodobieństwo istnienia „dzikich” wysypisk odpadów na terenie gminy,
- zorganizowaną zbiórkę odpadów nie jest objęte 100% mieszkańców gminy,
- zbyt mała ilość kontenerów do zbiórki odpadów w stosunku do ilości mieszkańców na terenie miasta i gminy,
- brak selektywnej zbiórki odpadów,
- brak zorganizowanej gospodarki odpadami powstającymi w rolnictwie,

- brak zorganizowanej gospodarki odpadami wielkogabarytowymi.
- niska świadomość społeczna w dziedzinie prawidłowej gospodarki odpadami,
- słabo rozwinięta akcja edukacji ekologicznej na terenie gminy.

XIV. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego zatwierdzonym Uchwałą Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 roku (Dz. Urzędowy Woj. Podlaskiego Nr 108, poz. 2026) do zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych w mieście i gminie Szczuczyn należą:

- modernizacja drogi krajowej nr 61 z dostosowaniem parametrów technicznych ustalonej klasy funkcjonalnej Gp, docelowo klasy S,
- dostosowanie drogi krajowej nr 58 do parametrów klasy G,
- projektowana obwodnica Szczuczyna w ciągu drogi krajowej Nr 61,
- projektowana linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 400 kV Narew – Alytus (Litwa),
- projektowana linia 110 kV GPZ-1 Ełk – RPZ Szczuczyn oraz RPZ Szczuczyn - Stawiski,
- projektowana stacja transformatorowa rozdzielcza (w I etapie RPZ 110/15 kV),
- modernizacja rozdzielni sieciowej RS 15 kV – Szczuczyn,
- projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia DN 500 – odgałęzienie od projektowanego gazociągu Zambrów – Raczki,
- stworzenie systemu gospodarowania odpadami stałymi na terenie działania Stowarzyszenia Samorządów Dorzecza Biebrzy,
- uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Biebrzy poprzez realizację scentralizowanych systemów kanalizacji sanitarnej na obszarze głównego zbiornika wód podziemnych GZWP nr 217 Dolina rzeki Biebrza,
- ochrona elementów systemu przyrodniczego województwa:
 - pomniki przyrody,
 - projektowany obszar chronionego krajobrazu doliny Wissy,
- ochrona wód śródlądowych i podziemnych:
 - doprowadzenie jakości wód Wissy do II klasy czystości,
 - ustanowienie obszaru ochronnego głównego zbiornika wód podziemnych nr 217 „Dolina rzeki Biebrza”,
- ochrona lasów i zadrzewień oraz wzbogacanie ich walorów, w tym sukcesywne zalesianie gruntów marginalnych zgodnie z „Krajowym Programem Zwiększania Lesistości”,
- ochrona zabytkowego układu urbanistycznego miasta Szczuczyna,
- ochrona i utrzymanie dobrego stanu technicznego i form historycznych obiektów zabytkowych,

Ponadto należy uwzględnić:

- przebudowa linii 220 kV Ostrołęka-Ełk na linię dwutorową.

XV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POLITYKI PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTWA, POWIATU, MIASTA I GMINY SZCZUCZYN ORAZ WNIOSKÓW INSTYTUCJI, ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH I LUDNOŚCI, ZGŁOSZONYCH DO ZMIANY STUDIUM

1. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego miasto i gmina Szczuczyn w strukturze funkcjonalno – przestrzennej znalazła się w obszarze zachodnim.

Główną funkcją gminy jest rolnictwo z uzupełniającą funkcją w zakresie usług. Funkcje usługowe na poziomie gminnym (administracja samorządowa, ochrona zdrowia i opieka społeczna, edukacja, kultura i sport, obsługa rolnictwa) i poziomie ponadlokalnym (edukacja, ochrona zdrowia i opieka społeczna) pełni miasto Szczuczyn. Nieckowo pełni rolę jednostki osadniczej z funkcjami ponadlokalnymi w zakresie szkolnictwa ponadgimnazjalnego.

Elementami struktury przestrzennej województwa podlaskiego są:

- drogi krajowe Nr 61 Warszawa – Augustów i Nr 58 Szczuczyn – Olsztynek,
- linia elektroenergetyczna 110kV Łomża – Stawiski – Szczuczyn – Ełk,
- linia elektroenergetyczna 220 kV Ostrołęka – Nowogród – Ełk,
- wysypisko odpadów komunalnych w Szczuczynie,
- Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 217 „Dolina rzeki Biebrzy”,
- pomniki przyrody w Nieckowie, Bzurach Chojnowie i Obrytkach,
- Zakład Opiekuńczo – Lecznicy w Szczuczynie,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Szczuczynie,
- Zespół Szkół w Nieckowie,
- Muzeum Pożarnictwa w Szczuczynie,
- Zespół Klasztorny Pijarów w Szczuczynie.

W kierunkach zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego uwzględnione zostały zadania określone w rozdziale XIV uwarunkowań studium.

2. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO DO 2020 ROKU

Zgodnie ze Strategią rozwoju województwa podlaskiego do 2020 roku opracowaną przez Urząd Marszałkowski w Białymstoku rozwój regionu odbywać się będzie między innym poprzez:

- Rozwój systemu transportowego, w tym wspieranie budowy i przebudowy dróg krajowych Nr 61 i 58, dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych znaczących dla funkcjonowania województwa,
- Rozwój społeczeństwa informatycznego poprzez budowę i rozbudowę lokalnych i regionalnych systemów transmisji danych, zwłaszcza na terenach wiejskich i małych miast.
- Rozwój systemów zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz usuwania i utylizacji odpadów stałych.

- Rozwój systemów energetycznych, w tym poprzez tworzenie warunków do wykorzystania istniejących na obszarze województwa źródeł energii odnawialnej.
- Rozwój lecznictwa i opieki społecznej, kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego, sportu i rekreacji, szkolnictwa.
- Rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich poprzez wspieranie gospodarstw towarowych w dostosowaniu do norm Unii Europejskiej, wspieranie rozwoju przetwórstwa rolno – spożywczego i eksportu, wspieranie rozwoju i tworzenia przedsiębiorczości i wzrostu zatrudnienia pozarolniczego.
- Rozwój turystyki, w tym agroturystyki, ekoturystyki i turystyki kwalifikowanej poprzez tworzenie warunków lokalizacyjnych oraz preferencji finansowych, organizacyjnych i prawnych sprzyjających pozyskiwaniu inwestorów.
- Wspieranie przedsiębiorczości poprzez tworzenie warunków do modernizacji i budowy zakładów przetwórczych powiązanych z lokalną bazą surowcową, przy wsparciu środkami zewnętrznymi.
- Tworzenie spójnego i efektywnego systemu promocji poprzez promocję atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej.
- Rozwój kadr gospodarki regionu, w tym kształcenia ustawicznego osób zagrożonych bezrobociem w szczególności na terenach wiejskich w celu przygotowania ich do tworzenia i rozwijania własnej małej przedsiębiorczości.

3. OBOWIĄZUJĄCE MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY SZCZUCZYN

Zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami) plany miejscowe uchwalone po dniu 1 stycznia 1995 roku zachowują moc.

Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Szczuczyn wraz z ich podstawą prawną przedstawiono poniżej:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Szczuczyn w części dotyczącej terenów objętych strefą ochrony konserwatorskiej (Uchwała Nr X/62/99 z dn. 23.11.1999r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 43, poz. 670).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego targowicy miejskiej w Szczuczynie (Uchwała Nr XXIV/94/97 z dn. 30.12.1997r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 1, poz. 12),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejsko – gminnego wysypiska odpadów stałych w Szczuczynie (Uchwała Nr XXIV/93/97 z dn. 30.12.1997r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 1 poz. 11),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przebiegu drogi krajowej Nr. 61, odcinek miasto Szczuczyn do granicy administracyjnej z gminą Grajewo (Uchwała Nr XX/137/01 z dn. 26.06.2001r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 24, poz. 397),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przebiegu drogi krajowej nr 61 na odcinku miasto Szczuczyn do granicy administracyjnej z gminą Grabowo (Uchwała Nr XXV/165/02 z dn. 28.05.2002r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 26, poz. 655),

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części gminy Szczuczyn wieś Świdry Awissa, tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej. (Uchwała Nr XXV/166/02 z dn. 28.05.2002r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 26, poz. 656),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Szczuczyn, teren zabudowy usługowo – produkcyjnej położonego przy ulicy Granicznej (Uchwała Nr XXV/167/02 z dn. 28.05.2002r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 26, poz. 657),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szczuczyn w części dotyczącej terenu usług wsi Jambrzyki (Uchwała Nr 42/VI/03 z dn. 30.06.2003r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 68, poz. 1406),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szczuczyn wieś Obrytki – teren usług z zakresu obsługi podróżnych (Uchwała Nr 43/VI/03 z dn. 30.06.2003r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 68, poz. 1407),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru zabudowy wsi Niedźwiadna (Uchwała Nr 111/XVII/04 z dn. 30.11.2004r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 6, poz. 112),
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Szczuczyn, teren stacji paliw i usług przy ulicy Grunwaldzkiej (Uchwała Nr 136/XXII/05 z dn. 18.05.2005r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 144, poz. 1692),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Szczuczyn, tereny w rejonie ulic J. Falkowskiego i Królowej Marysieńki (Uchwała Nr 185/XXXIII/06 z dn. 17.10.2006r - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 269, poz. 2697),

4. WNIOSKI ZGŁOSZONE DO ZMIANY STUDIUM PRZEZ INSTYTUCJE, PRZEDSIĘBIORSTWA I ORGANIZACJE SPOŁECZNE, BURMISTRZA MIASTA ORAZ OSOBY FIZYCZNE

Do zmiany studium zostały zgłoszone wnioski przez instytucje, przedsiębiorstwa i organizacje społeczne, które następnie zostały przeanalizowane i rozpatrzone w niniejszym dokumencie - Zarządzenie Nr 16/07 Burmistrza Szczuczyna z dnia 2 kwietnia 2007r. w sprawie rozpatrzenia wniosków wniesionych po zawiadomieniu o przystąpieniu do opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obszaru w granicach administracyjnych miasta i gminy Szczuczyn:

- Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku ul. Mickiewicza 3, 15-213 Białystok, przedstawione w piśmie nr ZK. II.MH.52445-8/07 z dnia 30.01.2007r, w sprawie uwzględnienia w Studium przedsięwzięć z zakresu obrony cywilnej.
- Polskich Sieci Elektroenergetycznych - Centrum Spółka z o.o. ul. Pruszkowska 17, 02-119 Warszawa, przedstawione w piśmie nr ZI/LD/29/382/2007 z dnia 29.01.2007r, w sprawie ujęcia w Studium przebudowy istniejącej linii 220 kV relacji Ostrołęka-Ełk na projektowaną dwutorową linię 400 kV i wprowadzenia wytycznych dotyczących użytkowania terenu w pasach technologicznych w/w linii.
- Zakładu Energetycznego Białystok SA ul. Elektryczna 13, 15-950 Białystok, przedstawione w piśmie nr TR2/2032/07 z dnia 01.02.2007r, w sprawie uwzględnienia

w Studium rezerwy terenu pod wskazane istniejące i projektowane urządzenia elektroenergetyczne.

- Polskiego Związku Działkowców Okręgowy Zarząd Podlaski ul. K. Ciołkowskiego 2/5, 15-245 Białystok, przedstawione w piśmie nr L.dz. 71/07 z dnia 06.02.2007r, w sprawie uwzględnienia w Studium istniejącego Rodzinnego Ogrodu Działkowego „Pogodna Jesień”.
- Wójta Gminy Grajewo ul. Komunalna 6, 19-200 Grajewo, przedstawione w piśmie nr R-RG.7327-1/07 z dnia 07.02.2007r. – nie wnosi uwag i wniosków.
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Białymstoku ul. Zwycięstwa 2, 15-703 Białystok w piśmie nr GDDKiA-O/BI-DR-14-439/5/2007 z dnia 08.02.2007r, w sprawie zarezerwowania w Studium korytarza wyznaczającego przebieg obwodnicy Szczuczyna.
- Dowództwa Sił Powietrznych Kancelaria Tajna-Filia nr 1, 00-912 Warszawa 69, przedstawione w piśmie Nr 632/07 z dnia 06.02.2007r. - nie zgłaszają uwag.
- Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Grajewie ul. Wojska Polskiego 74, 19-203 Grajewo, przedstawione w piśmie nr PZ-5562/1/07 z dnia 13.02.2007r. w sprawie uwzględnienia w Studium wymagań ochrony przeciwpożarowej wynikających z obowiązujących przepisów.
- Zarządu Województwa Podlaskiego ul. Wyszynskiego1, 15-888 Białystok, przedstawione w piśmie nr Uchwała Nr 234/3014/07 z dnia 06.02.2007r, w sprawie uwzględnienia w Studium średnio i długookresowych ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa zawartych w rozdziale VII „Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych” oraz zasad i kierunków zagospodarowania przestrzennego do uwzględnienia w studium zawartych w rozdziale V i VI planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego odnoszących się do :
 - ochrony środowiska przyrodniczego,
 - ochrony środowiska kulturowego,
 - zasad rozwoju infrastruktury transportowej,
 - zasad rozwoju infrastruktury energetycznej, wodociągowej, kanalizacyjnej i gospodarki odpadami stałymi.
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie Inspektorat w Giżycku ul. Wodna 4, 11-500 Giżycko, przedstawione w piśmie NI 5/0220/4/KOS4/07 z dnia 21.02.2007r, w sprawie określenia w Studium obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i osuwanie się mas ziemnych.
- Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku Delegatura w Łomży ul. Nowa 2, 18-400 Łomża, przedstawione w piśmie nr ZNŁ.4015-I.I.-6/07 z dn. 20.02.2007r, ZNŁ.4015-I.I.-13/07 z dn. 11.05.2007r, w sprawie uwzględnienia w Studium ochrony obszarów i zabytków wpisanych do ewidencji zabytków.
- Burmistrza Szczuczyna Plac 1000lecia 23, 19-230 Szczuczyn, przedstawione w piśmie z dn. 27.03.2007r. w sprawie ujęcia w Studium przeznaczenia działek nr geod. 584,

583, 582, 581, 580, 579, 578, 577, 576 na gruntach miasta Szczuczyn pod lokalizację zbiornika małej retencji i działki nr 160 na gruntach wsi Świdry Awissa przy drodze powiatowej Szczuczyn-Wąsosz pod lokalizację inwestycji przemysłowo-usługowych.

Druga grupę stanowiły wnioski zgłoszone przez osoby fizyczne i dotyczyły następujących terenów:

- Jarmutowskiego Józefa, zam. Brzeźno 30,19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia działki nr 275 na gruntach wsi Brzeźno pod kopalnię żwiru – pod warunkiem dostarczenia dokumentacji geologicznej złoża.
- Ladzińskiego Bolesława, zam. Jambrzyki 21, 19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia działek nr 21, 143 oraz nr 71 (część północna) na gruntach wsi Jambrzyki pod kopalnię żwiru – pod warunkiem dostarczenia dokumentacji geologicznej złoża.
- Konopka Jarosława, zam. Świdry Awissa 2, 19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia działek nr 215 i 255 na gruntach wsi Świdry Awissa pod zalesienie.
- Jagusza Leszka, zam. Świdry Awissa 38, 19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia działki nr 156 i części działki nr 157 na gruntach wsi Świdry Awissa pod zabudowę usługowo-produkcyjną.
- Kielczewskiego Sławomira, zam. Brzeźno 26, 19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia działki nr 279 na gruntach wsi Brzeźno pod kopalnię żwiru - pod warunkiem dostarczenia dokumentacji geologicznej złoża.
- Rogalskiego Sylwestra (s.Antoniego), zam.Brzeźno 23, 19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia działki nr 277 na gruntach wsi Brzeźno pod kopalnię żwiru - pod warunkiem dostarczenia dokumentacji geologicznej złoża.
- Rogalskiego Zygmunta, zam. Brzeźno 17, 19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia działki nr 280 na gruntach wsi Brzeźno pod zalesienie oraz działki nr 109 na gruntach wsi Brzeźno pod stawy.
- Bagińskiego Sylwestra, zam. Brzeźno 10, 19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia działki nr 276 na gruntach wsi Brzeźno pod kopalnię żwiru - pod warunkiem dostarczenia dokumentacji geologicznej złoża.
- Terlikowskiej Marty Marii, zam. Obrytki 5, 19-230 Szczuczyn, w sprawie zmiany sposobu użytkowania części użytków leśnych na rolne i rolnych na leśne w obrębie działek nr 4/5, 4/7 i 5 na gruntach wsi Obrytki.
- Kownackiej Marty, zam. Danowo 6, 19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia części działki nr 96 na gruntach wsi Danowo pod zalesienie.
- Grunwalda Witolda, zam. Niedźwiadna 7, 19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia części działek nr 19, 20, 21/1 i 21/2 na gruntach wsi Niedźwiadna pod kopalnię żwiru - pod warunkiem dostarczenia dokumentacji geologicznej złoża.
- Sokołek Agnieszki, zam. Świdry Awissa 33, 19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia części działki nr 84 na gruntach wsi Świdry Awissa pod zalesienie.

- Szczesnych Waldemara i Wandy, zam. ul. Sportowa 19, 19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia działek nr 678/4 i 677/4 na gruntach m. Szczuczyn pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.
- Cieśli Józefa, zam. Sportowa 20, 19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia działki nr 674 na gruntach m. Szczuczyn pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.
- Śmiarowskiego Wojciecha, zam. Oś. Pawełki 20, 19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia działki nr 125 na gruntach miasta Szczuczyn pod zabudowę usługowo-produkcyjną.
- Sosnowskiego Bronisława, zam. Zacieczki 14, 19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia części działki nr 116 na gruntach wsi Zacieczki pod zalesienie.
- Gromadzkiego Stanisława, zam. ul. Grunwaldzka 9, 19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia działek nr 687 i 686 na gruntach m. Szczuczyn pod zalesienie.
- Załuski Wojciecha zam. Niedźwiedzkie 15, 19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia części działki nr 218 na gruntach wsi Niedźwiedzkie pod zalesienie.
- Filipkowskiego Mirosława, zam. Chojnowo 25, 19-230 Szczuczyn, w sprawie przeznaczenia działki nr 257/1 na gruntach wsi Chojnowo pod zabudowę usługowo-produkcyjną.

Po wyznaczonym terminie składania wniosków napłynęły następujące:

- Heleny i Zbigniewa Wojno w sprawie przeznaczenia działki nr 851, 852, 847/1 pod produkcję betonu na gruntach Szczuczyna.
- Małgorzaty i Józefa Malinowskich w sprawie przeznaczenia działki nr 80 pod usługi turystyki i agroturystyki na gruntach wsi Tarachy.
- Izabeli, Cezarego i Jadwigi Budzyńskich w sprawie przeznaczenia działki nr 848, 849, 850 pod zabudowę usługowo – produkcyjną i zabudowę mieszkaniową na gruntach Szczuczyna.
- Hanny i Jana Kuczyńskich w sprawie przeznaczenia działki nr 674 pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z dopuszczeniem usług nieuciążliwych na gruntach Szczuczyna.
- Burmistrza Szczuczyna w sprawie przeznaczenia działki nr 1030 pod powiększenie terenów sportowo – rekreacyjnych na potrzeby publiczne na terenie gimnazjum w Szczuczynie.

Wykaz wniosków dotyczących obszaru gminy znajduje się na rysunku Nr 2 w skali 1:25000, a wniosków dotyczących obszaru miasta na rysunku Nr 7.w skali 1:5000.

XVI. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

W niniejszym opracowaniu wykorzystano następujące materiały wejściowe:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Szczuczyn (Łomżyński Zespół Projektowo - Inwestycyjny, Łomża, 1996),

- Strategia rozwoju obszaru funkcjonalnego Zielone Płuca Polski (E. Wysocka i zespół, Warszawa, 1999),
- Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2010 (Zarząd Województwa Podlaskiego, Białystok, 2000);
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego do 2010 roku (Zarząd Województwa Podlaskiego, Białystok, 2003),
- Opracowanie fizjograficzne dla potrzeb planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Szczuczyn ("Geoprojekt" Warszawa, 1984),
- Rejestr pomników przyrody w województwie podlaskim (Wydział Rolnictwa i Ochrony Środowiska w Białymstoku, 2003),
- Koncepcja Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET – Polska (A. Liro i inni, Warszawa, 1995),
- Plan urządzenia lasów państwowych Nadleśnictwa Rajgród w skali 1:20 000,
- Program rozwoju retencji wodnej na terenie byłego województwa łomżyńskiego (Instytut Melioracji i Użytków Zielonych, Falenty, 1997),
- Ewidencja obszarów zmeliorowanych (Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku, Oddział w Łomży),
- Mapa sytuacyjno-wysokościowa gminy Szczuczyn w skali 1:10 000 Okręgowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno - Kartograficzne, Białystok, 1984),
- Mapy glebowo-rolnicze wraz z opisem w skali 1:5000 dla poszczególnych wsi gminy Szczuczyn (Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych, Białystok),
- Mapa Obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony w skali 1: 500 000 (Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Akademii Górniczo-Hutniczej, Kraków, 1988),
- Waloryzacja agroekologiczna obszaru Zielone Płuca Polski (Instytut Upraw i Nawożenia Gleb, Puławy, 1994),
- Stan środowiska w województwie podlaskim w 2003 roku (Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Białystok, 2004),
- Operat wodnoprawny na pobór wód podziemnych ujęcia wód w Niedźwiadnej,
- Operat wodnoprawny na pobór wód podziemnych ujęcia wód w Wólce,
- Operat wodnoprawny na pobór wód podziemnych ujęcia wód w Szczuczynie,
- Operat wodnoprawny na eksploatację oczyszczalni i odprowadzenie ścieków oczyszczonych dla miasta Szczuczyn,
- Inwentaryzacja przyrodnicza gminy oparta o wizję terenową (materiały własne, 2007),
- Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Szczuczyn (A. Charytoniuk, J. Sanik, Szczuczyn, 2004),
- Plan rozwoju lokalnego miasta i gminy Szczuczyn,
- Plan gospodarki odpadami dla gminy Szczuczyn (A. Charytoniuk, J. Sanik, Białystok, 2004).

Przepisy prawa z zakresu ochrony środowiska i prawa miejscowego, w tym między innymi:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t. j. Dz. U. Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 28 września 1991 roku o lasach (Dz. U. Nr 101, poz. 444 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 września 2002 roku w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. Nr 155 z 2002 r.),
- Rozporządzenie Rada Ministrów, z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 r w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 178, poz. 1841),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 lipca 2004 r w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 168, poz. 1763),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 roku w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. Nr 52 z dnia 16 września 1959 roku, poz. 315),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 stycznia 2002 roku w sprawie wartości progowych poziomów hałasu, (Dz. U. Nr 8, poz. 81).

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY SZCZUCZYN**

UWARUNKOWANIA-POŁOŻENIE GMINY

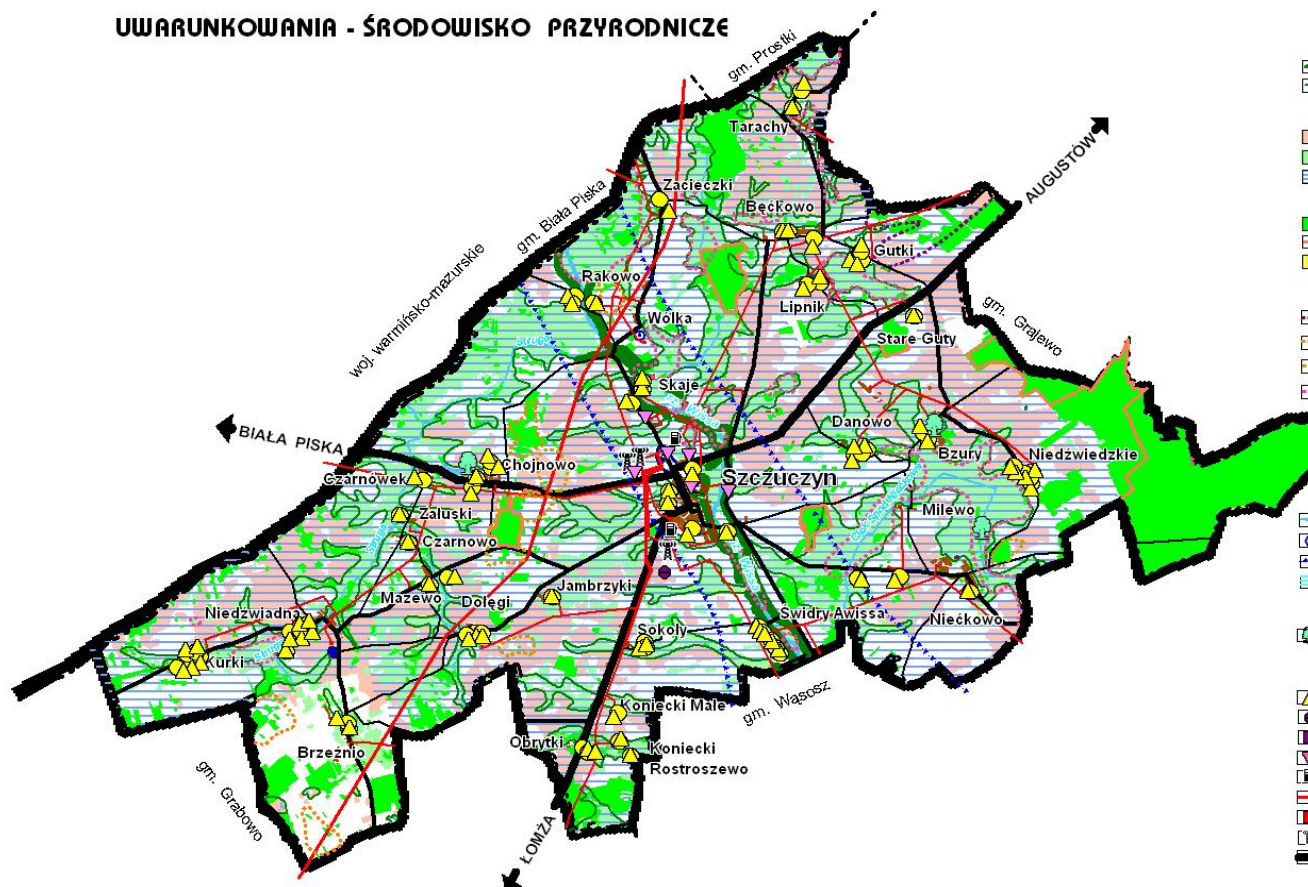
SCHEMAT NR 1

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA SZCZUCZYN

UWARUNKOWANIA - ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

SCHEMAT NR 2

LEGENDA:

SYSTEM PRZYRODNICZY

- DOLINA WISSY
- DOLINKI INNYCH CIEKÓW I OBNIŻENIA TERENOWE

GLEBY

- GRUNTY ROLNE W III - IV KLASIE BONITACYJNEJ
- UŻYTKI ZIELONE
- TERENY ZMELIOROWANE I ZORENOWANE

LASY

- KOMPLEKSY LEŚNE
- LASY PAŃSTWOWE
- LASY OCHRONNE

ZŁOŻA SUROWCÓW MINERALNYCH

- KRUSZYWA O ZASOBACH SZCUNKOWYCH
- KRUSZYWA NATURALNEGO
- PIASKÓW
- TORFÓW

WODY

- CIEKI I ZBIORNIKI WODNE
- UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH
- GŁÓWNY ZBIORNIK WÓD PODZIEMNYCH "DOLINA RZĘKI BIEBRZA"
- TERENY ZMELIOROWANE

OCHRONA PRZYRODY

- POMNIK PRZYRODY

OBIEKTY MOGĄCE POGORSZYĆ STAN ŚRODOWISKA

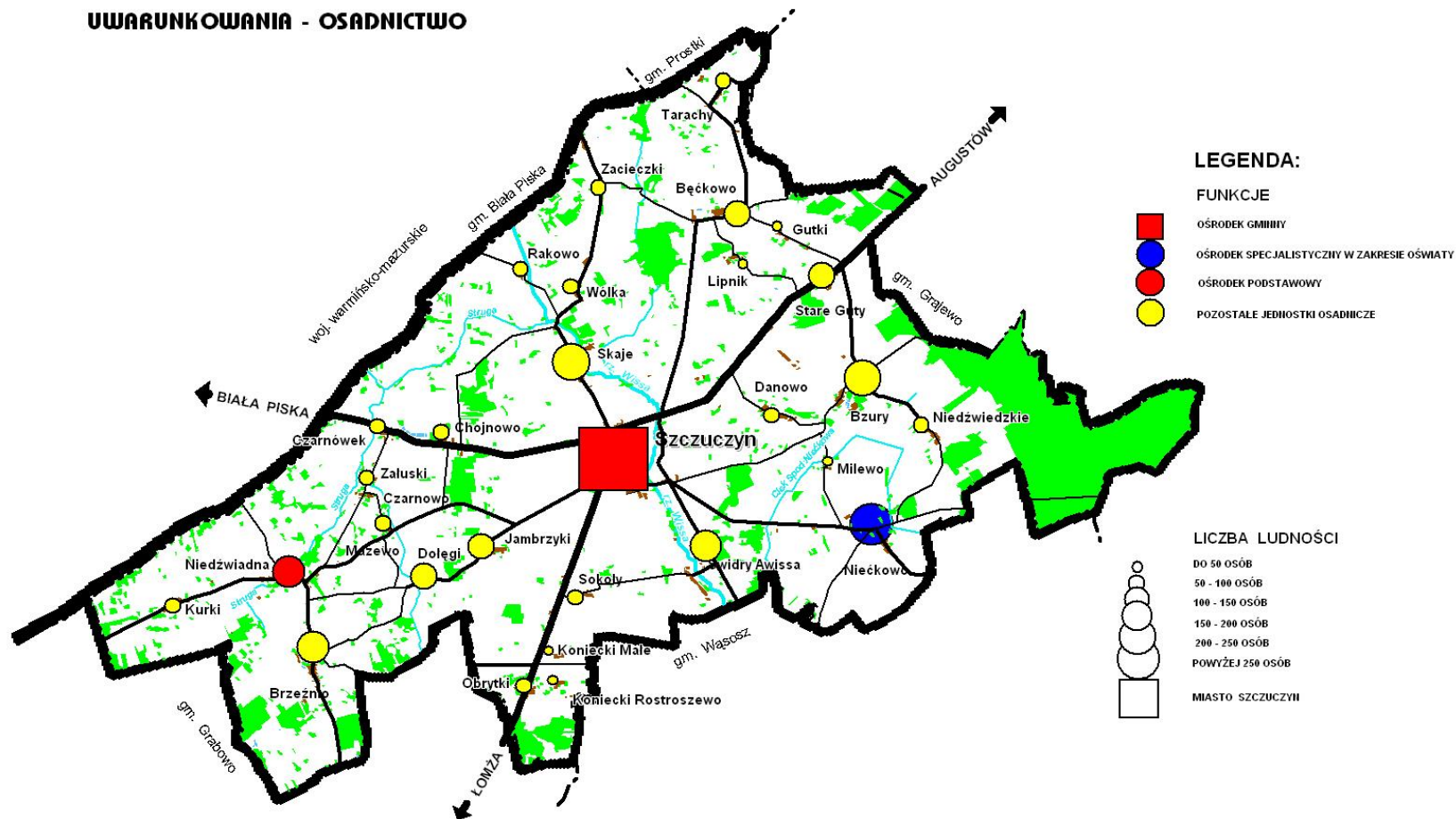
- OBIEKTY INWENTARSKIE POWYŻEJ 40 D.J.P.
- KOMUNALNE WYSYPISKO ODPADÓW
- OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW
- STOLARNIE, TARTAKI
- STACJE PALIW
- LINIE ELEKTROENERGETYCZNE 220 kV I 15 kV
- RS 16/15 kV
- STACJE TELEFONII KOMÓRKOWEJ
- DROGI KRAJOWE I INNE

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA SZCZUCZYN

SCHEMAT NR 3

UWARUNKOWANIA - OSADNICTWO

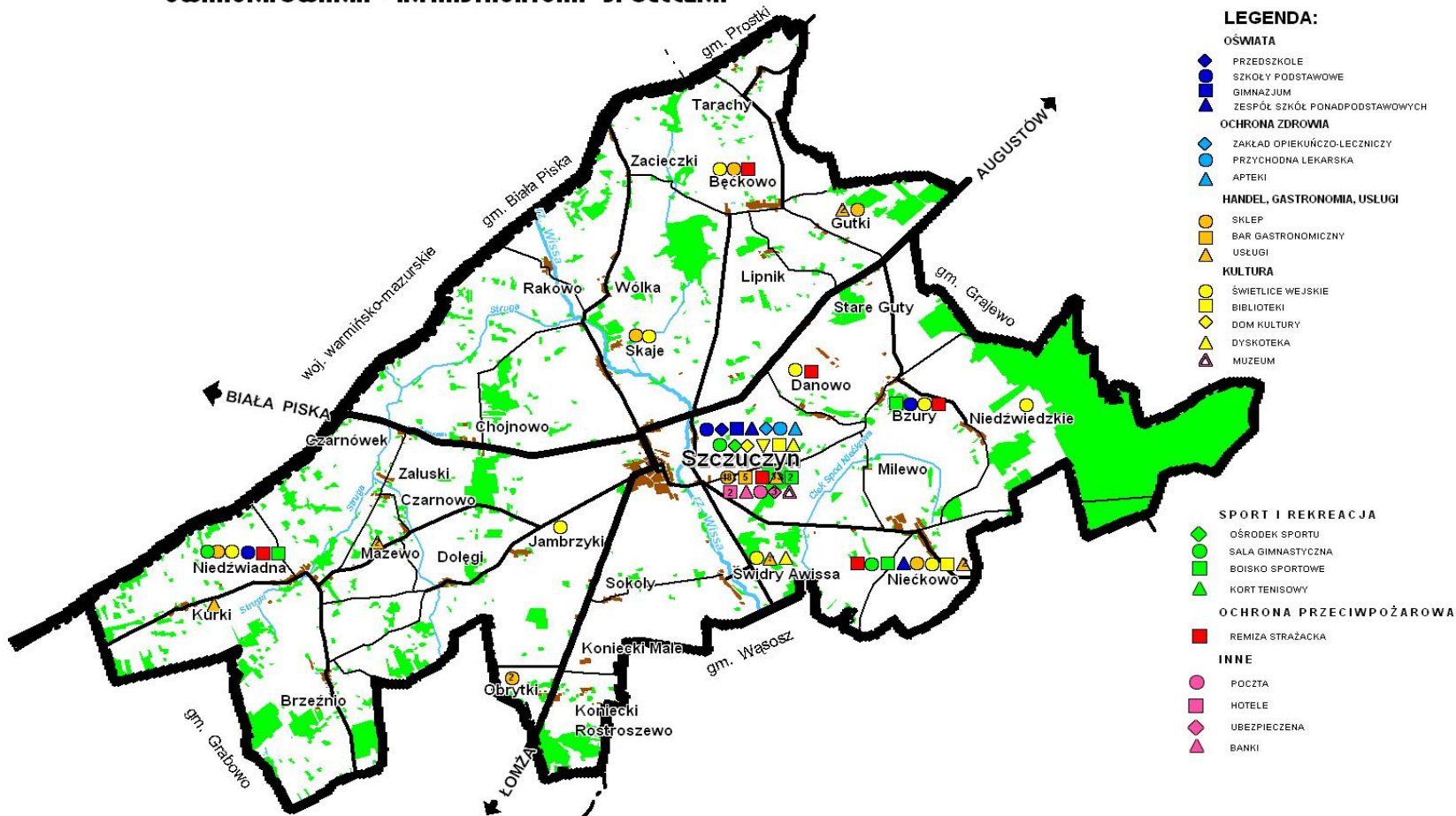

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
 PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA SZCZUCZYN**

SCHEMAT NR 4

UWARUNKOWANIA - INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

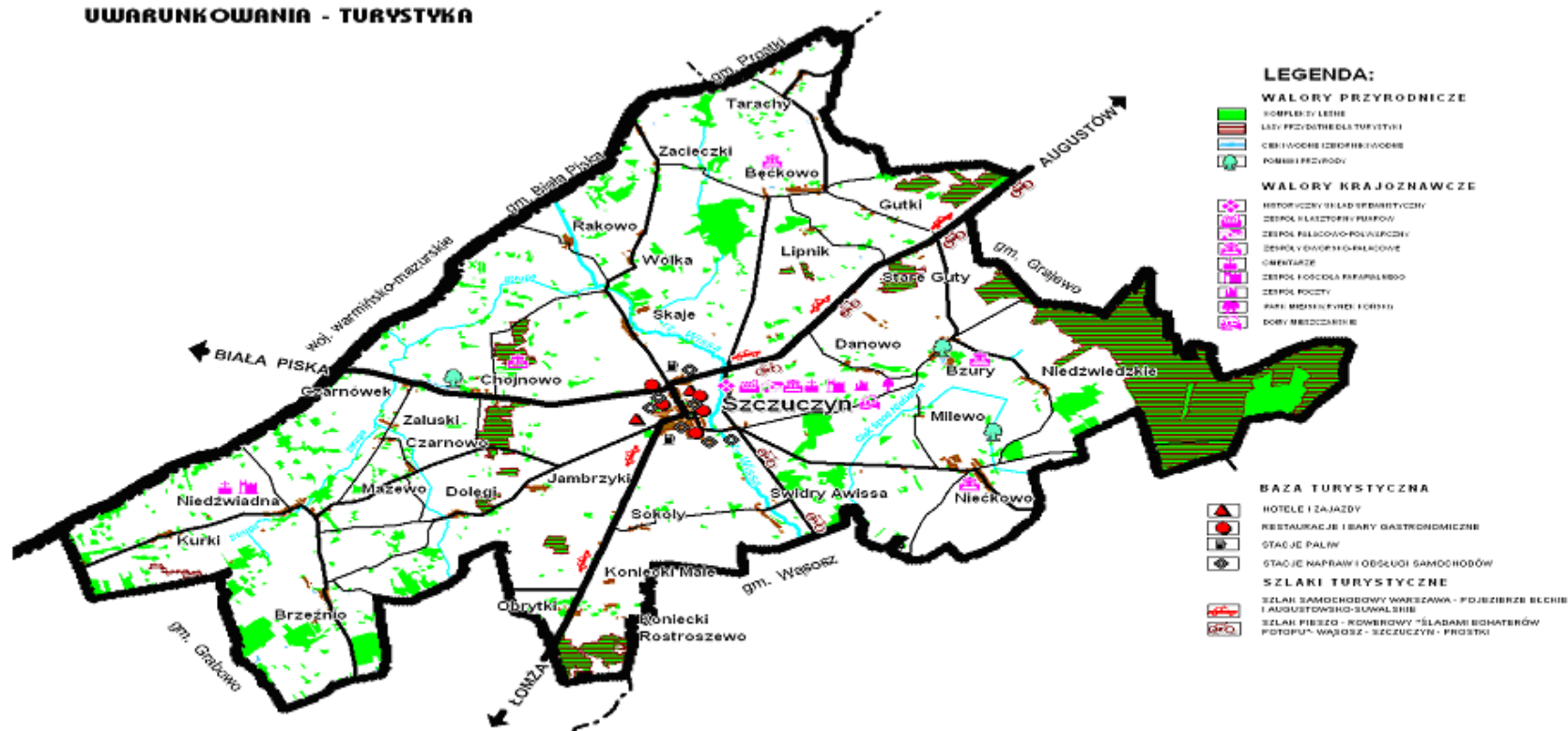

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
 PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA SZCZUCZYN**

SCHEMAT NR 5

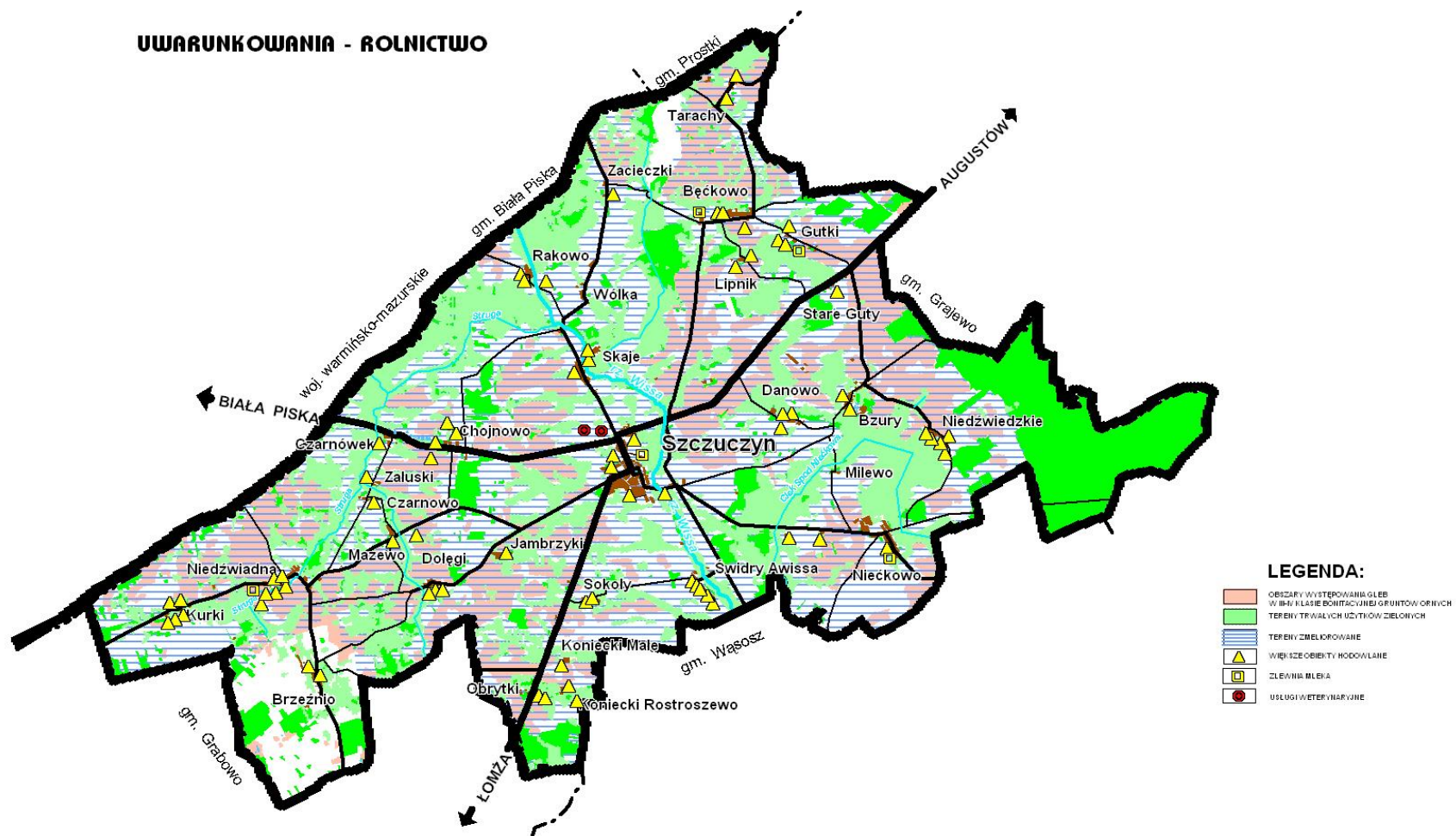
UWARUNKOWANIA - TURYSTYKA

 **STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA SZCZUCZYN**

SCHEMAT NR 6

UWARUNKOWANIA - ROLNICTWO

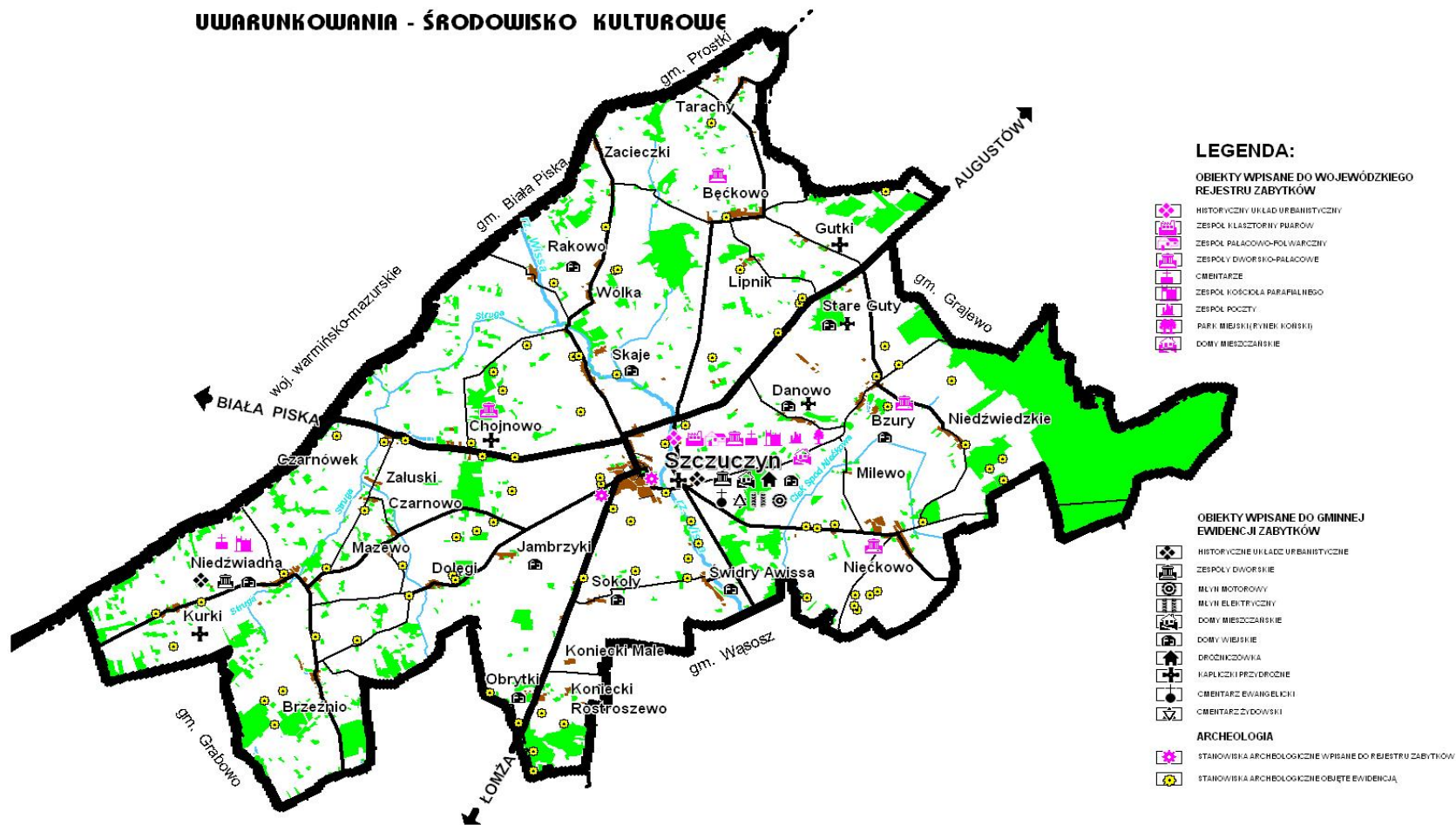

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA SZCZUCZYN

SCHEMAT NR 7

UWARUNKOWANIA - ŚRODOWISKO KULTUROWE

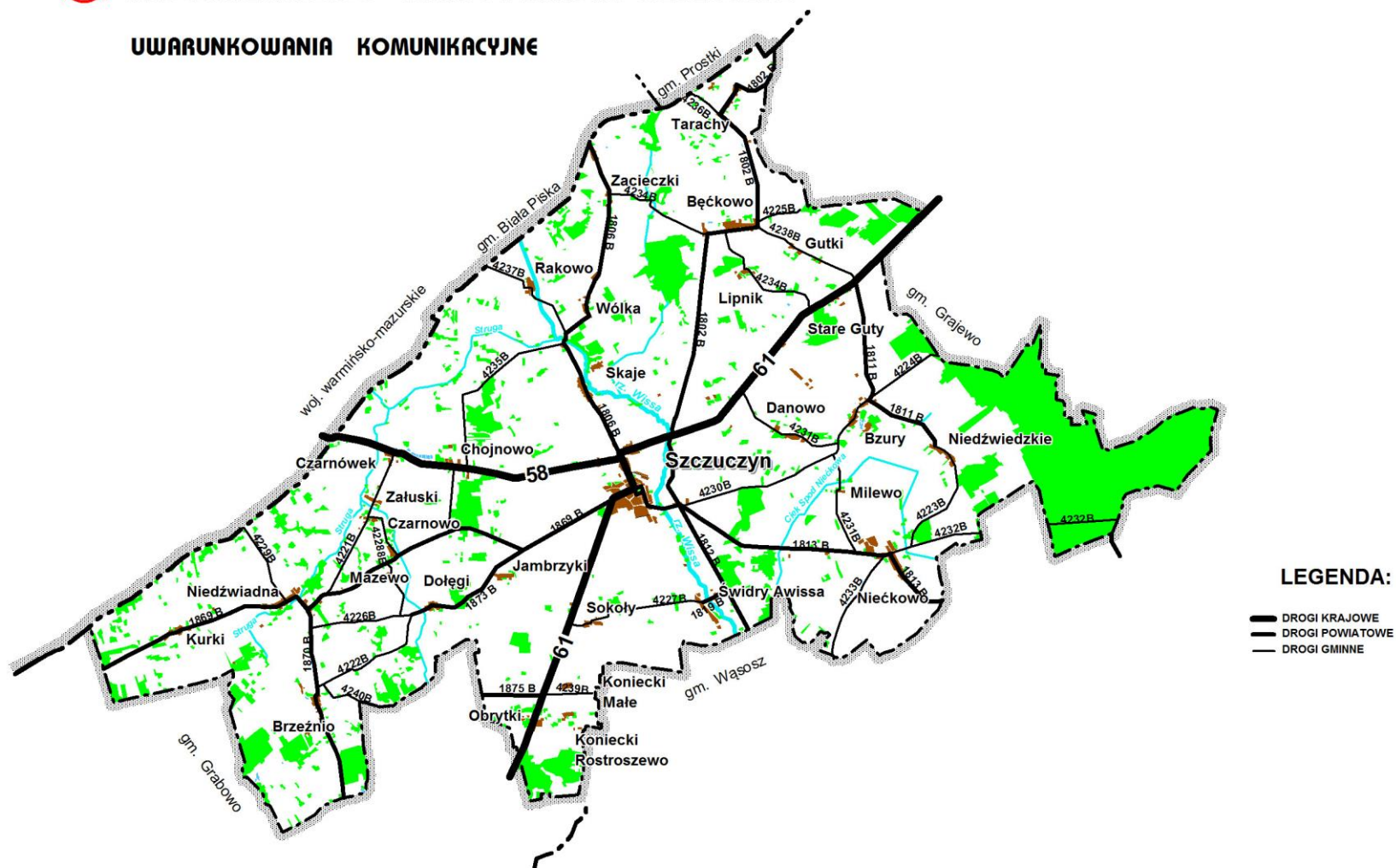

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA SZCZUCZYN

SCHEMAT NR 8

UWARUNKOWANIA KOMUNIKACYJNE

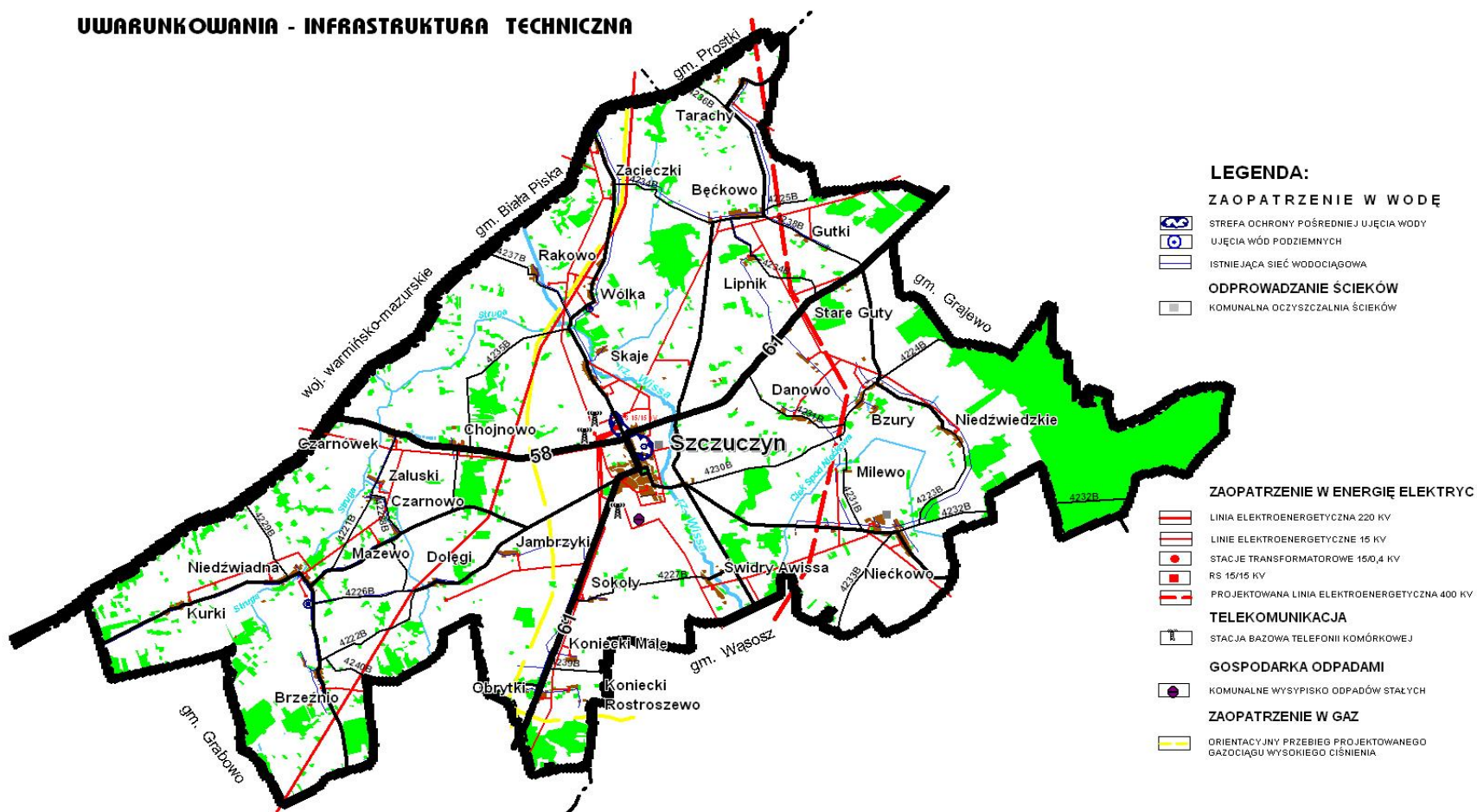

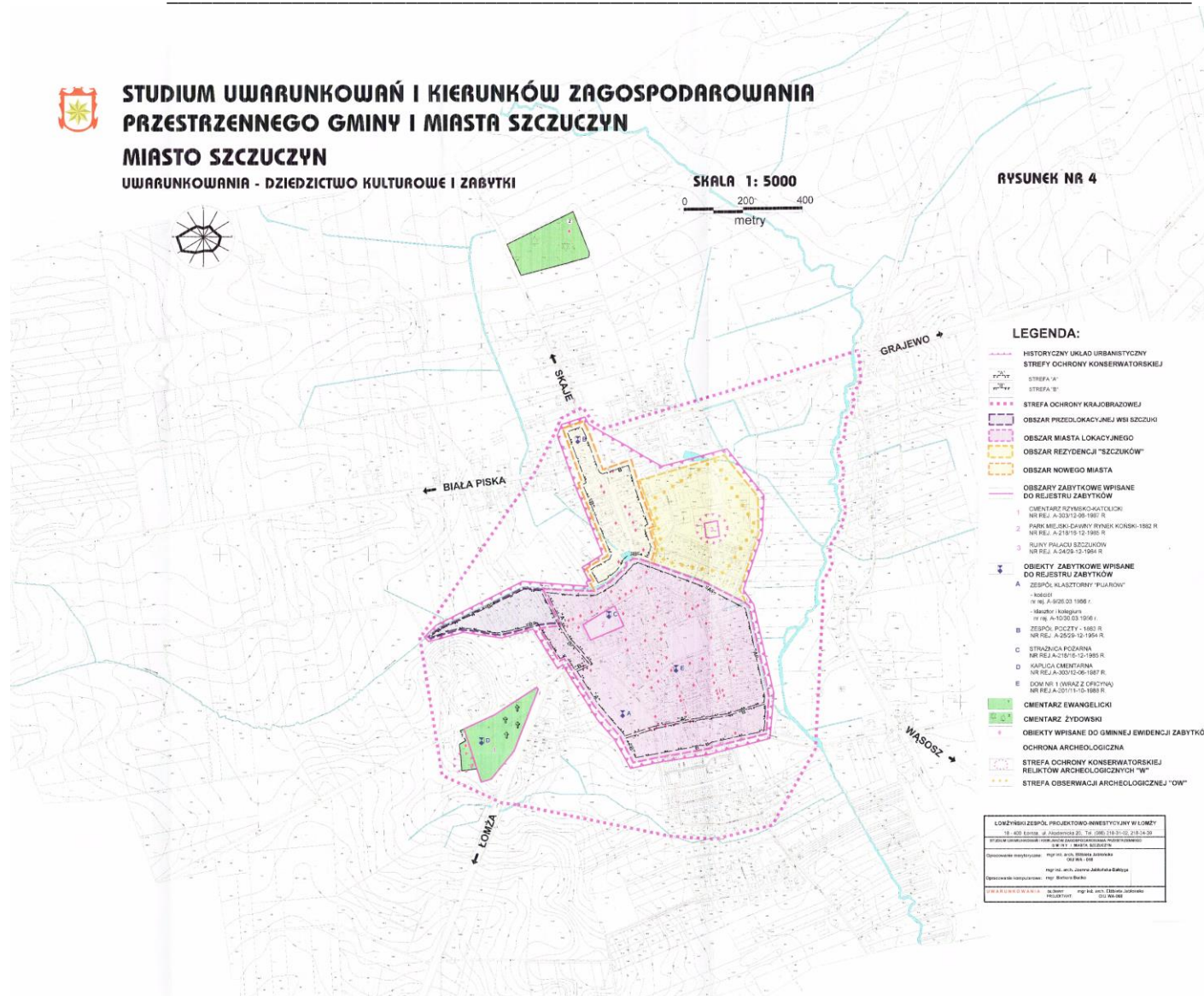
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA SZCZUCZYN

SCHEMAT NR 9

UWARUNKOWANIA - INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

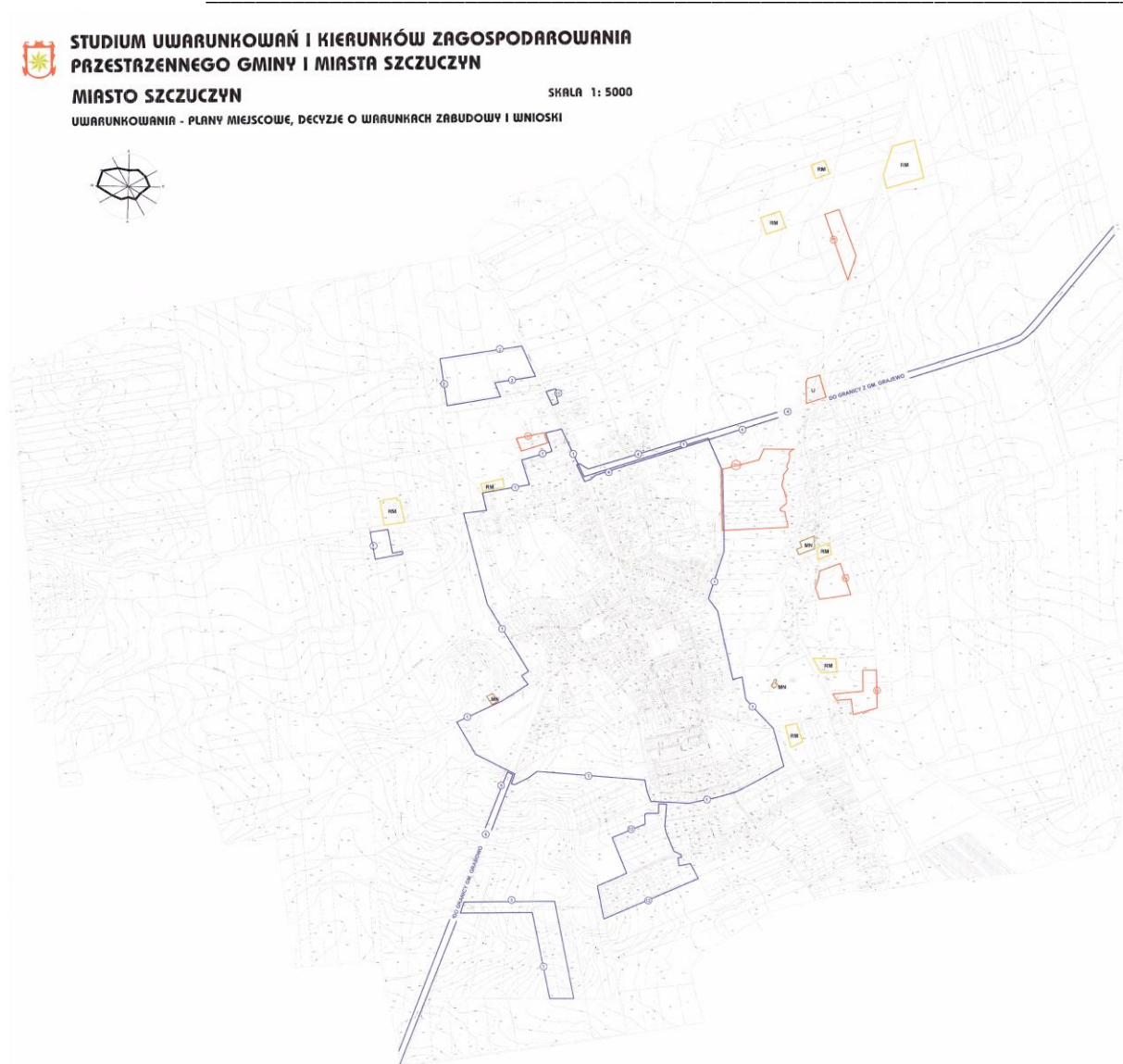

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Szczuczyn
 UWARUNKOWANIA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Szczuczyn
UWARUNKOWANIA

 **STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA SZCZUCZYN**
MIASTO SZCZUCZYN
SKALA 1: 5000
UWARUNKOWANIA - PLANY MIEJSCOWE, DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY I WNIOSKI

RYSUNEK NR 7

- LEGENDA:**
- OBSZARY OBJĘTE OBYWIAZUJĄCYMI MPZP
- 1 - MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
LUBTY W WYKAZIE
- LOKALIZACJE WYDANYCH DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY
DOTYCZĄCE NOWYCH OBIEKTÓW
- MN** ZABUDOWA MIESZKANIOWA
RM ZABUDOWA ZAGRODOWA
U USŁUGI
- TERENY OBJĘTE WNIOSKAMI
- MN** LUBTY W WYKAZIE I
RM LUBTY W WYKAZIE II

LUBTY PRZE DEKRETY PREZYDENTA WŁASTY W ŁOMŻY	
1	10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r.
2	10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r.
3	10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r.
4	10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r.
5	10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r.
6	10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r.
7	10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r.
8	10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r.
9	10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r.
10	10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r. - 10.01.2015 r.

BURMISTRZ SZCZUCZYNA

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY I MIASTA SZCZUCZYN**

CZĘŚĆ II – KIERUNKI

TEKST JEDNOLITY

SZCZUCZYN 2018

Zatwierdzone Uchwałą Nr 142/XXXV/10
Rady Miejskiej w Szczuczynie
z dnia 23 marca 2010 r.

Zespół autorski:

Główny projektant:

mgr inż. arch. Elżbieta Jabłońska
(OIU w Warszawie Nr WA – 068)

Projektanci:

mgr Andrzej Lewandowski

(OIU w Warszawie, Nr WA – 260)

mgr inż. arch. Joanna Jabłońska - Bałdyga

mgr inż. Hanna Konarzewska

inż. Krystyna Fronczek

inż. Tadeusz Borowski

mgr inż. Jerzy Przybyłowicz

mgr Barbara Bućko

ZE ZMIANAMI

zmiana zatwierdzona Uchwałą Nr 91/XVII/11 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 22 grudnia 2011 r.,

zespół autorski:

mgr Andrzej Lewandowski (OIU w Warszawie, WA-260)
mgr Zbigniew Bargielski
Krystyna Naspińska

(zmianę zaznaczono kolorem niebieskim)

zmiana zatwierdzona Uchwałą Nr 139/XXIV/12 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 29 października 2012 r.

zespół autorski:

mgr inż. arch. Wiktor Panfiluk
(OIU w Warszawie Nr WA-150)
mgr inż. arch. Katarzyna Reut-Jaworowska
(OIU w Warszawie Nr WA-334)
mgr inż. arch. Teresa Kiejzik
mgr Bożena Gajewska
inż. Elżbieta Kępska
mgr Andrzej Lewandowski
mgr Zbigniew Bargielski

(zmianę zaznaczono kolorem zielonym)

zmiana zatwierdzona Uchwałą Nr 48/IX/15 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 18 września 2015 r.

zespół autorski:

mgr Andrzej Lewandowski (OIU w Warszawie, WA-260)
mgr Zbigniew Bargielski

(zmianę zaznaczono kolorem czerwonym)

zmiana zatwierdzona Uchwałą Nr 258/XXXIV/17 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 10 sierpnia 2017 r.

zespół autorski:

mgr Andrzej Lewandowski (upr. urb. nr 1671)
mgr Zbigniew Bargielski

(zmianę zaznaczono kolorem brązowym)

zmiana zatwierdzona Uchwałą Nr 340/XLVIII/18 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 7 września 2018 r.

zespół autorski:

mgr Andrzej Lewandowski (upr. urb. nr 1671)
mgr Zbigniew Bargielski

(zmianę zaznaczono kolorem fioletowym)

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ II - KIERUNKI

I.	CELE ROZWOJU GMINY I MIASTA SZCZUCZYN.....	6
II.	KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	9
III.	KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	22
IV.	OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	35
V.	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	41
VI.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	56
VII.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	65
VIII.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW	67
IX.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M2 ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	69
X.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE	70
XI.	KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	75
XII.	OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	77
XIII.	OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU FILAR OCHRONNY	78
XIV.	OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ.....	78
XV.	OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI.....	78
XVI.	GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH.....	79

XVII. INNE OBSZARY PROBLEMOWE	79
XVIII. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM	80
XIX. MATERIAŁYŹRÓDŁOWE	83

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE:

- I. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZUCZYN - KIERUNKI
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO - RYSUNEK NR 1 W SKALI
1:25 000
- II. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA SZCZUCZYN - RYSUNKI W SKALI 1:5000
 1. STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA - RYSUNEK NR 2
 2. POLITYKA PRZESTRZENNA - RYSUNEK NR 3

I. CELE ROZWOJU GMINY I MIASTA SZCZUCZYN

Cele rozwoju gminy i miasta, jak i kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego, sformułowane zostały w wyniku wszechstronnej analizy uwarunkowań przedstawionych w pierwszej części opracowania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Szczuczyn” - Uwarunkowania.

Biorąc za podstawę rozpoznane w trakcie sporządzania studium, uwarunkowania rozwoju wynikające z:

- dotychczasowego zagospodarowania i uzbrojenia obszaru gminy i miasta,
- dotychczasowego przeznaczenia terenów i wniosków w sprawie zmiany przeznaczenia,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
- stanu i funkcjonowania środowiska kulturowego i przyrodniczego,
- stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- prawa własności gruntów,
- jakości życia mieszkańców,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,

określono cel nadrzędny i cele szczegółowe w podziale na grupy problemowe: przyrodnicze, społeczne, gospodarcze, komunikacyjne i infrastrukturalne.

2.1 CEL NADRZĘDNY - STRATEGICZNY

Głównym celem rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Szczuczyn jest:

osiągnięcie harmonijnego, wszechstronnego i trwałego rozwoju struktury przestrzennej miasta i wsi, zapewniającego poprawę jakości życia mieszkańców poprzez sukcesywny wzrost jakości zamieszkania, pracy, obsługi i wypoczynku przy zachowaniu właściwych relacji między strategicznymi celami szczegółowymi.

2.2 CELE SZCZEGÓŁOWE

Rozwinięciem celu nadrzędnego będzie tworzenie warunków do realizacji następujących grup celów szczegółowych:

2.2.1 Ekologiczne cele rozwoju

wyrażające się w ochronie i racjonalnym kształtowaniu środowiska przyrodniczego poprzez:

- ochronę funkcjonowania i zachowania ciągłości przestrzennej systemu obszarów naturalnych powiązań przyrodniczych doliny rzeki Wissa, obejmującej aktywne biologicznie ekosystemy łąkowe, bagienne, wodne i leśne, wpływających na utrzymanie równowagi w całym środowisku przyrodniczym gminy i jej sąsiedztwa,
- zapewnienie normatywnych warunków sanitarnych zamieszkiwania ludności miasta i wsi w zakresie jakości powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu i wibracji,

- zmniejszenie negatywnych skutków tranzytowego ruchu samochodowego w tym m.in. ponadnormatywnych zanieczyszczeń powietrza i poziomu emisji hałasu, niszczenie budynków mieszkalnych o wartościach kulturowych położonych w układzie historycznym miasta,
- ochronę wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem ich ściekami, środkami ochrony roślin i ubocznymi skutkami nawożenia,
- zwiększenie zasobów i dyspozycyjności wód powierzchniowych,
- likwidacja konfliktów i zagrożeń spowodowanych dotychczasową działalnością gospodarczą,
- racjonalne wykorzystanie przyrodniczych walorów w gospodarczym rozwoju gminy, w tym dla rekreacji i wypoczynku,
- podjęcie działań w celu podniesienia poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców.

2.2.2 Społeczne cele rozwoju

- łagodzenie skutków transformacji społecznej, a zwłaszcza bezrobocia,
- zwiększenie atrakcyjności zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne,
- hamowanie procesu degradacji oraz racjonalne wykorzystanie obiektów zabytkowych,
- zapewnienie rozwoju usług kultury, rekreacji i sportu,
- tworzenie warunków do aktywnej działalności społeczno-kulturalnej mieszkańców, w tym kultywowanie tradycji ludowych,
- promocja walorów kulturowych miasta i gminy poprzez organizację festynów i innych imprez kulturalnych,
- rozwój i podnoszenie standardów technicznych i cywilizacyjnych budownictwa mieszkaniowego i usługowego,
- stworzenie warunków do optymalnego wykorzystania istniejących zasobów mieszkaniowych w mieście i gminie oraz równoległe tworzenie warunków do rozwoju funkcji mieszkaniowej poprzez przygotowanie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe,
- promocja zdrowego stylu życia i podnoszenie świadomości ekologicznej ludności,
- tworzenie warunków dla rozwoju oświaty i podnoszenia poziomu wykształcenia oraz zaspokajania potrzeb kulturalnych ludności,
- rozwój opieki zdrowotnej i socjalnej oraz przeciwdziałanie patologiom i uzależnieniom.

2.2.3 Gospodarcze cele rozwoju

- wykorzystanie możliwości produkcyjnych rolnictwa zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi z jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- dostosowanie kierunków i intensywności produkcji rolnej do uwarunkowań przyrodniczych i ekonomicznych,
- dostosowanie zabudowy zagrodowej do nowoczesnych wymagań gospodarki

rolnej, w tym poprawa stanu technicznego obiektów inwentarskich i gospodarczych,

- poprawa struktury obszarowej i zwiększanie produktywności gospodarstw rolnych,
- rozwój przemysłu rolno-spożywczego wykorzystującego miejscowe płody rolne i zasoby ludzkie,
- **stwarzanie warunków do rozwoju i aktywizacji gospodarczej poprzez wyznaczenie terenów inwestycyjnych.**
- rozwój gospodarki leśnej i zwiększanie lesistości gminy,
- stwarzanie nowych miejsc pracy poza rolnictwem poprzez wielofunkcyjny rozwój wsi,
- **wykorzystanie złóż surowców mineralnych w gospodarczym rozwoju gminy,**
- rozwój usług na rzecz rolnictwa,
- rozwijanie alternatywnych źródeł dochodów rolników poprzez rozwój agroturystyki,
- pozyskanie inwestorów tworzących miejsca pracy oraz zapewnienie wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw,
- rozwój rekreacyjno - wypoczynkowej funkcji miasta poprzez stworzenie możliwości budowy zbiornika wodnego i zagospodarowania terenów w rejonie rzeki Wissa i stadionu miejskiego.

2.2.4 Cele ekonomiczne

- kształtowanie mechanizmów stymulujących efektywny, wielostronny rozwój miasta,
- zapewnienie maksymalnego wsparcia dla tworzenia i rozwoju średnich i małych przedsiębiorstw.

2.2.5 Cele rozwoju komunikacji

- eliminacja ciężkiego ruchu tranzytowego z centralnej części miasta,
- stworzenie warunków do realizacji obwodnicy,
- podnoszenie stanu technicznego i standardu wyposażenia dróg w urządzenia komunikacji, zwłaszcza przy drogach krajowej i powiatowych,
- minimalizacja kolizji i poprawa bezpieczeństwa ruchu samochodowego oraz pieszego w mieście,
- poprawa dostępności do środków komunikacji zbiorowej,
- wprowadzanie ruchu rowerowego jako alternatywy dla ruchu samochodowego oraz tworzenie warunków do powstania ścieżek rowerowych.

2.2.6 Cele rozwoju infrastruktury technicznej

- podnoszenie standardu życia mieszkańców poprzez rozwój systemów infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku,
- sprawne i niezawodne funkcjonowanie wszystkich systemów infrastruktury technicznej zapewniających zaspokojenie potrzeb w sposób ciągły i efektywny ekonomicznie,
- zapewnienie zaopatrzenia wsi w wodę i sukcesywne rozwiązywanie problemu

- gospodarki ściekowej,
- rozwiązanie problemu zbiórki, selekcji, transportu i składowania odpadów stałych w gminie,
 - dostosowanie systemu elektroenergetycznego do potrzeb wynikających z długookresowego rozwoju gminy oraz stwarzanie warunków do sprawnego i niezawodnego funkcjonowania systemu,
 - stworzenie warunków do doprowadzenia gazu przewodowego na teren miasta i gminy oraz wymiany uciążliwych dla środowiska nośników energii na proekologiczne,
 - rozwój nowoczesnych systemów ogrzewania w celu poprawy efektywności ich funkcjonowania i zmniejszenia uciążliwości dla środowiska,
 - rozwój nowoczesnych technik łączności, w tym modernizacja sieci telefonicznej oraz wdrażanie systemu internetowego.

II. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

1. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

Od połowy lat osiemdziesiątych XX wieku trwa w całym kraju tendencja spadkowa w jego rozwoju demograficznym. Wiąże się ze spadkiem rozrodczości wśród kobiet, jako następstwa rosnącego poziomu wykształcenia, trudności na rynku pracy, brakiem mieszkań, zmniejszenia świadczeń socjalnych, zanikaniem więzów rodzinnych oraz innych przyczyn. W najbliższych latach należy się liczyć z dalszym spadkiem urodzeń z jednej strony i wzrostem zgonów w wyniku starzenia się społeczeństwa z drugiej strony, a tym samym osłabienia przyrostu naturalnego ludności.

W oparciu o założenia prognozy demograficznej Polski do roku 2030 przewiduje się dalszy systematyczny spadek liczby mieszkańców miasta i gminy Szczuczyn z 6,6 tys. osób obecnie do wielkości około 5,8 - 6,1 tys. osób w perspektywie, w tym w mieście z 3,6 tys. osób do 3,2 - 3,3 tys. osób. Zakłada się, że największy spadek zaludnienia nastąpi w miejscowościach małych, położonych peryferyjnie do szlaków komunikacji drogowej. Powolniejszy spadek przewiduje się w Szczuczynie.

2. FUNKCJE GMINY

Główną funkcją gminy Szczuczyn pozostanie rolnictwo wykorzystujące lokalne zasoby środowiska przyrodniczego, głównie zwarte kompleksy gleb III i IV klasy bonitacyjnej gruntów ornych i zmeliorowanych użytków zielonych występujących równomiernie na obszarze całej gminy.

Uzupełniającymi funkcjami gminy będą usługi na rzecz ludności i działalność produkcyjno - usługowa rozwijana na bazie istniejącego majątku trwałego i potencjału ludzkiego oraz turystyka oparta o walory krajoznawcze skoncentrowane głównie w Szczuczynie. Zakłada się systematyczny wzrost udziału tych działów w strukturze funkcjonalnej gminy, kosztem funkcji rolniczej.

2.1 Rolnictwo

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego (Uchwała Nr IX Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 roku - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 108, poz. 2026) gmina Szczuczyn zaliczona jest do obszaru funkcjonalnego - zachodniego, w rejonie produkcyjnym łomżyńsko - kolneńskim. Głównym kierunkiem rozwoju rolnictwa jest intensyfikacja i preferowanie gospodarstw farmerskich o produkcji specjalistycznej, roślinnej i zwierzęcej, ukierunkowanych w szczególności na hodowlę bydła mlecznego oraz trzody chlewnej, przy racjonalnym wykorzystaniu wartościowych dla rolnictwa gruntów.

Rejon łomżyńsko - kolneński charakteryzuje się średnią jakością rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz wysoką intensywnością produkcji rolniczej i jest predysponowany zarówno do rolnictwa integrowanego jak i ekologicznego. W produkcji roślinnej duży udział stanowić będzie uprawa roślin przemysłowych: ziemniaków wysokiej jakości oraz rzepaku a także roślin paszowych dla produkcji zwierzęcej: hodowli bydła mlecznego oraz tuczu trzody chlewnej.

Rolnictwo stanowi podstawę gospodarki gminy i ze względu na konieczność dostosowania się do nowych uwarunkowań gospodarki rynkowej i wymogów Unii Europejskiej wymaga ciągłych przemian. Procesy te mają zapewnić właściwe wykorzystanie ziemi, zasobów pracy, środków technicznych, zmniejszeniu kosztów produkcji i jej dostosowania do potrzeb rynku, poprawie jakości produktów i ich dostosowania do norm unijnych przy spełnieniu wymogów ochrony środowiska.

Ważną sprawą jest umiejętne wykorzystanie instrumentów finansowych, prawnych i edukacyjnych Unii Europejskiej, w różnych programach, w szczególności programów rolno - środowiskowych.

Kierunki rozwoju rolnictwa:

- Właściwe wykorzystanie naturalnych warunków użytkowych rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez:
 - dalszy rozwój produkcji zwierzęcej w zakresie hodowli bydła mlecznego i trzody chlewnej w kierunku nowoczesnych metod,
 - wydzielenie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej pod zalesienia lub zmiany sposobu użytkowania na inne cele,
 - ograniczenie przeznaczenia gruntów wysokich klas bonitacyjnych na cele nierolnicze i nieleśne a także zapobieganie degradacji użytków rolnych.
- Poprawa warunków do rozwoju produkcji rolniczej, poprzez:
 - scalenia i wymiany gruntów w celu polepszenia rozłogów poszczególnych gospodarstw rolnych, w szczególności specjalistycznych,
 - meliorację użytków rolnych wymagających melioracji, a także modernizację istniejących urządzeń melioracyjnych - zmiana przeznaczenia terenów z urządzeniami melioracyjnymi na cele nierolnicze pod warunkiem zabezpieczenia bądź przebudowy urządzeń w celu prawidłowego funkcjonowania systemów melioracyjnych,
 - budowę i modernizację dróg rolniczych zapewniających właściwą obsługę i wykorzystanie użytków rolnych z możliwością wykorzystania środków

- celowych,
- rekultywację i zagospodarowanie terenów zdegradowanych i zdewastowanych na cele rolnicze lub leśne.
 - Tworzenie warunków do dalszego rozwoju produkcji rolnej, poprzez:
 - rozwój gospodarstw specjalistycznych w celu dostosowania jakości wytwarzanych produktów do norm unijnych i innych rynków zagranicznych przy zachowaniu zasad ochrony środowiska naturalnego,
 - zwiększenie produktywności gospodarstw w wyniku wprowadzania nowoczesnych i efektywnych sposobów gospodarowania zarówno w produkcji roślinnej jak i zwierzęcej oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników w zakresie technik gospodarowania, rachunkowości i zarządzania,
 - poprawę wyposażenia gospodarstw w infrastrukturę techniczną z wykorzystaniem środków pomocowych.
 - Tworzenie warunków do wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, poprzez:
 - wspieranie powstawaniu nowych zakładów przetwórczych o małej i średniej skali produkcji,
 - tworzenie rezerw terenowych i wykorzystanie istniejących pustostanów pod rozwój działalności gospodarczej celem tworzenia miejsc pracy na obszarach wiejskich,
 - wielokierunkowy rozwój edukacji w zakresie podjęcia działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich,
 - wszechstronną pomoc podmiotom i osobom podejmującym działalność gospodarczą w zawodach pozarolniczych,
 - rozwój drobnej wytwórczości, rzemiosła regionalnego i innej działalności alternatywnej i uzupełniającej działalność podstawową związaną z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.
 - Rozwój usług rolniczych i instytucji obsługi rolnictwa, poprzez:
 - organizowanie grup producenckich, spółdzielni i innych form samoorganizowania się rolników celem obniżenia kosztów produkcji, łatwiejszego zbytu surowców rolnych,
 - wspieranie rozwoju nowoczesnych instytucji obsługi rolnictwa w zakresie doradztwa prawnego, ekonomicznego i podatkowego,
 - uaktywnienie współpracy lokalnych władz samorządowych i innych instytucji działających na rzecz środowiska wiejskiego w zakresie pozyskania środków na rozwój infrastruktury, przedsiębiorczości i tworzenia pozarolniczych miejsc pracy,
 - poszerzenie wiedzy społeczności wiejskiej dotyczącej integracji z Unią Europejską.
 - Porządkowanie i kształtowanie zabudowy zagrodowej w obrębie wyznaczonych terenów oraz dążenie do powiększania wielkości siedlisk celem dostosowania nowej zabudowy rolniczej do wymogów nowoczesnego rolnictwa.
 - Rozwój infrastruktury rolniczej i technicznego uzbrojenia rolnictwa poprzez rozbudowę wodociągów, budowę przyzagrodowych oczyszczalni ścieków, reelektryfikacji obszarów wiejskich i utrzymanie należytego stanu dróg publicznych oraz dróg rolniczych.

- Eliminowanie źródeł zagrożeń wód powierzchniowych i podziemnych poprzez budowę szczelnych zbiorników na gnojówkę i gnojownicę oraz płyt na obornik oraz właściwe zagospodarowanie odchodów zwierzęcych.
- Rozwój i tworzenie warunków do ekologizacji rolnictwa na obszarach prawnie chronionych oraz promowanie produktów wytwarzanych metodami ekologicznymi.
- Rozwój szkolnictwa rolniczego na poziomie ponadgimnazjalnym i dostosowanie kierunków nauczania do miejscowych potrzeb oraz wymogów nowoczesnego rolnictwa.
- Poprawa dostępności do usług bytowych ludności i związanych z obsługą produkcji rolnej.

2.2 Pozarolnicza działalność produkcyjno - usługowa

Rozwój pozarolniczej działalności produkcyjno - usługowej stanowi podstawowy warunek poprawy sytuacji, zwłaszcza na lokalnym rynku pracy oraz alternatywne w stosunku do rolnictwa źródło dochodów miejscowej ludności. Obejmuje ona drobną wytwórczość o charakterze produkcyjno - usługowym i składowo - magazynowym oraz rzemiosło usługowe.

Kierunki rozwoju pozarolniczej działalności produkcyjno - usługowej:

- Zagospodarowanie niewykorzystanych budynków i placów o charakterze produkcyjno-usługowym oraz magazynowym na cele działalności gospodarczej (byłe bazy GS, SKR, zlewnie mleka itp.).
- Wykorzystanie lokalnych zasobów kwalifikowanej siły roboczej, zwłaszcza w oparciu o absolwentów miejscowych szkół ponadgimnazjalnych.
- Tworzenie warunków rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, w tym usług materialnych i wspierania rzemiosła.
- **Tworzenie warunków do rozwoju funkcji produkcyjno – usługowej i produkcyjnej.**
- Rozwój przetwórstwa rolno - spożywczego w oparciu o własną bazę produktów rolnych, w tym żywności ekologicznej.
- **Wykorzystanie miejscowych zasobów surowców mineralnych poprzez udokumentowanie i zagospodarowanie złóż kruszywa naturalnego we wsiach: Brzeźno, Bęckowo, Chojnowo, Gutki, Nieckowo i Zacieczki.**
- Rozwijanie alternatywnych źródeł dochodów rolników poprzez wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.
- Prowadzenie działalności promocyjnej oraz polityki gospodarczej mającej na celu przyciągnięcie inwestorów na teren miasta i gminy Szczuczyn.
- Organizacja usług w zabudowie zagrodowej na obszarach wsi dysponujących dużymi działkami zagrodowymi i dużą ilością osób zamieszkujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych.

2.3 Turystyka

Funkcja turystyczna może pełnić istotną rolę, jako funkcja uzupełniająca w rozwoju społeczno - gospodarczym miasta i gminy Szczuczyn w oparciu o pełne wykorzystanie:

- walorów przyrodniczo - krajobrazowych obszaru (dolina Wissy, kompleksy leśne, urozmaicona rzeźba terenu),
- walorów krajoznawczych Szczuczyna (zabytki architektury sakralnej i świeckiej, muzeum pożarnictwa) i obszarów wiejskich (zabytki architektury sakralnej w Niedźwiadnej i świeckiej - Bęckowo, Bzury, Chojnowo, Niećkowo oraz pomniki przyrody Bęckowo, Bzury, Obrytki, Niećkowo),
- istniejącej i projektowanej bazy oraz infrastruktury turystycznej (hotele i motele, pensjonaty, szlaki turystyczne, gospodarstwa agroturystyczne, sieć handlowa i gastronomiczna, usługi motoryzacyjne i bytowe).

Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego rozwój funkcji turystycznej opierać się będzie w oparciu o przebieg szlaku turystyki samochodowej Warszawa - Łomża - Szczuczyn - Augustów oraz o walory krajoznawcze Szczuczyna.

Kierunki rozwoju turystyki:

- Zwiększenie oferty turystycznej obszaru poprzez rozwój różnych form turystyki: letniskowej, pensjonatowej, rowerowej, konnej, agroturystyki itp. oraz stworzenie systemu informacji turystycznej.
- Rozwój różnych form wypoczynku (turystyka piesza, rowerowa i konna, grzybobranie) w oparciu o kompleksy leśne Nadleśnictwa Rajgród oraz punkty widokowe, poprzez realizację szlaków turystyki pieszej, ścieżek edukacyjnych, miejsc odpoczynku i przyrządzania posiłków, toalety itp.
- Rozwój bazy gastronomiczno - handlowej i usługowej w różnych formach towarzyszącej turystyce i wypoczynkowi, głównie w Szczuczynie i miejscowościach położonych wzdłuż szlaków turystycznych.
- Poprawa infrastruktury turystycznej poprzez uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej, modernizację dróg dojazdowych, oznakowanie szlaków turystycznych, ustawienie tablic informacyjnych.
- Turystyczne zagospodarowanie szlaku komunikacji drogowej relacji Warszawa - Łomża - Szczuczyn - Augustów - Suwałki z odgałęzieniem w Grajewie w kierunku Ełku, Olecka i Gołdapi, poprzez realizację usług motelowo - gastronomicznych, budowę obiektów obsługi technicznej motoryzacji, parkingów itp. (m.in. Obrytki, Szczuczyn, Guty, Chojnowo).
- Zagospodarowanie szlaku pieszo - rowerowego "Śladami Bohaterów Potopu" Radziłów - Wąsosz - Szczuczyn - Grajewo - Prostki poprzez organizację bazy noclegowej (pola namiotowe, miejsca odpoczynku i przyrządzania posiłków, toalety, oznakowanie trasy i inne).
- Tworzenie warunków do rozwoju agroturystyki na obszarze wiejskim poprzez wspieranie organizacyjno - finansowe, promocję gospodarstw agroturystycznych oraz podnoszenie jakości i zakresu usług turystycznych.
- Rozwój bazy turystyczno - wypoczynkowej w Szczuczynie (zalew na rzece Wissie z kąpieliskiem i plażą).

Celem zwiększenia atrakcyjności turystycznej miasta i gminy należy podnosić wartości estetyczne krajobrazu poprzez poprawę stanu sanitarnego środowiska, zwiększanie zalesienia, utworzenie zalewu na Wissie, unikania lokalizacji obiektów uciążliwych.

3. SYSTEM OSADNICZY

Głównym ośrodkiem obszaru jest miasto Szczuczyn - siedziba gminy, stanowiący w systemie osadniczym województwa podlaskiego wielofunkcyjny gminny ośrodek rozwoju. W ośrodku gminnym rozwijane będą usługi z zakresu administracji, edukacji, ochrony zdrowia i opieki socjalnej, kultury i sportu, bankowości, ubezpieczeń, handlu i gastronomii i inne.

W zakresie szkolnictwa ponadpodstawowego oraz ochrony zdrowia i opieki socjalnej miasto pełnić będzie rolę ośrodka o znaczeniu lokalnym (ponadgminnym).

Uzupełniającymi pozostaną funkcje:

- gospodarczo - usługowa w oparciu o istniejące zakłady produkcyjne, produkcyjno - usługowe, drobnej wytwórczości i rzemiosła usługowego,
- funkcja rolnicza i obsługi rolnictwa,
- funkcja turystyczno - wypoczynkowa rozwijana na bazie istniejących walorów krajoznawczych i przyrodniczych.

Ośrodkami wspomagającymi miasto Szczuczyn w zakresie obsługi ludności wiejskiej będą wsie o największej liczbie ludności i koncentracji usług z zakresu obsługi ludności oraz usług na rzecz rolnictwa.

- dla wschodnio - południowej części gminy Niećkowo i Bzury (szkolnictwo podstawowe).
- dla zachodnio - północnej części gminy Niedźwiadna.

Niećkowo pełnić będzie rolę jednostki osadniczej z funkcją znaczenia ponadgminnego w zakresie szkolnictwa ponadgimnazjalnego, a Niedźwiadna w zakresie szkolnictwa podstawowego i usług sakralnych znaczenia subgminnego.

Pozostałe jednostki wiejskie posiadają podstawową funkcję rolniczą z możliwością rozwoju funkcji pozarolniczych w zakresie usług elementarnych i agroturystyki w zależności od lokalnych potrzeb mieszkańców.

4. FUNKCJE TERENÓW

4.1. Tereny rolnicze

Otwarte tereny rolnicze obejmują duże i zwarte powierzchnie użytków rolnych, na które składają się grunty orne, sady, łąki i pastwiska, wykorzystywane do celów produkcyjnych, stanowiąc łącznie 77,2% ogólnej powierzchni gminy.

Wraz z rozwojem społeczno - gospodarczym gminy następować będzie spadek areалу użytków rolnych, głównie gruntów ornych i pastwisk przeznaczanych w planach miejscowych na cele nierolnicze.

Grunty rolne zgodnie z przepisami szczególnymi podlegają ochronie przed zmianą użytkowania. Na cele pozarolnicze należy w pierwszym rzędzie przeznaczać grunty

o najniższej wartości użytkowej, mało przydatne i nieprzydatne dla rolnictwa.

4.2. Tereny leśne

Do terenów leśnych zalicza się zwarte kompleksy i rozproszone obszary leśne z drzewostanem oraz grunty leśne pozbawione czasowo drzewostanu. Obecnie tereny leśne zajmują 11,7% powierzchni miasta i gminy.

Lasy i grunty leśne podlegają ochronie przed przeznaczaniem ich na cele nierolnicze i nieleśne zgodnie z przepisami odrębnymi. Zagospodarowanie przestrzenne gminy uwzględnia zachowanie i ochronę lasów w celu zwiększenia retencyjności wodnej, kształtowania warunków klimatycznych, ochrony przed erozją gleb, poprawy walorów krajobrazowych.

W celu optymalizacji użytkowania gruntów oraz zwiększenia lesistości zakłada się wzrost udziału terenów leśnych do około 20% powierzchni gminy. Do zalesienia należy przeznaczać grunty rolne o najniższej wartości bonitacyjnej oraz nieużytki.

4.3. Tereny wód powierzchniowych

Tereny wód powierzchniowych dotyczą terenów wód płynących i gruntów pod rowami (46 ha) oraz zbiorników wód stojących (3 ha), obejmując łącznie zaledwie 0,4% powierzchni miasta i gminy. Wody powierzchniowe wykorzystywane są głównie do nawodnienia gruntów rolnych oraz w celach hodowli ryb. Tereny wód powierzchniowych podlegają ochronie prawnej przed degradacją.

Program małej retencji wodnej obejmuje renowację istniejących zbiorników wodnych poprzez budowę zastawek w Bzurach i Niedźwiadnej, mnicha w Chojnowie oraz remontu jazu w Szczuczynie. Ponadto planuje się budowę zbiornika wodnego w dolinie rzeki Wissa w Szczuczynie, który oprócz funkcji rekreacyjnej będzie pełnił funkcję zbiornika retencyjnego.

4.4. Tereny sportu, turystyki i wypoczynku

Do kategorii terenów sportowych i turystyczno - wypoczynkowych zalicza się: stadion miejski i salę sportową w Szczuczynie, przyszkolne boiska i sale gimnastyczne oraz nieurządzone tereny położone nad rzeką Wissa w Szczuczynie.

Zakłada się, że wraz ze wzrostem znaczenia funkcji turystycznej w strukturze funkcjonalnej gminy i miasta nastąpi przyrost tej kategorii terenów. Tereny turystyczno - wypoczynkowe wyznaczono w Szczuczynie (zalew na rzece Wissa z kąpieliskiem i plażą oraz urządzeniami sportowo - rekreacyjnymi).

W innych miejscowościach rozwój funkcji turystyczno - wypoczynkowej oparty będzie na bazie gospodarstw agroturystycznych oraz planowanych usługach z zakresu gastronomii i hotelarstwa (Obrytki, Jambrzyki, Chojnowo).

4.5. Tereny zabudowy

Tereny zabudowy obejmują tereny zabudowane i zurbanizowane, w skład których wchodzi zabudowy mieszkaniowo - usługowej (zagrodowej, tereny zabudowy nierolniczej, tereny usług nieuciążliwych), tereny produkcyjno - usługowe, tereny zieleni urządzonej, tereny komunikacyjne i tereny infrastruktury technicznej. Tereny

zabudowane i zurbanizowane stanowią 2,3% powierzchni miasta i gminy.

Przewiduje się przyrost tych terenów, głównie w strefie podmiejskiej Szczuczyna, wzdłuż obwodnicy miasta, w rejonie ulicy Granicznej, Sportowej, Krzywej, Łąkowej, Sobieskiego i osiedla Pawełki oraz w obrębie miejscowości: Niedźwiadna, Niećkowo, Skaje.

Należy dążyć do kształtowania zwartej struktury przestrzennej terenów zabudowanych celem minimalizacji kosztów rozwoju całego układu osadniczego i przeciwdziałania rozpraszaniu osadnictwa oraz utrzymania ładu przestrzennego w gminie.

4.5.1. Tereny mieszkaniowo - usługowe

Tereny mieszkaniowo - usługowe obejmują tereny istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej nierolniczej (wielorodzinnej i jednorodzinnej), zabudowy zagrodowej oraz usług nieuciążliwych.

Wraz z intensyfikacją i koncentracją produkcji rolniczej następują przekształcenia zabudowy zagrodowej w kierunku budowy dużych obiektów inwentarskich wymagających większych siedlisk rolniczych.

Zabudowę mieszkaniową nierolniczą stanowią budynki wielorodzinne (osiedla mieszkaniowe w Szczuczynie, budynki w Niećkowie) oraz budynki jednorodzinne i towarzyszące im zabudowania gospodarcze, głównie w Szczuczynie.

Przyrost pozarolniczych źródeł utrzymania ludności oraz rosnąca tendencja do osiedlania się ludności w Szczuczynie i większych wsiach gminy przyczynia się do rozwoju budownictwa jednorodzinnego i wielorodzinnego, a tym samym zapotrzebowania na nowe tereny budowlane.

Tereny usług nieuciążliwych dotyczą terenów oświaty, handlu, gastronomii, kultury, sportu, usług rolniczych, ochrony przeciwpożarowej i innych. Wzrost znaczenia szeroko rozumianych usług następować będzie poprzez wykorzystanie istniejących zasobów (pustostanów) oraz realizację nowych obiektów i urządzeń, zgodnie ze społecznym zapotrzebowaniem.

4.5.2. Tereny produkcyjno - usługowe

Tereny produkcyjno - usługowe koncentrują się głównie w Szczuczynie oraz w Chojnowie, Kurkach, Mazewie (ubojnia) i Świdrach Awissa. Dotyczą one takich form działalności jak: produkcja domków z drewna, tartaków, zakładów napraw samochodowych, zakładu gospodarki komunalnej, składów budowlanych oraz nawozowo - opałowych itp.

Wraz z rozwojem gospodarczym miasta i gminy zakłada się rozwój funkcji i przyrost terenów produkcyjno - usługowych w rejonie ulicy Granicznej i Grunwaldzkiej oraz w południowo – wschodniej części miasta pomiędzy drogą powiatową Szczuczyn – Niećkowo i drogą gminną Szczuczyn – Bzury.

W oparciu o wykorzystanie miejscowych zasobów surowców mineralnych powinien nastąpić przyrost powierzchni terenów eksploatacji kruszywa naturalnego, głównie we

wsiach: Brzeźnio, Chojnowo, Gutki i Jambrzyki.

Ze względu na uciążliwości związane z funkcjonowaniem obiektów produkcyjnych należy je lokalizować w izolacji (oddaleniu) od terenów zabudowy mieszkaniowej oraz usług publicznych i bytowych.

4.5.3. Tereny zieleni urządzonej

Podstawową funkcją terenów zieleni urządzonej (park miejski i dawny rynek koński oraz ogrody działkowe w Szczuczynie, parki podworskie w Bzurach, Bęćkowie, Chojnowie, Niećkowie, zieleń cmentarna w Niedźwiadnej i Szczuczynie oraz zieleń przydomowa) jest kształtowanie warunków do wypoczynku i rekreacji oraz walorów krajobrazowych w obrębie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, usług publicznych.

Tereny parkowe i zabytkowych cmentarzy podlegają ochronie konserwatorskiej polegającej na zachowaniu istniejącego drzewostanu oraz założeń parkowych.

4.5.4. Tereny komunikacji

Tereny komunikacji (drogi publiczne i wewnętrzne) zajmują obecnie 290 ha, co stanowi około 2,2% powierzchni miasta i gminy. W związku z planowaną budową obwodnicy Szczuczyna oraz rozbudową istniejącego układu komunikacyjnego przewiduje się znaczny przyrost tej kategorii terenów, głównie kosztem terenów rolniczych.

4.5.5. Tereny infrastruktury technicznej

W skład terenów infrastruktury technicznej wchodzi teren stacji wodociągowych (Szczuczyn, Niedźwiadna Wólka), oczyszczalni ścieków (Szczuczyn i Niećkowo), przesyłu energii elektrycznej (stacje transformatorowe), wysypisko odpadów komunalnych (Szczuczyn).

Rozbudowa obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej wiązać się będzie z jednostkowymi potrzebami terenowymi pod nowe inwestycje w tym zakresie i wynikać z programów branżowych, realizacji nowej zabudowy na terenach niezainwestowanych i niezabudowanych.

5. STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA

Gmina Szczuczyn pod względem uwarunkowań środowiska przyrodniczego i kulturowego, warunków i jakości życia mieszkańców, stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowi jednorodny obszar o funkcji rolniczej, w którym wyróżnia się miasto Szczuczyn jako gminny ośrodek usługowo - mieszkaniowy. Uwzględniając jednorodność struktury, uwarunkowania, powiązania funkcjonalne oraz kierunki rozwoju społeczno - gospodarczego, w strukturze funkcjonalno - przestrzennej obszaru gminy Szczuczyn wyodrębnia się następujące jednostki strukturalne:

- jednostka miejska - obejmująca miasto Szczuczyn w granicach administracyjnych,
- jednostka wiejska - obejmująca jednostki osadnicze wiejskie i pozostały obszar gminy.

5.1 Jednostka miejska - miasto Szczuczyn

Jednostka strukturalna miejska obejmuje obszar miasta w granicach administracyjnych i stanowi zurbanizowaną strukturę, w której występuje różnorodność funkcji: mieszkaniowa, usługowa, produkcyjna i rolnicza oraz różnorodność uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, uwarunkowań fizjograficznych i gospodarczych, również zróżnicowane możliwości rozwoju.

Obszar miasta obejmuje powierzchnię 1 323 ha w tym:

- tereny zurbanizowane - 113 ha (8,5%)
- grunty orne (w tym sady i ogrody) - 837 ha (63,3%)
- użytki zielone - 294 ha (22,2%)
- lasy i grunty leśne - 28 ha (2,1%)
- nieużytki - 23 ha (1,7%)
- wody - 3 ha (0,2%)

Na terenie jednostki zamieszkuje 3 573 osób. Gęstość zaludnienia terenów miasta wynosi 270 M/km².

Tereny zabudowane zajmują 8,5 % powierzchni terenu miasta w granicach administracyjnych.

Główną funkcją jednostki jest mieszkalnictwo i usługi. Zakres usług dostosowany jest do rangi jednostki jako ośrodka gminnego oraz do podstawowych potrzeb mieszkańców i obejmuje usługi z zakresu administracji publicznej, bankowości, opieki zdrowotnej i społecznej, szkolnictwa, obsługi rolnictwa, handlu i gastronomii. Ponadto w jednostce zlokalizowana jest funkcja produkcyjna i produkcyjno-składowa.

Obszar zabudowy miasta stanowi w przeważającej części zwartą strukturę, w której koncentracja zainwestowania występuje w centralnej części miasta. Wyjątkiem jest zabudowa zlokalizowana wzdłuż ul. Sportowej, która stanowi kolonię zabudowy zlokalizowaną za rzeką Wissa.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej istotną rolę odgrywają następujące elementy:

- przebieg obwodnicy miasta w ciągu drogi krajowej nr 61 relacji Warszawa – Łomża - Augustów, kumulującej ruch tranzytowy w kierunku wschodniej granicy,
- przebieg drogi krajowej nr 61 przez centrum miasta, która do czasu realizacji obwodnicy stanowić będzie znaczącą barierę rozwoju,
- przebieg drogi krajowej nr 58 Szczuczyn - Biała Piska - Pisz - Szczytno,
- historyczny układ urbanistyczny miasta wpisany do rejestru zabytków,
- rzeka Wissa wraz z doliną,
- korytarz linii elektroenergetycznych GPZ,
- linie elektroenergetyczne wysokich napięć - istn. 220 kV i proj. 110 kV oraz 400 kV,
- planowana trasa gazociągu wysokiego ciśnienia.

W celu określenia kierunków rozwoju i umożliwienia prowadzenia polityki przestrzennej na obszarze jednostki miejskiej wyodrębniono cztery obszary urbanistyczne o zbliżonych uwarunkowaniach, zagospodarowaniu i predyspozycjach

rozwoju.

OBSZARY URBANISTYCZNE

• OU-1 - Centrum

Obszar urbanistyczny OU-1 - Centrum obejmuje tereny centralnej części miasta położone na południe od ulic Grunwaldzkiej i Szczuki, zawarte pomiędzy doliną rzeki Wissy, osiedlem Pawełki, ul. Łomżyńską i projektowaną drogą łączącą ul. Łomżyńską i ul. Graniczną. Tereny te objęte są ochroną konserwatorską. Charakteryzują się największym zainwestowaniem oraz koncentracją zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

OU-2 - Zespoły zabudowy mieszkaniowej miejskiej

Obszar urbanistyczny OU-2 - Zespoły zabudowy mieszkaniowej miejskiej obejmuje tereny zawarte pomiędzy ulicami Łomżyńską i Szczuki, przyległe obszarowi urbanistycznego OU-1 - Centrum i granic administracyjnych miasta.

Na obszarze występują osiedla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami, tereny sportowo-rekreacyjne, dolina rzeki Wissy, gminne wysypisko śmieci i tereny produkcji rolnej.

OU-3 - Zabudowa produkcyjno-składowa

Obszar urbanistyczny OU-3 - Zespoły zabudowy produkcyjno-składowej obejmuje tereny przyległe obszarowi urbanistycznego OU-1 - Centrum, zawarte pomiędzy ulicami Łomżyńską i Szczuki oraz projektowaną trasą obwodnicy.

Obszar zainwestowany jest głównie zabudową produkcyjno-składową, usługową, obsługi technicznej i komunalnej oraz zabudową mieszkaniową. Znaczna część obszaru to tereny produkcji rolnej.

OU-4 - Strefa podmiejska

Obszar urbanistyczny OU-4 - Strefa podmiejska obejmuje tereny północno zachodniej części miasta zawarte pomiędzy granicami administracyjnymi miasta oraz projektowaną trasą obwodnicy.

Przeważająca część obszaru to tereny produkcji rolnej ze sporadyczną, kolonijną zabudową zagrodową.

Główne kierunki i zasady rozwoju jednostki miejskiej - miasta Szczuczyn

- eliminacja ruchu tranzytowego z centrum miasta,
- ochrona i właściwe wykorzystanie zasobów środowiska kulturowego i przyrodniczego,
- wzmocnienie funkcji usługowych o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym,
- rozwój funkcji usługowo-produkcyjnej, [produkcyjno – usługowej i produkcyjnej](#).
- rozwój funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej,
- rozwój i poprawa funkcjonowania zabudowy mieszkaniowej.

5.2 Jednostka wiejska

Jednostka obejmuje obszary typowo rolnicze o niewielkim zróżnicowaniu

środowiska przyrodniczego oraz jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Jednostka strukturalna obejmuje 10 237 ha powierzchni, w tym:

- grunty rolne - 7788 ha (76,1 %),
- lasy - 1856 ha (18,1 %),
- wody - 43 ha (0,4 %),
- tereny zabudowane - 178 ha (1,7 %),
- drogi - 241 ha (2,4 %),
- nieużytki - 117 (1,1 %).

Na obszarze występuje 29 jednostek wiejskich oraz 5 przysiółków, które łącznie zamieszkuje 3089 osób.

W jednostce występują ekosystemy wodne, bagienne i leśne oraz tereny rolnicze o charakterze naturalnym, seminaturalnym i antropogenicznym oraz tereny zabudowane i zurbanizowane.

W przeważającej części występują agrocenozy z dużym udziałem gruntów ornych zajmujących duże powierzchnie w części wierzchwinowej wysoczyzny polodowcowej oraz znaczącym odsetkiem zmeliorowanych użytków zielonych położonych w dolinach rzecznych (Wissy, Strugi, Ciek pod Nieckowa), dolinkach i obniżeniach terenowych.

Większy kompleks leśny Nadleśnictwa Rajgród z udziałem nasiennych lasów ochronnych występuje w części wschodniej obszaru. Pozostałe niewielkie kompleksy leśne równomiernie są rozmieszczone na pozostałej części gminy.

Obszar użytkowany jest rolniczo o predyspozycjach do rozwoju rolnictwa integrowanego i ekologicznego. Zakłada się, że w produkcji roślinnej duży udział stanowić będzie uprawa roślin przemysłowych: ziemniaków wysokiej jakości oraz rzepaku, a także roślin paszowych dla produkcji zwierzęcej: hodowli bydła mlecznego oraz tuczu trzody chlewnej.

Funkcje uzupełniające stanowić będą usługi na rzecz ludności i rolnictwa oraz drobna wytwórczość.

Funkcje subgminne w zakresie szkolnictwa podstawowego rozwijane będą w Niedźwiadnej w części zachodniej oraz w Bzurach i Nieckowie w części wschodniej obszaru. Dodatkowo Nieckowo pełnić będzie rolę ośrodka szkolnictwa ponadgimnazjalnego

o znaczeniu ponadgminnym. Miejscowości położone w bezpośrednim sąsiedztwie Szczuczyna obsługiwane będą przez usługi zlokalizowane w mieście.

Obszar zasobny jest w wody podziemne - Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 217 „Dolina rzeki Biebrza” obejmującego pas terenów po obu stronach doliny Wisy w środkowej części gminy.

Zasoby kopalin ograniczają się do udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego „Bęćkowo, „Bęćkowo I”, „Nieckowo” i „Zacieczki” oraz kilku niewielkich obszarów perspektywicznych wymagających dokładnego rozpoznania i udokumentowania w rejonie wsi: Brzeźno, Chojnowo i Gutki.

Do obsługi terenów eksploatacji należy zapewnić dojazd o odpowiednich parametrach technicznych drogi.

Występujące głównie w dolinach rzecznych złoża torfu z uwagi na małą wartość gospodarczą oraz zachowanie walorów przyrodniczych należy wyłączyć z eksploatacji.

Na obszarze występują tereny i obiekty objęte prawną formą ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków na podstawie przepisów odrębnych. Na obszarze gminy nie występują dobra kultury współczesnej.

Kierunki i zasady rozwoju obszaru

- Rozwój produkcji rolnej o wysokiej intensywności produkcji o dominujących kierunkach produkcji roślinnej - uprawa ziemniaków i rzepaku oraz pasz, hodowli - bydła i trzody chlewnej.
- Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej o wysokich wartościach użytkowych gleb III - IV klasy bonitacyjnej poprzez ograniczanie przeznaczania ich na cele nierolnicze.
- Zapobieganie degradacji pokrywy glebowej (erozja wodna) poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych.
- Ochrona wód gruntowych poprzez uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w gospodarstwach rolnych (realizacja szczelnych zbiorników na gnojówkę, gnojownicę i płyt gnojowych oraz właściwe zagospodarowanie odchodów zwierzęcych).
- Ochrona wód poprzez porządkowanie gospodarki wodno - ściekowej, w tym likwidację zrzutów nieoczyszczonych ścieków.
- Ochrona wód powierzchniowych Wissy, Strugi oraz innych cieków poprzez eliminację źródeł zagrożeń - szamba oraz budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej).
- Ochrona ujęcia wód podziemnych w Niedźwiadnej poprzez przestrzeganie przepisów dotyczących zasad zagospodarowania oraz eliminację źródeł zagrożeń w strefach ochronnych.
- Ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 217 „Dolina rzeki Biebrza” przed zanieczyszczeniami poprzez porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami z uwagi na brak dostatecznie wykształconej warstwy izolacyjnej.
- Ochrona obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru podlaskiego konserwatora zabytków (zespół dworsko - parkowy w Bęcławie, Bzurach, Chojnowie i Nieckowie oraz zespołu kościoła i cmentarza parafialnego w Niedźwiadnej) oraz obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków.
- Zagospodarowanie obiektów byłych szkół, zlewni mleka oraz innych niezagospodarowanych obiektów do celów zgodnych z zapotrzebowaniem społecznym.
- Ograniczanie emisji niskich poprzez zmianę indywidualnych systemów ogrzewania i systematyczne przechodzenie na scentralizowane źródła ciepła oraz czyste nośniki energii,
- Wykorzystanie złóż kruszywa naturalnego (grunty wsi Bęcławo, Brzeźno,

Chojnowo, Gutki, Niećkowo i Zacieczki) na potrzeby gospodarcze poprzez ich udokumentowanie i zagospodarowanie.

- Eksploatacja złóż kopalin położonych w granicach korytarzy ekologicznych (migracyjnych) wymaga zabezpieczenia przed wtargnięciem zwierząt poprzez obwałowanie lub ogrodzenie terenów eksploatacji.
- Uwzględnienie przebiegu napowietrznych linii elektroenergetycznych i związanych z nimi pasów technologicznych, w obrębie których występują ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z przepisów odrębnych.
- Prowadzenie działań mających na celu zwiększenie stopnia lesistości poprzez zagospodarowanie nieużytków, słabych gleb i gruntów marginalnych.
- Rozwój funkcji turystyczno - wypoczynkowej poprzez wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego (dolina Wissy, kompleksy leśne, krajobraz naturalny) oraz walorów krajoznawczych (pomniki przyrody w Bzurach, Chojnowie, Obrytkach i Niećkowie, obiekty kultury materialnej w Bęcławie, Bzurach, Chojnowie i Niećkowie).
- Rozwój gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych opartych o naturalne metody upraw i wypoczynek w kontakcie z przyrodą.
- Rekultywacja terenów zdegradowanych poprzez przywracanie im wartości użytkowych lub zalesienia, głównie w środkowej i południowej części obszaru.
- Zagospodarowanie szlaków turystyki samochodowej odbywającej się wzdłuż dróg krajowych (Obrytki, Guty, Chojnowo, Czarnówek).
- Wzbogacanie i poprawianie funkcjonowania systemu powiązań ekologicznych (korytarzy ekologicznych) opartego głównie o doliny cieków wodnych poprzez zabudowę biologiczną w postaci roślinności drzewiastej i krzewiastej – [w szczególności o główny korytarz ekologiczny \(GKPn-1A\) Puszcza Piska – Dolina Biebrzy Północy.](#)

III. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

1. KIERUNKI I ZASADY ROZWOJU OBSZARÓW ZABUDOWANYCH I PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

Realizacja podstawowych celów rozwoju gminy i miasta Szczuczyn wymaga między innymi racjonalnego gospodarowania przestrzenią. Poprawa warunków życia mieszkańców realizowana również poprzez rozwój funkcji mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej, rolniczej i agroturystycznej jest bezpośrednio związana z rozwojem obszarów zabudowy.

Rozwój obszarów zabudowanych oraz przeznaczonych pod zabudowę podporządkowany będzie podstawowym celom i kierunkom rozwoju przestrzennego miasta i gminy Szczuczyn. Ukierunkowany będzie na kontynuację rozwoju istniejących wykształconych układów miasta i terenów wiejskich, efektywne wykorzystanie zasobów oraz zapewnienie ładu przestrzennego w kształtowaniu zagospodarowania obszaru miasta i gminy.

1.1 Kierunki rozwoju funkcjonalno - przestrzennego obszarów położonych w jednostce miejskiej

Na obszarze jednostki miejskiej wyodrębniono cztery obszary urbanistyczne charakteryzujące się zróżnicowaną strukturą funkcjonalno-przestrzenną i określonymi kierunkami rozwoju.

1.1.1 Obszar urbanistyczny OU-1 - Centrum

Obszar urbanistyczny OU-1 charakteryzuje się największym zainwestowaniem oraz koncentracją zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Przeważającą większość obszaru stanowi historyczny układ urbanistyczny i obejmuje obszary historyczne: Przedlokacyjnej Wsi Szczuki, Miasta Lokacyjnego, Rezydencji Szczuków i Nowego Miasta. Obszar przecina droga krajowa nr 61 o dużym natężeniu ruchu tranzytowego, który z obszaru OU-1 zostanie wyeliminowany i wprowadzony na obwodnicę miasta.

Kierunki rozwoju i zmiany funkcjonalno-przestrzenne obszarów zabudowy

- Funkcja mieszkaniowa:
 - modernizacja i podnoszenie standardu istniejącej zabudowy,
 - uzupełnienia i wymiana zabudowy w istniejących zespołach,
 - realizacja nowych zespołów zabudowy w formie jednorodzinnej na wyznaczonych terenach przy ul. Granicznej,
 - przekształcenia zabudowy zagrodowej w zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.
 - realizacja zabudowy wielorodzinnej w rejonie ulicy Krzywej i Łąkowej,
- Funkcja usługowa:
 - koncentracja usług w centralnej części – „Stary Rynek”, ul. Łomżyńska, Szczuki i Sobieskiego, poprzez uzupełnienia zabudowy, przekształcenia na funkcję usługową i lokowanie usług w parterach budynków mieszkalnych,
 - realizacja nieuciążliwych usług w zespołach zabudowy mieszkaniowej,
 - realizacja handlu otwartego - targowicy na terenach produkcyjno-składowych i usługowych PS-U, w rejonie oczyszczalni (lokalizacja alternatywna),
 - porządkowanie, przekształcenia i uzupełnienia terenu związane z funkcją usługową na terenie przy ul Łomżyńskiej (były GS),
 - realizacja nowych usług na terenie w sąsiedztwie zespołu klasztorowego.
- Funkcja rolnicza
 - modernizacja istniejących siedlisk rolniczych,
 - realizacja nowych siedlisk poza strefą centralną, głównie w obszarze zespołów zabudowy mieszkaniowej miejskiej OU-2;
 - ograniczenie wielkości hodowli zwierzęcej w siedliskach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej;
 - zakaz realizacji obiektów dla potrzeb wysokotowarowej produkcji rolnej;
 - modernizacja i realizacja nowych obiektów usługowych z zakresu obsługi rolnictwa.
- Działalność usługowo - produkcyjna:

- modernizacja i rozwój zabudowy usługowo-produkcyjnej i produkcyjno-składowej na terenach U-P i PS-U;
- modernizacja, przekształcenia i eliminacja uciążliwości zabudowy produkcyjnej,
- eliminacja funkcji usługowo-produkcyjnej o znamionach uciążliwości z terenów zabudowy mieszkaniowej.
- Układ komunikacyjny:
 - eliminacja ruchu tranzytowego z centrum miasta i zmiana kategorii drogi krajowej nr 61 na odcinku przebiegającym przez miasto na drogę klasy lokalnej,
 - realizacja dróg zbiorczych na obrzeżach obszaru urbanistycznego: drogi łączące ul. Łomżyńską i Graniczną, Łomżyńską i Pawełki, Szczuki i Sobieskiego,
 - realizacja parkingu w rejonie alternatywnej lokalizacji targowicy.
- Zieleń, wypoczynek i rekreacja:
 - podniesienie standardu zagospodarowanie „Starego Rynku” i „Rynku Końskiego” na potrzeby rekreacji biernej,
 - modernizacja terenów zielonych na terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
 - zapewnienie systemu powiązań komunikacyjnych - rowerowych i pieszych, głównie w kierunku terenów wypoczynkowo - sportowych.

Kierunki polityki przestrzennej w zakresie terenów zabudowy

- Podporządkowanie wymogom konserwatorskim rozwoju obszaru historycznego układu urbanistycznego w zakresie rozplanowania ulic, funkcji i skali zabudowy,
- Porządkowanie istniejącej tkanki zgodnie z wymogami konserwatorskimi, w tym m.in.:
 - rewitalizacja i rewaloryzacja kwartałów zabudowy położonych w obszarze Miasta Lokacyjnego - strefie ochrony konserwatorskiej „A”,
 - rewaloryzacja, modernizacja i poprawa stanu technicznego zabytkowej zabudowy,
 - rewaloryzacja „Starego Rynku”,
 - rozbiórki i wymiana zdekapitalizowanej zabudowy,
 - uzupełnianie i porządkowanie zabudowy,
 - porządkowanie ochrona.
- Poprawa walorów użytkowych i estetycznych przestrzeni publicznych, w tym m.in.:
 - ekspozycja obiektów zabytkowych i użyteczności publicznej;
 - ujednoczenie wyrazu pierzei przyrynkowych (modernizacja, kolorystyka),
 - ujednoczenie posadzki ciągów pieszych, oświetlenia, elementów małej architektury;
 - realizacja ścieżek rowerowych;
 - poprawa nawierzchni dróg.
- Zagospodarowanie terenów i obiektów nieużytkowanych.
- Przekształcanie zabudowy zagrodowej położonej w centralnej części obszaru na

funkcję zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej.

- Realizacja nowej zabudowy wyłącznie na wyznaczonych terenach, w tym w obrębie obszaru doliny Wissy oraz dolinek bocznych i obniżeń terenowych pod warunkiem sytuowania budynków w sposób nie utrudniający funkcjonowania obszarów;
- Eliminacja funkcji uciążliwych z terenów zabudowy mieszkaniowej.

Wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów

Określono postulatywne wskaźniki, które mogą ulec zmianie lub uszczegółowieniu w opracowanych planach miejscowych.

- **Tereny wielofunkcyjnej zabudowy śródmieścia** obejmujące przyrynkowe kwartały zabudowy:
 - powierzchnia zabudowy do 70%, z możliwością zachowania istniejącego wskaźnika powierzchni zabudowy terenów trwale zainwestowanych,
 - powierzchnia biologicznie czynna min. 20%,
 - maksymalna wysokości budynków - w zabudowie wielorodzinnej 5 kondygnacji naziemnych - do 16 m, w zabudowie jednorodzinnej 3 kondygnacje naziemne, w tym poddasze użytkowe, do 12 m do kalenicy dachu,
 - wielkość działki - zgodnie z istniejącą parcelacją, z możliwością łączenia działek na potrzeby jednej inwestycji,
 - szerokość elewacji frontowej w nawiązaniu do szerokości istniejących frontów lub o ich wielokrotnej szerokości uwzględniającej rytm szerokości frontów.
- **Tereny zabudowy usługowej:**
 - powierzchnia biologicznie czynna min. 20%,
 - powierzchnia zabudowy - z zachowaniem istniejącego wskaźnika powierzchni zabudowy terenów trwale zainwestowanych, dopuszczalne uzupełnienia do 60% powierzchni zabudowy,
 - maksymalna wysokości budynków - 3 kondygnacje naziemne, do 12 m,
 - szerokość elewacji frontowej - nie określa się;
- **Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej:**
 - powierzchnia zabudowy - z zachowaniem istniejącego wskaźnika powierzchni zabudowy terenów trwale zainwestowanych, dopuszczalne uzupełnienia do 50% powierzchni zabudowy,
 - powierzchnia biologicznie czynna min. 30%,
 - maksymalna wysokości budynków - 5 kondygnacji naziemnych, do 16 m,
 - szerokość elewacji frontowej w nawiązaniu do szerokości istniejących frontów budynków.
- **Tereny zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo - usługowej o niskiej intensywności:**
 - powierzchnia zabudowy do 50%, z możliwością zachowania istniejącego wskaźnika powierzchni zabudowy terenów trwale zainwestowanych,
 - powierzchnia biologicznie czynna min. 40%,
 - maksymalna wysokości budynków - 3 kondygnacje naziemne, w tym poddasze

- użytkowe, do 12 m do kalenicy dachu,
- wielkość działki - zgodnie z istniejącą parcelacją, z możliwością łączenia wąskich działek na potrzeby jednej inwestycji, szerokość frontu działki w granicach 18 m - 24 m,
- szerokość elewacji frontowej w nawiązaniu do szerokości istniejących frontów – w granicach od 8 m do 16 m.
- **Tereny zabudowy zagrodowej:**
 - powierzchnia zabudowy do 50%, z możliwością zachowania istniejącego wskaźnika powierzchni zabudowy terenów trwale zainwestowanych,
 - powierzchnia biologicznie czynna min. 30%,
 - maksymalna wysokość budynków - 3 kondygnacje naziemne, w tym poddasze użytkowe, do 12 m do kalenicy dachu,
 - wielkość działki - zgodnie z istniejącą parcelacją, z możliwością łączenia działek na potrzeby jednej inwestycji, min. szerokość frontu działki 18 m a min. powierzchnia 1500 m²;
 - szerokość elewacji frontowej w nawiązaniu do szerokości istniejących frontów lub o ich wielokrotnej szerokości uwzględniającej rytm szerokości frontów.

Tereny wyłączone spod zabudowy

- tereny stanowiące system powiązań przyrodniczych przy cieku wodnym - strumień Zimna Woda,
- tereny rolne u podnóża zespołu klasztornego,
- tereny stanowiące strefy ochrony sanitarnej cmentarzy,
- tereny planowanych tras komunikacyjnych,
- strefy techniczne sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym linii elektroenergetycznych.

1.1.2 Obszar urbanistyczny OU-2 - Zespoły zabudowy mieszkaniowej miejskiej

Obszar urbanistyczny OU-2 charakteryzuje się zainwestowaniem zabudową mieszkaniową jednorodzinną z usługami zlokalizowaną w zespołach: Stodoły, Pawełki I i Pawełki II oraz przy ul. Sportowej. Przez obszar przepływa rzeka Wissa, w dolinie której usytuowane są obiekty sportowe, a w ich sąsiedztwie planowany jest rozwój funkcji rekreacyjno - wypoczynkowej. Planowany jest również rozwój funkcji mieszkaniowej. W tym terenie zlokalizowane jest gminne wysypisko śmieci. Znaczna część obszaru użytkowana jest rolniczo i obejmuje tereny wyłączone z zabudowy. [Na terenach położonych pomiędzy drogą powiatową Szczuczyn – Nieckowo i drogą gminną Szczuczyn – Bzury wyznaczono tereny inwestycyjne pod zabudowę produkcyjno – usługową i produkcyjną.](#)

Kierunki rozwoju i zmiany funkcjonalno-przestrzenne obszarów zabudowy

- Funkcja mieszkaniowa:
 - modernizacja i podnoszenie standardu istniejącej zabudowy,
 - uzupełnienia zabudowy na wolnych działkach w istniejących zespołach,
 - realizacja nowych zespołów zabudowy w formie jednorodzinnej na

wyznaczonych terenach w sąsiedztwie osiedla „Pawełki” przy ul. Falkowskiego i Królowej Marysieńki, ul. Pawełki oraz w rejonie ulic sportowa i Majewskiego,

- przekształcenia zabudowy zagrodowej w zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.
- Funkcja usługowa:
 - realizacja usług w rejonie osiedla „Pawełki” oraz w rejonie ul. Pawełki,
 - realizacja nieuciążliwych usług w zespołach zabudowy mieszkaniowej.
- Funkcja rolnicza
 - modernizacja istniejących siedlisk rolniczych,
 - realizacja nowych siedlisk na terenach w rejonie ulic Pawełki i Majewskiego,
 - ograniczenie wielkości hodowli zwierzęcej w siedliskach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - modernizacja i realizacja nowych obiektów usługowych z zakresu obsługi rolnictwa.
- Działalność usługowo – produkcyjna, **produkcyjno – usługowa i produkcyjna.:**
 - modernizacja i rozwój zabudowy usługowo-produkcyjnej i produkcyjno-składowej na terenach U-P i PS-U,
 - realizacja nieuciążliwej zabudowy usługowo - produkcyjnej na terenach w rejonie ul. Sportowej,
 - eliminacja funkcji usługowo-produkcyjnej o znamionach uciążliwości z terenów zabudowy mieszkaniowej.
 - **realizacja zabudowy produkcyjno – usługowej i produkcyjnej z możliwością lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenach położonych pomiędzy drogą powiatową Szczuczyn – Nieckowo i drogą gminną Szczuczyn – Bzury.**
- Układ komunikacyjny:
 - realizacja dróg układu zbiorczego na obrzeżach obszaru urbanistycznego: drogi pomiędzy ulicami , Łomżyńską i Pawełki oraz Szczuki i Sobieskiego,
 - realizacja dróg dojazdowych na terenach nowych zespołów zabudowy,
 - realizacja parkingu ogólnie dostępnego w rejonie planowanych terenów rekreacyjno - wypoczynkowych.
- Zieleń, wypoczynek i rekreacja:
 - realizacja kompleksu rekreacyjno-wypoczynkowego wraz z zalewem i zespołem obiektów sportowo-rekreacyjnych.

Kierunki polityki przestrzennej w zakresie terenów zabudowy

- Poprawa walorów użytkowych i estetycznych przestrzeni publicznych, w tym m.in.:
 - realizacja i modernizacja posadzki ciągów pieszych, oświetlenia, elementów małej architektury,
 - realizacja ścieżek rowerowych,
 - poprawa nawierzchni dróg,
- Zagospodarowanie terenów i obiektów nieużytkowanych.

- Przekształcanie zabudowy zagrodowej położonej w zespołach zabudowy mieszkaniowej na funkcję zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.
- Realizacja nowej zabudowy wyłącznie na wyznaczonych terenach, w tym w obrębie obszaru doliny Wissy oraz dolinek bocznych i obniżeń terenowych pod warunkiem sytuowania budynków w sposób nie utrudniający funkcjonowania obszarów.
- Eliminacja funkcji uciążliwych z terenów zabudowy mieszkaniowej.
- Realizacja zabudowy produkcyjno – usługowej i produkcyjnej z możliwością lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na nowo wyznaczonych terenach inwestycyjnych położonych pomiędzy drogą powiatową Szczuczyn – Nieckowo i drogą gminną Szczuczyn – Bzury.

Wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów

Określono postulatywne wskaźniki, które mogą ulec zmianie lub uszczegółowieniu w opracowanych planach miejscowych.

- **Tereny zabudowy usługowej:**
 - powierzchnia zabudowy - do 60% powierzchni zabudowy,
 - powierzchnia biologicznie czynna min. 30%,
 - maksymalna wysokości budynków - 2 kondygnacje naziemne, w tym poddasze użytkowe, do 8 m,
 - szerokość elewacji frontowej - nie określa się.
- **Tereny zabudowy produkcyjno - usługowej i produkcyjnej:**
 - powierzchnia zabudowy – do 60% powierzchni terenu,
 - powierzchnia biologicznie czynna – min. 30%,
 - maksymalna wysokość budynków – 2 kondygnacje naziemne, z wyłączeniem urządzeń produkcyjno - technologicznych.
- **Tereny zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo - usługowej o niskiej intensywności:**
 - powierzchnia zabudowy do 50%, z możliwością zachowania istniejącego wskaźnika powierzchni zabudowy terenów trwale zainwestowanych,
 - powierzchnia biologicznie czynna min. 40%,
 - maksymalna wysokości budynków - 2 kondygnacje naziemne, w tym poddasze użytkowe, do 10 m do kalenicy dachu,
 - wielkość działki - powierzchnia działki min. 800 m² , szerokość frontu działki w granicach 18 m - 30 m,
 - szerokość elewacji frontowej budynków mieszkalnych w granicach od 10 m do 16 m.
- **Tereny zabudowy zagrodowej:**
 - powierzchnia zabudowy do 50%,
 - powierzchnia biologicznie czynna min. 30%,
 - maksymalna wysokości budynków - 2 kondygnacje naziemne, w tym poddasze użytkowe, do 10 m do kalenicy dachu,
 - wielkość działki - szerokość frontu działki w granicach 18 m - 30 m, powierzchnia min. 1500 m²;

- szerokość elewacji frontowej budynków mieszkalnych w granicach od 10 m do 16 m.

Tereny wyłączone spod zabudowy

- tereny doliny rzeki Wissa, z wyłączeniem terenu zespołu rekreacyjno - sportowego oraz urządzeń infrastruktury technicznej, w tym linii elektroenergetycznych,
- tereny rolne i leśne oznaczone na rysunku nr 2 studium symbolem R-TWZ,
- tereny stanowiące strefy ochrony sanitarnej cmentarzy,
- tereny planowanych tras komunikacyjnych,
- strefy techniczne sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym linii elektroenergetycznych.

1.1.3 Obszar urbanistyczny OU-3 - Zabudowa produkcyjno - składowa

Obszar urbanistyczny OU-3 charakteryzuje się ekstensywnym zainwestowaniem, głównie w części przyległej do obszaru Centrum oraz wzdłuż ulic Granicznej i Grunwaldzkiej. W obszarze przeważa lokalizacja funkcji produkcyjno-składowej i usługowo - produkcyjnej oraz usługowej, których dalszy rozwój jest planowany. W obszarze zlokalizowany jest cmentarz grzebalny. Występują również enklawy zabudowy mieszkaniowej. Znaczna część obszaru użytkowana jest rolniczo i obejmuje tereny wyłączone z zabudowy. Na styku obszaru OU-3 i OU-4 przebiega trasa obwodnicy.

Kierunki rozwoju i zmiany funkcjonalno-przestrzenne obszarów zabudowy

- Funkcja mieszkaniowa:
 - modernizacja i podnoszenie standardu istniejącej zabudowy,
 - uzupełnienia zabudowy na wolnych działkach w sąsiedztwie istniejącej zabudowy, głównie na terenie przyległym do ul. Szczuki.
- Funkcja rolnicza
 - modernizacja istniejących siedlisk rolniczych.
- Funkcja usługowa, usługowo-produkcyjna i produkcyjno-składowa:
 - modernizacja i rozwój zabudowy usługowo-produkcyjnej i produkcyjno-składowej na terenach U-P i PS-U;
 - realizacja handlu otwartego - targowicy na terenach U-P lub PS-U (lokalizacje alternatywne),
 - eliminacja funkcji usługowo-produkcyjnej o znamionach uciążliwości z terenów zabudowy mieszkaniowej.
- Układ komunikacyjny:
 - realizacja obwodnicy ciągu drogi krajowej nr 61, zgodnie z wyznaczoną trasą w północno-zachodniej części miasta (trasa ustalona przez GDDKiA),
 - realizacja dróg układu zbiorczego na obrzeżach obszaru urbanistycznego: drogi pomiędzy ulicami Łomżyńską i Graniczną oraz przebudowa odcinka ul. Grunwaldzkiej (drogi powiatowej) w związku z realizacją obwodnicy,
 - realizacja dróg dojazdowych na terenach nowych zespołów zabudowy.
- Zieleń, wypoczynek i rekreacja:

- utrzymanie zespołu ogrodów działkowych,
- rozbudowa cmentarza grzebalnego.

Kierunki polityki przestrzennej w zakresie terenów zabudowy

- Poprawa walorów użytkowych i estetycznych przestrzeni publicznych, w tym m.in.:
 - realizacja i modernizacja posadzki ciągów pieszych, oświetlenia, elementów małej architektury,
 - realizacja ścieżek rowerowych,
 - poprawa nawierzchni dróg.
- Zagospodarowanie terenów i obiektów nieużytkowanych.
- Realizacja nowej zabudowy na wyznaczonych terenach.

Wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów

Określono postulatywne wskaźniki, które mogą ulec zmianie lub uszczegółowieniu w opracowanych planach miejscowych.

- **Tereny zabudowy usługowej:**
 - powierzchnia zabudowy - do 60% powierzchni zabudowy,
 - powierzchnia biologicznie czynna min. 30%,
 - maksymalna wysokości budynków - 2 kondygnacje naziemne, do 10 m,
 - szerokość elewacji frontowej - nie określa się;
- **Tereny zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo - usługowej i mieszkaniowo - produkcyjnej o niskiej intensywności:**
 - powierzchnia zabudowy do 50%, z możliwością zachowania istniejącego wskaźnika powierzchni zabudowy terenów trwale zainwestowanych,
 - powierzchnia biologicznie czynna min. 40%,
 - maksymalna wysokości budynków - 2 kondygnacje naziemne, w tym poddasze użytkowe, do 10 m do kalenicy dachu,
 - wielkość działki - powierzchnia działki min. 800 m², szerokość frontu działki w granicach 18 m - 30 m,
 - szerokość elewacji frontowej budynków mieszkalnych w granicach od 10 m do 16 m.
- **Tereny zabudowy zagrodowej:**
 - powierzchnia zabudowy do 50%,
 - powierzchnia biologicznie czynna min. 30%,
 - maksymalna wysokości budynków - 2 kondygnacje naziemne, w tym poddasze użytkowe, do 10 m do kalenicy dachu,
 - wielkość działki - szerokość frontu działki w granicach 18 m - 30 m, powierzchnia min. 1500 m²,
 - szerokość elewacji frontowej budynków mieszkalnych w granicach od 10 m do 16 m.

Tereny wyłączone spod zabudowy

- tereny stanowiące system powiązań przyrodniczych przy cieku wodnym - strumień Zimna Woda,
- tereny rolne oznaczone na rysunku nr 2 studium symbolem R-TWZ,
- tereny stanowiące strefy ochrony sanitarnej cmentarza,
- tereny planowanych tras komunikacyjnych, w tym trasy obwodnicy wraz z węzłami,
- strefy techniczne sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym linii elektroenergetycznych.

1.1.4 Obszar urbanistyczny OU-4 - Strefa podmiejska

W obszarze urbanistycznym OU-4 przeważa funkcja rolnicza. W części przyległej do ul. Grunwaldzkiej występuje pojedyncza zabudowa zagrodowa i produkcyjna oraz cmentarz żydowski i planowany GPZ. W północnej i północno - wschodniej części obszaru występuje rozproszona zabudowa zagrodowa o charakterze kolonijnym. Przez zachodnią i północną część obszaru przebiegają istniejące i projektowane ciągi infrastruktury technicznej. Przeważająca część obszaru użytkowana jest rolniczo i obejmuje tereny wyłączone z zabudowy. Na styku obszaru OU-3 i OU-4 przebiega trasa obwodnicy.

Kierunki rozwoju i zmiany funkcjonalno-przestrzenne obszarów zabudowy

- Funkcja rolnicza
 - modernizacja istniejących siedlisk rolniczych.
- Funkcja produkcyjna:
 - rozwój zabudowy produkcyjnej na terenie P położonym przy ul. Grunwaldzkiej.
- Układ komunikacyjny:
 - realizacja obwodnicy ciągu drogi krajowej nr 61, zgodnie z wyznaczoną trasą w północno-zachodniej części miasta (trasa ustalona przez GDDKiA),
 - modernizacja dróg układu zbiorczego, w tym przebudowa odcinka ul. Grunwaldzkiej (drogi powiatowej) w związku z realizacją obwodnicy.
- Zieleń, wypoczynek i rekreacja:
 - utrzymanie i zagospodarowanie stosownie do funkcji terenu cmentarza żydowskiego.

Kierunki polityki przestrzennej w zakresie terenów zabudowy

- Utrzymanie waloru otwartej przestrzeni.
- Zahamowanie tendencji rozpraszania zabudowy i lokowanie zabudowy zagrodowej głównie w obszarze OU-2.

Wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów

Określono postulatywne wskaźniki, które mogą ulec zmianie lub uszczegółowieniu w opracowanych planach miejscowych.

- **Tereny zabudowy produkcyjnej:**
 - powierzchnia zabudowy - do 60% powierzchni zabudowy,
 - powierzchnia biologicznie czynna min. 30%,

- maksymalna wysokości budynków - w zależności od cyklu technologicznego, lecz nie więcej niż 3 kondygnacje naziemne, do 12 m,
- szerokość elewacji frontowej - nie określa się;
- **Tereny zabudowy zagrodowej:**
- zachowanie parametrów istniejącej zabudowy zagrodowej o charakterze kolonijnym, w tym:
 - powierzchnia zabudowy do 50% wydzielonej części terenu pod zabudowę,
 - powierzchnia biologicznie czynna min. 30% wydzielonej części terenu pod zabudowę ,
 - maksymalna wysokości budynków - 2 kondygnacje naziemne, w tym poddasze użytkowe, do 10 m do kalenicy dachu,
 - wielkość działki - powierzchnia min. 2 000 m²;

Tereny wyłączone spod zabudowy

- tereny doliny rzeki Wissa, z wyłączeniem urządzeń infrastruktury technicznej, w tym linii elektroenergetycznych,
- tereny rolne oznaczone na rysunku nr 2 studium symbolem R-TWZ,
- tereny planowanych tras komunikacyjnych, w tym trasy obwodnicy wraz z węzłami,
- strefy techniczne sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym linii elektroenergetycznych.

1.2 Jednostka wiejska

Obszar jednostki wiejskiej stanowi w miarę jednorodną strukturę funkcjonalno-przestrzenną, w której występuje 29 jednostek osadniczych oraz obszary przestrzeni rolniczej i leśnej. Obszar jednostki przecina rzeka Wissa dzieląc go na część wschodnią i zachodnią oraz drogi krajowe nr 61 i nr 58 dzielące obszar gminy na części północną, południowo-wschodnią i południowo-zachodnią. W układzie sieci osadniczej wyróżniają się następujące wsie o największym zainwestowaniu oraz potencjale rozwojowym:

- w północnej części: Chojnowo i Bęćkowo,
- w południowo-wschodniej części: Nieckowo, Bzury i Świdry Awissa,
- w południowo-zachodniej części: Niedźwiadna.

Rozwój obszarów jednostki związany jest z funkcją rolniczą.

Zakłada się umiarkowany rozwój osadnictwa ukierunkowany na polepszanie standardu życia mieszkańców w wyniku poprawy warunków mieszkaniowych, wyposażenia w infrastrukturę społeczną i techniczną, tworzenie warunków rozwoju rolnictwa oraz rozwój funkcji pozarolniczych.

Kierunki rozwoju i zmiany funkcjonalno-przestrzenne obszarów zabudowy

- Rozwój zabudowy rolniczej, mieszkaniowej i usługowej polegać będzie głównie na zasadzie modernizacji, przebudowy i uzupełnień w ramach istniejącej struktury,
- Poprawa warunków funkcjonowania gospodarstw rolnych poprzez:
 - modernizację i rozbudowę istniejących siedlisk rolniczych - powiększanie istniejących siedlisk o sąsiednie niezabudowane działki budowlane w strefach

- zabudowy wsi,
- realizację obiektów dla potrzeb wysokotowarowej produkcji rolnej (obsada powyżej 40 DJP) w sposób bezkolizyjny ze strefami zabudowy mieszkaniowej .
 - Rozwój zabudowy mieszkaniowej poprzez:
 - realizację nowych zespołów zabudowy mieszkaniowej w formie jednorodzinnej
 - głównie we wsiach Chojnowo, Bęckowo, Nieckowo, Bzury, Świdry Awissa i Niedźwiadna.
 - Rozwój funkcji produkcyjno-usługowych poprzez:
 - realizację obiektów obsługi rolnictwa - obiekty uciążliwe oraz o charakterze zagospodarowania dysharmonizującym z zabudową powinny być lokalizowane poza obszarami zwartej zabudowy,
 - modernizację i realizację obiektów usługowych z zakresu obsługi ludności w dostosowaniu do potrzeb - lokalizowanych w strefach zabudowy,
 - realizację zakładów drobnej wytwórczości i usług ukierunkowanych na wykorzystanie miejscowych surowców - lokalizacja zakładów uciążliwych poza strefami zabudowy wsi,
 - realizacja obiektów i urzędzeń obsługi komunikacji, w tym stacje paliw lokalizowane głównie wzdłuż ponadlokalnych traktów komunikacyjnych,
 - **rozwój przemysłu wydobywczego w oparciu o wykorzystanie miejscowych zasobów surowców mineralnych w obrębie gruntów wsi Bęckowo, Brzeźno, Chojnowo, Dołęgi, Gutki, Nieckowo i Zacieczki.**
 - Rozwój funkcji turystyczno - wypoczynkowej oraz sportu i rekreacji:
 - rozbudowa bazy wypoczynku pobytowego głównie poprzez gospodarstwa agroturystyczne w ramach istniejącej zabudowy rolniczej,
 - adaptacja na cele turystyczne zagród nieprzydatnych do produkcji rolnej i innych nieużytkowanych obiektów,
 - rozbudowę zaplecza obsługi ruchu turystycznego poprzez realizację usług z zakresu gastronomii i hotelarstwa (Obrytki, Jambrzyki, Chojnowo).

Kierunki polityki przestrzennej w zakresie terenów zabudowy

- Lokalizowanie zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej i usługowej w wyznaczonych strefach zabudowy wsi.
- Dopuszczenie realizacji nieuciążliwych zakładów produkcyjno - usługowych w strefach zabudowy wsi.
- Dopuszczenie lokalizacji farm wiatrowych na terenach o korzystnych warunkach wietrznych, poza obszarami zabudowy, w obrębie wsi Brzeźno, Kurki i Niedźwiadna.
- Przestrzeganie zasady nierozpraszania zabudowy przez ograniczenie lokalizacji nowej zabudowy poza wyznaczonymi strefami.
- Przestrzeganie zakazu przeznaczania na cele budowlane powierzchni leśnych, stref krawędziowych dolin rzecznych, terenów zalewowych oraz terenów o niekorzystnych dla zabudowy warunkach fizjograficznych (dna dolin i inne obniżenia terenu).

- Dostosowanie nowej zabudowy mieszkaniowej do tradycji regionalnej w zakresie gabarytów i form zabudowy:
 - wysokość zabudowy do dwóch kondygnacji,
 - dachy wysokie z zaleceniem stosowania pokryć ceramicznych lub z materiałów dachówkopodobnych,
- Dostosowanie i zharmonizowanie zabudowy oraz sposobu zagospodarowania przestrzeni z otaczającym krajobrazem i otaczającą zabudową.
- Eliminowanie funkcji kolizyjnych ze stref zabudowy wsi.
- Realizacja nowej zabudowy i zagospodarowania z uwzględnieniem następujących wskaźników:
 - w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej: wielkość działki - min. 800 m², szerokość - min. 20 m, powierzchnia zabudowy - do 30%, powierzchnia biologicznie czynna - min. 40%,
 - w zabudowie zagrodowej: wielkość działki - min. 1500 m², szerokość - min. 25 m, powierzchnia zabudowy - do 40%, powierzchnia biologicznie czynna - min. 30%.

Obszary wyłączone spod zabudowy

Obszarami wyłączonymi spod zabudowy w granicach gminy Szczuczyn są:

- obszary występowania złóż surowców mineralnych, z wyłączeniem obiektów związanych z eksploatacją złóż,
- tereny o niekorzystnych dla zabudowy warunkach fizjograficznych (dna dolin rzecznych, skarpy, tereny bagienne, podmokłości),
- obszary stanowiące system powiązań przyrodniczych (dolinki, zagłębienia bezodpływowe, cenne zespoły roślin) pozostające w użytkowaniu rolniczym,
- strefy techniczne sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym napowietrznych linii elektroenergetycznych,
- rezerwy terenowe pod budowę ponadlokalnej infrastruktury (gazociąg, linia 400 kV) oraz przebudowę dróg krajowych, w tym budowę obwodnicy Szczuczyna,
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w dolinach rzeki Wisły,
- obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych (skarpy i ściany wyrobisk),
- obszary ograniczonego użytkowania zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska, w tym od wysypiska odpadów i oczyszczalnię ścieków,
- tereny rolne i leśne zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Grunty rolne położone w strefach technicznych urządzeń infrastruktury technicznej pozostają w dotychczasowym użytkowaniu rolniczym z zakazem lokalizacji zabudowy.

Grunty położone na obszarach ograniczonego użytkowania pozostają w użytkowaniu rolniczym lub leśnym, zgodnie z zasadami gospodarowania określonymi w przepisach odrębnych.

IV. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

1. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW

1.1 System przyrodniczy gminy

System przyrodniczy na terenie gminy i miasta tworzą obszary biologicznie czynne, na który składają się następujące elementy środowiska i formy ochrony przyrody:

- doliny rzeczne, dolinki i zagłębienia bezodpływowe stanowiące system korytarzy ekologicznych będących miejscem splotu wód i mas powietrza oraz migracji roślin i zwierząt, **w tym główny korytarz ekologiczny (GKPN-1A) Puszcza Piska – Dolina Biebrzy Północy,**
- kompleksy leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne i przydrożne, ciągi zieleni nadrzecznej (łęgowej),
- tereny otwarte użytków rolnych (łąki, pastwiska, pola uprawne),
- zieleń ogrodów przydomowych, sadów, zieleń cmentarna,
- Istniejące pomniki przyrody oraz projektowane formy ochrony przyrody.

Kierunki ochrony systemu powiązań przyrodniczych

- Kształtowanie ekologicznej funkcji gminy i miasta poprzez zachowanie ciągłego przestrzennie systemu powiązań przyrodniczych połączonego z systemem regionalnym (dolina Wissy) i krajowym (Biebrzański Park Narodowy), w którym zagospodarowanie przestrzenne podporządkowane będzie podstawowej funkcji ekologicznej.
- Zachowanie walorów środowiska przyrodniczego i obejmowanie ochroną przyrody innych małych form , jak np. małe cieki i zbiorniki wodne, podmokłości, torfowiska, lokalne formy rzeźby terenu, dolinki, skarpy, cenne zespoły roślinne, ostoje zwierząt.
- Zapobieganie fragmentaryzacji i zmniejszaniu powierzchni cennych dla funkcjonowania systemu przyrodniczego poprzez ograniczanie zabudowy w dolinach i dolinkach bocznych, na obszarach leśnych i otwartych terenach rolnych.
- Poprawa funkcjonowania systemu przyrodniczego poprzez wykonanie przepustów w ciągach dróg oraz usuwanie innych przeszkód terenowych umożliwiających swobodną migrację gatunków flory i fauny.

1.2 Kierunki i zasady ochrony środowiska przyrodniczego

1.2.1 Ochrona wód powierzchniowych

- Poprawa stanu sanitarnego wód do zakładanych klas czystości poprzez porządkowanie gospodarki wodno - ściekowej (budowa lokalnych systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków, w tym oczyszczalni przydomowych i zagrodowych).
- Ograniczanie stosowania wysokotoksycznych środków nawożenia i ochrony roślin w strefach brzegowych cieków i zbiorników wodnych.

- Ograniczenie infiltracji i spływów powierzchniowych zanieczyszczonych wód opadowych poprzez właściwe składowanie odpadów stałych, przechowywanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin oraz zagospodarowanie odchodów zwierzęcych.
- Zakaz lokalizacji ferm ściółowych w strefach zalewowych oraz rolniczego wykorzystania odchodów zwierzęcych w części zalewowej i krawędziowej dolin rzecznych.
- Poprawa stosunków wodnych i zapobieganie nadmiernym stratom wody poprzez realizację programu małej retencji oraz renowację urządzeń melioracyjnych i zwiększenie retencyjności gleb w wyniku wyłączenia z gospodarczego wykorzystania terenów bagiennych, podmokłych i źródliskowych.
- Prowadzenie racjonalnej gospodarki zasobami wodnymi opartej na zasadach zlewniowego gospodarowania wodą oraz na systemowych metodach zarządzania.

1.2.2 Ochrona wód podziemnych

- Ochrona wód gruntowych poprzez eliminację źródeł ich zagrożeń (szamba) oraz rozwój sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej.
- Poprzedzanie zadań melioracyjnych ekspertyzami ekologicznymi wskazującymi optymalne rozwiązania zabezpieczające ekosystemy leśne, torfowiskowe, miejsca łąkowe, tarliska, stanowiska rzadkich roślin i zwierząt, ostoje zwierząt łownych itp. przed nieodwracalną degradacją stosunków wodnych.
- Ochrona ujęć wód podziemnych na cele publiczne poprzez przestrzeganie przepisów dotyczących zasad zagospodarowania w strefach ochronnych, w tym likwidację źródeł zanieczyszczeń powierzchniowych.
- Obowiązek przechowywania nawozów organicznych i obornika na nieprzepuszczalnych płytach gnojowych oraz gnojowicy i gnojówki w szczelnych zbiornikach żelbetowych, celem zabezpieczenia wycieków agresywnych zanieczyszczeń do gruntu i przedostawania się do wód gruntowych i podziemnych.
- Ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 217 „Pradolina rzeki Biebrza” przed zanieczyszczeniem poprzez eliminację źródeł zanieczyszczeń oraz właściwą politykę lokalizacyjną nie dopuszczającą do powstawania nowych źródeł.

1.2.3 Ochrona powierzchni ziemi

- Przeciwdziałanie procesom degradacji i dewastacji pokrywy glebowej w wyniku niekontrolowanej eksploatacji kopalin pospolitych, zwłaszcza w strefach stokowych wzniesień oraz dnach dolin rzecznych.
- Rekultywacja terenów zdegradowanych oraz zapobieganie dalszym procesom degradacji poprzez likwidację nielegalnych punktów eksploatacji oraz przygodnych wysypisk śmieci.

1.2.4 Ochrona zasobów geologicznych

- Racjonalne wykorzystanie bazy surowcowej oraz prowadzenie eksploatacji kopalin pospolitych zgodnie z wymogami ustawowymi, przy objęciu szczególną ochroną obszarów o wysokich wartościach przyrodniczych.

- Kontynuacja badań geologicznych mających na celu udokumentowanie złóż surowców mineralnych.
- Ochrona udokumentowanych złóż kopalin pospolitych przed zabudową i innymi formami trwałego zainwestowania.
- Zakaz pozyskiwania kruszywa naturalnego ze skarp i torfu z dna dolin rzecznych oraz na obszarach prawnej ochrony przyrody.
- **Rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych i przywrócenie im wartości użytkowych, w tym wyrobisk położonych na gruntach wsi Bęćkowo, Niećkowo i Zacieczki”.**

1.2.5 Ochrona gleb

- Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez ograniczanie przeznaczania na cele nierolnicze gleb III - IV klasy bonitacyjnej.
- Zapobieganie procesom degradacji pokrywy glebowej w północnej części (erozja wodna) poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych oraz zalesienia w obrębie partii stokowych wysoczyzny.
- Poprawa warunków agroekologicznych poprzez utrzymanie istniejących oraz wprowadzanie nowych zadrzewień i zakrzewień śródpolnych na terenach rolnych.
- Przywracanie i poprawianie wartości użytkowych gleb na terenach przesuszonych, zwłaszcza w obrębie trwałych użytków zielonych w dolinach cieków wodnych.

1.2.6 Ochrona powietrza atmosferycznego

- Obniżanie emisji gazowych i pyłowych z obiektów usługowo - produkcyjnych w wyniku ograniczania ilości spalanych paliw, poprawy ich jakości oraz podnoszenia skuteczności urządzeń odgazowujących i odpylających.
- Ograniczanie emisji niskich poprzez zmianę indywidualnych systemów ogrzewania i systematyczne przechodzenie na scentralizowane źródła ciepła oraz czyste nośniki energii w postaci gazu, oleju opałowego, energii elektrycznej, wiatru itp.
- Przestrzeganie wartości dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń określonych w aktach prawnych na obszarach zabudowy mieszkaniowej, usług oświaty, na terenach chronionych oraz obowiązku ograniczenia uciążliwości do granic własności nieruchomości.

1.2.7 Ochrona klimatu akustycznego

- Ograniczenie hałasu drogowego wzdłuż uciążliwych tras komunikacyjnych oraz punktowych źródeł hałasu przemysłowego poprzez realizację obwodnicy miejskiej oraz wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej.
- Zmniejszenie oddziaływania źródeł hałasu przemysłowego poprzez zabezpieczenia techniczne i zmiany technologiczne.
- Przestrzeganie zasad lokalizowania terenów stałego pobytu ludzi w stosunku do obiektów i urządzeń generujących hałas i wibracje, a także w zakresie dopuszczalnych norm poziomu hałasu na terenach o różnych funkcjach.

1.2.8 Ochrona szaty roślinnej

- Ochrona istniejących powierzchni leśnych przed zmianą przeznaczenia na inne cele.

- Poprawa kondycji fizycznej drzewostanów leśnych poprzez zwiększanie biologicznej odporności drzewostanów i poprawę warunków siedliskowych w sztucznych zbiorowiskach leśnych.
- Prowadzenie działań mających na celu zwiększenie stopnia lesistości poprzez zagospodarowanie nieużytków, słabych gleb i gruntów marginalnych.
- Ochrona lasów i podejmowanie skutecznej walki z zagrożeniami chorobotwórczymi lasów i zagrożeniami pożarowymi w większych kompleksach leśnych.
- Wyznaczenie granicy polno - leśnej określającej docelową strukturę użytkowania terenów w gminie.
- Wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych w strefach brzegowych cieków, na stokach wysoczyzny, na terenach wododziałowych itp., celem poprawy warunków środowiskowych dla funkcjonowania agrocenoz.
- Zwiększanie udziału lasów ochronnych (glebochronnych, wodochronnych) w ogólnej powierzchni terenów leśnych.
- Zachowanie istniejącego zadrzewienia i zakrzaczenia parkowego i śródpolnego oraz propagowanie nowych nasadzeń na poboczach dróg, w strefach brzegowych cieków wodnych, składowiskach odpadów, na terenach wokół budynków publicznych, produkcyjno - usługowych i mieszkalnych.

1.2.9 Ochrona przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym

- Lokalizowanie linii przesyłowych (400kV) jak najdalej od terenów istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- Zapobieganie zagrożeniom poprzez zachowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego odpowiednich pasów technologicznych dla linii napowietrznych 400 kV – po 35 m od osi linii w obie strony,
- Ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego stosownych zakazów w obrębie pasów technologicznych linii napowietrznych oraz dopuszczalnych wskaźników poziomu pola elektromagnetycznego, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami szczególnymi.
- Zachowanie odpowiednich stref ochronnych od ~~napowietrznych linii elektroenergetycznych~~ i stacji transformatorowych przy lokalizacji obiektów związanych ze stałym pobytem ludzi.
- Przestrzeganie wymogów sanitarnych w stosunku do lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej oraz elektrowni wiatrowych.

2. OBSZARY OCHRONY PRZYRODY

2.1 Obszary objęte ochroną przyrody

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody - Dz. U. nr 92, poz. 880 z późn. zm.) w granicach administracyjnych gminy i miasta Szczuczyn funkcjonują jedynie pomniki przyrody. Brak jest tutaj zarówno wieloprzestrzennych form ochrony, jak i poza pomnikami, pojedynczych obiektów ochrony przyrody.

2.1.1 Pomniki przyrody

Na terenie gminy Szczuczyn występują pomniki przyrody wpisane do rejestru pomników przyrody województwa podlaskiego. Są to pojedyncze drzewa i ich grupy i aleje w Bzurach, Chojnowie, Nieckowie i Obrytkach. Pomniki przyrody podlegają ochronie prawnej przed zniszczeniem, z zakazem wycinania, umieszczania na nich tablic, wznoszenia w promieniu 15 m od nich jakichkolwiek obiektów i urządzeń.

Zasady ochrony pomników przyrody określa rozporządzenie Wojewody Podlaskiego. Wszelka działalność inwestycyjna w sąsiedztwie pomników przyrody wymaga uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody.

2.2 Projektowane obszary ochrony przyrody

2.2.1 Projektowany obszar chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Wissy”

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego (Uchwała Nr IX Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 roku - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 108, poz. 2026) projektuje się objęcie ochroną krajobrazową dolinę rzeki Wissy stanowiącą naturalny łącznik w powiązaniach przyrodniczych Pojezierza Ełckiego z basenem biebrzańskim. Status prawny w randze chronionego krajobrazu posiadają już obszary położone nad Ełkiem w województwie warmińsko - mazurskim (Pojezierze Ełckie).

Celem ochrony doliny jest zachowanie wyróżniających się krajobrazowo terenów o różnych typach ekosystemów wodno - łąkowych i leśnych.

Szczegółowe granice oraz zasady zagospodarowania obszaru określi odpowiedni akt prawny. Do czasu powołania do życia obszaru obowiązują zasady określone w ustawie o ochronie przyrody.

2.2.2 Inne formy ochrony przyrody

Obecnie na terenie gminy i miasta Szczuczyn poza jedynym pomnikiem przyrody brak jest drobnych form ochrony jak: użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne, zespoły przyrodniczo - krajobrazowe.

Użytkami ekologicznymi są pozostałości ekosystemów mających szczególne znaczenie dla zachowania bioróżnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, oczka śródleśne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska itp.

Stanowiskami dokumentacyjnymi są niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia ważne pod względem naukowym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespołami przyrodniczo - krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Wskazuje się na potrzebę waloryzacji przyrodniczej gminy celem wytypowania obszarów do objęcia tymi formami ochrony.

3. OBSZARY I ZASADY OCHRONY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Rozwój gminy i miasta ukierunkowany będzie na podnoszenie ładu przestrzennego w kształtowaniu przestrzeni z uwzględnieniem uwarunkowań i wymagań wynikających z ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

Realizacja zagospodarowania powinna odbywać się w sposób zapewniający ochronę walorów krajobrazu kulturowego, między innymi poprzez:

- Rozwój terenów zabudowy w dostosowaniu do wykształconych historycznie układów przestrzennych poszczególnych miejscowości.
- Przestrzeganie zasady nierozpraszania zabudowy przez ograniczanie lokalizacji nowej zabudowy poza wyznaczonymi strefami.
- Przestrzeganie zakazu lokalizacji zabudowy w dolinach rzecznych, na obszarach leśnych i otwartych terenach rolniczych.
- Realizacja nowej zabudowy w nawiązaniu do tradycyjnego budownictwa regionalnego, z uwzględnieniem wykształconego sposobu rozplanowania działek oraz w dostosowaniu do gabarytów i formy architektonicznej obiektów w jej otoczeniu.
- Zharmonizowanie zabudowy oraz sposobu zagospodarowania przestrzeni z otaczającym krajobrazem.
- Stosowanie tradycyjnych materiałów wykończeniowych - dachówka ceramiczna (lub materiały dachówkopodobne) na pokrycie dachów, jasny tynk, cegła, drewno na elewacjach.
- Rozwój zabudowy w kierunku polepszania standardu i odzyskiwania walorów kulturowych (remonty, rewaloryzacje, odbudowy).
- Podporządkowanie zagospodarowania terenów i obiektów zabytkowych oraz ich otoczenia zasadom ochrony konserwatorskiej.
- Poprawa wizerunku wsi poprzez eliminację zabudowy w złym stanie technicznym oraz przebudowę obiektów dysharmonizujących z otoczeniem (o formach obcych dla krajobrazu i miejscowych tradycji).
- Utrzymanie istniejącej zabudowy we właściwym stanie technicznym i estetycznym, poprzez prowadzenie prac remontowych i modernizacyjnych.
- Zachowanie i ochronę terenów zieleni urządzonej (parki, zieleń cmentarna i przydomowa) w obrębie zabudowy wiejskiej.
- Zwiększanie udziału terenów zieleni w strukturze obszarów zabudowy, między innymi poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznych zielenią urządzoną w zróżnicowanych formach - parki, skwery, tereny sportowo-rekreacyjne.
- Zwiększanie udziału zieleni w zagospodarowaniu działek budowlanych między innymi poprzez zagospodarowanie zielenią ozdobną niezabudowanych i nieutwardzonych części działek budowlanych przyległych do dróg.
- Zachowanie i ochronę kompleksów leśnych.
- Zachowanie oraz wprowadzanie nowych zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych,

nadwodnych i przydrożnych.

- Rekultywację terenów zdegradowanych (poeksploatacyjne) oraz zapobieganie procesom degradacji poprzez likwidację nielegalnych punktów eksploatacji oraz wysypisk śmieci.

V. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

1. ZASADY I KIERUNKI OCHRONY ZASOBÓW DÓBR KULTURY MATERIALNEJ

Zabytki wpisane do rejestru objęte są ochroną konserwatorską na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.). Wszelkie działania związane z zabytkiem i na terenach zabytkowych oraz w ich bezpośrednim otoczeniu mogą być prowadzone po uzyskaniu stosownego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków. Wymóg uzyskania pozwolenia WKZ dotyczy również kwestii dokonywania podziałów zabytku, zmiany przeznaczenia lub sposobu korzystania z zabytku, prowadzenia badań archeologicznych i architektonicznych oraz podejmowania innych działań, które mogłyby wpłynąć na naruszenie substancji zabytkowej lub wygląd zabytku. W przypadku zabytków wpisanych do rejestru przedmiot i zakres ochrony określa decyzja o wpisaniu do rejestru.

W odniesieniu do pozostałych zabytków znajdujących się w ewidencji, przedmiotem ochrony jest przede wszystkim zewnętrzny wygląd budynków: ukształtowanie bryły, opracowanie elewacji (forma i układ otworów, detal architektoniczny) oraz inne elementy decydujące o zachowaniu ich historycznego charakteru, między innymi: wykończenie ścian zewnętrznych, pokrycie dachu. Prace przy tychże obiektach, przede wszystkim te mające wpływ na ich wygląd zewnętrzny, mogą być prowadzone po uzyskaniu stosownego uzgodnienia wojewódzkiego konserwatora zabytków. Rozbiórka może być dokonana tylko w uzasadnionych przypadkach (b. zły stan zachowania), po uzgodnieniu jej z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Na obszarze miasta i gminy Szczuczyn występuje liczna grupa zabytków podlegających ochronie, w stosunku do których określa się zasady i kierunki ochrony.

1.1 Historyczne układy przestrzenne

1.1.1 Miasto Szczuczyn

- **Historyczny układ urbanistyczny, nr rej. A-193/29.08.1986 r.**

Granice ochrony obejmują teren przedlokacyjnej wsi Szczuki Litwa, obecnie ul. Senatorskiej, XVII-wieczne miasto lokacyjne, tereny d. rezydencji Szczuki i pozostałości urządzeń obronnych - bastion na Kozackiej Górze, oraz Nowe Miasto, obecnie ul. Kilińskiego. Ponadto decyzja o wpisie do rejestru ustanawia strefę ochrony krajobrazowej układu urbanistycznego.

W ramach ww. obszaru zabytkowego wyróżniono następujące obszary:

- obszar przedlokacyjnej wsi Szczuki,
- obszar Miasta Lokacyjnego,
- obszar Nowego Miasta,
- obszar Rezydencji Szczuków;

oraz wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej historycznego układu urbanistycznego:

- strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej zabytkowego układu urbanistycznego (miasto lokacyjne),
- strefa „B” ochrony konserwatorskiej zachowanych elementów zabytkowych układu urbanistycznego (obszar przedlokacyjnej wsi Szczuki, obszar Nowego Miasta),
- strefa „K” ochrony krajobrazowej,
- strefa „W” - ochrony konserwatorskiej reliktywów archeologicznych (rezydencja Szczuków, bastion na Kozackiej Górze),
- strefa „OW” archeologicznej ochrony konserwatorskiej zabytkowego układu urbanistycznego (obszar Rezydencji Szczuków).

Zasady i kierunki ochrony:

- zachowanie układu przestrzennego, w tym rozplanowania ulic i placów, linii rozgraniczających, linii zabudowy utrwalonych w zabudowie historycznej,
- zachowanie historycznego rozplanowania kwartałów i bloków zabudowy oraz struktury podziałów parcelacyjnych oraz ich dyspozycji funkcjonalno-przestrzennej,
- zachowanie historycznych osi kompozycyjnych i widokowych,
- rewitalizacja i rewaloryzacja kwartałów zabudowy w rejonie Rynku - Placu 1000 - lecia,
- poprawa wizerunku pierzei przyrynkowych,
- rewitalizacja i rewaloryzacja zagospodarowania terenu Rynku Końskiego,
- dostosowanie nowej zabudowy do istniejącej zabudowy historycznej w zakresie lokalizacji (wielkości działki, linii zabudowy) i formy architektonicznej (wysokości, geometrii dachu, rytmu elewacji frontowej, detalu architektonicznego),
- poprawa stanu technicznego ulic dojazdowych oraz nawierzchni ciągów pieszych,
- zapewnienie kompleksowego rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej.

1.1.2 Wieś Niedźwiadna

- Historyczny układ przestrzenny wsi, w którym występują obszary zabytkowe wpisane do rejestru zabytków - zespół kościoła parafialnego i cmentarz grzebalny oraz historyczny układ komunikacyjny i następujące strefy ochrony konserwatorskiej:
 - „A” - ochrony konserwatorskiej zespołu kościoła parafialnego,
 - „B” - ochrony konserwatorskiej zachowanych elementów zabytkowych historycznego układu wsi,
 - K - ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego,

- E - ekspozycji zespołu kościoła parafialnego.

Zasady i kierunki ochrony:

- zachowanie układu przestrzennego wsi,
- dostosowanie nowej zabudowy do skali i formy istniejącej zabudowy.

1.2 Zespoły dworsko - parkowe

Na obszarze gminy Szczuczyn występują zespoły dworsko - parkowe we wsiach: Bęckowo, Bzury, Chojnowo, Nieckowo, Niedźwiadna, które w części lub w całości wpisane są do rejestru zabytków. Części zespołów wpisane do rejestru zabytków objęte są strefami ochrony konserwatorskiej „A” - pełnej ochrony konserwatorskiej, pozostałe części zespołów strefami „B” ochrony konserwatorskiej zachowanych elementów zabytkowych.

Zasady i kierunki ochrony zabytkowych zespołów dworsko - parkowych:

- zachowanie i konserwacja zabytkowych obiektów tworzących zespół oraz podporządkowanie zakresu i formy modernizacji technicznej zabudowy dworskiej, zmierzającej do podniesienia standardu użytkowego, wartości zabytkowej poszczególnych obiektów i całego założenia,
- zachowanie integralności zespołu, co oznacza zakaz dzielenia założenia na części i ich sprzedaży/dzierżawy różnym właścicielom,
- zachowanie historycznego dyspozycji funkcjonalno - przestrzennej założenia (podział na część mieszkalno - reprezentacyjną i rekreacyjną, oraz na część gospodarczą). Zachowanie historycznego rozplanowania założenia, układu komunikacyjnego, osi kompozycyjnych i widokowych, ukształtowania terenu (tarasy, wały), cieków i zbiorników wodnych,
- zachowanie i restauracja kompozycji zieleni, w tym pielęgnacja i konserwacja zachowanego starodrzewu oraz utrzymanie i pielęgnacja materiału roślinnego,
- usunięcie elementów zniekształcających i obniżających wartość zabytkową zespołu oraz wzbogacanie kompozycji o nowe elementy krajobrazowe podnoszące wartości estetyczne terenu i dostosowane do historycznej kompozycji zespołu,
- wymóg uzyskania pozwolenia lub uzgodnienia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie jakichkolwiek działań (robót budowlanych, prac konserwatorskich i innych) przy obiektach podworskich oraz pozostałych położonych w granicach ochrony konserwatorskiej zespołu, na terenie zespołu oraz w jego otoczeniu bez uprzedniego uzgodnienia ich wojewódzkim konserwatorem zabytków i uzyskania stosownego pozwolenia WKZ.

1.3 Zabytki użyteczności publicznej

- Zespół poczty,
- Kolegium ob. ZOZ.

Zasady i kierunki ochrony:

- utrzymanie dobrego stanu technicznego i estetycznego obiektów zabytkowych,
- ekspozycja obiektów poprzez stworzenie przedpola oraz estetykę wizerunku (podświetlenie).

1.4 Zespół pałacowo-folwarczny

- Szczuczyn - ruiny pałacu.

Zasady i kierunki ochrony:

- ochrona i konserwacja zachowanych pozostałości założenia.

1.5 Zabytki sakralne

- Niedźwiadna - Zespół kościoła paraf. p.w. Św. Stanisława Biskupa , w tym kościół i dzwonnica,
- Szczuczyn - kościół p. w. Imienia NMP, klasztor ob. plebania i szkoła.

Zasady i kierunki ochrony:

- zachowanie, ochrona i konserwacja zabytkowych zespołów sakralnych oraz podporządkowanie zakresu modernizacji technicznej do podniesienia standardu użytkowego, wartości zabytkowej poszczególnych obiektów i całego założenia,
- zachowanie integralności zespołu;
- ekspozycja obiektów poprzez stworzenie przedpola oraz estetykę wizerunku (podświetlenie).

1.6 Cmentarze

- Niedźwiadna - Cmentarz rzymskokatolicki wraz z kaplicą rodziny Obryckich oraz krzyżami żeliwnymi i nagrobkami,
- Szczuczyn - Cmentarz rzymskokatolicki wraz z kaplicą cmentarną, ogrodzeniem z bramą, nagrobkami, krzyże, mogiłami wojennymi i drzewostanem.

W odniesieniu do zabytkowych cmentarzy obowiązuje:

- zachowanie i restauracja zabytkowych elementów cmentarza (ogrodzenie, bramy, kaplice itd.), w tym historycznych elementów ukształtowania terenu cmentarzy (układ kwater i mogił),
- zachowanie i konserwacja zieleni,
- zachowanie i konserwacja zabytkowych krzyży, nagrobków i innych elementów małej architektury,
- systematyczne przeprowadzanie prac porządkowych na mogiłach i cmentarzach wojennych,
- usuwanie elementów mających niekorzystny wpływ na stan zachowania albo wygląd cmentarza (np. samosiewy, wysypiska śmieci).
- zakaz lokalizowania w bezpośrednim sąsiedztwie cmentarzy działalności, która mogłaby przyczynić się do obniżenia ich wartości zabytkowej oraz obiektów zasłaniających widok na cmentarzu,
- wymóg uzyskania pozwolenia lub uzgodnienia wojewódzkiego

konserwatora zabytków na prowadzenie prac związanych z konserwacją i restauracją cmentarza i jego elementów.

1.7 Zabytki budownictwa mieszkalnego

Grupę tę reprezentują liczne budynki mieszkalne, głównie drewniane zlokalizowane w Szczuczynie.

Zasady i kierunki ochrony:

- poprawa stanu technicznego i użytkowego w dostosowaniu do obowiązujących norm i wymogów,
- poprawa estetyki budynków i otoczenia,
- realizacja nowej zabudowy w miejsce wyeksploatowanych nie nadających się do remontu budynków.

1.8 Zabytki archeologiczne

- Szczuczyn - strefa ochrony archeologicznej obszaru wpisanego do rejestru zabytków (historycznego układu urbanistycznego),
- Szczuczyn - strefa archeologicznej ochrony konserwatorskiej terenów dawnej rezydencji Szczuków,
- liczne stanowiska archeologiczne zlokalizowane na terenie miasta i gminy Szczuczyn.

Zasady i kierunki ochrony:

- prowadzenie ziemnych prac budowlanych po uzyskaniu pozwolenia lub uzgodnienia WKZ,
- ochrona i konserwacja zachowanych pozostałości rezydencji Szczuków.

Powyższe zasady i kierunki ochrony są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Szczegółowy zakres ochrony obszarów i obiektów zabytkowych określony będzie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

2. OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW

Wykaz obiektów wpisanych do rejestru Podlaskiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku oraz Gminnej Ewidencji Zabytków w Szczuczynie

Adamowo

1. Dróżniczówka, mur., 2 poł. XIX w.

Bęćkowo

2. Zespół dworsko-parkowy:
 - a. **dwór, mur., XVIII w., nr rej. A-11/06.06.1956**
 - b. czworak, drewn., 3 ćw. XIX w., wł. T. Chilijski
 - c. stajnia cugowa, kam./mur., 2 ćw. XIX w.
 - d. stajnia robocza, kam./mur., 2 ćw. XIX w., wł. St. Barwikowski
 - e. stodoła, kam., 3 ćw. XIX w.
 - f. **park krajobrazowy (ogród dworski), poł. XVIII, XIX w. nr rej.**

A 12/06.06.1956

Granice ochrony obejmują działkę nr 96.
g. kapliczka dworska, mur., XIX w.

Bzury

3. Zespół dworsko-parkowy, nr rej. A-177/21.07.1981

- a. **dwór, mur., k. XIX w., nr rej. jw.**
- b. **budynek gospodarczy (stajnia), mur., k. XIX w., nr rej. jw.**
- c. **obora, mur., k. XIX w., nr rej. jw.**
- d. **spichlerz, mur., k. XIX w., nr rej. jw.**
- e. **park, k. XIX w., nr rej. jw.**

Granice ochrony obejmują działki nr 182, 180/13.

4. Dom nr 9, drewn., 1929 r., wł. Wł. Jabłoński
5. Dom nr 16, drewn., k. XIX w., wł. M. Zaniewski
6. Dom nr 18, drewn., k. XIX w., wł. J. Sadowisk

Chojnowo

7. Zespół dworsko-parkowy (założenie ogrodowe), nr rej. A-182/27.07.1981

- a. dwór, mur., ok. 1900 r.
- b. czworak, kam./mur., pocz. XX w., wł. Szymanowski i Zawitowicz
- c. lamus (spichrz), mur., pocz. XX w.
- d. budynek gospodarczy (obora), kam., pocz. XX w.
- e. **park, k. XIX w., nr rej. jw.**

Granice ochrony obejmują działki nr 253, 254/1, 254/2, 255/1, 255/2, 256/2, 387/1, 387/2, 297.

8. Kapliczka przydrożna, mur., k. XIX w.

Danowo

9. Dom nr 1, drewn., 1928 r., wł. St. Jachymski
10. Kapliczka przydrożna, mur., k. XIX

Gutki

11. Kapliczka przydrożna, mur., k. XIX w.

Guty - Stara Wieś

12. Dom nr 12, mur., l. 20 XX w., wł. P. Akacka
13. Dom nr 17, kam./mur., k. XIX w., wł. J. Zaborowska
14. Dom nr 18, mur., l. 10 XX w., wł. S. Olszewski
15. Kapliczka przydrożna

Jambrzyki

16. Dom nr 11, mur., l. 20 XX w., wł. L. Szymkiewicz Kurki
17. Kapliczka przydrożna, mur., l. 30 XX w.

Niećkowo

18. Zespół dworsko-parkowy
 - a. **dwór mur., 1850 r., nr rej. A-77/06.05.1980 r.**
 - b. d. służby dworskiej (ośmiorak), mur., 1895-1900 r., wł. Modzelewski

i Walendziak

c. **spichlerz, mur./kam., XVIII w., nr rej. A-128/28.04.1981 r.**

d. stodoła, mur., 1908,

e. stajnia (ob. internat i garaże), mur., XIX/XX

f. obora, mur., 1940,

g. tuczarnia, mur., 1940,

h. kuźnia i warsztat

i. pozostałości kamiennego ogrodzenia zespołu,

j. **park i podjazd, poł. XIX w., nr rej. A-49/23.11.1978 r.**

Granice ochrony obejmują park i podjazd wraz z dworem i spichlerzem.

19. Dom nr 4, drewn., pocz. XX w., wł. J. Kowalski

20. Dom nr 13, drewn., 1937 r., wł. W. Zieliński

Niedźwiadna

21. Historyczny układ przestrzenny wsi

22. Zespół kościoła paraf. p.w. Św. Stanisława Biskupa :

a. **kościół, mur., poł. XVI w., nr rej. A-26/29.12.1964 r.**

b. **dzwonnica, drewn., pocz. XIX w., nr rej. A-27/29.12.1964 r.**

c. plebania, mur., l. 20 XX w.

d. ogrodzenie mur./kam./cegl., XIX w.

23. **Cmentarz rzymskokatolicki (najstarsza część), poł. XIX w., nr rej. A-366/18.04.1988 r**

a. **kaplica rodziny Obryckich, mur., 1856 r., nr rej. j.w.**

b. **krzyże żeliwne i nagrobki z k. XIX - pocz. XX w., nr rej. j.w.**

c. ogrodzenie z bramą, mur., k. XIX w.

24. Zespół dworski :

a. dwór, mur., XIX/XX w., wł. M. Bagińska

b. pozostałości folwarku - zabudowy gospodarczej, mur., XIX/XX w.

25. Dom nr 1, drewn., pocz. XX w., wł. P. Downar

26. Dom nr 2, mur., pocz. Xx w., wł. M. Gryczan

27. Dom nr 10, mur., l. 20 XX w., wł. E. Jastrzębski

28. Dom nr 17, mur., l. 20 XX w., wł. St. Gardocki

29. Dom nr 20, mur., 1918 r., wł. Wł. Gutowska

30. Dom nr 25, drewn., l. 20 XX w., wł. B. Wizner

31. Dom nr 33, drewn., 1936, wł. Krzysztof Witkowski

32. Dom nr 34, drewn., l. 20 XX w., wł. St. Sokołowski (w okresie międzywojennym placówka graniczna)

Obrytki

33. Dom nr 13, drewn., l. 20 XX w., wł. M. Pochodzki

34. Dom nr 15, drewn./mur., pocz. XX w., wł. B. Lewkowska

Rakowo

35. Dom nr 3, mur., pocz. XX w., wł. B. Gałęcka

36. Dom nr 10, mur., pocz. XX w., wł. H. Przyborowski

- 37. Dom nr 14, mur., pocz. XX w., wł. W. Motycki
- 38. Dom nr 19, mur., l. 20 XX w., wł. M. Borawski
- 39. Dom nr 21, mur., l. 20 XX w., wł. M. Bogdan

Skaje

- 40. Dom nr 6, mur., pocz. XX w., wł. M. Zyskowski
- 41. Dom nr 12, mur., pocz. XX w., wł. J. Trojanowska

Sokoły

- 42. Dom nr 10, drewn., l. 20 XX w., wł. I. Wojśław
- 43. Dom nr 11, mur., 1923 r., wł. A. Danowski

Sokoły - Szczuczyn

- 44. Kapliczka przydrożna, mur., 1897 r.

Świdry Awissa

- 45. Dom nr 21, drewn., pocz. XX w., wł. J. Perzanowski

Szczuczyn

- 46. **Historyczny układ urbanistyczny, nr rej. A-193/29.08.1986 r.**

Granice ochrony obejmują teren przedlokacyjnej wieś Szczuki Litwa, ob. ul. Senatorska, XVII-wieczne miasto lokacyjne, tereny d. rezydencji Szczuki i pozostałości urządzeń obronnych - bastion na Kozackiej Górze, oraz Nowe Miasto, ob. ul. Kilińskiego. Ponadto decyzja o wpisie do rejestru ustanawia strefę ochrony krajobrazowej układu urbanistycznego.

- 47. Zespół klasztorny Pijarów :

- a. **kościół p. w. Imienia NMP, mur., 1697-1711 r., nr rej. A-9/26.03.1956 r.**
- b. **klasztor ob. plebania i szkoła, mur., 1697-1711 r., nr rej. A-10/30.03.1956 r.**
- c. **kolegium ob. ZOZ, mur., 1697-1711 r., nr rej. A-10/30.03.1956 r.**
- d. ogrodenie XVIII-XIX w.

- 48. Zbór Luterski, mur., XIX/XX w.,

- 49. Kapliczka u zbiegu ul. Łomżyńskiej i ul. Ogrodowej, mur., XIX w.

- 50. Kapliczka u zbiegu ul. Kilińskiego i drogi do Pizsa, mur., XIX w.

- 51. Kapliczka - krzyż u zbiegu ul. Kościelnej i Szpitalnej

- 52. **Cmentarz rzymskokatolicki, k. XVIII-XX w., nr rej. A-303/12.06.1987 r.**

- a. **kaplica cmentarna, mur., pocz. XX w., nr rej. jw.**
- b. **ogrodenie z bramą, mur., 2 poł. XIX w., nr rej. jw.**
- c. **nagrobki i krzyże, mogiły wojenne i drzewostan, nr rej. jw.**

Granice ochrony obejmują teren w widłach dróg krajowej nr 61 i powiatowej nr 1869 B.

- 53. Cmentarz ewangelicki

- 54. Cmentarz żydowski

- a. dom przedpogrzebowy, mur., XIX/XX w.

- 55. **Park miejski na dawnym Rynku Końskim, 1882 r., nr rej. A-218/16.12.1985 r.**

- a. **strażnica pożarna, drewn., pocz. XX w., nr rej. jw.**
- b. **układ komunikacyjny, kompozycja zieleni, starodrzew, nr rej. jw.**

Granice ochrony obejmują wnętrze placu zagospodarowane zielenią z budynkiem

strażnicy.

56. **Zespół poczty ul. Kilińskiego 59, mur., 1863 r., nr rej. A-25/29.12.1954 r.**

a. **budynek główny, mur., 1863 r., nr rej. jw.**

b. **oficyna, mur., 1863 r., nr rej. jw.**

c. **wozownia, mur., 1863 r., nr rej. jw.**

57. **Zespół pałacowo - folwarczny (teren d. rezydencji Szczuki):**

a. **ruiny pałacu, mur., 1705-1709 r. , nr rej. A-24/29.12.1964 r.**

a. budynek mieszkalny, mur., 1911 r.

b. rządówka (oficyna), mur., k. XIX w.,

c. spichlerz, mur., 1886 r.

d. obora, mur., k. XIX w.

e. stajnia, mur., k. XIX w.

f. stodoła, mur., k. XIX w.

Granice ochrony obejmują działkę nr 969/11

- strefa „OW” archeologicznej ochrony konserwatorskiej terenów d. rezydencji
Szczuków Granice ochrony obejmują teren dawnego zespołu pałacowo
folwarcznego.

ul. Bajraki

58. Dom nr 1, drewn., ok. 1840 r.

ul. Gumienna

59. Oficyna przy domu nr 1, mur., pocz. XX w.

60. Dom nr 2, drewn., 1850 r.

61. Dom nr 3, drewn., k. XIX w.

62. Dom nr 4, drewn., k. XIX w.

63. Dom nr 5, mur., pocz. XX w.

64. Dom nr 6, drewn., k. XIX w.

65. Dom nr 7, drewn./mur.. l. 20 XX w.

66. Dom nr 8, drewn./mur., k. XIX w.

67. Dom nr 10, drewn., k. XIX w.

68. Dom nr 14, mur., ok. 1890 r.

69. Dom nr 15, mur., 1850 r.

ul. Kilińskiego

70. Dom nr 2, mur., pocz. XX w.

71. Dom nr 3, mur., pocz. XX w.

72. Dom nr 4, mur., pocz. XX w.

73. Dom nr 6, mur., pocz. XX w.

74. Dom nr 8, mur., pocz. XX w.

75. Dom nr 12, mur., pocz. XX w.

76. Dom nr 14, mur., pocz. XX w.

77. Dom nr 16, mur., 1900 r.

78. Dom nr 24, mur., 3 ćw. XIX w.

79. Dom nr 26, drewn., ok. 1830 r.

- 80. Dom nr 28, mur., pocz. XX w.
- 81. Dom nr 31, mur., l.20 XX w.
- 82. Dom nr 32, mur., pocz. XX w.
- 83. Dom nr 41, mur., pocz. XX w.
- 84. Dom nr 41, mur., pocz. XX w.
- 85. Dom nr 53, mur., pocz. XX w.

ul. Kościelna

- 86. Dom nr 1, mur., 1853 r.
- 87. Dom nr 2, mur., k. XIX w.
- 88. Dom nr 3, mur., XIX/XX w.
- 89. Dom nr 4, mur., XIX/XX w.
- 90. Dom nr 5, mur., XIX/XX w.
- 91. Dom nr 6, drewn., k. XIX w.
- 92. Dom nr 8, mur., przed 1920 r.
- 93. Dom nr 12, mur., przed 1920 r.
- 94. Dom nr 15, drewn., 1870 r.

ul. Krzywa

- 95. Dom nr 1, drewn., 1900 r.
- 96. Dom nr 3, drewn., 1900 r.
- 97. Dom nr 4, mur., k. XIX w.
- 98. Dom nr 6, mur., k. XIX w.
- 99. Dom nr 14, mur., k. XIX w.
- 100. Dom nr 16, mur., k. XIX w.

ul. Łomżyńska

- 101. Dom nr 1, mur., k. XIX w.
- 102. Dom nr 2a, mur., k. XIX w.
- 103. Dom nr 3, mur., k. XIX w.
- 104. Dom nr 4, mur., k. XIX w.
- 105. Dom nr 7, mur., k. XIX w.
- 106. Dom nr 13, mur., k. XIX w.
- 107. Dom nr 14, mur., k. XIX w.
- 108. Dom nr 15, mur., k. XIX w.
- 109. Dom nr 18, mur., k. XIX w.
- 110. Dom nr 21, mur., ok. 1850 r.
- 111. Dom nr 22, mur., ok. 1850 r.
- 112. Dom nr 24, mur., ok. 1850 r.
- 113. Dom nr 26, mur., k. XIX w.

ul. Majewskiego

- 114. Dom nr 2, mur., pocz. XX w. ul. Nadstawna
- 115. Dom nr 7, mur., k. XIX w.
- 116. Dom nr 9, drewn., ok. 1850 r.

- 117. Dom nr 15, mur., 1850 r.
- 118. Dom nr 29, mur., k. XIX w.

ul. Ogrodowa

- 119. Dom nr 1, mur., k. XIX w.
- 120. Młyn motorowy / elektryczny, nr 4, mur., ok. 1920 r. , wł. B. Chyliński

ul. Pawelki

- 121. Młyn elektryczny, nr 4, mur., ok. 1920 r., wł. M. Płochocka

ul. Senatorska

- 122. Dom nr 1, drewn., ok. 1850 r.
- 123. Dom nr 2, mur., ok. 1850 r.
- 124. Dom nr 4, mur., ok. 1860 r.
- 125. Dom nr 5, mur., 1906 r.
- 126. Dom nr 6, drewn., 1880 r.
- 127. Dom nr 8, drewn., 1880 r.
- 128. Dom nr 10, mur., 1850 r.
- 129. Dom nr 12, mur., k. XIX w.
- 130. Dom nr 14, drewn., 1830 r.
- 131. Dom nr 18, drewn., 1850 r.
- 132. Dom nr 22/22a, drewn., k. XIX w.
- 133. Dom nr 25, drewn., ok. 1880 r.
- 134. Dom nr 26, mur., 1890 r.
- 135. Dom nr 27, k. XIX w.
- 136. Dom nr 28, drewn., 1870 r.
- 137. Dom nr 32, drewn., 1880 r.
- 138. Dom nr 34, drewn., k. XIX w.
- 139. Dom nr 38, drewn., ok. 1880 r.
- 140. Dom nr 40a, drewn., ok. 1880 r.
- 141. Dom nr 44, drewn., ok. 1909 r.
- 142. Dom nr 52, drewn., k. XIX w.

ul. Sobieskiego

- 143. Dom nr 2, drewn., ok. 1850 r.
- 144. Dom nr 4, mur., ok. 1870 r.
- 145. Dom nr 8, mur., k. XIX w.
- 146. Dom nr 12, mur., k. XIX w.
- 147. Dom nr 18, mur., k. XIX w.

ul. Stodolna

- 148. Dom nr 2, mur., k. XIX w.
- 149. Dom nr 4, mur., k. XIX w.

ul. Strażacka

- 150. Dom nr 2, mur., 1880 r.
- 151. Dom nr 4, drewn., k. XIX w.

152. Dom nr 5, drewn., k. XIX w.

153. Dom nr 9, mur., 1936 r.

ul. Szpitalna

154. Dom nr 2, mur., k. XIX w.

155. Dom nr 6, mur., k. XIX w.

156. Dom nr 8, mur., k. XIX w.

157. Dom nr 10, mur., k. XIX w.

Pl. Tysiąclecia

158. **Dom nr 1 (wraz z oficyna), mur., k. XVII w., nr rej. A-201/11.10.1985 r.**

159. Dom nr 2, mur., l. 20 XX w.

160. Dom nr 3, mur., k. XIX w.

161. Dom nr 4, mur., 3 ćw. XIX w.

162. Dom nr 5, mur., 3 ćw. XIX w.

163. Dom nr 6a, mur., 3 ćw. XIX w.

164. Dom nr 7, mur., k. XIX w.

165. Dom nr 8, mur., k. XIX w.

166. Dom nr 11, mur., k. XIX w.

167. Dom nr 16, mur., k. XIX w.

168. Dom nr 17, mur., k. XIX w.

169. Dom nr 18, mur., k. XIX w.

170. Dom nr 20, mur., pocz. XX w.

171. Dom nr 24, mur., 1852 r.

172. Dom nr 25, mur., 2 ćw. XIX w.

173. Dom nr 26, mur., XVIII/XIX w.

174. Dom nr 28, mur., 3 ćw. XIX w.

ul. Wąsoska

175. Dom nr 1, mur., ok. 1020 r.

176. Dom nr 3, mur., k. XIX w.

177. Dom nr 4, drewn., 1910 r.

178. Dom nr 5, mur., 3 ćw. XIX w.

179. Dom nr 6, mur., k. XIX w.

180. Dom nr 8, drewn., k. XIX w.

181. Dom nr 10, mur., XIX/XX w.

182. Dom nr 12, mur., 2 ćw. XIX w.

183. Dom nr 14, mur., ok. 1850 r.

184. Dom nr 15, mur., k. XIX w.

185. Dom nr 16, drewn., ok. 1860 r.

186. Dom nr 17, drewn., ok. 1890 r.

187. Dom nr 19, drewn., k. XIX w.

188. Dom nr 20, drewn., k. XIX w.

189. Dom nr 21, drewn., k. XIX w.

190. Dom nr 25, drewn., k. XIX w.

Załączki

191. Dom nr 4, drewn., l. 20 XX w., wł. P. Malinowski

192. Dom nr 5, drewn., l. 20 XX w., wł. A. Kuligowski

Wykaz stanowisk archeologicznych objętych ochroną konserwatorską

L.p.	Nazwa miejscowości	Nr Stanowiska na obszarze	Rodzaj stanowiska	Chronologia
Obszar 28 - 78				
1.	Lipnik	1	ślady osadnicze, osada	epoka kamienia, okres nowożytny
2.	Bęćkowo	2	ślady osadnicze	epoka kamienia
3.	Bęćkowo	4	osada	późne średniowiecze
4.	Lipnik	5	ślady osadnicze	epoka kamienia, średniowiecze
5.	Lipnik	6	ślady osadnicze	epoka kamienia, średniowiecze
6.	Guty Stara Wieś	7	ślad osadniczy	epoka kamienia
7.	Lipnik	8	ślad osadniczy	późne średniowiecze
8.	Danowo	9	ślady osadnicze	średniowiecze
9.		10	ślad osadniczy	średniowiecze
10.	Szczuczyn Kol.Gubernia	11	ślady osadnicze	epoka kamienia, średniowiecze
11.	Skaje	12	ślad osadniczy	epoka kamienia
12.	Szczuczyn „Barany”	13	ślady osadnicze	epoka kamienia, okres nowożytny
13.	Szczuczyn	14	ślady osadnicze	epoka kamienia, średniowiecze
13.	Szczuczyn	15	obozowisko, osada, ślady osadnicze	epoka kamienia, późne średniowiecze
13.	Szczuczyn	16	ślady osadnicze	epoka kamienia, nowożytność
13.	Szczuczyn	17	obozowisko, ślady osadnicze	epoka kamienia, średniowiecze
14.	Skaje	18	ślady osadnicze	epoka kamienia, średniowiecze
15.	Skaje - Balcer	19	ślady osadnicze	epoka kamienia
16.	Skaje - Balcer	20	obozowisko, osada	wczesna epoka brązu, średniowiecze
17.	Skaje	21	ślad osadniczy	paleolit
18.	Bęćkowo	22	osada	średniowiecze
19.	Rakowo	23	osada	średniowiecze
20.	Rakowo	24	ślady osadnicze	średniowiecze
21.	Rakowo	26	ślad osadniczy	paleolit
22.	Chojnowo	27	osada, ślad osadniczy	epoka kamienna,

				średniowiecze
23.	Chojnowo	28	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze
24.	Chojnowo	29	śląd osadniczy	epoka kamienia, średniowiecze
25.	Szczuczyn	30	obozowisko, śląd osadniczy	epoka kamienia, wczesne średniowiecze
Obszar 28 - 79				
1.	Guty Stara Wieś	6	osada, ślady osadnictwa	neolit, średniowiecze
2.	Bzury	5	ślady osadnictwa	epoka kamienia, średniowiecze
3.	Milewo	1	osada, ślady osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
4.	Milewo	2	osada, ślady osadnictwa	wczesne średniowiecze, nowożytność
5.	Milewo	3	ślady osadnictwa	wczesne średniowiecze, nowożytność
6.	Danowo	4	osada, ślady osadnictwa	średniowiecze
Obszar 29 - 77				
1.	Niedźwiadna	1	obozowisko, śląd osadnictwa	epoka kamienia, średniowiecze
2.	Niedźwiadna	2	śląd osadnictwa	epoka kamienia, średniowiecze
3.	Niedźwiadna	3	osady	wczesna epoka żelaza
4.	Niedźwiadna	4	obozowisko	epoka kamienia
5.	Niedźwiadna	5	śląd osadnictwa	średniowiecze
6.	Czarnowo	6	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
7.	Czarnowo	7	osada	średniowiecze
8.	Czarnowo	8	śląd osadnictwa	epoka kamienia, mł. okres przedrzymski
9.	Czechły	9	śląd osadnictwa	średniowiecze
10.	Czechły	10	śląd osadnictwa	średniowiecze
11.	Milewo	11	śląd osadnictwa	epoka kamienia, średniowiecze
12.	Brzeżno	12	obozowisko, osada	epoka kamienia, epoka brązu
13.	Kownacin	13	ślady osadnictwa	epoka kamienia, średniowiecze
14.	Kownacin	14	ślady osadnictwa	średniowiecze
15.	Brzeżno	15	śląd osadnictwa, osada	średniowiecze
16.	Brzeżno	16	ślady osadnictwa	epoka kamienia, średniowiecze
17.	Kownacin	17	ślady osadnictwa	epoka kamienia, paleolit
Obszar 29 - 78				
1.	Szczuczyn	5	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
2.	Świdry-	6	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność

	Awissa			
3.	Szczuczyn	9	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
4.	Szczuczyn	10	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
5.	Swidry-Awissa	11	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
6.	Swidry-Awissa	12	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
7.	Sokoły	14	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
8.	Dołęgi	15	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
9.	Sokoły	16	śląd osadnictwa	epoka kamienia
10.	Sokoły	17	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
11.	Jambrzyki	18	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
12.	Szczuczyn	19	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
13.	Szczuczyn	20	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
14.	Szczuczyn	21	osada, śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
15.	Szczuczyn	22	osada, śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
16.	Szczuczyn	23	osada, śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
17.	Szczuczyn	24	osada, śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
18.	Dołęgi	26	osada, śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytność
19.	Dołęgi	27	osada, śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze, nowożytność
20.	Sokoły	28	osada, śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
21.	Obrytki	31	śląd osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
22.	Koniecki Małe	32	osada, śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze, nowożytność
23.	Obrytki	43	ślady osadnictwa	epoka kamienia
24.	Obrytki	44	ślady osadnictwa	epoka kamienia, średniowiecze
25.	Koniecki Małe	45	ślady osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność
26.	Koniecki Roztroszewo	49	osada, ślady osadnictwa	wczesne średniowiecze, nowożytność
Obszar 29 - 79				
1.	Niećkowo	2	ślady osadnictwa	epoka kamienia, średniowiecze
2.	Niećkowo	15	ślady osadnictwa	epoka kamienia, wczesne średniowiecze
3.	Niećkowo	16	ślady osadnictwa	epoka kamienia
4.	Niećkowo	17	ślady osadnictwa	epoka kamienia, nowożytność

5.	Niećkowo	18	osada, ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze, nowożytność
6.	Niećkowo	19	ślady osadnictwa	wczesne średniowiecze, nowożytność

VI. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

Głównym założeniem polityki w zakresie rozwoju komunikacji i transportu opartej na strategii zrównoważonego rozwoju jest stworzenie warunków dla sprawnego i bezpiecznego przemieszczania się osób i towarów z jednoczesnym ograniczaniem konfliktów przestrzennych oraz uciążliwości dla środowiska. Cel ten można osiągnąć poprzez:

- zapewnienie optymalnych powiązań z krajowym i regionalnym układem komunikacyjnym oraz systemem transportowym kraju,
- zapewnienie sprawności funkcjonowania układu komunikacyjnego i systemu transportu przy stale rosnącym natężeniu ruchu samochodowego,
- zaspokojenie lokalnych potrzeb przewozowych mieszkańców miasta i gminy związanych z pracą, nauką, usługami i wypoczynkiem,
- poprawę standardów podróży i bezpieczeństwa ruchu drogowego w środkach zbiorowej komunikacji, w tym przewozów szkolnych,
- racjonalizację kosztów rozwoju i eksploatacji urządzeń systemu transportowego,
- poprawę warunków i bezpieczeństwa ruchu pieszego oraz rowerowego,
- poprawę warunków parkowania w Szczuczynie,
- zapewnienie dostępności komunikacyjnej do celów podróży oraz obsługi nowych terenów budowlanych,
- ograniczanie negatywnego wpływu ruchu drogowego na środowisko i warunki życia mieszkańców.

1.1 Kierunki rozwoju dróg krajowych

Przez teren miasta i gminy Szczuczyn przebiegają dwie drogi krajowe:

- droga nr 61 Warszawa - Jabłonna - Legionowo - Serock - Różan - Ostrołęka - Łomża - Grajewo - Augustów,
- droga nr 58 Szczuczyn - Pisz - Szczytno - Olsztynek.

Studium uwzględnia przebieg projektowanej obwodnicy miasta Szczuczyna w ciągu drogi krajowej nr 61. Przyjęto zaakceptowany przez GDDKiA wariant obwodnicy po północno - zachodniej stronie miasta. Planowana budowa obwodnicy będzie wymagała wykonania przełożeń niektórych krzyżujących się z nią dróg (droga powiatowa Szczuczyn - Skaje - Zacieczki, Szczuczyn - Niedźwiadna oraz Szczuczyn - Bęckowo - Tarachy) oraz wybudowania dróg dojazdowych w celu powiązań z istniejącym układem lokalnym i zapewnienia dojazdu do działek położonych po obu stronach projektowanej obwodnicy.

Obwodnica będzie miała parametry drogi ekspresowej (S), dwujezdniowej o prędkości projektowej V_p - 100 km/godz. oraz prędkości miarodajnej V_m - 110

km/godz., promień łuków poziomych $R = 1500$ m. Na całej długości obwodnica będzie miała kontrolowaną akcesję ograniczającą włączenia do trasy tylko do powiązań na węzłach.

Projektowana droga będzie zapewniała bezkolizyjne skrzyżowania i połączenia z drogami niższych klas.

Droga krajowa nr 58 Szczuczyn - Pisz - Szczytno - Olsztynek będzie wymagała przebudowy celem poprawy nawierzchni i uzyskania standardów technicznych drogi krajowej. Połączenie jej z obwodnicą miasta nastąpi poprzez węzeł drogowy zlokalizowany poza terenami zainwestowania miejskiego.

Wszystkie skrzyżowania i zbliżenia istniejących oraz projektowanych dróg publicznych z linią elektroenergetyczną 400kV należy wykonać zgodnie z przepisami odrębnymi. Opracowywane dokumenty planistyczne dotyczące przebiegu linii elektroenergetycznej muszą zawierać szczegółowe ustalenia dotyczące przede wszystkim skrzyżowania z istniejącą drogą krajową (DK) Nr 61 (klasy GP) oraz projektowaną drogą ekspresową nr 61 „Via Baltica” (klasy S).

1.2 Kierunki rozwoju dróg powiatowych

W zakresie istniejącej sieci dróg powiatowych przewiduje się systematyczną ich przebudowę poprzez dostosowanie do parametrów technicznych dróg klasy Z (zbiorcze) i L (lokalne).

Zakres przebudowy dróg powinien obejmować: poszerzanie jezdni, poprawę ich nawierzchni, przebudowę niebezpiecznych skrzyżowań i zapewnienia normatywnych warunków widoczności, budowę chodników w obrębie zabudowy oraz realizację ścieżek rowerowych.

Realizacja obwodnicy miasta wpłynie na konieczność przebudowy niektórych dróg powiatowych, w tym drogi: Szczuczyn - Skaje - Zacieczki, Szczuczyn - Niedźwiadna oraz Szczuczyn - Będkowo - Tarachy.

1.3 Kierunki rozwoju dróg gminnych

W stosunku do dróg gminnych zakłada się adaptację i modernizację istniejących ciągów drogowych, głównie poprzez przebudowę ich nawierzchni ze żwirowej na bitumiczną, odpowiednią przebudowę skrzyżowań i włączeń oraz budowę chodników w obrębie zwartej zabudowy wsi.

Remonty i modernizacje dróg należy wykonywać z uwzględnieniem priorytetów dla:

- odcinków dróg obsługujących największą liczbę mieszkańców gminy i obszary o największej w skali gminy aktywności gospodarczej,
- odcinków dróg o największych zagrożeniach funkcjonowania ruchu, mogących wywołać zakłócenia życia społeczno - gospodarczego części sieci osadniczej,
- odcinków dróg odciążających z ruchu lokalnego drogi krajowe, celem poprawy bezpieczeństwa ruchu i mieszkańców.

Do najpilniejszych potrzeb w zakresie przebudowy dróg gminnych należą:

- odcinek drogi gminnej od drogi krajowej nr 61 do wsi Koniecki Rostroszewo,
- droga gminna od drogi krajowej nr 61 do wsi Sokoły,
- przebudowa dróg gruntowych, przepustowych i ulic w Szczuczynie.

Szczegółowe parametry techniczne wymagane dla kategorii dróg krajowych, powiatowych, gminnych i wewnętrznych określają przepisy odrębne.

Lokalne układy dróg i ulic wiejskich (drogi klasy L i Z) wymagają realizacji dogodnych połączeń z układem zewnętrznym oraz z układem bezpośredniej obsługi terenu poprzez budowę dróg i ulic dojazdowych klasy D z izolowanym ruchem pieszym i rowerowym.

Wszystkie powyższe kierunki działań planistyczno-gospodarczych w zakresie kształtowania systemów transportowych muszą uwzględniać rachunek ekonomiczny i efektywność możliwych do poniesienia nakładów budżetowych lub pozabudżetowych (fundusze rozwojowe itp.) zarówno w aspekcie skutków docelowych, jak i efektów krótkoetapowych, przy jednoczesnym spełnieniu wymagań ochrony środowiska.

1.4 Komunikacja zbiorowa autobusowa

Komunikacja autobusowa PKS lub innych firm przewozowych pozostanie podstawowym środkiem komunikacyjnym w mieście i gminie obsługującym mieszkańców w zakresie przewozu do pracy, szkół, urzędów, usług itp. Przewiduje się utrzymanie obecnego układu komunikacyjnego opartego o dworzec autobusowy w Szczuczynie oraz sieć przystanków zlokalizowanych na terenie całej gminy.

Należy zakładać, że układ linii autobusowych będzie podlegał niewielkim zmianom w zależności od potrzeb ludności, stanu technicznego dróg i uwarunkowań ekonomicznych. Dla potrzeb funkcjonowania zbiorczej komunikacji autobusowej należy przewidywać przebudowę przystanków polegających na realizacji zatok i wiat autobusowych.

W celu podnoszenia efektywności przewozów celowe jest dostosowanie wielkości i parametrów transportu do obciążeń sieci komunikacji zbiorowej.

1.5 Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy Szczuczyn nie przebiega żadna linia kolejowa, a najbliższa stacja kolejowa znajduje się w odległym o 12 km Grajewie, położonym przy pierwszorzędowej jednotorowej i zelektryfikowanej linii PKP Białystok - Ełk. Linia ta przewidywana jest do modernizacji co pozwoliłoby na przywrócenie ruchu pasażerskiego w Grajewie, a tym samym poprawę dostępności komunikacji kolejowej dla mieszkańców gminy i miasta Szczuczyn.

1.6 Ścieżki rowerowe

Na obszarze miasta i gminy nie funkcjonuje żadna ścieżka rowerowa. Docelowo proponuje się realizację ścieżek rowerowych służących celom rekreacyjno - turystycznym mieszkańcom gminy i miasta oraz przebywającym na wypoczynku turystom krajowym i zagranicznym.

Planuje się budowę następujących ścieżek rowerowych niezależnych od układu

dróg publicznych:

- wzdłuż pieszego szlaku turystycznego na trasie Radziłów - Wąsosz - Szczuczyn - Grajewo - Prostki (międzynarodowa R-11),
- w powiązaniu z trasami rowerowymi w mieście Szczuczyn w kierunkach do terenów wypoczynkowych i usługowych (zalew na rzece Wissa, placówki szkolne),
- na trasie Szczuczyn - Nieckowo - Niedźwiedzkie - Bzury.

Przy przebudowie lub remoncie dróg publicznych klasy G i Z zaleca się wyznaczenie przy krawędzi jezdni pasa dla rowerów o szerokości nie mniejszej niż 1,5m. Ruch rowerowy na drogach publicznych klasy L i D może odbywać się bez konieczności wydzielania ścieżki rowerowej.

2. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

2.1 Zaopatrzenie w wodę

Zbiorowymi wodociągami o ogólnej długości ok. 67 km, funkcjonującymi w oparciu o 2 ujęcia w gminie i 1 w obszarze miasta, objęte są tereny zwartej zabudowy wszystkich wsi i miasta Szczuczyn.

Podstawowym kierunkiem w zakresie zaopatrzenia w wodę jest zapewnienie ciągłości dostawy wody o jakości zgodnej z obowiązującymi normami sanitarnymi, w ilości pokrywającej pełne potrzeby mieszkańców poprzez modernizację istniejących ujęć wody oraz rozbudowę sieci przesyłowej.

Realizacja w/w kierunku na terenie miasta wymagać będzie następujących działań:

- modernizacji (między innymi poprzez wymianę złożeń filtracyjnych) i rozbudowy stacji wodociągowej,
- wymiany wyeksploatowanej (zużytej) sieci wodociągowej, między innymi w ulicach: Królowej Marysieńki i Falkowskiego,
- rozbudowa sieci wodociągowej w ul. Grunwaldzkiej i Majewskiego do połączenia z wodociągiem wiejskim „Wólka”,
- uzupełnienia sieci wodociągowej w istniejącej zabudowie w celu zamknięcia pierścieni wodociągowych i prawidłowego rozkładu ciśnienia w sieci,
- rozbudowa sieci wodociągowej w dostosowaniu do zakładanego rozwoju miasta.

Realizacja w/w kierunku na terenie gminy wymagać będzie następujących działań:

- modernizacji (wymianę urządzeń technologicznych) i rozbudowy (o zbiorniki wyrównawcze) stacji wodociągowej we wsi Wólka,
- modernizacji i rozbudowy ujęcia i stacji wodociągowej we wsi Niedźwiadna poprzez budowę studni nr 2 i zbiornika wyrównawczego,
- zaopatrzenia w wodę kolonijnej zabudowy, między innymi wsi: Milewo, Lipnik i Nieckowo,
- sukcesywnej rozbudowy istniejącej sieci wodociągowej wraz z postępującym zainwestowaniem obszaru.

2.2 Odprowadzanie ścieków

W obszarze gminy brak jest komunalnych (gminnych) systemowych rozwiązań

w zakresie gospodarki ściekowej. Odprowadzenie ścieków odbywa się głównie do przydomowych, lokalnych zbiorników bezodpływowych. Jedynie miasto posiada prawidłowo rozwiązana gospodarkę ściekową opartą na zbiorczym systemie odprowadzania ścieków z oczyszczalnią.

Podstawowym kierunkiem w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków jest:

- zapewnienie normatywnych standardów w tym zakresie,
- ograniczenie wielkości odprowadzanych ładunków zanieczyszczeń do wód powierzchniowych.

Realizacja w/w kierunków na terenie miasta wymagać będzie następujących działań:

- modernizacji i rozbudowy oczyszczalni ścieków w zakresie przeróbki i zagospodarowania osadów,
- budowy sieci kanalizacji sanitarnej wg projektu budowlanego w ulicach: Stodolnej, Nadstawnej, Osiedla Pawełki, Królowej Marysienki, Królowej Katarzyny Jagiellonki, Księży Pijarów, J. Pioli, J. Wagi, Wołodyjowskiego, Falkowskiego, w drodze na wysypisko oraz do wsi Świry Awissa,
- budowy kanalizacji sanitarnej w obszarze istniejącego i projektowanego zainwestowania we wschodniej części miasta, między innymi w ulicach: Sportowej, Majewskiego i projektowanych (zaproponowano ze względu na płaski, rozległy teren, rozwiązanie odprowadzenia ścieków poprzez kanalizację ciśnieniową, przepompownię zbiorczą i kanał tłoczny),
- budowa (przebudowa) kanalizacji w centrum miasta, między innymi: na Placu 1000- lecia i w ul. Łomżyńskiej,
- budowy kanalizacji sanitarnej w obszarze istniejącego i projektowanego zainwestowania w północno-zachodniej części miasta, między innymi w ulicach: Granicznej, Przelotowej, Kilińskiego, Szpitalnej i projektowanych (zaproponowano rozwiązanie grawitacyjnego odprowadzenia ścieków do istniejącej sieci),
- budowy kanalizacji sanitarnej w obszarze istniejącego i projektowanego zainwestowania w północnej części miasta, między innymi w ulicach: Grunwaldzkiej, Szczuki i projektowanych (zaproponowano rozwiązanie odprowadzenia ścieków poprzez kanalizację ciśnieniową, przepompownię zbiorczą i kanał tłoczny),
- **rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej w obszarze istniejącego i projektowanego zainwestowania w rejonie ul. Łąkowej,**
- sukcesywną rozbudowę sieci wraz z postępującym zainwestowaniem obszaru miasta,
- rozbudowę systemu odprowadzania ścieków deszczowych wraz z sukcesywnym wprowadzaniem urządzeń podczyszczających na wylotach do odbiorników.

Realizacja w/w kierunków na terenie gminy wymagać będzie następujących działań:

- budowa sieci kanalizacji sanitarnej we wsi Świdry Awissa i włączenie jej do sieci miejskiej poprzez przepompownie ścieków (zgodnie z opracowanym projektem budowlanym),

- budowa sieci kanalizacji sanitarnej we wsi Skaje (ze względu na bliskie położenie z miastem) i włączenie jej do sieci miejskiej,
- budowa oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacji sanitarnej we wsi Niedźwiadna (zgodnie z aktualnym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego),
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej we wsiach Brzeźnio oraz Kurki i włączenie jej do sieci w Niedźwiadnej,
- sukcesywna budowa oczyszczalni przyzagrodowych we wsiach nie objętych scentralizowanym systemem odprowadzenia ścieków.

Podjęcie decyzji, co do budowy oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej w danej wsi wymagać będzie dokonania każdorazowo wyznaczenia lokalizacji w trybie przepisów planowania przestrzennego - wskazane w studium propozycje mają charakter orientacyjny.

2.3 Gazownictwo

Istniejący system gazociągów wysokiego ciśnienia na terenie województwa podlaskiego nie pozwala na bezpośrednie zaopatrzenie w gaz przewodowy miasta i gminy Szczuczyn. Według przyjętego schematu zaopatrzenia w gaz w opracowywanym planie zagospodarowania województwa podlaskiego, źródłem zasilania tej części obszaru będzie projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Zambrów - Łomża - Grajewo - Suwałki

o przewidywanej średnicy 500 mm lub alternatywnie gazociąg z kierunku północnego o planowanej średnicy 250 mm (jako odgałęzienie od gazociągu Iwacewicz (Białoruś) - Lipsk - Raczki - Gołdap o średnicy 1000 mm) do Łomży.

Gmina i miasto Szczuczyn posiada alternatywną możliwość zaopatrzenia w gaz przewodowy z projektowanego gazociągu Iwacewicz - Gołdap poprzez projektowany gazociąg połączeniowy z gminy Goniądz lub Mońki.

Głównymi elementami realizacji systemu gazowniczego oprócz sieci tranzytowej zapewniającymi dostawę gazu ziemnego będą: budowa gazociągu podłączeniowego wysokiego ciśnienia z kierunku północnego - wariant I lub z kierunku południowego - wariant II, stacji redukcyjno - pomiarowej I stopnia oraz sieci gazowej średniego ciśnienia.

Podstawowym kierunkiem w zakresie zaopatrzenia w gaz jest zapewnienie możliwości dostaw gazu ziemnego do wszystkich miejscowości w gminie.

Priorytety zaopatrzenia wsi w gaz przewodowy to:

- miejscowości o największym zadeklarowanym przez mieszkańców zapotrzebowaniu na gaz tworzących zwarte ciągi liniowe,
- miejscowości, gdzie przewiduje się duże odbiory gazu na potrzeby ciepłownictwa i urządzeń obiektów komunalnych.

Podstawowym warunkiem budowy nowych gazociągów jest kryterium opłacalności efektywności inwestycji. Ze względu na dużą odległość czasową budowy systemu zaopatrzenia w gaz przewodowy wskazane jest utrzymywanie i rozwijanie stosowania gazu propan-butan przez mieszkańców gminy.

2.4 Zaopatrzenie w ciepło

Podstawowe kierunki rozwoju ciepłownictwa to sukcesywne zwiększanie udziału proekologicznych nośników energii zmniejszających zanieczyszczenie środowiska. Ekologizacja nośników energii powinna być wprowadzana w pierwszej kolejności w obiektach użyteczności publicznej takich jak np. szkoły i instytucje.

Główne zadania w zakresie rozwoju ciepłownictwa:

- zmniejszanie zużycia ciepła poprzez termorenowację budynków o złych warunkach termoizolacyjnych, propagowanie stosownych dociepleń budynków i wykorzystywanie nowych rozwiązań w technice grzewczej,
- wprowadzanie nowych rozwiązań technicznych i technologicznych zwiększających efektywność, ułatwiających obsługę i zmniejszających koszty eksploatacji (dotyczy w szczególności sprawności kotłów i ich automatyzacji),
- propagowanie i pozyskiwanie czystych ekologicznie odnawialnych źródeł energii.

2.5 Elektroenergetyka

Na poprawę jakości i niezawodności zasilania w miasta i gminy w energię elektryczną wpływ będzie miało:

- Dostosowanie systemu elektroenergetycznego do potrzeb odbiorców oraz dostarczanie energii elektrycznej o normatywnym standardzie jakościowym i ilościowym poprzez:
 - adaptację istniejących urządzeń elektroenergetycznych zwracając przy tym uwagę na konieczność zachowania technicznych stref ochronnych od istniejących i projektowanych linii napowietrznych i projektowanych obiektów kubaturowych,
 - remont i modernizacja części sieci komunalno - oświetleniowych nn,
 - budowę nowej sieci elektroenergetycznej (SN, stacje transformatorowe 15/0,4kV, linie nn) na terenach przewidzianych do zainwestowania.
- Zmniejszenie uciążliwości urządzeń elektroenergetycznych dla otoczenia dzięki:
 - budowie urządzeń elektroenergetycznych w sposób niekolizyjny z rozwojem osadnictwa i chronionymi elementami środowiska przyrodniczego,
 - stosowaniu rozwiązań technicznych i technicznych stref ochronnych projektowanych napowietrznych elektroenergetycznych linii SN realizowanych w sąsiedztwie zabudowy.

~~Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego przez teren gminy przebiegać będzie projektowana napowietrzna linia elektroenergetyczna 400 kV Narew Elk – Alytus (Litwa). Dla linii należy zarezerwować pas technologiczny o szerokości 70 m (po 35 m po obu stronach od osi linii).~~

Na terenie gminy Szczuczyn planowana jest budowa napowietrznej dwutorowej linii elektroenergetycznej 400 kV relacji Elk-Łomża, która jest częścią rozbudowywanego krajowego systemu energetycznego dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii do odbiorców w województwach podlaskim i warmińsko-mazurskim oraz niezbędna do funkcjonowania planowanego połączenia systemów elektroenergetycznych Polski i Litwy.

Zmniejszenie uciążliwości tej linii dla otoczenia zakłada się poprzez wyznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego odpowiedniego pasa technologicznego o szerokości 35m od osi linii w obie strony oraz ustalenia stosownych zakazów w obrębie tego pasa a także stosowania dopuszczalnych wskaźników poziomu pola elektromagnetycznego zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami szczególnymi.

Wszystkie skrzyżowania i zbliżenia trasy linii elektroenergetycznej 400kV z istniejącymi i projektowanymi elementami infrastruktury technicznej oraz z drogami publicznymi należy wykonać zgodnie z przepisami odrębnymi. Opracowywane dokumenty planistyczne dotyczące przebiegu linii elektroenergetycznej muszą uwzględniać przede wszystkim skrzyżowanie z istniejącą drogą krajową Nr 61 oraz projektowaną drogą ekspresową nr 61 „Via Baltica”.

W planach rozwoju sieci elektroenergetycznej przewiduje się również budowę linii napowietrznej 110 kV relacji Łomża - Stawiski - Szczuczyn - Ełk i w drugim wariantcie relacji Łomża - Stawiski - Szczuczyn - Grajewo oraz budowę stacji transformatorowej GPZ - 110/15 kV w Szczuczynie. ~~Planowana jest również przebudowa istniejącej linii 220 kV na dwutorową linię 400 kV relacji Ostrołęka - Ełk, dla której przewidywana jest strefa ochronna 100 m (po 50 m w obie strony linii).~~ Planowana jest również budowa dwutorowej linii elektroenergetycznej o napięciu 400 kV po trasie istniejącej linii 200 kV relacji Ostrołęka - Ełk. Obecnie istniejąca linia zostanie w takim przypadku poddana rozbiórce. Dopuszcza się odbudowę, rozbudowę, przebudowę i nadbudowę istniejącej linii 220 kV oraz linii, która w przyszłości zostanie ewentualnie wybudowana na jej miejscu. Pas technologiczny nowej linii 400 kV, która utworzy relację Ostrołęka - Ełk będzie wynosił 70 metrów tj. po 35 metrów w obie strony od osi linii.

Dopuszcza się pozyskiwanie alternatywnych źródeł energii elektrycznej, w tym z wykorzystaniem energii wiatrowej. W zachodniej części gminy Szczuczyn w obrębie wsi Brzeźno, Kurki i Niedźwiadna występują tereny charakteryzujące się korzystnymi warunkami wietrznymi do lokalizacji elektrowni wiatrowych. Fermy wiatrowe lub pojedyncze obiekty powinny być zlokalizowane w oddaleniu od zabudowy, napowietrznych linii elektroenergetycznych oraz obszarów leśnych i zadrzewionych. Minimalna odległość turbiny wiatrowej od linii elektroenergetycznej NN tj. 220 lub 400 kV, określona jako odległość najbardziej skrajnego elementu turbiny wiatrowej (krańców łopat turbiny) od trasy osi linii, wynosi trzykrotną długość średnicy koła (3xd) zataczanego przez łopaty turbiny wiatrowej.

2.6 Telekomunikacja

W zakresie telekomunikacji przyjmuje się następujące kierunki rozwoju:

- Modernizacja oraz rozbudowa sieci i urządzeń telefonicznych.
- Dalszy rozwój i zwiększanie dostępności do telefonii komórkowej.
- Tworzenie systemu łączności teleinformatycznej dla potrzeb struktur administracji samorządowej i usprawnienie komunikacji pomiędzy obywatelem a urzędem,
- ~~Dopuszczenie lokalizacji inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej zgodnie z przepisami szczególnymi.~~

2.7 Gospodarka odpadami

W zakresie gospodarki odpadami dla osiągnięcia założonych celów konieczne jest podjęcie następujących zadań i kierunków działań:

- Rozbudowa miejskiego wysypiska odpadów komunalnych w Szczuczynie o nowe kwatery do składowania odpadów wraz infrastrukturą (m.in. geomembrana, instalacja odgazowania i instalacja ściekowa, piezometry, waga).
- Podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów u źródeł ich powstawania ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.
- Zintensyfikowanie działań skierowanych na zapobieganie zanieczyszczeniu odpadami terenów przy trasach przelotowych i terenów przylegających do cieków.
- Propagowanie indywidualnego kompostowania odpadów organicznych powstających w gospodarstwach domowych i rolniczych.
- Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta i gminy, w szczególności w zakresie minimalizacji wytwarzania odpadów.
- Likwidacja dzikich wysypisk odpadów celem poprawy stanu sanitarnego środowiska i estetyki krajobrazu.

2.8 Zasady działań w zakresie obrony cywilnej

W gospodarce przestrzennej gminy należy stosować następujące zasady służące zabezpieczeniu potrzeb obrony cywilnej:

- We wszystkich projektowanych budynkach z funkcją usługową lub produkcyjną wymagającą zatrudnienia powyżej 15 osób należy przewidzieć możliwość wykonania ukryć w okresie podwyższonej gotowości obronnej RP,
- Stacje transformatorowe należy dostosować do systemu wygaszania oświetlenia zewnętrznego,
- Bez względu na typ zabudowy zarezerwować należy tereny pod budowę awaryjnych studni wody pitnej (7,5 l na osobę/ dobę). Odległość studni od budynków mieszkalnych lub zgrupowań ludności powinna wynosić najwyżej 800 m,
- Istniejące studnie powinny być zabezpieczone przed likwidacją i przystosowane do sprawnego uruchomienia i eksploatacji w sytuacjach kryzysowych,
- Oświetlenie zewnętrzne (ulice, zakłady pracy) należy przystosować do zaciemniania i wygaszenia,
- Należy uwzględnić system alarmowania i powiadamiania mieszkańców w wypadku zagrożeń poprzez syreny alarmowe przyjmując promień słyszalności syreny do 300 m,
- W zakresie ochrony przeciwpożarowej przy projektowaniu i realizacji obiektów budowlanych zaliczanych do kategorii zagrożenia ludzi należy spełnić wymagania, m.in. w zakresie dojazdów pożarowych oraz zaopatrzenia w wodę do celów przeciwpożarowych, określone w przepisach szczególnych,
- Układ projektowanych i modernizowanych dróg i ulic powinien spełniać następujące warunki:
 - szerokość ulicy powinna umożliwić ewentualne zagruzowanie,

- powinny być połączenia z traktami przelotowymi – zapewniające sprawną ewakuację ludności w okresie zagrożenia,
- należy wyznaczyć trasy przejazdu dla pojazdów z toksycznymi środkami przemysłowymi,
- Wszelkie projektowane na obszarze gminy obiekty o wysokości równej i większej od 50 m npt oraz każdorazowo przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę należy zgłaszać do Sił Powietrznych RP,
- Należy zachować istniejące lub projektowane obiekty obrony cywilnej nie dopuszczając do ich likwidacji,
- Wszelkie plany zagospodarowania przestrzennego należy przed ich uchwaleniem przez Radę Gminy uzgadniać z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

VII. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Inwestycjami celu publicznego są działania stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. Nr 46 z 2000 roku z późniejszymi zmianami).

Cele publiczne o znaczeniu lokalnym przewidziane do realizacji:

- Wydzielanie gruntów pod drogi publiczne i drogi wodne, budowa i utrzymywanie tych dróg, a także łączności publicznej i sygnalizacji:
 - budowa i przebudowa sieci dróg gminnych, w tym:
 - nowe odcinki dróg lokalnych na terenie miasta
 - drogi powiatowej Dołęgi - Niedźwiadna,
 - odcinka drogi gminnej od drogi krajowej nr 61 do wsi Koniecki Rostroszewo,
 - drogi gminnej od drogi krajowej nr 61 do wsi Sokoły,
 - przebudowa dróg gruntowych, przepustowych i ulic w Szczuczynie,
 - budowa ścieżki rowerowej Szczuczyn - Niećkowo - Niedźwiedzkie - Bzury,
 - poprawa warunków dowozu dzieci do szkół.
- Budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń:
 - budowa i przebudowa linii elektroenergetycznych SN i NN oraz z transformatorów 15/0,4 kV,
 - remont oświetlenia ulicznego i dróg na terenie całej gminy.
- Budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania:
 - rozbudowa oczyszczalni ścieków w Szczuczynie,
 - budowa kolektora sanitarnego w ulicy Nadstawnej, Pawełki i osiedla Pawełki w Szczuczynie,
 - budowa kanalizacji w ulicy Sportowej i Majewskiego w Szczuczynie,

- budowa kanalizacji na Placu 1000-lecia i w ulicy Łomżyńskiej w Szczuczynie,
- budowa kanalizacji w ulicy Szpitalnej, Przelotowej, Kilińskiego i Granicznej w Szczuczynie,
- budowa kanalizacji w ulicy Szczuki i Grunwaldzkiej w Szczuczynie,
- budowa kanalizacji we wsi Skaje,
- budowa ujęcia - studni głębinowej w Niedźwiadnej,
- wodociągowanie gospodarstw kolonijnych na terenie całej gminy Szczuczyn,
- rozbudowa miejskiego wysypiska odpadów komunalnych wraz z infrastrukturą w Szczuczynie.
- Budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego:
 - budowa zbiornika małej retencji w Szczuczynie,
 - renowacja zbiorników wodnych służących celom gospodarczym i ochronie przeciwpożarowej.
- Opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
 - ochrona i opieka obiektów objętych gminną ewidencją zabytków,
 - promocja miasta oraz okolic pod względem kulturalnym i zabytkowym.
- Ochrona Pomników Zagłady w rozumieniu przepisów o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady - nie występują.
- Budowa i utrzymywanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, sądów i prokuratur, państwowych szkół wyższych, szkół publicznych, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych:
 - adaptacja budynku DPS na potrzeby Urzędu Miejskiego w Szczuczynie
 - budowa sali gimnastycznej przy Publicznym Gimnazjum w Szczuczynie,
 - budowa boiska „Orlik” w Szczuczynie,
 - utworzenie muzeum w budynku poklasztornym w Szczuczynie,
 - termomodernizacja budynków szkolnych: Publicznego Gimnazjum w Szczuczynie i Szkoły Podstawowej w Niedźwiadnej,
 - rozbudowa Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Szczuczynie o nowe pomieszczenia dydaktyczne,
 - budowa nowego domu kultury w Szczuczynie.
- Budowa i utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa i ochrony granicy państwowej, a także do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich:
 - rozbudowa i modernizacja obiektów i urządzeń ochotniczej straży pożarnej na terenie całej gminy.
- Poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie i składowanie kopalin stanowiących własność Skarbu Państwa oraz węgla brunatnego wydobywanego metodą

- odkrywkową - nie dotyczy.
- Zakładanie i utrzymywanie cmentarzy:
 - utrzymanie, modernizacja, konserwacja oraz rozszerzenie istniejących cmentarzy grzebalnych w Szczuczynie i Niedźwiadnej, zgodnie z zaleceniami konserwatorskimi.
 - Ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej:
 - opieka i utrzymanie cmentarza żydowskiego w Szczuczynie.
 - Ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody:
 - tereny projektowanych form ochrony przyrody: użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne itp. w gminie.
 - Inne cele określone w odrębnych ustawach:
 - budowa targowicy w Szczuczynie,
 - modernizacja stadionu miejskiego i zagospodarowanie terenów przyległych w Szczuczynie,
 - realizacja świetlic wiejskich na obszarze całej gminy Szczuczyn,
 - wyznaczenie miejsc kąpieliskowych z plażą nad zalewem wodnym na Wissie w Szczuczynie,
 - rozwój infrastruktury teleinformatycznej na terenie całej gminy,
 - zagospodarowanie parków i terenów rekreacyjnych w Szczuczynie.

VIII. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW

Zgodnie z art. 2, pkt 5 ustawy z dnia 23 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym inwestycjami celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym) są działania stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Inwestycjami celu publicznego o znaczeniu ponadregionalnym zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego oraz ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy są:

- Wydzielanie gruntów pod drogi publiczne i drogi wodne, budowa i utrzymywanie tych dróg, a także łączności publicznej i sygnalizacji:
 - Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg krajowych nr 61 Warszawa - Łomża - Augustów i drogi nr 58 Szczuczyn - Pisz - Szczytno - Olsztynek, w tym budowa obwodnicy Szczuczyna w ciągu drogi Nr 61.
 - Realizacja systemu ścieżek rowerowych, w tym międzynarodowej ścieżki rowerowej R-11.
- Wydzielenie gruntów pod linie kolejowe oraz ich budowa i utrzymanie - nie dotyczy.
- Budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń:
 - Przebudowa istniejącej linii 220 kV na dwutorową linię 400 kV relacji Ostrołęka

- Ełk.
- Budowa dwutorowej linii elektroenergetycznej 400 kV relacji Ełk-Łomża,
- Budowa i modernizacja linii elektroenergetycznej 110 kV Łomża - Stawiski - Szczuczyn - Ełk lub Łomża - Stawiski - Szczuczyn - Grajewo (variantowo).
- Budowa stacji transformatorowej GPZ - 110/15 kV w Szczuczynie.
- Budowa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 500 Zambrów - Łomża - Grajewo - Suwałki lub alternatywnie gazociągu wysokiego ciśnienia DN 250 jako odgałęzienie od gazociągu Iwacewicze (Białoruś) - Lipsk - Raczki - Gołdap) do Łomży.
- Budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania - nie dotyczy.
- Budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego:
 - Ustanowienie obszaru ochronnego głównego zbiornika wód podziemnych nr 217 „Dolina rzeki Biebrza”.
 - Poprawa jakości wód Wissy poprzez realizację sieci oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacji sanitarnej.
- Opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
 - Ochrona i opieka zabytków wpisanych do rejestru wojewódzkiego konserwatora zabytków - zespoły dworsko - parkowe w Bęczkowie, Bzurach, Chojnowie i Niećkowie, zespoły kościelne w Niedźwiadnej i Szczuczynie, cmentarze w Niedźwiadnej i Szczuczynie, układ urbanistyczny, park miejski ze strażnicą, zespół poczty, ruiny pałacu oraz zabytkowy dom mieszkalny w Szczuczynie.
- Ochrona Pomników Zagłady w rozumieniu przepisów o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady - nie występują.
- Budowa i utrzymywanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, sądów i prokuratur, państwowych szkół wyższych, szkół publicznych, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych w tym m.inn. - nie dotyczy.
- Budowa i utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa i ochrony granicy państwowej, a także do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich - nie występują.
- Poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie i składowanie kopalin stanowiących własność Skarbu Państwa oraz węgla brunatnego wydobywanego metodą odkrywkową - nie dotyczy.
- Zakładanie i utrzymywanie cmentarzy:

- Utrzymanie, modernizacja, konserwacja zabytkowych cmentarzy grzebalnych w Szczuczynie i Niedźwiadnej, zgodnie z zaleceniami konserwatorskimi.
- Ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej - nie występują.
- Ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody:
 - Ochrona pomników przyrody (pojedyncze drzewa w Bzurach, Chojnowie, Obrytkach i Niećkowie oraz dwie grupy drzew i aleja w Niećkowie).
 - Inne cele publiczne określone w odrębnych ustawach:
 - Ochrona lasów i zadrzewień oraz wzbogacanie ich walorów, w tym sukcesywne zalesianie gruntów marginalnych.

IX. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

1. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI

Na terenie miasta i gminy Szczuczyn nie występują obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i wtórnego podziału nieruchomości.

2. OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M²

Na terenie miasta Szczuczyn nie przewiduje się rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Planowane są większe obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży do 2000 m² m in. na obszarze położonym w rejonie ul. Granicznej określonym na rysunku studium U-P i oznaczonym symbolem P3 (obszarem, dla którego gmina zamierza sporządzić miejscowy plan).

3. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Zgodnie z art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 23 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obszarem przestrzeni publicznej jest obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno - przestrzenne.

Obszarami przestrzeni publicznej na terenie miasta są tereny ogólnodostępne dróg, placów i zieleńców w tym m in. Rynek - Plac Tysiąclecia, Rynek Koński, plac przy dworcu autobusowym. Obszarami przestrzeni publicznej na pozostałym terenie gminy oprócz ciągów komunikacyjnych jest plac przed kościołem w Niedźwiadnej.

W studium wyznacza się nowe obszary przestrzeni publicznej:

- projektowane tereny sportowo - rekreacyjno z zalewem przy rzece Wissa w Szczuczynie,
- projektowane tereny rekreacyjno-sportowe na osiedlu „Pawelki”.

X. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

1. MIASTO SZCZUCZYN

Gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w granicach administracyjnych miasta Szczuczyn, określonych orientacyjnymi granicami i symbolami na rysunku studium nr 4:

- P1 - dla terenów zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej położonych przy ul. Sportowej i Majewskiego,
- P2 - dla terenów zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej położonych przy ul. Sportowej.

Plany P1 i P 2 powinny określić:

- przeznaczenie i warunki zagospodarowania terenów z zaleceniem uwzględnienia:
 - funkcjonowania i rozwoju istniejącej zabudowy w tym zagrodowej, mieszkaniowej i usługowej,
 - realizacji zespołów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - realizacji zabudowy usługowej i usługowo - produkcyjnej,
 - określenia zasad i warunków podziału na działki budowlane, przy zachowaniu: minimalnej powierzchni działki w zabudowie mieszkaniowej i mieszkaniowo- usługowej 800 m², w zabudowie usługowo-produkcyjnej 1000 m², w zabudowie zagrodowej 1500 m²,
 - ograniczenia wysokości zabudowy mieszkaniowej i usługowej do 2 kondygnacji,
 - minimalnych wskaźników miejsc parkingowych: 2 mp na 1 budynek mieszkalny, 3 mp na 100 m² powierzchni usług,
- zasady obsługi komunikacyjnej i infrastruktury technicznej,
- zasady i warunki zagospodarowania zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- P3 - dla terenu zabudowy usługowej i produkcyjnej, położonego przy ul. Granicznej. Plan powinien określić:
 - przeznaczenie i warunki zagospodarowania terenów z zaleceniem uwzględnienia:
 - realizacji zabudowy usługowej i usługowo - produkcyjnej, w tym w miarę potrzeb inwestycyjnych obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży poniżej 2000 m² lub targowicy miejskiej,

- ograniczenia wysokości zabudowy usługowej do 2 kondygnacji,
 - odpowiedniej do funkcji i powierzchni sprzedaży ilości miejsc parkingowych,
 - zasady obsługi komunikacyjnej i infrastruktury technicznej,
 - zasady i warunki zagospodarowania zgodnie z wymogami określonymi w ustawie
 - o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- P4 - dla terenu zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej i usługowej, położonego przy ul. Szczuki.

Plan powinien określić:

- przeznaczenie i warunki zagospodarowania terenów z zaleceniem uwzględnienia:
 - funkcjonowania i rozwoju istniejącej zabudowy w tym, mieszkaniowej oraz usługowej i produkcyjnej,
 - realizacji zespołu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - realizacji zabudowy usługowej i usługowo - produkcyjnej,
 - minimalnej powierzchni nowej działki w zabudowie mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej 800 m², w zabudowie usługowo-produkcyjnej 1000 m²,
 - ograniczenia wysokości zabudowy mieszkaniowej i usługowej do 2 kondygnacji,
 - minimalnych wskaźników miejsc parkingowych: 2 mp na 1 budynek mieszkalny, 3 mp na 100 m² powierzchni usług,
 - zasady obsługi komunikacyjnej i infrastruktury technicznej,
 - zasady i warunki zagospodarowania zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- P5 - dla terenu sportu i rekreacji położonego w dolinie rzeki Wissa.

Plan powinien określić:

- przeznaczenie i warunki zagospodarowania terenów z zaleceniem uwzględnienia:
 - ograniczeń w zagospodarowaniu wynikających z położenia terenu w strefie ochrony krajobrazowej,
 - ograniczeń w zagospodarowaniu wynikających z położenia terenu położenia w dolinie rzeki Wissa i terenie zalewowym,
 - istniejącego zainwestowania, w tym usług sportu i zabudowy mieszkaniowej,
 - zapewnienia powiązań funkcjonalno - przestrzennych z istniejącym terenem sportu;
 - terenów pod realizację elementów zagospodarowania sportowo-rekreacyjnego i wypoczynkowego, w tym zalew, plaża, elementy małej architektury,
 - realizacji zabudowy usługowej na potrzeby obsługi podstawowej funkcji,
 - ograniczenia wysokości zabudowy do 2 kondygnacji,
 - realizacji parkingu na potrzeby użytkowników o ilości miejsc postojowych

- wynikających z programu inwestycji (do określenia w miejscowym planie),
- zasady obsługi komunikacyjnej i infrastruktury technicznej,
 - zasady i warunki zagospodarowania zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- P6 - dla terenów zabudowy produkcyjno-usługowej i mieszkaniowo produkcyjnej, położonych pomiędzy ul. Senatorską a drogą powiatową Nr 1869 B, w sąsiedztwie cmentarza.

Plan powinien określić:

- przeznaczenie i warunki zagospodarowania terenów z zaleceniem uwzględnienia:
 - ograniczeń w zagospodarowaniu wynikających z położenia terenu w strefie ochrony krajobrazowej,
 - ograniczeń w zagospodarowaniu wynikających z położenia terenu w strefach sanitarnych cmentarza,
 - realizacji zabudowy produkcyjno - usługowej jako przeznaczenia podstawowego,
 - realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej jako funkcji towarzyszącej funkcji usługowo - produkcyjnej,
 - minimalnej powierzchni nowej działki w zabudowie mieszkaniowej z funkcją usługowo-produkcyjną 1000 m²,
 - ograniczenia wysokości zabudowy mieszkaniowej do 2 kondygnacji,
 - minimalnych wskaźników miejsc parkingowych: 2 mp na 1 budynek mieszkalny, 3 mp na 100 m² powierzchni usług,
 - zasady obsługi komunikacyjnej i sieci infrastruktury technicznej,
 - zasady i warunki zagospodarowania zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- P8 – dla terenów zabudowy produkcyjno – usługowej i produkcyjnej położonych pomiędzy drogą powiatową Szczuczyn – Niećkowo i drogą gminną Szczuczyn – Bzury.

Plan powinien określić:

- przeznaczenie i warunki zagospodarowania terenów z zaleceniem uwzględnienia: ograniczeń w zagospodarowaniu wynikających z położenia terenów w obszarze głównego zbiornika wód podziemnych, realizacji zabudowy produkcyjno – usługowej i produkcyjnej jako przeznaczenia podstawowego oraz rozważenia określenia funkcji dopuszczalnych, ograniczenia wysokości zabudowy do 2 kondygnacji, z wyłączeniem urządzeń produkcyjno - technologicznych, realizacji parkingów na potrzeby użytkowników o ilości miejsc parkingowych wynikających z programu inwestycyjnego,
- zasady obsługi komunikacyjnej i infrastruktury technicznej,
- zasady i warunki zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Z uwagi na wielkość powierzchni dopuszcza się możliwość opracowania planów

miejscowych dla mniejszych obszarów.

Gmina zamierza sporządzić zmiany „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Szczuczyn obszaru położonego w strefie ochrony konserwatorskiej” dla terenów określonych granicami i symbolami na rysunku zmiany studium stanowiącym załącznik Nr 4 do uchwały:

- zP1 – dla terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej położonych w rejonie ulicy Krzywej.

Plan powinien określić:

- przeznaczenie i warunki zagospodarowania terenów z uwzględnieniem:
 - realizacji zabudowy mieszkaniowej w formie wielorodzinnej z usługami w parterze,
 - zasad kształtowania zabudowy wynikających z położenia na obszarze wpisanym do rejestru zabytków, w tym: wykształcenie pierzei ulicy Nadstawnej i ograniczenie wysokości zabudowy do wysokości budynków przy tej ulicy,
 - sąsiedztwa cieków wodnych Księżanki - obowiązek utrzymania otwartego charakteru dolinki,
- zasady obsługi komunikacyjnej i infrastruktury technicznej z uwzględnieniem odpowiedniej do funkcji ilości miejsc parkingowych i dostępności pieszej do ul. Łąkowej,
- zP2 – dla terenów położonych w rejonie ulicy Łąkowej.

Plan powinien określić:

- przeznaczenie i warunki zagospodarowania terenów z uwzględnieniem:
 - realizacji zabudowy mieszkaniowej w formie wielorodzinnej,
 - istniejącego zespołu garaży,
 - zasad kształtowania zabudowy wynikających z położenia w obszarze wpisanym do rejestru zabytków poprzez ograniczenie wysokości zabudowy do 3 kondygnacji, w tym poddasze użytkowe,
 - ograniczeń zagospodarowania wynikających z położenia części obszaru w sąsiedztwie zabytku archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków (b. rezydencja Szczuków) poprzez realizację zieleni urządzonej, placów zabaw, małej architektury itp.,
 - strefy zieleni urządzonej oraz lokalizacji parkingów w zagospodarowaniu terenów od strony oczyszczalni ścieków oraz terenów składowo-produkcyjnych i usług,
 - ograniczeń zagospodarowania wynikających z położenia części terenów w strefie ochrony ujęcia wody, w tym zakazu zabudowy,

- zasady obsługi komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, w tym:
 - zapewnienie powiązań komunikacyjnych pomiędzy ul. Sienkiewicza i Łąkową oraz odpowiedniej do funkcji ilości miejsc parkingowych,
 - ograniczeń wynikających z przebiegu napowietrznych linii elektroenergetycznych oraz określenie możliwości ich przebudowy,
- zP3 – dla terenów zabudowy usługowej położonych w rejonie ulicy Sobieskiego.
Plan powinien określić:
 - przeznaczenie i warunki zagospodarowania terenów z uwzględnieniem:
 - realizacji zabudowy usługowej, parkingów oraz zieleni urządzonej,
 - zasad kształtowania zabudowy z uwarunkowaniami wynikającymi z położenia na obszarze wpisanym do rejestru zabytków, w tym:
 - osi kompozycyjnej i widokowej stanowiącej przedłużenie ulicy Majewskiego na zespół poklasztorny poprzez wycofanie linii zabudowy,
 - ograniczenie wysokości rozbudowy istniejącego budynku od strony ulicy Sobieskiego do jednej kondygnacji, dach płaski,
 - zapewnienie otwartego i jednorodnego charakteru wnętrza placu, ujednoczenie nawierzchni, małej architektury, oświetlenia,
 - zasady obsługi komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, w tym realizacja parkingów o odpowiedniej do funkcji i powierzchni sprzedaży ilości miejsc parkingowych wraz z zielenią ozdobną i małą architekturą.”

Oprócz wyżej wskazanych terenów może wystąpić potrzeba sporządzenia zmian obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz sporządzenia miejscowych planów innych terenów, których przeznaczenie zgodne będzie z ustaleniami studium.

2. GMINA SZCZUCZYN

Gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy położonych w granicach administracyjnych wsi Skaje, Świdry Awissa i Nieckowo.

Plany dla poszczególnych obszarów wsi powinny określić:

- przeznaczenie i warunki zagospodarowania terenów zabudowy z zaleceniem uwzględnienia:
 - rozwoju istniejącej i realizacji nowej zabudowy zagrodowej,
 - realizacji zespołów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - realizacji zabudowy usługowej i usługowo - produkcyjnej,
 - minimalnej powierzchni nowej działki w zabudowie mieszkaniowej i mieszkaniowo- usługowej 800 m², w zabudowie usługowo-produkcyjnej 1000 m², w zabudowie zagrodowej 1500 m²,
 - ograniczenia wysokości zabudowy mieszkaniowej i usługowej do

2 kondygnacji,

- minimalnych wskaźników miejsc parkingowych: 1 mp na 1 budynek mieszkalny, 2 mp na 100 m² powierzchni usług,
- tereny rolnicze i leśne z zakazem zabudowy,
- zasady obsługi komunikacyjnej i infrastruktury technicznej,
- zasady i warunki zagospodarowania zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

XI. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

1. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Przez rolniczą przestrzeń produkcyjną należy rozumieć ogół warunków przyrodniczych i technicznych pozwalających na zachowanie odpowiedniego poziomu produkcji rolnej na danym obszarze.

Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- Właściwe wykorzystanie naturalnych warunków użytkowych rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez:
 - dostosowanie kierunków produkcji rolnej do naturalnych warunków i predyspozycji środowiska przyrodniczego,
 - ograniczenie przeznaczania gruntów wysokich klas bonitacyjnych na cele nierolnicze i nieleśne,
 - zapobieganie degradacji i dewastacji użytków rolnych,
 - dalszy rozwój produkcji zwierzęcej w zakresie hodowli bydła mlecznego i trzody chlewnej w kierunku nowoczesnych metod,
 - wydzielenie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej pod zalesienia lub zmiany sposobu użytkowania na inne cele.
- Poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez:
 - rekultywację gruntów zdegradowanych i zagospodarowanie nieużytków na cele rolnicze,
 - utylizacja rolnicza osadów z biologiczno - mechanicznej oczyszczalni ścieków,
 - wykorzystanie i zagospodarowanie odchodów zwierzęcych jako nawozu organicznego do nawożenia gruntów rolnych w stosownych terminach nawożenia i właściwych dawkach, zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - budowę szczelnych zbiorników na gnojówkę i gnojownicę oraz płyt na obornik w celu wyeliminowania źródeł zagrożeń wód powierzchniowych i podziemnych oraz poprawę stanu sanitarnego środowiska,
 - meliorację użytków rolnych wymagających melioracji oraz modernizację istniejących urządzeń melioracyjnych w celu poprawy stosunków wodnych w obrębie użytków rolnych,
 - realizację programu małej retencji wodnej (budowa zbiorników wodnych),
 - wprowadzanie zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych w celu wzbogacania wartości

- użytkowych gleb i walorów krajobrazowych,
- zmiany struktury agrarnej poprzez dążenie do zwiększania wielkości gospodarstw rolnych oraz scalenia i wymianę gruntów.
- Rozwój infrastruktury rolniczej i technicznego uzbrojenia rolnictwa poprzez:
 - rozbudowę wodociągów wiejskich,
 - budowę przyzagrodowych oczyszczalni ścieków,
 - reelektryfikację obszarów wiejskich,
 - utrzymanie należytego stanu dróg publicznych oraz dróg rolniczych.
- Porządkowanie i kształtowanie zabudowy zagrodowej w obrębie wyznaczonych terenów oraz dążenie do powiększania wielkości siedlisk celem dostosowania nowej zabudowy rolniczej do wymogów nowoczesnego rolnictwa.

2. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA PRZESTRZENI LEŚNEJ

W rozumieniu ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach (Dz. U. Nr 101, poz. 444 z późn. zm.) lasem jest grunt o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokryty roślinnością leśną lub przejściowo jej pozbawiony, teren przeznaczony do produkcji leśnej lub związany z gospodarką leśną.

Podstawowym przeznaczeniem terenów leśnych jest produkcja leśna. Na terenach leśnych dozwolona jest jedynie lokalizacja budynków i obiektów służących gospodarce leśnej, urządzeń infrastruktury technicznej, dróg i parkingów oraz urządzeń turystyki i rekreacji.

Na terenach leśnych obowiązują zasady gospodarki i ochrony wynikające z planów urzędzenia lasów, w tym ustaleń zawartych w studium w pkt 1.1.7 Ochrona szaty roślinnej.

Miasto i gmina Szczuczyn zaliczona jest do obszarów, w których przewidywane jest sukcesywne zalesianie gruntów marginalnych dla potrzeb produkcji rolnej i zgodnie z granicami polno - leśnymi, zwłaszcza na terenach:

- deficytu wód podziemnych i powierzchniowych,
- poprawiających ciągłość i zwartość kompleksów leśnych,
- rekreacji zbiorowej w strefach podmiejskich miast,
- turystyczno - wypoczynkowych o zbyt małym udziale lasów,
- korytarzy migracyjnych zwierząt i węzłów hydrograficznych,
- narażonych na procesy erozji wodnej i wietrznej.

Studium dopuszcza zalesienie wszystkich gruntów rolnych i nieużytków, które spełniają wymagania zawarte w przepisach odrębnych, na wniosek właścicieli gruntów.

Kierunki i zasady kształtowania przestrzeni leśnej:

- Ochrona lasów i gruntów leśnych poprzez ograniczanie przeznaczania ich na cele nieleśne, głównie do celów niezbędnych dla rozwoju krajowej i wojewódzkiej infrastruktury technicznej i rekreacji.
- Zwiększanie różnicowania przyrodniczego lasów, w tym zwiększanie udziału gatunków liściastych, udziału drzewostanów wielogatunkowych oraz wprowadzanie podszytów liściastych do drzewostanów sosnowych na siedliskach boru świeżego i boru mieszanego.

- Zwiększanie zdrowotności i odporności drzewostanów na abiotyczne i biotyczne czynniki szkodliwe poprzez upowszechnienie biologicznych i ekologicznych metod ochrony .
- Odchodzenie od zrębów zupełnych wszędzie tam, gdzie możliwe jest uzyskanie odnowienia naturalnego na rzecz rębni udoskonalonych.
- Uwzględnienie w zagospodarowaniu przestrzennym gminy optymalnych granic polno - leśnych, struktury przestrzennej lasów w krajobrazie, korytarzy ekologicznych między kompleksami leśnymi oraz usuwanie barier ekologicznych, a w szczególności zewnętrznych presji na ekosystemy leśne przez przyjazne lasom zagospodarowanie terenów przyległych do lasów.
- Zachowanie licznych walorów lasów przez ukierunkowanie ruchu turystycznego i rekreacyjnego w lasach oraz ochrona bazy produkcyjnej runa leśnego.
- Zwiększanie udziału lasów ochronnych (glebochronnych, wodochronnych), zwłaszcza na obszarach prawnej ochrony przyrody.
- Zwiększania lesistości w miarę przekazywania do zalesienia gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa i osiąganie przestrzennie optymalnej struktury lasów w krajobrazie przez ochronę i pełne wykorzystanie produkcyjnych możliwości siedlisk.
- Udostępnianie i przystosowywanie kompleksów leśnych do celów turystyczno - wypoczynkowych.
- Specjalistyczne zagospodarowywanie lasów o funkcjach społecznych w sposób łagodzący potencjalne konflikty z pozostałymi funkcjami tych lasów i funkcjami lasów przyległych.

XII. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

1. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI

Na terenie gminy i miasta Szczuczyn obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi występują w dolinie Wissy w obrębie wsi Skaje i Świdry Awissa oraz Szczuczyna.

Na największe zagrożenie powodziowe narażone są tereny użytków rolnych oraz pojedyncza zabudowa zagrodowa w południowej części Szczuczyna, Przyczynami powodzi są wezbrania spowodowane wzrostem poziomu wód w rzece wywołane przez ulewne deszcze, wiosenne roztopy i zatory lodowe.

Zasady gospodarowania na obszarach zagrożeń powodziowych regulują przepisy odrębne - ustawa Prawo wodne.

Na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodziowego zabrania się wykonywania robót oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, w tym:

- wykonywania urządzeń wodnych i wznoszenia innych obiektów budowlanych,
- sadzenia drzew lub krzewów z wyjątkiem plantacji wikliny na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych

lub służących do umacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk,

- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód.

Na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi obowiązuje zakaz wszelkiej zabudowy poza budowlami służącymi gospodarce wodnej.

2. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na analizowanych terenach występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych spowodowane osuwaniem się mas ziemnych. Zjawiska ruchów masowych mogą pojawiać się w trakcie ulewnych deszczów w obrębie skarp i ścian wyrobisk na terenach po eksploatacji kopalni w Bęćkowie, Niećkowie, Szczuczynie i Zacieczkach. Mają one wymiar lokalny i incydentalny.

XIII. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU FILAR OCHRONNY

Zgodnie z art. 53, ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96 z późn. zm.) dla obszarów górniczych wyznacza się filary ochronne, w granicach których ze względu na ochronę oznaczonych dóbr (użytki rolne i leśne, drogi, obiekty budowlane, napowietrzne linie elektroenergetyczne i inne), wydobywanie kopalni nie może być prowadzone albo może być dozwolone tylko w sposób zapewniający ochronę tych dóbr.

Szerokość filarów ochronnych wyrobisk uzależniona jest od rodzaju chronionych dóbr zgodnie z normą branżową w górnictwie odkrywkowym. Filar ochronny może być użytkowany jako ogólnie dostępny teren użyteczności publicznej. Użytkowanie pasa ochronnego do innych celów nie może utrudniać lub opóźniać prac związanych z użytkowaniem wyrobiska lub obiektów chronionych.

Przez teren udokumentowanego złoża piasków ze żwirem „Zacieczki” przebiega linia elektroenergetyczna 220 kV, dla której przed podjęciem eksploatacji może być niezbędne wyznaczenia filarów ochronnych.

XIV. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Na terenie gminy i miasta Szczuczyn nie występują obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne, o których mowa w art. 10, ust. 2, pkt 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o zagospodarowaniu i planowaniu przestrzennym.

XV. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

W obrębie miasta i gminy Szczuczyn występują obszary wymagające

przekształceń lub rehabilitacji, do których zaliczyć należy tereny przewidywane do rekultywacji:

- teren komunalnego składowiska odpadów stałych w Szczuczynie z przeznaczeniem pod zalesienie po zakończeniu eksploatacji poszczególnych sektorów wysypiska,
- tereny nielegalnych składowisk śmieci występujących na terenie całej gminy,
- tereny nielegalnych punktów eksploatacji surowców mineralnych (piaskownie i żwirownie) z przeznaczeniem pod zalesienie lub inną formę użytkowania,
- tereny po zakończonej eksploatacji kopalni położone m.in. na gruntach wsi Bęckowo, Nieckowo i Zacieczki wymagają rekultywacji – kierunek rekultywacji zostanie ustalony przez właściwy organ administracji,
- tereny nieużytkowanych obiektów (pustostany) z przeznaczeniem pod inne funkcje lub rozbiórkę i uporządkowanie terenu.

XVI. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 roku Prawo geodezyjne i kartograficzne terenami zamkniętymi są tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa.

W granicach administracyjnych gminy i miasta Szczuczyn nie występują tereny zaliczone do kategorii terenów zamkniętych.

XVII. INNE OBSZARY PROBLEMOWE

Przez obszar problemowy należy rozumieć obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych wskazany w planie zagospodarowania przestrzennego województwa lub określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W granicach administracyjnych gminy i miasta Szczuczyn nie występują tereny, które należałoby wyodrębnić jako obszary problemowe.

XVIII. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Szczuczyn opracowano zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, opublikowanej w Dzienniku Ustaw Nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami.

W niniejszej zmianie studium przyjęto rozwiązania planistyczne wynikające z szeregu uwarunkowań o charakterze lokalnym i ponadlokalnym oraz zasad i kierunków polityki przestrzennej określonych między innymi w:

- przepisach prawnych w zakresie planowania przestrzennego, ochrony środowiska przyrodniczego, dziedzictwa narodowego, gospodarki gruntami, dróg publicznych, obronności i bezpieczeństwa państwa, itp.,

- dokumentach planistycznych, w tym w planie zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, strategii rozwoju województwa podlaskiego, strategii rozwoju gminy i miasta Szczuczyn, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Szczuczyn,
- programach branżowych i dokumentacjach technicznych, w tym programie ochrony środowiska gminy i miasta Szczuczyn, programie gospodarki odpadami gminy i miasta Szczuczyn,
- wnioskach instytucji, przedsiębiorstw i organizacji społecznych, postulatów burmistrza miasta oraz wniosków osób fizycznych zgłoszonych do studium.

Główną funkcją gminy Szczuczyn pozostanie rolnictwo wykorzystujące lokalne zasoby środowiska przyrodniczego, głównie zwarte kompleksy gleb III i IV klasy bonitacyjnej gruntów ornych i zmeliorowanych użytków zielonych występujących równomiernie na obszarze całej gminy.

Uzupełniającymi funkcjami gminy będą usługi na rzecz ludności i działalność produkcyjno - usługowa rozwijana na bazie istniejącego majątku trwałego i potencjału ludzkiego oraz turystyka oparta o walory krajoznawcze skoncentrowane głównie w Szczuczynie.

System osadniczy gminy Szczuczyn tworzyć będą:

- miasto Szczuczyn, stanowiący w systemie osadniczym województwa podlaskiego ośrodek o znaczeniu lokalnym. W ośrodku rozwijane będą usługi gminne z zakresu administracji publicznej, szkolnictwa, służby zdrowia, bankowości, ubezpieczeń, handlu i gastronomii, obsługi rolnictwa i inne oraz usługi znaczenia lokalnego w zakresie szkolnictwa ponadgimnazjalnego i opieki zdrowotnej. Uzupełniającymi funkcjami będą:
 - przemysłowa w oparciu o istniejące zakłady produkcyjne i drobnej wytwórczości,
 - funkcja rolnicza,
 - funkcja turystyczno - wypoczynkowa rozwijana na bazie istniejących walorów krajoznawczych i przyrodniczych,
- ośrodki wspomagające Szczuczyn w zakresie obsługi ludności wiejskiej oraz usług na rzecz rolnictwa:
 - dla wschodnio - południowej części gminy Niećkowo i Bzury,
 - dla zachodnio - północnej części gminy Niedźwiadna,
- dodatkowo Niećkowo pełnić będzie rolę jednostki osadniczej z funkcją znaczenia ponadgminnego w zakresie szkolnictwa ponadgimnazjalnego, a Niedźwiadna w zakresie usług sakralnych znaczenia subgminnego,
- pozostałe jednostki wiejskie posiadające podstawową funkcję rolniczą z możliwością rozwoju funkcji pozarolniczych w zakresie usług elementarnych i agroturystyki.

Analiza uwarunkowań środowiska przyrodniczego i kulturowego, warunków i jakości życia mieszkańców, stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, powiązań funkcjonalnych oraz kierunków rozwoju społeczno - gospodarczego, pozwoliła na wyodrębnienie w strukturze funkcjonalno - przestrzennej miasta i gminy Szczuczyn

następujące strefy zagospodarowania:

- strefa rolnicza obejmująca tereny rolne i leśne oraz zabudowy wsi położonych wokół Szczuczyna,
- strefa miejska obejmująca tereny położone w granicach administracyjnych miasta Szczuczyna.

Głównymi kierunkami rozwoju przestrzennego obszaru miasta Szczuczyn będą między innymi:

- Ochrona i właściwe wykorzystanie zasobów środowiska kulturowego.
- Rozwój funkcji mieszkaniowej, głównie w zabudowy jednorodzinnej w nowych zespołach zabudowy zlokalizowanych w obszarach urbanistycznych OU-1 i OU-2 oraz poprawa funkcjonowania istniejącej zabudowy.
- Rozwój funkcji usługowej poprzez realizację nieuciążliwych usług w zespołach zabudowy oraz usług na wyznaczonych na rysunku studium terenach, głównie w obszarach urbanistycznych OU-1, OU-2 i OU-3, w tym planowana budowa targowicy, obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży do 2000 m³ i kompleksu rekreacyjno-wypoczynkowego wraz z zalewem i zespołem obiektów sportowo - rekreacyjnych.
- Rozwój funkcji produkcyjno-usługowej i produkcyjnej na terenach wyznaczonych na rysunku, głównie w obszarach urbanistycznych OU-3 i OU-4.
 - realizacja usług w rejonie osiedla „Pawełki” oraz w rejonie ul. Pawełki,
- Modernizacja układu komunikacyjnego poprzez docelową eliminację ruchu tranzytowego z centrum miasta i zmianę kategorii drogi krajowej nr 61 na odcinku przebiegającym przez miasto na drogę klasy lokalnej oraz realizację dróg zbiorczych;
- Rozwój funkcji wypoczynkowo - rekreacyjnej poprzez realizację kompleksu rekreacyjno-wypoczynkowego wraz z zalewem i zespołem obiektów sportowo - rekreacyjnych.

Głównymi kierunkami rozwoju przestrzennego obszaru gminy Szczuczyn będą między innymi:

- Poprawa struktur demograficznych.
- Rozwój rolnictwa w oparciu o lokalne zasoby środowiska przyrodniczego, głównie zwarte kompleksy gleb III i IV klasy bonitacyjnej gruntów ornych oraz zmeliorowane kompleksy użytków zielonych.
- Zwiększanie lesistości gminy do około 20% jej powierzchni poprzez zagospodarowanie gleb marginalnych i nieużytków. Studium dopuszcza zalesienie wszystkich gruntów rolnych i nieużytków, które spełniają wymagania zawarte w przepisach odrębnych na wniosek właścicieli gruntów.
- Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej stanowiącej podstawowy warunek poprawy sytuacji, zwłaszcza na lokalnym rynku pracy i alternatywne w stosunku do rolnictwa źródło dochodów miejscowej ludności.
- Racjonalne wykorzystanie miejscowych zasobów surowców mineralnych poprzez rozpoznanie, udokumentowanie i zagospodarowanie złóż surowców mineralnych

w okolicach Brzeźnia, Chojnowa, Gutków i innych wsi.

- Rozwój turystycznej funkcji miasta i gminy w oparciu o walory krajoznawcze Szczuczyna i obszarów wiejskich.
- Ochrona obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru podlaskiego konserwatora zabytków Szczuczyna (zabytki architektury sakralnej i świeckiej, muzeum pożarnictwa) (zespół dworsko - parkowy w Bęćkowie, Bzurach, Chojnowie i Niećkowie oraz zespołu kościoła i cmentarza parafialnego w Niedźwiadnej) oraz obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków.

Rozwój obszarów zabudowanych oraz przeznaczonych pod zabudowę wynikać będzie ze stanu zagospodarowania i wykształconych funkcji jednostek osadniczych, uwarunkowań środowiska oraz zakładanych kierunków rozwoju gminy. Rozwój ukierunkowany będzie na podnoszenie ładu przestrzennego w kształtowaniu zagospodarowania gminy przy zachowaniu walorów przyrodniczych i kulturowych środowiska, przy zapewnieniu walorów krajobrazowych zagospodarowania oraz efektywności wykorzystania zasobów.

Wraz z intensyfikacją i koncentracją produkcji rolniczej następować będą przekształcenia zabudowy zagrodowej w kierunku powiększania wielkości siedlisk celem dostosowania nowej zabudowy rolniczej do wymogów nowoczesnego rolnictwa.

Lokalizowanie zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej i usługowej następować będzie w wyznaczonych strefach zabudowy wsi z zachowaniem odpowiednich wskaźników dotyczących nowej zabudowy.

W strefach zabudowy wsi dopuszczona będzie realizacja nieuciążliwych zakładów produkcyjno - usługowych oraz jednoczesny zakaz realizacji nowych obiektów inwentarskich powyżej 40 DJP i realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązuje opracowanie raportu w strefach zabudowy wsi, z wyłączeniem rozbudowy istniejącego gospodarstwa.

Obszarami wyłączonymi spod zabudowy będą:

- obszary występowania złóż surowców mineralnych,
- tereny o niekorzystnych dla zabudowy warunkach fizjograficznych,
- obszary stanowiące system powiązań przyrodniczych,
- strefy ochrony sanitarnej cmentarzy grzebalnych,
- strefy zagrożenia od projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia,
- ~~pas technologiczny dwutorowej linii elektroenergetycznej 400 kV Ełk – Łomża,~~
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w dolinie rzeki Wissy,
- obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych,
- obszary ograniczonego użytkowania,
- tereny rolne i leśne.

Z uwagi na narastające uciążliwości tranzytowego ruchu samochodowego oraz niedostosowanie parametrów technicznych dróg do obciążeń ruchu w ciągach dróg krajowych planowana jest budowa obwodnicy Szczuczyna po zachodniej stronie miasta jako drogi ekspresowej, docelowo dwujezdniowej.

~~Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego przez teren gminy przebiegać będzie projektowana napowietrzna linia~~

elektroenergetyczna 400 kV Narew Elk – Alytus (Litwa).

Na terenie gminy planowana jest budowa napowietrznej dwutorowej linii elektroenergetycznej 400 kV relacji Elk-Łomża, która jest częścią rozbudowywanego krajowego systemu energetycznego dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii do odbiorców w województwach podlaskim i warmińsko-mazurskim oraz niezbędna do funkcjonowania planowanego połączenia systemów elektroenergetycznych Polski i Litwy.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w gaz będzie projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Zambrów - Łomża - Grajewo - Suwałki o średnicy 500 mm lub alternatywnie gazociąg z kierunku północnego o średnicy 250 mm (jako odgałęzienie od gazociągu Iwacewice (Białoruś) - Lipsk - Raczki - Gołdap o średnicy 1000 mm) do Łomży.

Podstawowym kierunkiem rozwoju ciepłownictwa będzie sukcesywne zwiększanie udziału proekologicznych nośników energii zmniejszających zanieczyszczenie środowiska.

Przewiduje się pozyskiwanie alternatywnych źródeł energii opartych na wykorzystaniu energii wiatrowej.

W zakresie gospodarki odpadami głównym zadaniem będzie rozbudowa i modernizacja oraz wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów na istniejącym składowisku odpadów w Szczuczynie.

W studium wskazuje się obszary do opracowania planów miejscowych, między innymi w mieście Szczuczyn 6 obszarów przyległych do części centralnej miasta oraz dla obszarów zabudowy wsi Skaje, Świdry Awissa i Nieckowo.

W obrębie miasta i gminy Szczuczyn występują obszary wymagające przekształceń lub rehabilitacji, do których zaliczyć należy: tereny nielegalnych składowisk śmieci, tereny nielegalnych punktów eksploatacji surowców mineralnych, tereny górnicze po zakończeniu eksploatacji kopalni, tereny nieużytkowanych obiektów.

XIX. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Uchwała Nr 187/XXXIV/06 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 25 października 2006 roku w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Szczuczyn.
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Szczuczyn (Łomżyński Zespół Projektowo - Inwestycyjny, Łomża, 1996),
3. Strategia rozwoju obszaru funkcjonalnego Zielone Płuca Polski (E. Wysocka i zespół, Warszawa, 1999),
4. Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2010 (Zarząd Województwa Podlaskiego, Białystok, 2000);
5. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego zatwierdzony Uchwałą Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003

roku

6. (Zarząd Województwa Podlaskiego, Białystok, 2003 - Dz. Urzędowy Woj. Podlaskiego Nr 108, poz. 2026).
7. Opracowanie fizjograficzne dla potrzeb planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Szczuczyn ("Geoprojekt" Warszawa, 1984),
8. Rejestr pomników przyrody w województwie podlaskim (Wydział Rolnictwa i Ochrony Środowiska w Białymstoku, 2003),
9. Raport o stanie środowiska województwa podlaskiego w latach 2004 - 2006 (Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Białystok, 2007).
10. Koncepcja Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET - Polska (A. Liro i inni, Warszawa, 1995),
11. Plan urządzenia lasów państwowych Nadleśnictwa Rajgród w skali 1:20 000,
12. Program rozwoju retencji wodnej na terenie byłego województwa łomżyńskiego (Instytut Melioracji i Użytków Zielonych, Falenty, 1997),
13. Ewidencja obszarów zmeliorowanych (Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku, Oddział w Łomży),
14. Mapa sytuacyjno-wysokościowa gminy Szczuczyn w skali 1:10 000 Okręgowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno - Kartograficzne, Białystok, 1984),
15. Mapy glebowo-rolnicze wraz z opisem w skali 1:5000 dla poszczególnych wsi gminy Szczuczyn (Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych, Białystok),
16. Mapa Obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony w skali 1: 500 000 (Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Akademii Górniczo-Hutniczej, Kraków, 1988),
17. Waloryzacja agroekologiczna obszaru Zielone Płuca Polski (Instytut Upraw i Nawożenia Gleb, Puławy, 1994),
18. Stan środowiska w województwie podlaskim w 2003 roku (Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Białystok, 2004),
19. Operat wodnoprawny na pobór wód podziemnych ujęcia wód w Niedźwiadnej,
20. Operat wodnoprawny na pobór wód podziemnych ujęcia wód w Wólce,
21. Operat wodnoprawny na pobór wód podziemnych ujęcia wód w Szczuczynie,
22. Operat wodnoprawny na eksploatację oczyszczalni i odprowadzenie ścieków oczyszczonych dla miasta Szczuczyn,
23. Inwentaryzacja przyrodnicza gminy oparta o wizję terenową (materiały własne, 2007),
24. Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Szczuczyn (A. Charytoniuk, J. Sanik, Szczuczyn, 2004),
25. Plan rozwoju lokalnego miasta i gminy Szczuczyn na lata 2008 - 2015,
26. Plan gospodarki odpadami dla gminy Szczuczyn (A. Charytoniuk, J. Sanik, Białystok, 2004).
27. Opracowanie ekofizjograficzne – tereny powierzchniowej eksploatacji kruszywa

naturalnego położone na gruntach wsi Nieckowo (A. Lewandowski, Łomża, 2014).

Przepisy prawa z zakresu ochrony środowiska i prawa miejscowego, w tym między innymi:

1. Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm).
2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).
3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. Z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227)
5. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880),
7. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t. j. Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 28 września 1991 roku o lasach (Dz. U. Nr 101, poz. 444 z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.),
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 września 2002 roku w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. Nr 155 z 2002 r.),
11. Rozporządzenie Rada Ministrów, z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm.),
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 r w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 178, poz. 1841),
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359),
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 lipca 2004 r w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 168, poz. 1763),
15. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 roku w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. Nr 52 z dnia 16 września 1959 roku, poz. 315),
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 stycznia 2002 roku w sprawie wartości progowych poziomów hałasu, (Dz. U. Nr 8, poz. 81).\

17. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 maja 2004 r. w sprawie sposobu uwzględnienia w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz. U z 2004 r. Nr 125 poz. 1309).
18. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Szczuczyn w części dotyczącej terenów objętych strefą ochrony konserwatorskiej (Uchwała Nr X/62/99 z dn. 23.11.1999 r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 43, poz. 670).
19. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego targowicy miejskiej w Szczuczynie (Uchwała Nr XXIV/94/97 z dn. 30.12.1997 r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 1, poz. 12),
20. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejsko - gminnego wysypiska odpadów stałych w Szczuczynie (Uchwała Nr XXIV/93/97 z dn. 30.12.1997 r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 1 poz. 11),
21. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przebiegu drogi krajowej Nr. 61, odcinek miasto Szczuczyn do granicy administracyjnej z gminą Grajewo (Uchwała Nr XX/137/01 z dn. 26.06.2001 r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 24, poz. 397),
22. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przebiegu drogi krajowej nr 61 na odcinku miasto Szczuczyn do granicy administracyjnej z gminą Grabowo (Uchwała Nr XXV/165/02 z dn. 28.05.2002 r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 26, poz. 655),
23. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części gminy Szczuczyn wieś Świdry Awissa, tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej. (Uchwała Nr XXV/166/02 z dn. 28.05.2002 r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 26, poz. 656),
24. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Szczuczyn, teren zabudowy usługowo - produkcyjnej położonego przy ulicy Granicznej (Uchwała Nr XXV/167/02 z dn. 28.05.2002r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 26, poz. 657),
25. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szczuczyn w części dotyczącej terenu usług wsi Jamrzyki (Uchwała Nr 42/VI/03 z dn. 30.06.2003r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 68, poz. 1406),
26. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szczuczyn wieś Obrytki - teren usług z zakresu obsługi podróżnych (Uchwała Nr 43/VI/03 z dn. 30.06.2003r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 68, poz. 1407),
27. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru zabudowy wsi Niedźwiadna (Uchwała Nr 111/XVII/04 z dn. 30.11.2004r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 6, poz. 112),
28. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Szczuczyn, teren stacji paliw i usług przy ulicy Grunwaldzkiej (Uchwała Nr 136/XXII/05 z dn. 18.05.2005r. - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 144, poz. 1692),
29. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Szczuczyn, tereny w rejonie ulic J. Falkowskiego i Królowej Marysieńki (Uchwała Nr 185/XXXIII/06 z dn. 17.10.2006r - Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 269, poz. 2697),
30. Zarządzenie Nr 16/02 Burmistrza Szczuczyna z dnia 2 kwietnia 2007 roku w sprawie rozpatrzenia wniosków wniesionych po zawiadomieniu o przystąpieniu do

opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obszaru w granicach administracyjnych miasta i gminy Szczuczyn.

